IOANNIS MEVRSI

HISTORIÆ DANICÆ,

SIVE,

DE REGIBVS DANIÆ,

Qui familiam Oldenburgicam præcessere, eorumque rebus gestis, à DANO ad CANVTVM VI, in quo desinit Saxo,

LIBRI QVINQVE PRIORES.

PARS PRIMA.

AMSTELODAMI,
Apud GVILIELMVM & IOANNEM BLAEV,
cIↃ IↃ C XXXVIII.

Serenissimo, ac Potentissimo,

REGI, ET DOMINO,

CHRISTIANO IV,

DANIÆ, NORVEGIÆ, GOTHORVM, ET VANDALORVM,

REGI:

DVCI SLESVICI, HOLSATIÆ, STORMARIÆ, AC DITHMARSIÆ:

COMITI OLDENBVRGI, ET DELMENHORSTI, &c.

Regi, ac domino, clementissimo.

SERENISSIME, AC POTENTISSIME, REX, CLEMENTISSIME DOMINE:

Annus agitur decimus tertius, cùm Majestas tua me è patriâ meâ evocavit, ad erudiendam nobilem regni hujus juventutem, & Historiam literarum monumentis consignandam. Vt vocationem admitterem, alia efficiebant; tum hoc etiam, quòd in animum inducerem, nulli regum operam dicari meam rectiùs posse, quàm uni CHRISTIANO IV: qui ætate, rerum usu, ac prudentiâ, invictâ animi magnitudine, justi & æqui observantiâ, sapientiâ, studio in eruditos, denique summâ, quæ virtutibus cunctis præstat, pietate, omnes sui ævi reges longè admodum antecelleret. ita ut hoc ipso quoque ad parendum & impelli, & obstringi, me sentirem. Ergo cùm hæc item ratio animum imprimis meum permoveret, morem gessi; & divinæ providentiæ, ac vocationi tuæ, non cunctanter me permisi. Ex quo verò in hoc Majestatis tuæ regnum veni, operam dedi, ut, utrunque munus meum bonâ fide obiisse, liquidò testari possem. Ac, cùm pridem diligentiæ, fideique, in Historiâ conscribenda,

benda, publicatis tribus primis regibus familiæ tuæ, ſpecimen dederim, nunc hîc alterum exhibeo: eos nempe, qui hos ipſos præceſſere, univerſos; ut perfectum Hiſtoriæ corpus Dania à me haberet. Etenim, cùm operam typographus offerret ſuam, ad vulgandas lucubrationes meas qualeſcunque, editas ineditaſque, & in uno corpore repræſentandas, initium mihi ab Hiſtoria, quam jam dixi, faciendum eſſe duxi: eo ipſo publicè teſtatum volens, ſicut Majeſtati tuæ me probari animi demiſſione ſummâ optem, ſic ingenii quoque mei fœtus omnes, cùm in patriâ dudum editos, tum deinde in regno tuo partim natos, partim etiam vulgatos, eſſe quàm gratiſſimos cupere. quippe, ut meipſum obſequio Majeſtatis tuæ humillimo dudum totum conſecravi, ſic deinceps Opera mea univerſa ſub tutelâ nominis tui auguſtiſſimi à poſteritate legi oportere exiſtimavi, voluique. Inter quæ cùm tua Hiſtoria claſſem ducat, ſeparatim dare ſtatui: quo & Majeſtatis tuæ, & eorum, qui promotam cuperent editionem, deſiderio ſatisfacerem. Quod ut opto, ita in hoc voto finio: ac ſupremum numen veneror, REX SERENISSIME, ET POTENTISSIME, uti Majeſtatem tuam, donis ſuis cumulatam, regnis, atque ditionibus, ſubditiſque nobis tuis, diutiſſimè conſervet. Soræ, ad diem VII Decembris CIƆ IƆ C XXXVI.

TVÆ MAIESTATI

humillimè ſubditus,

IOANNES MEVRSIVS.

BENI-

BENIGNE LECTOR,

QVæ ab annis quadraginta scripsi, & in lucem dedi, ne in partibus intercide-rent, ut colligerem, & in unum corpus cogerem, viri dignitate pariter, & doctrinâ excellentes, in diversis regionibus, dudum à me, sæpiusque, petierunt; Reip. Literariæ interesse dictitantes, ne perirent. Qui hoc ipso cùm ostenderent suam in me benevolentiam, ac quàm magni lucubrationes meas æstimarent, rationi consentaneum esse duxi, in judicio tam benignè honori meo consulentium semel tandem acquiescere, & petitioni eorum morem gerere: maximè cùm operam offerret suam, nihil tale exspectanti, Gulielmus Blauius: qui typorum exquisitâ elegantiâ, ac nitore item chartæ, tum librorum, quos excudit, accuratâ editione, aliis, qui artem illam profitentur, dubiam fecisse palmam meritò videri potest. Itaque induxi animum, ut colligerem, ac disponerem, & in certos inde tomos distribuerem. Insuper, quæ anteà vulgata erant, auxi passim, & emendavi: quædam ita, ut quartâ parte ampliora, & meliora, nunc exhibeam. quin, ut magis hæc editio se emptori, rerum talium studioso, commendaret, addidi Syntagmata non pauca nova: quæ tomorum singulorum in elenchis, in principio propositis, asterisco indicantur. Tuum est, benigne Lector, quâ benevolentiâ jam dudum meas lucubrationes singulas accepisti, eâ universas quoque nunc accipere; & favorem mibi tuum porrò item impertiri: sic efficies, ut, quod vitæ reliquum deinceps mihi bonus Deus esse volet, Reip. Literariæ sim alacriter impensurus. Vale.

Eorum, quæ hoc Tomo continentur,

ELENCHVS.

Asterisco quæ notantur, nunc primùm prodeunt.

PARS I.

* DE regibus Daniæ, qui familiam Oldenburgicam præcessere, & eorum rebus gestis, à Dano ad Canutum VI, in quo desinit Saxo, libri quinque priores.
* De regibus Daniæ, qui familiam Oldenburgicam præcessere, & eorum rebus gestis, à Canuto VI, usque ad Christianum I, Oldenburgicum, libri quinque posteriores.

De tribus primis familiæ Oldenburgicæ regibus, Christiano I, Ioanne, & Christiano II, libri tres.

PARS II.

Gulielmus Auriacus: sive, De rebus toto Belgio tam ab eo, quàm illius tempore gestis, ad excessum Ludovici Requesensii, libri decem.

Ferdinandus Albanus: sive, De rebus ab eo in Belgio gestis per sexennium, libri quatuor.

His additur Induciarum Historia, emendatior: liber unus.

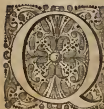

Non ego divitias, nec honores, opto Jehoua;
Te timeam, voti est hæc mihi summa mei.

Sereniss: Daniæ, Norvegiæ &c. Regis sculptor Sim de Pas fecit.

IOANNIS MEVRSI HISTORIÆ DANICÆ

LIBER I.

Væ origo gentis Danicæ, quæ antiquitas, quive ipsius Daniæ situs, quia alii magnâ curâ tradiderunt, prætermittam: & ad reges, atque res eorum gestas, domi pariter forisque, me convertam. Inter illos primo loco occurrit

DANVS,

Humbli filius. Erat autem Humblus iste è prosapiâ giganteâ; & in Sialandiâ auctoritate, ac potentiâ, eminebat. Neque Sialandiam tantùm, verùm etiam Langelandiam, item Monam, insulas in mari Balthico, uno omnes Videsletæ nomine dictas, suâ in potestate habebat. Ædes illi permagnificæ: quarum hodie etiam vestigia exstant, juxta silvam; quæ nunc quoque, velut tantæ monumentum antiquitatis, Humbli dicitur; inter Roschildiam, & Ringstadium, pari ferè intervallo, ubi hodie Suenstropium. quod ecclesiæ Roschildensi, antequam religio mutata esset, subjacebat, at in præsens regno subest. Etiam ad Oresundæ freti ripam pagus quidam, Humblebequa. Danus verò, belli clarus, cum pro patre, jam grandævo, Sialandiæ præesset, Cimbriamque fortè Saxones per id tempus infestarent, terram illam subjugare planè certi, opem ejus Cimbri implorant: & provinciæ principatum, si victoriam contra hostes obtinerent, pollicentur. atque is, conditione luculentâ invitatus, arma capit; Cimbros juvat, Saxones cædit: Cimbriâque, ut promissum, in potestatem suam acceptâ, rex creatur. ac mox regionem eam universam, quasque, à parente acceptas, alias tunc possidebat, ab Eidorâ ad fines usque Gothiæ Suecicæ, ut unius sub imperio omnes erant, ita uno à se nomine Daniam dici voluisse existimatur. inde, uti vicinorum animos conciliaret, atque, pace confirmatâ, novum regnum stabiliret, uxorem sibi è Saxonia Gritham capit, summi illic loci fæminam. & sublatos ex hâc filios Humblum, ac Lotherum, vocat. cùmque frater Anglus esset, natu minor, neque principes una Dania duos caperet, arma in Britannos movet, & devictis eum imponit. isque à se, ut putatur, Angliam Danicam, cui Britannica nomen & originem debet, appellavit. Regnum, armorum gloriâ partum, summâ cum justitiæ famâ ad exactam ætatem tenet: ac defuncto filius succedit,

HVMBLVS,

natu major. quem cùm proceres, saxis terrâ eminentibus insistentes, regem sibi elegissent, mox

LOTHERVS

eum frater armis petit; acieque superatum, regno exuit. Tulit autem casum adversum magnâ animi constantiâ: & ostendit, in privati hominis sorte, qui se coutinere possit, eum quoque quasi regnum quoddam habere, immò rege quolibet beatiorem multo esse. verùm inquies scelere animus uti ferè, quæ meretur, semper timet, temerè suspectum eum regni affectati habens, minimè securum esse posse se existimabat, nisi tandem, solio pridem deturbatum, etiam vitâ spoliaret. Quidam ei Adelam uxorem tribuunt, Guttonis filiam, viri inter Cimbros principis; & ex eâ Danum, Bogiumque, filios: sed, deficiente Historiâ, nil est temerè adfirmandum. At Lotherus, fratris metu liberatus, regno malè comparato pejus utens, cùm in quosvis desæviret, à quibusdam conjuratis, ut tyrannis fieri solet, interficitur. cæteros exemplo docens, regna, scelere acquisita, ut habentur cum opprobrio, &

non sine insolentiâ, ac sævitiâ, exercentur, ita, odio subditorum concitato, cum ludibrio tandem amitti. Hinc

SCIOLDVS,

filius ejus, moribus, sed dissimillimis, regnum accipit: puer quidem, sed qui primâ in ætate, quantus mox futurus esset, palàm faceret: atque avum potiùs, quàm patrem, ostenderet. Quindecennis in venatu obvium ingentem ursum, sine telo deprehensus, cingulo injecto strinxit; tenuitque, dum ministri accurrentes neci darent. quo specimine fortitudinis, populo jam ante gratus, magnum sibi honorem peperit: moxque adultus, cum pugilibus celeberrimis, Scato, Altalo, aliisque, decertando, iis victis, gloriam auxit. quin existimatio ejus tanta fuit, uti reges insequuti aliquandiu Scioldungi dicerentur. Ex Saxoniâ conjugem Avildam cepit, viri ibi illustris filiam. quam cùm Scatus, ejus ditionis princeps, adamaret, ac pro illâ armis concertandum esset, ipso cæso, Saxones item pendere tributum jussit. Ex Avildâ, filium suscepit Gramum, posteà regem. Armis positis, animum ad reip. ordinandæ curam vertit. ac, cùm sciret, nihil æquè ad imperia, quamvis maxima, labefacienda validum, atque luxum, ut honestè agendæ vitæ subditis injiceret studium, in exemplum, ad quod illi se componerent, ipse vixit: ratus, uti res se habet, populi in regem obsequium, & amorem æmulandi, pœnâ, legibus constitutâ, multo potiorem esse. tum vox ejus hæc audita est; *Suum ornare principatum, quàm acquirere alienum, veræ laudis plus habere.* In subjectos admodum mitis, cùm nonnulli durâ valdè servitute premerentur, in solatium eorum, legem manumissionis primus tulit: ac libertum, clàm insidias parantem, gravi pœnâ castigavit. ære alieno obrutos liberabat; afflictorum, & potissimum pupillorum, summam rationem habebat: ac non tantum ipsi sibi, quantum regno universo, providendum dictitabat. Victor autem, hostis superati gloriam pretium sat dignum putans, prædam militi tribuebat. His virtutibus, regnum, quod tyrannide patris graviter attritum acceperat, instauravit. Annis gravis, ac paulatim regno impar, procerum suasu, in consortium adscivit Gramum filium, quamvis etiam tum impuberem. quod iniquè ferens Ringo, è primatibus Sialandiæ, ipse animò regnum agitans, patris filiique ætatem apud populum traducebat: illum, linguâ; istum, mente oculisque captum dicens. tum suadebat, *regnum ut in se transferrent, genere parem, annis verò, animoque, meliorem: sed fortunâ solâ vinci; quæ majoribus dignitatem regiam non concessit.* Quo Scioldus intellecto, suâ interesse ratus, uti vivus sceptrum suum filio in manum traderet, illicò, coacto milite, arma in Ringonem movet, ac tumultuantem opprimit. moxque, exstinctâ ejus cæde factione, filium imponit solio; &, suorum maximo cum luctu, moritur. Nomen ejus, Sciolden essa, olim regia illius, in hunc usque diem tenet. Vivo autem etiam patre, in possessionem regni

GRAMVS

venit. Is, senatu sic jubente, à Roario in spem regni summâ curâ educatus, regem egit bello, ac pace, juxta bonum. Regno per ætatem aptus, ut alumno aliquam referret gratiam, ejus sibi filiam uxorem capit: inde Besso, belli gloria tunc illustri, ob navatam operam, tradit. Hinc Sictrugo, Sueciæ regi, arma infert. Huic filia Groa erat. quam petitam in matrimonium cùm Sictrugus viro alteri elocasset, vasto corpore, & plebejo, indignatus contumeliam, ac rivalem sibi istum antelatum ægrè ferens, ut repulsam vindicaret, bellum movet, quo superior, ope Bessi, è medio Sictrugum tollit, Sueciamque primus capit, & jus regni posteris parat. ac Sictrugus, à Vodano idolo doctus, ferro se insuperabilem, plenus animi, occurrebat: verum Gramus, rei gnarus, clava sua, aureo munita globo, crebris ictibus contusum, sternit tandem, & occidit. Eo cæso, Gothiæ regem, Suarinum, Sueciæ insidiantem, aut suspectum, sedecimque ejus fratres, cædem ulcisci cupientes, redigit in potestatem, & interficit: Sueciamque, armis partam, ductâ in uxorem Groâ, altâ mox in pace tenet. Inde, orta cum Finnorum rege Sumblo de limitibus controversia, cùm ad arma ventum esset, ac paratæ acies utrinque starent, illicò colloquium de pace capitur. Erat Sumblo filia

Signe, matura ætate, & honestâ item forma: quam tunc conspicatus Gramus, pacis sibi pretium petit, obtinetque, divortium cum Groa spondens. Vix hæc arma deposuerat, cum, relicta apud patrem Sumblum sponsa, ea in Suibdagerum fuimit, qui Norvagiam per seditionem invaserat; &, expulso inde patre, regnum, injustè occupatum, per tyrannidem exercebat: insuper compresserat sororem Grami, & hæc belli causa fuit. Cum exercitum in Norvagiam adduxisset, cuncta fatis impedita est expertus. quippe, mali conscientia, & ex ea belli metu, quodlibet præsidium sibi Suibdagerus, contra hostem invasurum, comparaverat: utque belli incertam aleam declinaret, manum haud temerè conserebat; tutius ratus, frangere cunctando Gramum, quàm ambigua præliorum nimium periculose experiri. Quâ de causâ, postquam traheretur bellum, nec eventus appareret, ac timendus minus Gramus, ceu nutante jam fortunâ, videretur, pacis Sumblum, filiæque desponsatæ, pænitere. itaque mutare animum, & Saxoniæ ducem, Henricum, ejus loco generum capere, cujus rei ubi nuntius in Norvagiam pervenisset, indignatus in majorem modum Gramus, illicò, rebus ordinatis, parvo admodum comitatu Finniam petit. quoque die nuptiæ peragerentur, occultatis propè sociis, unicum adducens famulum, Sumbli aulam, veste peregrinâ usus, medicumque simulans se percunctantibus, omnibus ignotus intrat. Gaudio cuncta personabant; verùm inquies animi Gramus in vindictam incumbebat. itaque, oculos circumferens, videt sponsam, pridem suam, alteri nunc collocatam. ardet irâ; quam occultat, donec tempus ulciscendi se offerret. Procedente inter mensam hilaritate, cum se largiter invitarent, & jam vino graves essent, ablegato clam ministro, comites, quos occultaverat, ocyus adesse jubet. Post hæc in Henricum irruens, eum obtruncat; aliosque, qui suppetias accurrebant; sponsam vero, inde abreptam, in Norvagiam abducit. Huc reversum, ac jam bellum acrius redintegrantem, Saxones, Henrici ducis cædem ulcisci cupientes, magnâ classe mox invadunt, & cum rege Suibdagero arma jungunt. Acriter, & variè, pugnatum fuit: ac succumbens tandem Gramus, mox à Suibdagero cæditur: Princeps magnus, & in quo nil reprehendas, quam amoris conjugalis inconstantiam, & repudia: etiam regibus indecora, & illicita; neque à Deo, ut auctore matrimonii, ita quoque assertore, impunita, quanquam sæpè per libidinem usitata. Filios reliquit duos; Guthormum, ex Groâ: Haddingum, ex Signe. quos, ut Suibdagero eriperet, Brachius navigio in Sueciam defert: & proceribus illic viris, Vagnophtho, & Haphlio, educandos, atque defendendos, tradit.

SVIBDAGERVS.

Ille primus, cæso Gramo, trium borealium regnorum potens, cùm Guthormo, Grami filio majori, precibus uxoris suæ, Daniam mox tributariam, Sueciamque Asmundo suo, concessisset, ac Norvagiam sibi solam retineret, ab Hadingo, filiorum Grami altero, patris cædem vindicare cupiente, ad Gothlandiam, prælio navali victus, interficitur: ac parata scelere regna, cum non diu tenuisset, maximâ cum ignominiâ, uti ferè fieri solet, rursum amittit.

GVTHORMVS.

Hic paratum turpiter regnum itidem non diu tenuit; neque nomen, cum opprobrium clientelæ claro aliquo facinore abolere debuisset, laude ullâ illustravit, aut virtutis specimen dedit: ac vix unquam Dania majus passa dedecus, quàm quod munere Suibdageri habere regem sit coacta, itaque, indignus regno, immò vita, hanc, & istud, fine inglorio, & incerto, terminavit: mortem nactus, qualem antè vitam habuerat. Verum fratris ignominiam, ac parentis item cædem, rex

HADINGVS,

profligato Suibdagero, vindicavit. Hic, ex Signe, Sumbli filiâ, uti dixi, Gramo natus, cùm in Suecia exularet, omne tempus in operibus militaribus occupabat; nihil aliud secum agitans, quàm quo modo patris cædem aliquando ulcisceretur. Id consilium illius cùm Asmundo, qui pro patre Suibdagero Sueciam tunc gubernabat, tandem manifestum esset, isque opprimere per insidias conaretur, se in Da-

niam subduxit, ad Guthormum illic fratrem, filiâ Vagnophthi Hartgrepâ fugæ sociâ. quæ, virilis animi virgo, juvenis amore ardens, veste sexum occultabat, & amatum plurimis periculis eripiebat. Verùm, neque apud eum, fratrem quidem, sed clientem Suibdageri, satis tutus, mox in Sueciam regreditur. Vbi mortuâ Hartgrepâ, quæ protexerat sæpiùs periclitantem, incidit in senem quendam, altero orbatum oculo: qui, fortunam juvenis regii miseratus, dat Lisero, tunc piratæ perillustri, defendendum. Cum hoc in Locherum tendens, Curolandiæ tunc ducem, bello infeliciter gesto, sauciusque domum redit: ac curatâ valetudine, viribusque restitutis, ad militiæ exercitia usitata denuò convertit animum. inde in Thraciam contendit, cum egregiâ militum manu; & ad Dunam, oppidum munitum arte, ac naturâ, regem Handuanum obsidet: cumque vi haud facilè expugnare posset, astu capit. Multæ interdiu hirundines, postquam inde advolassent, mox eodem revolabant. quo Hadingus animadverso, aucupes earum copiam capere ingentem jubet; ac concisos minutatim inde fungos, & incensos, alligat captarum alis, ac dimittit. itaque cùm revolarent, urbem statim incenderunt. concurrentibus verò undique ad incendium exstinguendum oppidanis, atque stationes suas deserentibus, vacuo excubiis muro scalas admovet, occupatque, & in potestatem redigit: Regem Handuanum captum, & adductum in conspectum, dato pretio, libertati suæ reddit. Hoc successu excitato magis animo, militem ab oriente mox in Sueciam reducit: ubi classe comparatâ, Suibdagerum, ad Gothlandiam consecutus, prælio navali vincit, & occidit; copiasque ejus omnes internecione delet. Quâ re Dani, Suibdagero liberati, jam Guthormo vitâ functo, seu amoto, nam incertum, tanquam regem tributarium regno indecorem censerent, in Hadingum inclinantes, præmium virtutis illi sceptrum offerunt. isque in principio ipso, ut amabilem se præstaret, statim abolet tributum, & restituit libertatem. Inter ista rex Asmundus, cui pater Suibdagerus Sueciam regendam dederat, ejus mortem ulcisci cupiens arma in Hadingum capit. qui, instructo agmine, cùm se objiceret, & Henricum, Asmundi filium, inter pugnam, cecidisset, mox Asmundum quoque ipsum, magno impetu irruentē, hastâ sternit: ipse quoque pedem saucius, & ex vulnere totâ deinceps vitâ claudus. Domum ex hoc bello redux, cùm ærarium, quo paratas bellis opes asservabat, expilatum repperisset, quem præfecerat, Glumerum, illicò in crucem agit: ac, propositis honoribus, qui ablata reportassent, cùm se illi prodidissent, ut promissa exhiberet, effert primùm, atque dignitate ornat, inde graviter castigat, ne impune furtum esset, & exemplo alii quoque uterentur. Post victoriam, ut reliquias porrò belli profligaret, multum repperit negotii; facessente id Vffone, altero Asmundi filio, quem in locum patris Sueci regem elegerant. Ille enim, cùm Hadingo imparem se animadverteret, ut amoliretur bellum, quod haud propulsare posset, Daniam infestus petit, limitemque ejus vastat: &, retracto sic Hadingo, in Sueciam itinere diverso redit. Id Hadingus admodum indignè ferens, præsidiis in regno suo constitutis, iterum in Sueciam tendit, eam subjugare certus. Verùm Vffo, ingenio vafer, cùm diffideret armis suis, astu bellum ita annis quinque duxit, ut Hadingum morâ frangeret: sic militibus, intercepto commeatu, fame pressis, ut post herbas, atque equos, tandem etiam seipsos edere compellerentur: adeoque decimum quemque sorte lectum, occidebant; ac robusti infirmiores, ægros sani, ad lanienam rapiebant. Quâ suorum clade Hadingus, & miseriâ, stimulatus, uti bello, & ærumnis, semel tandem finem imponeret, summâ vi aggressus hostem, acriter oppugnat eum, & nec noctu pugnam omittit. sed, Vffone quàm fortissimè repugnante, omnia adversa expertus, plurimis suorum amissis, in Helsingiam, ac Norvagiam, ad Haquinum illic regem, sese recipit. à quo dum auxilia poscit, & expectat, ejus filiam Gunildam, formâ liberali virginem, homini deformi sponsam, conspicatus, mox amore ejus capitur; &, indignum ratus procum, qui tam bellâ potiretur, in duellum provocatum cùm è medio sustulisset, sibi eam vxorem

HADINGVS, petit

petit,accipitque. inde,viribus instauratis, rursus in Vffonem tendit. qui, ut hostem denuò sibi imminentem intellexit, turpi admodum consilio, & principibus indigno, per sicarios debellare eum statuit: &, Hadingi ad se caput allaturo, cædis præmium, filiæ, formâ excellentis, matrimonium pollicetur. quod Thunningus, vir illustri inter Suecos loco natus, tentaturus, cùm insidias successuras desperaret, advocatis in auxilium Biarmis, Finniæ extremæ populis, manu eum armatâ invadit. sed Thunningus, frustra hunc conatum videns, ad incantamenta magica, quibus ea gens excellere, se convertit: & inducit statim nebulam, uti tenebris propulsaret, quando minimè armis posset. quo adverso, veteranus in Hadingi castris miles, itidem magiæ gnarus, nebulâ mox dissipatâ, lucem reddit. inde renovato prælio, cùm Danorum impetum Biarmi haud ferrent, fugam capiunt. Itaque Hadingus, profligato jam Thunningo, ut Vffonem ipsum everteret, copias Vpsaliam ducit. Et inopinato adventu graviter consternatus Vffo, iterum in dolum versus, pacem petit; & ablegat transacturos, obsidesque in manum tradit. Itaque Vpsaliam Hadingus intrat, & excipitur benignè: sed sub noctem penè insidiis circumventus periisset. cum ministri, domo exire, in quâ epulum cum Vffone agitabat, cupientes, extra ædes regem suum exspectaturi, ab illius satellitibus, simul atque extra limen pedem efferunt, obtruncantur: ipse, in tenebris elapsus, vix periculo præsentissimo liberatur. Hinc Hadingus gravem adeò perfidiam armis mox apertis vindicat, acieque victum cædit. itaque potitus Sueciâ, eam Hundingo, cæsi fratri, titulo clientis tradit; ipsum, Vpsaliæ, mausoléo illustri condit: pariter testatum faciens, nec se iram ultra hostem debellatum retinere, & majorem quoque regno habere animum. Atque inde, cùm Hundingus Canem, aut Caninum notet, dici cœpit, canem Danos regem Suecis posuisse. Hunc in modum borealium regnorum monarchia, pridem in Norvagiam translata à rege Suibdagero, ab Hadingo Daniæ recuperata est. quam dum ille in tranquillâ pace tenet, incipit in Cimbriâ turbare Tosto, homo ob flagitia Facinorosus cognomento appellatus: & initio, convocatam rusticorum perditissimorum manum contra regem concitare nihil veritus, etiam majora audet; & Saxoniæ quoque ducem Sigefridum, metu incusso, ne vicinum agrum invaderet, vastaretque, reluctantem in partes trahit. Hadingus, ante incrementa opprimendum eum ratus, illicò collecto milite, mox in Cimbriam contendit, & Tostonem coërcere armis parat: sed, congressu primo victus, plurimis suorum cæsis, vix navigio evadit. verùm, animo inter ista nihilominus erecto, viribusque integratis, prælio secundo victor, fugam, in quam anteà conjectus fuerat, ipsi facit. ac, cùm neque sic quiesceret, &, profectus in Britanniam, celebrem piratam hinc Collonem adduceret, copiasque auxiliares, ut suorum sanguini Hadingus parceret, in certamen singulare cum vocat, & congressum item sternit. Hinc, represso sic Tostone, cùm securus pace partâ frueretur, regno inhians Vlvilda, ejus filia, insidias struit; & invitat ad convivium, ut occîderet, nihil tale metuentem. verùm ille, sive sponte suâ cautus, sive monitus in somnio, ut periculum prohiberet, ad triclinium excubare militem occultatum jubet; qui adesset ad suppetias, simul atque signum daret: ipse, intrat; & excipitur perbenignè. in convivio, cùm sicarius appareret, discumbentem, ubi opportunum foret, occisurus, non diutiùs exspectandum sibi ratus, advocatis, quos adduxerat in subsidium, & periculo se eripit, & in generum animadvertit; filiam verò, affectu victus, verbis acribus objurgatam, abire jubet. Traditur Gunilda uxor, postquam vitâ functa esset, aliquando in somno regem monuisse, natam sibi immanem feram, alias omnes domituram; tum canorum quoque cygnum. non discrimē ullum à ferâ imminere: sed exitio, ni caveret, cygnum fore. & Hadingus, experrectus, cùm ex conjectore quæreret, quid hoc sibi visum vellet, is respondet; feram illam, filium significare, hostibus suis aliquando formidandum: cygnum verò, filiam Vlvildam esse, olim insidias structuram, regni causâ. itaque, ut prohiberet infortunium, eam Suttarino locat, viro ignobili: ratus,

ita filiæ ambitionem cohiberi satis posse. verùm illud malè vertit. nam Vlvilda, eo ipso, ceu indignâ contumeliâ, irritata, animo vindictam agitat, & maritum ad regnum invadendum instigat. isque renuit quidem diu, sive regem socerum revereretur, sive exitum metueret; semper dubium, & rarissimè felicem: neque, cùm succedit, bonum: sed, Vlvildâ non cessante, tandem etiam persuaderi sibi passus, audet facinus, & punitur. Ac Hadingus, etsi manus parricidæ evasisset, tamen passim interfectus ferebatur. idque Hundingus, ejus beneficio rex Sueciæ, cùm accepisset, epulum ferale parat; & invitat regni proceres, ut exequias, more id temporis usitato, celebrarent. adsunt omnes, & inter se convivantur. imperat hilaritatem ipse Hundingus, & exemplo illis præit. quin ministrat quoque potum, & pincernam agere non dedignatur. tandem ebrius, ad choreas se convertit, quæ lætitiam omnibus funestam reddunt. nam, dum saltat, pede offenso, in dolium appositum cadens, quod cervisiâ, sive mulso, ut alii tradunt, plenum erat, suffocatur: & exequias, quas Hadingo destinaverat, suas facit. ille verò, intellectâ regis tam amici morte, ei superesse nolens, ut referret parem gratiam, coram regni optimatibus*, quos ad leges quasdam novas promulgandas convocaverat, vitam sibi laqueo finit. Atque ita rex fortissimus, & clarissimus, restitutâ regno Daniæ boreali monarchiâ, toties victrices manus, animi dolore victus, sibi infert: quique vitam maximâ cum laude egerat, cum opprobrio summo finit, morte neque viro dignâ, ne dum rege. acciditque, quod prædictum à Biarmio quodam sene antè fuerat, bello cum Vffone gesto, ut, hostili manu invictus, suâ ipse vitam perderet. Liberos habuit, Frothonem, successorem; & Vlvildam, ac Suanthuitam: aliasque, quarum nomina ignorantur.

F R O T H O I,

cognomento Liberalis, cùm virtutes patris sui sectaretur, regnum quoque, eo vitâ functo, accepit. accedebat, quòd, quam ipse existimationem nominis concitasset, etiam harioli omnes, patris somnio, de quo paulo antè dixi, explicato, confirmarent: qui futurum sapientem, bonum, fortem, ac bellicosum, uno ore prædicebant. Regnum nactus, non duntaxat optimè administravit, sed & auxit, & ornavit: adeò ut aureum sub illo seculum planè esset. Ærario, exhausto bellis, ac largitione variâ, cùm deficerent stipendia, angustiam indigena loci sublevavit. Erat insula, in quâ vim ingentem auri custos Draco, quod piratæ excellentis nomen erat, in speluncâ asservabat. quam cùm ipsi is, quem dixi, indicasset, mox hanc petit; &, Dracone interfecto, aurum abducit: ac jam potens, arma in Curlandos movet. Rex tunc illis Dorno erat, Locheri filius, de quo in Hadingi vitâ memoratum. Hic Frothonem imminere certior factus, convocatos optimates, quid agendum existimarent, percunctatur. placuitque, postquam impar hosti esset, uti, omni commeatu intercepto, quem non posset armis vincere, necessariorum inopiâ profligaret. itaque ex agro in urbem contrahit frumentum, pecora; & quæ alia exercitui sustentando profutura viderentur: inde agrum ipsum exurit; urbem vallo, fossâ, ac præsidio, munit. Inter ista Frotho veniens, cùm, abducto commeatu, non se diu commorari illic posse, neque facilè item urbem permunitam expugnare, animadverteret, dolum adhibet. scrobes totis castris fodere, & egestam inde terram in præterfluentem amnem clanculùm abjicere jubet; tum, insidiæ ne paterent, cespite injecto tegere. quibus ita comparatis, fugam simulat, copiisque inde abductis, retrocedit. oppidani, verè fugere hostem rati, magno impetu erumpunt; & in castra, ea prædaturi, invadunt. sed, in foveas illapsos, dum exscendere anituntur, irruens improvisò Frotho, omnes cædit, vacuamque defensoribus urbem capit. Post hæc in Ruthenos tendit: apud quos pirata summus, Tranno, mare infestabat. & hos quoque, missis qui de nocte naves perforarent, dolo superat: ac, tributo imperato, mox in Daniam regreditur. sed haud diu quievere, & legatos ad tributum, quod negabant, exigendum cùm è medio sustulissent, iterum in eos Frotho arma capere est coactus. itaque reductis copiis, urbem Rotalam arctè cingit: alveoque fluminis præterlabentis derivato, mox in potestatem redigit. inde in Pel-

Peltiscam fertur. ac, invictam cùm videret, astu usus, etiam capit. loco se secreto abdens, obiisse vult videri, & dispergit mortis famam. addunt milites exequias, exstruuntque monumentum. quo accepto oppidani, ceu discrimen nullum aliud, hoc sublato, superesset, jam securi, & excubias negligebant, & in luxū vertebantur, idque gnari obsessores, urbem invadunt, ac diripiunt: & Vespasium quoque regem inter lusus, atque pocula, interficiunt. Hinc in orientem versus, urbem ad Hellespontum Dunam acri obsidione premit. Rex illius, Handuanus, ab Hadingo pridem patre superatus, atque vectigalis factus, jam tributum recusabat: eaq; bellandi causa. & Handuanus, memor doli, quo Hadingus superasset, hirundines, quæcunque in urbe, cædi jubet: neque tamen sic evadit. quippe Frotho, immisso milite, nimiâ temeritate, neque regi usurpandâ, vestem muliebrem sumit, urbem intrat, & explorat: tum emittit, qui adducat militem suum, multâ nocte irrupturum. ita fit, & urbs opprimitur. Handuanus, ut se iterum captum videt, nec spem evadendi esse, ne cum urbe opes quoque in manum hostis pervenirent, in navigio impositas, mari adjacenti mergit. at victoriâ moderatè Frotho utitur: Handuani filiam vxorem capit; atque ipsi libertatem, & regnum, reddit. Sed, dum ille foris hostem debellatum admodum benignè habet, domi turbæ à sororibus concitantur. quarum altera, Suanthuita, quæ Regnero, Hundingi filio, eo absente, & inconsulto, sponte nupserat, suadet conjugi, uti sibi regnum Sueciæ vindicaret: altera verò, Vluilda, anteà Hadingo patri insidiata, incitat maritum Vbbonem, cui Daniam abiens Frotho commendaverat, uti illam occuparet. Hâc defectione Frotho utrius͡que irritatus, primò in Regnerum tendit. quo accepto, Suanthuita, justis copiis, quas opponeret, destituta, ut leniret fratris animum, adit eum; &, demissâ oratione allocuta, *Nosse*, ait, *cùm abiret in Ruthenos, quod nubendi, cui vellet, potestatem concessisset. ac Regnerum elegisse, Hundingi filium, genere, & virtute, parem: non ceu regnum affectaret, verùm quia is præ cæteris animo suo placuisset. quando autem in marito capiendo nil peccasset, neque se indignum quidquam admisisset, oratum summo opere velle, uti ratum matrimonium esse cupiat. ac, si ita rebus suis expedire videatur, non gravatè cum marito excessuram regno esse.* Quibus verbis motus Frotho, & delicti gratiam facit; &, Regneri matrimonio approbato, regnum item Sueciæ donat, titulo clientis deinceps, sicut ab Hadingo patre pridem, Hundingus, ejus pater, accepisset, possidendum. Hinc in Daniam, ut reprimeret Vbbonem, & Vluildam, sese confert. ubi occurrere ausus Vbbo, uno prælio superatur, veniamque à victore item impetrat. Magna certè in Frothone bonitas naturæ erat, animique excellens quædam magnitudo: quâ obstringere beneficiis, quàm suppliciis coërcere; & ignoscere, quàm punire hostem, mallet. sed, qui sciret, boni maximè regis esse, veniam delictis dare, illud etiam probè noverat, pariter prudentis esse, providere, ne deinceps quis delinquat; neu cogatur, aut severè animadvertere, aut periculosè simul, temereque, condonare. itaque, ut conatus novos prohiberet, adimit Vbbonem conjugem, & dat Scotum, virum illustrem, ac perspectæ dudum fidei. cumque etiam hunc tentaret, atque is constanter recusaret facinus, necem ipsi machinatur. qui, edoctus à pedisequâ, ut averteret periculum, eâ nocte, quâ patranda cædes foret, loricatus, positisque juxtà armis, lectum ascendit: &, Vluildâ interrogante, quid armatus præter morem ad se accederet, ita visum esse, inquit. ac, cùm mox sicarii ingrederentur, dormientem, ut putabant, oppressuri, lecto illicò desiliens, arma capit; & aggressus irruentes, omnes cædit. quod Frothoni postquam nuntiatum esset, & reduci is sororem, tertiùm jam perduellem, ad bonam mentem unquam posse desperaret; neque tamen, quod meruerat, è medio sublatam vellet; removere quàm longissimè è conspectu satis habens, eam, ac maritum Scotum, multis opibus donatum, & pollicitum in obsequio semper fore, tum obstrictum juramento, in Scotiam abire jubet, atque illic habitare: vel tum animum inducens princeps optimus, exilio potiùs, quam supplicio, pessimam sororem afficere. ac ne illud quidem ipsum, ut puniret; sed consilia detestanda, & nocendi potestatem, ut huic eriperet, se periculo libe-

liberaret. Quæ in Daniâ cùm gessisset, ad Vitthonem compescendum proficiscitur. is in Frisiâ majori cùm piraticam exerceret, ingens Danis mercatoribus detrimentum afferebat. itaque, ut prohiberet, ac commercia vindicaret, copias in eum ducit: atque, nactus occurrentem, conquiescere suos jubet, clypeisque se protegere, donec tela hostes omnia exhausissent; ac tum demum impetum in illos facere. quod cùm fieret, nullo negotio superati, fugam capiunt. atque ita victor Frotho, rebus illic pro arbitrio constitutis, mox Saxoniam, quæ tributum, à Scioldo olim rege imperatum, recusabat, & aggreditur, & reducit ad obsequium. inde in Britannos movet; ut rebellione pares, ita clade: obviumque regem Dalemannum habens, unà eum pugnâ sternit. post quæ, insulam pervagatus, copias in Scotiam ducit: cùm instare Dalemannum, viribus redintegratis, nuntiatur. itaque, eodem tempore cum duobus simul hostibus decertare inconsultum arbitratus, alterum aggrediendum arte statuit. mandat sarcinas abjicere, & quamcumque supellectilem: in quam dum intentus hostis spolia opima legeret, facilem victoriam fore. ac, Torkillo quamvis admodum renitente, obsequutus tamen miles, jussa regis sine ullâ morâ facit. aderat mox Dalemannus; &, objectam prædam videns, statim dolum intelligebat. itaque hortari suos; *abstinerent, donec hostem insidiantem superassent. prædam certam, & in manibus; victoriam, incertam esse. itaque pugnarent prius, vincerentque: tum securè, quod nunc cum periculo velint, collecturos.* Interim Frotho, Scotiæ ingressus fines, eos diripit: obviumque cum auxiliis Scotum habens, pridem eò ablegatum, bellum persequi, & subjicere gentem, jubet: ipse, in Britanniam reducit copias; & onusto spoliis hosti supervenieus, eum opprimit, ac prosternit: & Londinum, urbem insulæ primariam, fugientem Dalemannum arctè obsidet. cumque expugnare band posset, iterum ad dolum versus, sicut anteà in Russiâ, mortem fingit, & in vulgus spargi jubet: tum & pacem suos petere, ac deditionem offerre Dalemanno, si permittat novi regis eligendi potestatem. quâ concessâ, cum in urbem bonam partem copiarum admisisset, illa capitur, ipse in tumultu occiditur. Ita victor, & in Daniam reversus, cùm labore militari fessum Scatus recreare statuisset, epulumque apparasset, ad certamen singulare ab Hundingo, & Haquino, provocatus, ambos cædit. hinc insidiis petitus à duobus è cubiculi ministris, sceleris mox cogitati manifestos, alligato ad collum saxo, abjici in mare præcipit. Per hoc tempus etiam Vlvilda soror vestem donat, nullis armis penetrabilem. quâ indutus, cùm Regnerum inde affinem, falsò regni affectati incusatum, bello peteret, inter viam, pondere & æstu pressus, simulatam semel iterumque mortem tandem obit: rex justitiâ, moderatione animi, ac clementiâ, bellicâque fortitudine, nullo minor. Liberi ex Handuani filiâ tres ipsi nati; Haldanus, Roë, Scatus. quorum maximus,

HALDANVS,

nullo modo patri similis, ut regnare solus posset, fratribus per summum scelus interfectis, regnum invadit. nec contentus, illos quoque, qui faverent interfectis, ne restarent, quos deberet formidare, graviter cruciatos, tollit. eo uno admirandus, quod infamem, omnibusque detestandam, vitam illam, inter tot continua crudelitatis exercitia, & perduxerit ad extremam senectutem, & tranquillo item fine terminaverit. Moriens, ex matre incertâ, filios reliquit duos; Roë nempe, & Helgonem: verè fratres, & amore mutuo inter se claros. quippe

ROE

ætate prior, ideoque regno propior, cùm id solus totum sibi vindicare potuisset, raro exemplo, cum Helgone est partitus: ac, retentâ sibi terrâ, maris potestatem tradidit. Erat autem animus illi in pusillo corpore magnus, & justitiæ observans. itaque & leges Danis primus tulit; cùm ad illud usque tempus unusquisque suo potiùs arbitratu jus, quàm ex præcepto, diceret. Vrbem quoque condidit in Sialandiâ; quam Roschildiam, à se, & insigni fonte, qui & hodie illic exstat, appellavit. Inter ista, cùm Regnerus, vitâ excedens, Sueciæ regnum, quod Frothonis beneficio obtinebat, filio Hotbrodo traderet; atque is clientis nomen apud Roë profiteri detrectaret, ac pro rege, Daniæ nequaquam ob

noxio, sese gereret, insuper lacesseret bello; ille obviam contendens, tertio prælio superatur, & occiditur. Quam ob causam anteà divisum regnum,

HELGO

universum accipit. Hic à fratre, uti dixi, imperium maris consequutus, illud quod ad orientem est, Balthicumque nuncupatur, totum sibi mox subjecit. tum ubique stationes, quò recipere sese posset, communivit: & ab eo, longo temporum successu, reges Daniæ tenuere. Albim quoque classe invectus, in Saxoniam, sæpè Cimbriam populantem, arma intulit: quæque acceperat damna, reddidit. tum Hundingum, ejus regionis principem, cum exercitu occurrentem, in duellum provocavit: eâ lege, uti victi terra omnis in victoris potestatem traderetur. quod Hundingo cùm placeret, initâ ad Stadium pugnâ, superatum ipsum Helgo & occîdit, & Saxoniam, ut convenerat, suam fecit: posuitque illic legem, ut, ingenuum, aut libertum, qui occideret, pari modo plecteretur. Hinc in Cimbriam regressus, Saxones, qui hanc invaserant, pellit omnes, Daniæque eam suæ rursum addit. inde in Scalcum, Vandalorum regem, movet: ac navali prælio victor, cùm in Thoram insulam reflecteret cursum, virgini illic rusticanæ stuprum infert, & ex eâ filiam mox Vrsam tollit. cum quâ ipsâ etiam congressus posteà, turpiter virginitatem dudum ereptam matre ulcisci cupiente, filium Roluonem gignit, mox in regno successurum. Nece fratris intellectâ, arma in Hotbrodum parat. &, si quid adversi fortè eveniret, ut successor sibi certus superesset, nondum puberem Roluonem in tutorum manus tradit: qui in Lethrâ eum arce, regum per id tempus sede, summâ curâ asservarent. Quibus ita constitutis, mittit qui Hotbrodi duces, arces aliquot in Scaniâ limitaneas tenentes, manu validâ exturbarent; ipse, clam in hostem ducit: ac congressus, victum cædit. inde, fratris Roë nece asperatus, nimio in hunc affectu, legem in Suecos admodum crudelem statuit: ac permittit, ut impunè, quisquis Danus, quâvis causâ, hos occîdat. tum Atislum, Hotbrodi filium, imperato, quod is pridem recusaverat, tributo, regno impenit. Inde, sive rerum tædio, sive animi dolore, ob incestum intellectum, morte ignobili decedit: vel, ut alii sunt auctores, ipse sibi manus infert. Erat rex, amore in fratrem, ac virtute militari, prædicandus: nisi laudem hanc libidine, ac sævitiâ, minuisset. Reliquit unam ex Thorâ Vrsam: & ex eâ, incesto, uti dixi, coitu, filium Roluonem; filiasque, Rutam, & Sculdam. Mortuo succedit

ROLVO:

qui opprobrium nascendi maximâ virtute exstinxit. Arma nulli foris intulit, ut servaret pacem domi: quam nonnunquam, dum abessent, aliis turbatam sciret. Dum quiete suâ fruitur, filius Hotbrodi Atislus, Sueciam Helgonis beneficio tenens, ut tributi onere se liberaret, per legatos matrem Vrsam uxorem petit: arbitratus, in affinitatis gratiam facilè remissum iri. Sed, adeptus matrimonium, admodum avarus princeps, sordidè uxorem habet, neque ut reginâ dignum. quod cùm illa ægrè ferret, ac divortii causam quæreret, callidè hortatur virum, ut Roluonem in Sueciam invitet blandè: ita fore, ut benigniùs gratiam tributi faciat. Atque is prætextus erat: sed reverâ hoc agebat, ut occasione istâ uteretur, & cum filio recedente in Daniam redire posset. Nec difficilis hîc Roluo; cum exiguo comitatu matrem visit, & Atislum: qui benignè excipit advenientem, ac muneribus multis donat. tum & blandè obtestatur, ut tributum, non tam grave, quàm probrosum, saltem matri condonaret. Roluo, causâ invitationis ejus intellectâ, tertio, quo venerat, die abitum parat. atque instigabat mater; de Atisli avaritiâ, quam haud ultra tolerare ipsa posset, in majorem modum querens: tum & orans, ut Daniam reduceret, comitemque itineris se pateretur. quod cùm Roluo haud gravatè indulgeret, clam ex aulâ se subducens, & sequentem cum ingenti equitatu, auro per viam objecto, remorata, filium in Daniam regredientem comitatur. Sed Atislum mox Biarco, prælio superatum, cædit. is, militiæ laude clarus, à Roluone matrimonio sororis Rutæ honestatus erat: itaque Vrsæ, socrus suæ, contumeliam ad se pertinere ratus, eam vindicandâ statuit. In Atisli verò locum, Hiartuarus constituitur; cui uxo-

uxorem Roluo Sculdam, alteram sororem dederat. Iamque Roluo altâ pace fruebatur, cùm insidias Hiartuarus illi struit: seu ambitione suâ, sive conjugis impulsu, quæ fraternum ipsa regnum affectabat. Iam tributi exsolvendi dies venerat; quam facinoris audendi pulcram occasionem putans, naves parat, & imponit cistas plures; non tributo, quod videri cupiebat, oneratas, verùm armis: inde comites adjungens, ad extrema quæque promptos, Daniam petit; & in eâ arcem Lethram, regis sedem. ubi exceptus perbenignè à Roluone, nullâ juris hospitalis reverentiâ, eum obtruncat: ipse quoque à Wiggone, maximæ virtutis viro, fideique in Roluonem prædicandæ, die postero interfectus. Erat Roluo princeps longè laudatissimus: quem virtutes, rege dignæ, plurimæ condecorabant. belli fugiens, pacem amabat: quâ florere regna quævis, & constare subditorum publicam salutem, sciret. Etiam munificus erat, ac petentium nunquam exspectationem differebat; &, si quid daturus esset, statim dabat: gnarus illud gratius esse beneficium, quod non diu exspectantis spem torqueret. Percunctanti aliquando, *quam virtutem cæteris præstare duceret; patientiam*, respondit. quippe sic existimabat: bono principi, ad rempublicam gubernandam, nihil magis patientiâ opus esse. Ad insignes animi dotes, corporis statura ingens, & heroica, dignum illis domicilium, accedebat: ideoque vulgo Krage cognomento dicebatur.

HOTHERVS.

Post Roluonem interfectum, traditur Hothero regnum, Hadingi ex filiâ Suanthuitâ pronepoti. Is à patre in Norvagiam puer missus, à Gevaro illic rege postquam educatus esset, ad Roluonis cæsi famam, ejus suasu, & auxilio, classe instructâ Daniam petit: &, Isoram ubi mox applicuisset, proximum Roschildiæ portum, juxtà regum sedem Lethram, cùm adventus sui caussam optimatibus indicasset, regnum accipit. quo potitus, iu Norvagiam regreditur, filiamque alumni regis, Nannam, in uxorem ducit: atque Balderum rivalem, ab Othino oriundum, unà cum Geldero Saxone invadentem, illo cæso, in fugam agit: unde freto, in quo dimicatum fuit, etiamnum Baldersundæ nomen manet. sed is, viribus instauratis, mox revertitur; &, invadens Sialandiam, incolas in regem ciet. Hic in Sueciâ tunc agebat; &, ad nuntium recurrens cum exercitu, apud Balderbrundam vincitur. unde in Cimbriam se recipiens, quo in loco hyemaverat, urbem Haderslevlam condit: atque iterum à Baldero illic victus, Sueciam repetit. ubi reparatis copiis, denuò Balderum aggreditur, & profligat, juxta Runam, assitum Roschildiæ pagum: unde ludus, etiamnum in totâ Daniâ usitatus, quem appellant Balderrune, nomen traxit. Hujus cædem ulcisci cupiens frater Bous, cùm infesta arma inferret, & huic obviam ire vellet, de Gevaro, Norvagiæ rege, à Gunnone, regni satrapâ, per insidias intercepto, ac cremato, nuntiatur. itaque, omisso eo, in Norvagiam iter capit: & Gunnonem comprehensum igne itidem, sicut is Gevaro fecerat, vivum exurit: filiisque, in altoris patris gratiam, educationis præmium, regnum reddit. Hinc in Daniam reversus, coërcere Boum statuit. sed priùs, quàm in illum ducit, fati providus, convocatis optimatibus, filium Roricum sistit, postulatque; *vt hunc sibi, si humanitùs quid eveniat, successorem esse velint: jam ætatem inclinare; neq; vitæ, etsi bellum, semper anceps, rectè cadat, multum adeò restare. insuper expedire regno, ne successor in incerto habeatur: meliusque spes immodicas aliorum cohiberi. si, quæ peteret, concedant, mortem minus gravem fore.* Nec displicuit oratio: &, in filium postquam omnes consensissent, alacer in pugnam exit, cæditurque: princeps bonus, ac non unâ laude clarus. Victo, & occiso, Hothero, regnum occupavit

BOVS:

sed quàm diu id tenuerit, quidve post hoc tempus gesserit, aut quo modo vitâ excesserit, ignoratur. Eo sive mox ejecto, sive mortuo, nam Historia nihil tradit, filius Hotheri,

RORICVS, cognomento Slingebondus, adolescens regnum accipit: cùm, ætatem aspernatæ, tributariæ ditiones, Curolandia, Suecia, Vendia, de excutiendo jugo inter se consilium capiunt. quod Rorico postquam gnarum, opprimendum, antequàm se confirmaret, hostem ratus, illicò paratis copiis, abditos in Sueciæ littore Vendos cædit, quosdam in interiores portuum

recessus agit. qui, suorum strage territi, nec pugnare ultrà ausi, cùm se etiam magis abderent, atque bellum traheretur, tandem è navibus miles prodit, vastâ corporis staturâ, nec magiæ imperitus, & ad pugnam sese offert: tum conditionem statuit, si superior evadat, ut immunes à tribnto sui forent; si vincatur, porrò debeant. neque deerat inter Danos, qui capescere pugnam auderet: etsi animo meliore, quàm eventu. nam congressus, postquam leve hosti vulnus inflixisset, ipse graviore saucius, mox collapsus, vitam in arenâ perdit. sed postridiè, cùm fiduciâ victoriæ animum efferret Vendus, iterumque ad classem accedens adversarium postularet, prodiens in eum Vbbo, vir intrepidus, post ancipitem conflictum, validè pugnantem sternit: ita tamen, nt, victoriæ vix superstes, ipse etiam concideret. Quibus gestis, Vendi, de eventu belli omen quoddam ex hâc militis sui pugnâ capientes, arma ponunt: & tributum, quod negârant, pollicentur. Anre pugnam, rex victori præminm promiserat virtutis suæ, sex argenteas armillas: quas cùm Vbbo apud quenquam militum deponi vellet, is trajicere colligatas statim in ipsius navem conabatur. sed, deficiente jactu, illæ in subjectum mare decidebant: atque inde Slingebondi cognomentum est adeptus. Vitæ finis, in incerto est. Et successit

HORVENDILLVS,

rex à Cimbris constitutus. Conjugem Gerutham habuit, filiam Rorici regis, de quo dixi: ipse filius Gervendilli, Cimbriæ per id tempus præsidis, tunc virtute militari, ac Colleco, Norvagiæ rege, pugnâ singulari victo, & occiso, perillustris. Plurima præclarè gessit; &, victoriis celebratus, per invidiam à Feggone fratre occiditur. Filium reliquit unum, cui Amletho nomen erat: isque, patris cædem ultus, posteà & patruum è medio tollit, & paternum regnum tenet. Itaque, cum sine prole masculâ Roricus pridem decessisset, generumque item ejus Horvendillum Feggo frater, per insidias circumventum, sceleratè sustulisset,

FEGGO,

sceptrum consequutus, non contentus illo scelere, aliud addit: & Gerutham, ejus thoro viduatam, sibi jungit. Sed, flagitiorum pœnam ut non semper differt Deus, ita neque diu tenet: cædem Horvendilli patris vindicante mox Amletho. Is, dum à Geruthâ matre educatur, supra ætatem suam prudens, ut sævitiam evaderet patrui pariter vitricique, ad dementiam se componere, & inungere cœno faciem, mioque; ut pro morione vulgo censeretur. foco otiosus assidens, uncos etiam fabricare, ac seponere: causam verò, atque nsum, percunctantibus, respondere; *spicula parare sibi, quibus olim patris cædem ulciscatur.* Istis verbis cùm se proderet sagacibus, ac stultitiam illi fictam animadverterent, variè suos explorare Feggo jubet. atque erant, qui censerent, *facilè deprehendi posse, si in latebris degenti aliquam puellam darent, forma perquam eleganti, quæ accendere animum ejus in se posset: sine dubio illam vim amoris fore, ut deponat statim fucum, & oblatâ voluptate perfruatur.* nec consilium displicebat. legitur puella quædam, & in abdito recessu nemoris cujusdam sistitur, ubi solus colloqui cum illa queat. verùm, equum ascensurns, & ad ipsam deducendus, magis etiam Feggoni, & adstantibus, risum præbet, ac se stultum esse probat. nam, obversus ad posteriora equi, arripit pro freno caudam: &, in nemus densum abductus, cùm insidias quidam olim collactaneus, veteris amoris retinens, docuisset, eas cavet. cumque frustrà ea res tentata esset, alia excogitatur. suadent regi, *ut longinquum iter simulet; & cubiculo uxorem, ac cum eâ illum includat: tum clàm abdat in eodem, qui auscultet, quæ cum matre verba faciat. etenim, si sapiat, fore, uti matri, nulla ultra simulatione usus, mentem prodat.* Laudat hoc consilium Feggo, & profectionem simulat; ac se abdit in cubiculo, qni id suaserat: hinc Amlethus introdncitur. isque, insidiarum metuens, diligenter loca priùs cuncta explorat; quassis brachiis, instar galli, cantum edens. tum latentem subter vestes corycæum deprehendens, eum cædit; ac discerpit, abjicitque in cloacam. inde matrem alloquutus, eam objurgat; *quod calamitatem filii fictis lacrymis deploraret, se incesto polluisset: cui sceleri veræ lacrymæ deberentur. sibi hanc necessitatem à fortunâ impositam esse, ut præsidium ab insaniâ simulatâ vitæ caperet. nam tyrannum,*

qui parentem, fratrem suum, nullâ planè ratione sanguinis habitâ, occidisset, neque sibi, si inesse mentem sanam deprehendat, parciturum. hoc prætextu se tueri, dum paternam quoque cædem aliquando ulciscatur. cujus rei si occasio se offerret, non jam stolidum ultrà fore. Quibus verbis postquam mater pristinum in patrem amorem revocasset, filium quoque miserata, mox silentium rei gestæ pollicetur. Feggo, simul rediisset, scire cupidus, quæ Amlethus cum Geruthâ matre verba habuisset, hominem illum, qui se in cubiculo ejus abdidisset, advocari statim jubet. quem cùm omnes visum sibi ex eo tempore pernegarent, & Amlethus à quibusdam rogaretur, in cloacam descendisse, & à porcis, subtus sordes depascentibus, devoratum illum ait. quod responsum, quamlibet confessionem veri habens, nihilominus, ceu prolatum ab insano, magis omnibus ridiculum habitum, quàm verum, fuit. Nec sic tamen Feggo cessat; & Amlethi evertendi aliud consilium capit. mittit ad Britanniæ regem, cum duobus satellitibus; ac clàm mandat, ut è medio illum tollat. sed Amlethus, rem, ut erat, suspicatus, cùm satellites in itinere vino quàm largissimè se invitassent, & oppressi alto somno noctu essent, sedulò marsupia illorum explorat. ac, Feggonis literas nactus, cùm mandatam mortem suam, quod conjecerat, comperisset, nomen in his suum delet, & satellitum reponit; tam industriè, ut cognosci fraus non posset. addit porrò, *petere Feggonem maximè, uti se, virtute clarum, regióque generé natum, perbenevolè haberet.* ac Britannus, cùm has literas à Feggone accepisset, postulatis mox obsequitur, & satellites suspendit. quod Amlethus, jam depositâ simulatione insaniæ, cùm apud familiares quereretur, ceu id etiam metuendum sibi foret, rex vocatum multo statim auro donat; tum & plura pollicetur beneficia, si in aulâ permaneret: quæ fecisset, de Feggonis, qui mandasset, voluntate facta esse. His securior Amlethus, dum in aulâ porro etiam commoratur, atque regi mores, ac virtutem, probat, filiam uxorem accipit. quo potitus matrimonio, cùm in Daniam excurrendi à rege socero potestatem impetrasset, eam ingressus, mutat habitum, & insaniam iterum fingit. Feggo tunc Viburgi agere; & exequias Amlethi, qui non ita multo antè obiisse ferebatur, celebrare. & adventum insperatum, qui intererant, admirati, animis distrahebantur: aliis, hunc ipsum esse; aliis, illudere umbram dictitantibus. verùm ille, percunctantibus, vivere se ac coràm esse, cui nunc exequias agerent, testabatur. ac rogatus à Feggone, quid comitibus suis factum, quos in Angliam abduxisset; baculos ostendens duos, quos gestabat, auro liquefacto graves, quod Britannus, uti dixi, de occisis quiritantem cupiens placare, dederat; ecce, inquit, isthic habes. quibus verbis cùm in risum solverentur, quotquot aderant, hilaré conviviũ fuit. & Amlethus, qui jam animo ultionem agitabat, pro pincernâ sese gerens, mixtis per occasionem multis jocis, ac facetiis, risum cunctis excitabat. inter ministrandum, questus, se non commodè servire, atque veste laxiore prohiberi, cingulũ à quodam petit, quo adstringat. isque, ut majorem risum discumbentibus commoveret, cingulum dat, & oblongum ensem addit. quo subinde cum districto summos digitorum articulos sauciaret, ne id facere ultrà posset, figi in vaginâ eum, clavo injecto, Feggo jubet. cui ut referret gratiam, maturandæ ebrietati, magis etiam implet pocula, ipsi pariter ac proceribus. cumque vino gravis Feggo cubitum deductus esset; & excubitores passim, peregrinis intermixti, ubi biberant, requiescerent, idque Amlethus animadverteret; arbitratus, commodè nunc cædem patris vindicari à se posse; uncis, anteà fabricatis, uti dixi, ac sepositis, omnes colligat, ac constringit; ita arctè, ut haud facilè excitati expedire sese possent. inde ignem tecto injicit; &, invalescente incendio, ipsum in cubiculo Feggonem obtruncat. qui ut regnum summo scelere occupavit, ita inter probra gessit; finiitque morte dignâ, ac tyrannis ferè propriâ. Nomen ejus Feggesunda Cimbriæ etiamnum servat. Et.

AMLETHVS,

eo modo patris sui cædem ultus, primò in latebras se abdit; dum, quo pacto id acceptum, experitur. inde advocat primores, quos Feggonem odisse nôrat. memorat *parentis cædem, ac pollutum matris thorum; tum calamitatem suam, quâ tot annos conflictari* sit

sit coactus. addit *publicam miseriam; contemptam nobilitatem, graviter oppressos cives, & agricolas divexatos. quibus malis cùm nunc ipse universos liberasset, premio, an pœnâ, dignum æstimarent, arbitros se eos velle, & paratum in utrunque. si periculo suo regnum à tyrannide liberatum existimarent, vindici in manum traderent: sin electum alium vellent, integrum id ipsis cupere; dum auctorem beneficii, vindicemque libertatis, unum se meminerint, ac fateantur. in Fengone occidendo, non de regno acquirendo, sed de patriâ liberandâ, cogitasse: ac periculum tam magnum ejus causâ subiisse.* Quibus verbis moti proceres, regem omnes nno ore appellârunt. Itaque potitus regno, clypeum insignem parat: & in eo res præclarè à se gestas sculpi jubet. Post hæc, rebus ordinatis, magnâ selectissimorum juvenum mann comitatus, in Britanniam iter capit. ubi à rege socero benignè exceptus, cùm is de Fengone quæreret, cæsum inquit. atque porrò sciscitanti, à quo, & quâ ratione? *ego ipse hâc manu*, ait, simul dextram ostentabat, *interfeci: uti simul patris necem, & opprobrium item matris, vindicarem.* Mutuo se juramento Anglus atque Fengo obstrinxerant, ut alterius interfecti alter cædem nlcisceretur: itaque hærebat animi, generone suo parceret, an amico satisfaceret, tandem tamen placuit religionem juramenti ante caritatem ponere. sed, ne violasse hospitem, neve generum occidisse, cnlparetur, nullum probrum existimavit, alienâ manu uti. itaque ad Hermuthrudam, quæ, Scotorum tunc regina, procos omnes interfecerat, nuptias sibi petiturum, ablegare visum fuit: ratus fore, ut ipse quoque, sicut ad id tempus alii, mox è medio tolleretur. sed spes eum hæc frustrata est. & Amlethus ita Hermethrudæ placuit, ut Britanno, qui legaverat, eum ipsa anteferret. Hinc in Angliam revertens, & adducens novam uxorem, cum Scotorum magnâ manu, obviam priorem habuit. quæ, neglectam fidem conjugalem questa, sibi tamen veterem constare adfectum, cujus pignus filium ex ipso pridem suscepisset, testabatur: tum monebat, ut à socero caveret; qui, præreptas sibi nuptias Hermuthrudæ ægrè ferens, iræ plenus, clàm perniciem moliretur. Hoc Amlethus intellecto, cùm appropinquaret urbi, in quâ socer adventantem exspectabat, armis subter vestem indutis, legit præstantissimum quemque, latera sua stipaturum: cæteros subsistere jubet; & ad signum, si fic fortè usus ferat, præstò esse. Cùm ad urbem ventum foret, ante eam obvius socer, blandè excipit, & invitat ad ingressum. intrà portam, velut jam in potestate suâ habens, hastâ ferit; & omninò parum aberat, quin confoderet: ac fecisset, nisi ictum occultata veste arma retudissent. Anglo odii in hunc modum manifesto, illico Amlethus se ad suos recipit. ac cedentem maximâ celeritate sequens Anglus, ejus comites, in propinquo occultatos, omnes cædit: multis etiam, qui evadere conabantur, ipsâ in fugâ interceptis. Hîc Amlethus, qui videret, quàm præsenti in discrimine versaretur, mittit socero, qui, offensæ mitigandæ, matrimonium Hermuthrudæ interversum excusarent; & in eam, uti sese res habebat, culpam omnem derivarent. verùm ille, iræ pertinax, non admittere excusationem ullam, ac parare in sequentem diem prælium. & Amlethus, qui pugnandi impositam necessitatem animadverteret, nec haberet pares copias, mortuorum, novo astu, opem implorat, ut terrorem hosti incuteret. Corpora interfectorum, passim sparsa, legere noctu militem jubet: & eorum aliqua suffulta erigit; alia, permixta vivis, & in equis collocata, inter cornua poni mandat. ac successit rectè dolus. nam postridiè, cùm in pugnam Angli occurrerent, tetrico cadaverum aspectu territi, fugam capiunt. & Amlethus, fugientes insequutus, plurimos eorum cædit: atque inter illos regem. quo sublato, & redactâ in potestatem totâ Angliâ, duplici jam regno auctus, Scotiâ, Britanniâque, mox in Daniam se recipit; & adducit Hermuthrudam, magno passim plausu exceptus. adeoque universi duplici lætitiâ perfundebantur; cùm ob patriam pridem à Fengone tyranno liberatam, tum ob ingens regni Danici incrementum. Sed non diu, ut conditio fert humana, res Amletho adeò lætæ permansere. Vix redierat, cùm querelæ de Vigletho, Cimbriæ borealis satrapâ, quod tyrannidem exerceret, ac Gerutham quoque matrem qnàm gravissimè divexasset, afferuntur. quem initio cùm benignè à pro-

posito vitæ genere abducendum statuisset, mox ab aliis instigatus, ac sceleribus, quæ patrasset, intellectis, animum ad vim inclinat: &, denuntiato bello, ditione totâ ejicit. Idem Fiallero facit, Scaniæ per id tempus præsidi, qui Vigleto se adjunxerat. Sed Vigletus non diu exilium tulit: ac, cùm Scanos in Amlethum, & Sialandos, concitasset, viribus eorum adjutus, illum oppugnat, prælioque victum sternit: magnum principem; cum virtute, tum prudentiâ, adeò dissimulatâ; ac laudandum ipso quoque vitæ fine; quod in acie, fortiterque pugnans, caderet. Tumulatus est in campo, qui Amlethi etiamnum appellatur.

VIGLETVS,

prælio superior, & Amletho interfecto, regnum occupat; viduamque item ejus, Hermuthrudam, uxorem capit. Non laudandum qnicquam gessit; verùm, otio tranquillo, ac diuturno, obtorpescens, senio confectus, obiit: felix potiùs, quàm clarus. Filium Rorici eum quidam tradit: & Roricum quoque ipsum sub Amlethi demum finem obiisse, Saxo aliique volunt. sed similius vero censeo; eum, sicut alia monumenta ferunt, neque filium habuisse, neque vitam produxisse ultra matrimonium Geruthæ filiæ, Horvendillo, quem mox Feggo interfecit, elocatæ: uti supra memoravi. Tum, Vigletus si Rorici filius fuit, cur, defuncto vitâ patre, non successit? quare Feggo, nullo modo sanguine prognatus regio, denique & fratricida, fratriâque ductâ infamis, à proceribus, adeò Rorici amantibus, est receptus? aut, si per vim occupavit, uti fecit, cur non, eo pôst sublato, quanquam operâ Amlethi, regno tum imposuerunt? cur ex filiâ nepotem filio præposuerunt? insuper, si filius Rorici erat, admodum grandævum jam fuisse oportet, cum Amlethus nepos caderet. quanam ergo ratione illud verum esse potest, quod commemorant, diu regnum tenuisse? ergo etiam neque isthic ratio constat. Post Vigletum, regnum tenuit

VERMVNDVS,

ejus filius. Ille, pacis studiosus, multos annos summâ in quiete egit, sine liberis; nisi quod extremâ ætate filium Vffonem genuit, adeò stolidum, ut ineptus regno esse censeretur: adeò taciturnum quoque, per tres & viginti annos, nempe à septimo ætatis ad trigesimum, ut, an loqui etiam posset, din cunctis dubium fuerit. ac sollicitus Vermundus, quid futurum eo esset, & quo modo aliquando successorem habere posset, dat uxorem, Frovini Slesvicensis filiam: qui non solùm cæteros ætatis suæ principes prudentiæ famâ multum ipse superabat, verùm etiam filios habobat duos, Ketonem, & Vigonem, uti robore excellentes, ita laude militari: quos idcircò ei affines adsciscebat, ut in regno administrando, si decederet quandoque, illorum operâ juvaretur. Inter ista Succiæ præfectus, Atislus, cùm vicinum orientem domuisset, insolentior fortunâ, arma in Frovinum vertit; & eundem, acie superatum, cædit: hinc in Sueciam regreditur, moxque cum majore exercitu ipsam Daniam lacessit, sed repellitur à Vermundo; ac, gravissimè sauciatus, vix evadit quâ in pugnâ maxima Frovini filiorum virtus, qui ulcisci patris necem cupiebant, se ostendit. Interjecto inde tempore rex Vermundus, annis gravis, visum amittit; atque Cæcus ex re istâ cognomento appellatur. isque casus multo illi gravior accidit, quia Vffo non idoneus regno esse videretur. Cujus rei utrinsque gnarus Saxo, despicari illum cœpit; Daniæque invadendæ optimam occasionem arbitratus, per legatos *tradi sibi regnum* petit; *aut, si illud recusaret, certum in locum filium Vffonem mitteret, qui certamine singulari contra suum de re summâ dimicaret. etenim indignum esse, virum senio confectum, & effœtum, atque cæcum, regnum ultra administrare. quo si cedere sponte vellet, beneficia grandiora, quàm à filio, muto pariter & vecorde, tribui possent, accepturum: si abnueret, bellum exspectandum sciret.* Hanc superbiam graviter Vermundus ferens; *minus rectè*, inquit, *Saxo viro seni cæcitatem vitio vertit: quam defectui ætatis, non naturæ pravitati, imputare oportebat. rectius erat, senem imbellem tueri, quàm de regno sine causâ deturbare. quod si tamen affectaret, multo honestiùs, liberâ electione procerum id adipisci, quàm per vim ereptum ire. esse quidem sibi filium, verùm eum minus aptum ad duellum de re summâ ineundum. quanquam autem vires sibi senium imminuisset, ideòque nec descendere in certamen ipse posset, tamen, pro salute regni, licet cæcum,*

contra Saxonem videntem, armis certaturum esse: neque unquam commissurum, ut acceptam à majoribus libertatem ulli extraneo manciparet. Ad quæ cùm legati dicerent; *indecorum planè esse, ut cum cæco rege Saxo dimicaret, meliusque à filiis negotium id actum iri*, Danis ad hæc conticentibus, Vffo, graviter indignatus, tam superbè patri seni à Saxonibus illudi, orat veniam loquendi: atque eâ impetratâ, *Frustra*, inquit, *regnum Daniæ, quod legitimum regem habet, & Saxoniam viris bellicosis superat, Saxo petit. itaque hoc duci vestro respondete; regi Daniæ, Vermundo, filium esse, qui succedat! atque eum non duntaxat cum Saxoniæ ducis filio, de re summâ concertare satis promptum; verùm etiam permittere, ut is alterum quemcumque, gentis suæ robustissimum, socium duelli adducat: cum utroque unum se pugnare certum, ut deinceps sciant exteri, neque regi Daniæ deesse filium, neque regno successorem.* Quibus verbis postquam patri, ac proceribus, & legatis, admirationem maximam commovisset, placuit locum pugnaturis assignare, etiamnum Koninckfseldiam, quasi *Campum regis* dicas, appellatum, juxta Eidoræ fluentum, limitem antiquum Daniæ, & Germaniæ. Postquam dies constitutus advenisset, adsunt etiam pugnaturi; Vffo solus, socium Saxo adducebat. Erat medio in flumine insula non magna quædam: in quâ decertare visum. adstant in utrâque ripâ spectaturi; Saxones hinc, inde Dani. ac Vermundus, ad crepidinem collocari sese jubet. nam, cùm animo reputaret dubium eventum pugnæ, maximè quam contra duos filius solus suscepisset, eo fortè superato, se præcipitare in flumen constituerat: minimè inglorio vivendum ratus, regno amisso, atque dignitate regiâ. Hinc congressis, oritur certamen ingens. Vffo diu hostium duorum magno impetu in se ruentium ictus clypeo excipere; ac paulatim retrocedere, ut lassaret irruentes, & mox lassos acriùs urgeret ipse, ac feriret item certiùs. inde, occiso priùs socio, totum se in Saxonis convertit filium: ac, minore jam negotio profligatum, è medio tollens, regnum patri, regno libertatem vindicat: & Saxonibus, quod excutere nisi erant, jugum gravius imponit: ipse Fortis ex hâc pugnâ cognomento appellatus. Neque multo pòst Vermundus, plenus gaudii, & dierum, vitâ excedit.

VFFO; sive OLAVS I,
cognomento Mansuetus.

Saxonibus in ordinem coactis, Vffo, faustâ acclamatione omnium, regnum accipit: & acceptum ita placidè administrat, ut, mutato nomine, Olaus porrò, ac Mansuetus cognomento, diceretur. Multa, eaque præclara, sine dubio gessit princeps laudatissimus: sed injuria vetustatis ignorare ea cogit. Vxorem habuisse traditur filiam illustris viri, Slesvicensium præfecti: ex quâ filius successit

DANVS II,

admodum dissimilis patri. Laude quidem belli clarus, debellatis in principio Saxonibus, post Vffonis patris mortem rebellantibus; sed, virtutis parum constans, mox in vitia prolabitur: fastu gloriam, luxu regni opes perdens. inde afflictâ valetudine, morbo derepentè exstinguitur. Ei

HVGLETVS

substituitur: qui an filius ejus fuerit, ignoratur. Vnum hoc de ipso proditur; quod Homothum, & Hogrinum, regni Sueciæ primates, ac piraticam exercentes, prælio navali fuderit, & è medio sustulerit: Sueciamque adeò ipsam, nova inde molientem, mox represserit. Regnum quàm diu tenuerit, aut quo modo vitâ excesserit, quæve uxor, liberive, illi fuerint, ut in pluribus, pariter Historia nescit. Succedit ei

FROTHO II,

cui Vegeti cognomentum, ob insigne corporis animique robur, est tributum. Inter ipsa initia regni, prima illi cura fuit, ut, quæ Dania majorum aut ignaviâ, aut socordiâ, amisisset, omnia recuperaret. Quam ob rem in Norvagos primùm, qui defecerant jam dudum, arma vertens, decem duces, inter eos excellentes, primo statim prælio vincit. mox Frogerum quoque ipsum, gentis regem: astu abductâ è vestigio ejus terrâ. sine quâ ne vinci posset, Othini, seu Vadani, patris, quem semideum commemorant, beneficium credebatur. Posteâ nutare item visa Suecia; sed in fide tamen mansit. Vbi verò universos, qui desciverant, ad obsequium reduxisset, animo ad pacem verso, eâ diuturnâ fruitus, vitâ fungitur. Ejus filius,

DANVS III, annum agens duodecimum, mox in solio collocatur. Hujus teneram ætatem Saxones despicientes, aut tributum exhibere, quod à tempore Vffonis ipsi Daniæ persolvissent, aut bellum expectare jubent. At superbâ adeò legatione moti Dani, habito priùs senatu, armis potiùs decernere, ac tueri libertatem, quàm tributum dare, malunt. idque tanto animorum ardore faciunt, ut, paratâ statim classe, flumen Albim mox invecti, & in hosticum exscendentes, Saxonesque, uti Dani omnes Albim accolentes appellabant, imparatos opprimentes, eos funderent, ac fugarent: & tributum, quod exegerant, porrò dare, sicut antè consuevissent, imperarent. Quo peracto, rex egregius, & ad summa quæque natus, in ætatis ipso flore, morte immaturâ eripitur. Ejus locum accipit

FRIDLEVVS, Celer cognomento appellatus: qui initio regni sui cum Huirvillo, Hallandiæ principe, fœdus icit. verùm is cùm posteà, neglecto illo, mare Balthicum, ac deinde Sialandiæ partem australem, infestaret, vim Fridlevus propulsurus, illicò collecto milite, summo impetu adoritur. ac pugnatum adeò utrinque fuit, ut vix prælium nox dirimeret. Erant in Huirvilli partibus duces quinque præstantissimi; Bildus, Broddo, Bugo, Fanningus, & Gunholmus. Horum Broddo, atque Bildus, plurimis suorum cæsis, de victoriâ desperantes, noctu clàm conscensâ nave, se periculo subduxere. quo Fridlevus intellecto, denuò Huirvillum oppugnat, copiasque ejus omnes internecione delet. ac, perfidiam clarè vindicante Deo, cecidit Huirvillus ipse; & cum eo excellentes, quos jam dixi, belli duces, Bugo, Fanningus, & Gunholmus: malæ causæ temerè opitulati. Inde victor, in Hiberniam arma transfert; ac Duflinum, principem in eâ urbem, cùm apertâ vi non posset, per hirundines, ut Hadingus olim Dunam, astu capit. inde insulam universam redigit in potestatem, & præsidium imponit. idem Britanniæ facturus, quæ jam itidem defecerat, postquam copias trajecisset, ac conseruisset manum, penè cæsus, vix in Daniam evasit. Inde, amplexus pacis studium, in quiete reliquam ætatem agit: donec, senio confectus, diem obit. Ac succedit ei filius,

FROTHO III, cognomento Magnus dictus, vix tunc annos septem natus. Etenim effecerat Fridlevi virtus, ut regem puerũ educare proceres mallent, quàm aliunde virum eligere. Ac duodecim constituti, qui ætatem ejus regerent, & rem publicam gubernarent. duo autem constituti, quibus data regis cura: cæteris negotia regni demandata. Qui curare regem jussi, fratres erant: & hic, Vestmarus, ille, Colo dicebatur. ac Vestmaro, duodecim filii erant; & in his tergemini, Greppæ uno nomine appellati. qui, paternâ indulgentiâ quàm turpissimè abutentes, in flagitia quævis ibant. non matronæ, virginisve, ullius tuta pudicitia. ubi preces non admissæ, vis illata. eò etiam dementiæ natu maximus devenit, ut Gunnaram, regis sororem, pulcritudine excellentem, & idcircò Pulcram cognomento dictam, amare auderet: adeò quidem impudenter, ac proterve, ut, vim illa dum metueret, in conclavi se munito occultare cogeretur; tum triginta stipatores item poneret, qui præ foribus excubarent. atque, ut contemptum hunc ulcisceretur, cùm haberet procos plures, eligendi ex universis huic mariti potestatem sibi dari à rege petit. ac, cùm ille, minimè flagitiorum ejus gnarus, haud gravatè concessisset, unum in locum convocatos comprehendit, & obtruncat: tum stipitibus capita figit, juxta virginis conclave. quâre quidem maximè offendit regem; sed auctoritate patris est effectum, ne quid graviùs is statueret. Variè sanè afflicta per id tempus Dania; & experiundo didicit, nunquam ferè infeliciora regna, quàm sub regis, etsi boni, pueritiâ: in quâ regem se existimat, quisquis regi est præfectus. Inter ista, cùm virilem Frotho ætatem attigisset, Hermundam, Hunnorum regis filiam, uxorem petit, accipitque. cujus dum amori indulget, nullâ regni sui curâ, miserè id Greppæ fratres divexârunt; & exemplo multi quoque è proceribus utebantur: adeò ætatem regis contemnentes, ut, ignaro etiam ipso, leges multo iniquissimas pro arbitrio suo ferrent. inter quas hæ memorantur: *Qui conventum regem vellet, is alloquii*

quit honorem à cubiculariis emeret. Quisquis filias elocare, veniam ab ipsis ille dato pretio mercaretur: sine eâ, matrimonii contrahendi potestatem nulli fore. Neque fas virginibus nubere, nisi quas experiundo tales esse ipsi priùs cognovissent. Audax facinus, improbumque, & detestandum! Istis legibus, ac flagitiis, admodum Frothonem invisum subditis suis, quorum liberis adeò superbè illuderent, reddidere. Neque hîc protervia stetit. quin Grepparum natu maximus, etiam reginam Hermundam turpiter amare ausus, clàm cum eâ consuevisse memoratur. idque etsi emanasset, tamen, quia criminantes graviter ulciscebatur, nemo accusare audebat: tum, qui vellet, à colloquio cum rege, ipsis sedulò, uti dixi, prohibentibus, arcebatur. Id cùm exteris gnarum esset; ac, pro libertate suâ, si dux foret, arma populum respicere; rex Norvagiæ, Gotharus, bellum inferre cogitabat. etenim, *majoribus sic suis factum aliquoties à Danis; & oppresso per Grepparum tyrannidem rege, populoque indignante, jam occasionem esse, neque eam negligendam.* Sed Ericus, vir plebejo quidem genere, verùm magnâ sapientiâ, ac facundiâ, dissuadere. *quippe Danos, etsi nunc discordes agerent, tamen, imminente hoste, illicò concordes fore. itaque consuleret quieti suæ; & domesticum principatum potiùs ornare vellet, quàm, captando alieno, obnoxium periculo facere. sæpiùs venisse usu, qui alterius regno temerè inhiaret, ipse suum infeliciter ut amitteret. si sententia tamen staret, neque retrahi à proposito se permitteret, rem periculo aliorum potiùs experiretur; mitteretque, qui, excursione crebrâ Danos passim vellicantes, belli aleam tentarent.* Placuit Gotharo oratio; & Diserti ob hanc ipsam cognomentum Erico dedit. mox præfectum classis Rafnum mare Danis reddere infestum jubet: sed res ea malè vertit. siquidem occurrens Oddo, classis Danicæ præfectus, prælio superatum fundit; &, deletâ exercitus majore parte, naves aliquot Norvagicas redigit in potestatem, quasdam mergit. sex elapsæ, nuntiant Gotharo cladem: ac fidem faciunt, *non tam facilè debellari Danos posse, atque ipse censuisset. regem quidem, otio, & luxu, perditum: ac tyrannide quorundam, quibus nimium permittat, populo invisum esse; at habere è proceribus satis multos, manu promptos, ac præstantes.* Quo Rollerus, gente Norvagus, corporis vi, animique, ipse etiam excellens, intellecto, ad visendam ejus aulam excitatur: & Ericus, quem jam dixi, hujus frater, cùm nequicquam diu, ac multum, dissuasisset, & videndæ Daniæ cupiditate cæteroquin teneretur, comitem se illi addit. Illicò consilium Gotharo aperiunt: isque probat, & dat navim, quâ vehantur; ac profectionis comites, quotquot vellent. tum & mandat, omnia regno Daniæ diligenter explorarent: ut reversi de quibusvis reddere certiorem possent. inde adeunt parentes, ac subsidia longi itineris ab his petunt. apud quos morati paulum, navem ascendunt, & appelluut ad Isoram. Cognito adventu Greppa, qui jam antè de facundiâ Erici famâ acceperat, cùm sermonem contulisset, victus, atque indignatus, magis etiam, quod reginæ consuetudinem exprobrasset, ad Frothonem, similis amenti currit: ac, devictum sese querens, regios satellites ad arma vocat, vim in illum tentaturus. & fecisset, nisi Frotho vetuisset, ne in hominem advenam, ac peregrinum, quicquam indecorum admitteret. quâ monitione Greppa, à proposito revocatus, odium inhibuit potiùs, quam mutavit. itaque, cùm in Erico vim ingenii singularem deprehenderet; ac metueret, ne is gratiæ primum locum, quem apud Frothonem regem ipse hactenus tenuisset, blandè se insinuando occuparet, unicè hoc operam dedit, uti aulâ prohibere illum posset. sed inveniunt fata viam; neque ea sistit quisquam, aut avertit. ita certè frustra nitebatur Greppa; & Ericus, cùm Frothonis in conspectum pervenisset, sic colloquio, ac prudentiâ, eum cepit, nt deinceps magni faceret; & amaret inter primos. Ea res cùm aulicorum, & in istis quoque Greppæ, pridem graviter offensi, odium iu se accenderet, ut amoliretur Greppam, supra cæteros infestum, de reginæ stupro illum coràm accusat. quâ delictum mox confessâ, ac repudiatâ statim, cùm honorem Greppa suum vindicare statuisset, & actorem, innocentiam probaturus, ad certamen singulare provocasset, tot flagitia ulciscente tandem

Deo, superatur, & occiditur. duo, qui restabant, fratres, cùm ulcisci interfecti necem vellent, uti scelerum consortes, ita fati, eodem modo cecidere. tum Vestmarus pater additus: qui, natorum cæde motus, in duellum provocaverat. quam rem indignatus Frotho, bonus princeps, & alumni sui amans, telo in Ericum jacto, interficere eum voluit. verùm ille, à Gunnarâ, Frothonis sorore, monitus, postquam ictum declinasset, gnarus, regibus post injuriam acceptam etiam agendas gratias, è pariete exstractum, in quem altè impactum erat, summâ cum dissimulatione reddit: ac modestè; *munera, rex Frotho*, ait, *dare amicis oportebat, non adjicere. gratiùsque habuissem, si cum telo & vaginam porrexisses.* quâ prudentiâ sermonis captus Frotho, iram ponit: quemque injustè interficere constituerat, justo amore tanto magis mox complectitur: tum, consilio ejus usus, aulâ improbos expellit. quâ re cum affectum sibi apud subditos benevolum, gloriam verò apud exteros comparasset, ut Ericum beneficio devinciret, datâ sorore Gunnarâ, in affinitatem adsciscit: ac Rollero, ejus fratri, dat Hernundam; quam repudiatam pridem, ob illatum à Greppâ stuprum, memoravi. inde ambos in Norvagiam ad Gotharum regem mittit, filiæ Alvildæ sibi matrimonium petituros. ubi perbenignè excepti, cùm legationis causam retulissent, rex, Frothone genero repudiato, filiam Erico offert; eâ lege, ut Gunnaram, quam adduxerat viæ comitem, sibi tradat: tum provinciam dotalem, ut faciliùs acquiescat, pollicetur. Simulat placere valdè hanc conditionem Ericus; ac collaudat, ceu vix voto expetendam: gratiasque ingentes agit, quòd rex tantus homini plebejo sibi filiæ offerret nuptias; quibus nihil exoptare majus possit. inde animum Alvildæ in Frothonem clàm explorans, cùm haud alienum cerneret, ac paratam etiam in Daniam sequi, eam abducit, & Frothoni uxorem sistit. Post quæ cùm in borealem Cimbriã irrumperent Vandali, duce Strunico, missus in hos est Ericus, qui reprimeret. isque, sumptis octo navibus, mox aggressus, eos fudit, ac fugavit. inde totis illos viribus adoririvisum fuit: &, Erici suasu, Frotho classem parat, & exercitum terrestrem. quibus copiis cùm Strunicus imparem se animadverteret, mittit qui inducias peterent. quas cùm Frotho denegaret, & adigeret ad certamen, cæsus ipse, cum fortissimis gentis ducibus, belli temerè inchoati pœnas dedit. Victor Frotho, leniter successu usus, recipit in fidem victos; &, victoriæ monumentum, primus regum Danicorum etiam se Vandalorum regem scribit: à quo cæteris, qui deinceps successere, usitatum. Victis in hunc modum Vandalis, cùm prædones inter ipsos multi essent, qui continuis latrociniis regionem infestarent, ut è medio eos tolleret, astu usus, ceu cum gente aliquâ rapace bellum gerere constituisset, se accingere universos ad hoc jubet, præmiumque pollicetur. quo pellecti, cum non pauci è latibulis prodiissent, cædem omnium Vandalis mandat. atque sic Vandaliam in potestatem suam redigit, & colluviem in eâ scelestissimorum hominum planè delet. Postquam, Vandalis subactis, pacem domum retulisset, ne bellandi magis artem, quàm regnandi, tenuisse videretur, leges condit; abrogatque, quas pudendas pridem Greppæ populo imposuissent: pari regni cum dedecore, & injuriâ subditorum. Quæ dum facit, rex Norvagiæ Gotharus, filiæ ulturus raptum, bellum parat. verùm ille, accepto nuntio, prior classem in Norvagiam trajiciens, adhuc imparatum occupat; ac devictum etiam cædit, & Rollerum regno præficit: quod, à Daniâ avulsum, à Frothonis II morte, denuò in potestatem nunc reductum. Hinc reversus, cùm triennium altâ pace frueretur, rex Hunnorum, filiæ repudium ulcisci statuens, bellum infert: ac, quo graviùs invaderet, in societatem ejus Olimarum, regem orientis, trahit. Fidem excedit, quod refertur ab Erico Pomerano, sexaginta novem reges ad auxilium adfuisse; navium triginta millia, militum nonagies centena millia, in exercitu numerata. Quin & auget reges Saxo, ac fuisse centum septuaginta dicit: quidam, etiam multò plures; ad ducentos, & viginti. Certè Hunni maximas fuisse copias nullo modo dubitandum; tantas tamen, vix prudentior quisquam credet.

FROTHO III.

Frotho

Frotho verò, belli imminentis certus, ipse quoque validum exercitum parans, ditionibus subjectis militem, arma, commeatum, & classem imperat. tum Ericum item mittit, Hunni copias exploratum. qui dum castra hostium perlustrat sedulò, agnitus, ad Hunnum abducitur; ac remittitur, ut Frothoni, quæ vidisset, memoraret. isque redux, cuncta exponit: &, quid faciendum censeat, inquirenti, occurrendum hosti ait; neque exspectandum esse, dum invadat. itaque, paratis omnibus, copias navales Hunni aggressurus, classem educit; & adortus ad Bleckingiam occurrentes, prælio insigni fundit: capto etiam Olimaro, classis duce; ac legato ejus, Dago. Postquam mari eâ pugnâ planè debellatum esset, iterum Ericum Frotho, quæ exercitus terrestris profligandi ratio foret, percunctatur. atque ille respondere; *copias immensas esse, ideoque fame potius, quam armatâ ullâ manu, oppugnandas. itaque idoneum sibi locum caperet, ac muniret; & in eum è finitimâ regione commeatum universum comportari imperaret: militemque intrà castra contineret, nec pugnandi copiam faceret.* cui cùm consilio obtemperasset, & nil Hunni invenirent, in desertis Sueciæ locis, quo tam magnam multitudinem sustinerent, fame prius, inde ortâ ex illâ lue, quàm gravissimè laborantes, tandem etiam diffluxere: & exemplo docuere, *modum quoque in exercitu comparando adhibendum: ac faciliùs consilio, quàm vi, hostem superari. grave esse, quicquid nimium: & inconditam multitudinem ferè molis plus habere, ac terroris, quàm virtutis, & successus.* In hoc bello, Vggerus, inter Hunnos vates, & ætate hominis conditionem supergressus, cùm eventum infelicem prævideret, ad Frothonem se recipiens, aperit consilia ipsi regis sui: & adducit è Norvagiâ quidam regulus Hilthinus naves centũ quinquaginta. Superatis autem Hunnis, Russiam Frotho, & provincias vicinas, in deditionem accipit: ac tributas in præfectos, sibi vectigales facit: tum Fridlevum quoque filium educandum hîc relinquit. Post quæ rex Suecorum Alricus, & Gothorum orientalium Gestiblindus, cùm de finibus regnorum inter se altercarentur, resque in bellum eruptura videretur, impar viribus Gestiblindus, opem à Frothone petit, & in clientelam qnoque regnum offert. quod is accipit; & Erico bellum mandat: socinmque illi addit Scalcum Scanicum. Hi mox, rege Gestiblindo restituto, arma in Alricum vertere animnm cùm induxissent, suasu Erici, filium ejus Gunthionum, quem Solongis, Vermiisque, pridem ille imposuerat, priùs petunt: & hoc cæso, ipsum mox Alricum invadunt. is prudentiam Erici, fortitudinemque, metuens, antequàm consereret manum, eum ad colloquium vocat. inde beneficia refert, quæ in ipsum, ac majores, contulisset: tum proterviam Gestiblindi, qui lacessivisset variè. denique enixè orat, *ut discederet ab armis, aut cum eo experiri singulari pugnâ sineret.* cui Ericus; *valdè sibi turpe fore, si relinqueret in periculo, quem adjutum venisset. etenim senem Gestiblindum, & invalidum, ac imbellem, ipsâ ætate à duello excusari: quod si vellet, se pro eo pugnaturum.* Hoc Alricus cùm se cupere testaretur, pugnâ initâ, ipse cadit: & Ericus, graviter sancius, vix evadit: Sueciamque, & adjunctas quasdam insulas, præmium virtutis suæ, à Frothone titulo clientis accipit. Quæ cùm ita gesta essent, & Norvagia turbas daret, classe instructâ, eò Frotho copias ducit, & Ericum cnm exercitu terrestri sequi jubet. Postquam classem in Norvagiam appulisset, &, extremam in Halogiam sese hostem recepisse, per exploratores disceret, quanquam necdum copias Ericns suas adduxisset, tamen eum ibi aggressus, manum confert. Impedita admodum pugnandi ratio illi erat, inter montes: Norvagique, non inferiores navibus, copias terrestres quoque sibi magnas comparaverant: &, excepto acriter hoste, pedem etiam, uti opus, referebant, gnari eniti per abruptas illic rupes: eminns non minus item, cùm fugissent, præliantes. qnin & saxa in seqnentes grandia dejicientes, graviter eos affligebant. quibus nihil motus Frotho, prælium à primâ luce usque in noctem indefessus protrahebat, tenebris vix dirimentibus: ac postridie, cùm Ericus advenisset, copias terrestres ducens, ejus suasu mari, & terrâ, denuò pugnatum acriter; tam ancipiti eventu, ut victoria diu in incerto esset, omnibus utrâ-

utrâque ex parte summa quæque facientibus: donec victi tandem Norvagi, tantâ strage, ut vix quinta pars restare ejus gentis crederetur. Sed & Dani ingentem cladem accepere: adeoque ex ter mille navium classe vix ducentas reportârunt. Frotho, Norvagis devictis, ut quieti publicæ consultum iret, dat easdem illis leges, quas in Daniâ paulo antè promulgaverat: ratus fore, ut, quemadmodum uno jure uterque populus uteretur, ita etiam deinceps animo conjungeretur. utque homines à rapinis, atque furtis, ad honestam vitæ agendæ rationem revocaret, furem in furcam agi jussit: tum prætereà lupum vivum juxta eum alligari, qui cadaver variè dilaceraret, ut spectantes pœnæ ejus gravitate deterreret. inde geminas columnas juxta Eidoram, Scanoram, & Vortingburgum, publicâ in viâ statuit, & armillas aureas ex his appendit. advocatque populum, & præfectos regni; ac supplicium illis ultimum, si abduci id depositum suâ ipsi negligentiâ paterentur, comminatur. Et effecit hâc severitate Frotho, ut intactæ annos plurimos eæ armillæ juxta viam permanerent. Rebus ita ordinatis, dum septennium illic agit, filium Alvonem gignit, & Osuram item filiam. Inter quæ athleta Suecus, Arnogrinus, cùm duello Scalcum Scanicum, à quo spoliatus fuerat, provocatum superasset, conjugem Osuram petit; neque obtinet. post repulsam, Ericum orat, uti pro se intercederet. sed is, veritus, ne & ipse frustra foret, adhortatur; ut Frothonem claro aliquo facinore potiùs demereretur. & occasionem esse, quando in extremâ Sueciâ Finnomarchiæ rex Thengillus, ac Biarmiæ Echtherus, jussa ejus detrectarent. cujus cùm consilio obsequeretur, &, exercitu coacto, utrunque aggressus, tandem etiam in Frothonis potestatem redegisset, negato pridem matrimonio potitur. Iam pacatis in septentrione rebus, cùm Oceanum à piratis infestari intelligeret, arma sua in occidentē Frotho vertit: tum Britanniam, à majoribus subactam, defecisse item cogitans, eam petit. insulæ rex, cujus nomen in Historiâ ignoratur, nominis Frothoniani famâ territus, quem virtute vinci posse desperaret, eum dolo evertendum esse statuit. itaque colloquium orat: quo concesso, se submittit, ac tributum pollicetur. tum invitat ad convivium, interquod de pace porrò acturi essent. poscit quoque è comitibus mille alios, & ducentos. Gratum id Frothoni erat; sed metuebatur dolus, quem Britannus instruebat. itaque non negat quidem, sed excusat; & conditiones pacis antè pertractari cupit, quàm convivio incalescant: quippe sobriis hoc negotium convenire. Cùm Britannus non desisteret, ac de pace, quando se, & sua omnia, obtulisset, nihil ultrà laborandum dictitaret; ac prætereà rogaret, ut augeret comitatum, quantum vellet, adfuturum pollicetur. itaque præmittit priùs, qui vicina loca explorent. ac, tentoria cùm in silvâ nigra conspici acciperet, nihil territus, suos proximè disponit; & ad signum litui adesse jubet, ut auxilium laboranti sibi ferant: inde abit, & excipitur benignissimè. in convivio, poculis certatum fuit: moxque, ut solet, largiùs invitatis Danis, clàm Britannus se subducit, & post ipsum omnes sui; & cœnaculum occludunt, ut exire nullus posset: ac deinde ignem injiciunt. quem cùm animadverterent Dani, ut evaderent, postquam exitus negaretur, facto in parietem impetu, summâ eum vi effringunt, & erumpunt. acriter oppugnant Angli, neque deserunt se Dani: lituoque, ut præceperat ante Frotho, militem auxiliarem ad se vocant. qui cùm ocyùs accurreret, victi omnes, & occisi: Angliaque denuò subjecta Daniæ. quâ nunc rursum ordinatâ, ac præposito, qui tributum imperatum procuraret, in Hiberniam, itidem tunc rebellantem, classem ducit. Rex Chervillus, ut egressu imminentem prohiberet, murices per littus sparserat. quibus tamen ille spretis, militem exponit suum; &, objecta quæque loca populatus, magnam inde prædam abducit: regem ipsum, interceptum, è medio tollit. Ejus morte intellectâ, frater, cui Chervillus partem insulæ regendam dederat, arma ponens, dedit sese, & regnum à Frothone accipit; ac tributum, quod negârat alter, pendit. Ita, victâ quoque Hiberniâ, Frotho in Daniam revertitur: ac trigintà inde annis pacem in-

concussam tenens, universis formidabilis, vitam finit. Erat princeps pace juxtà, ac bello, maximus; atque alter per septentrionem Augustus, cui erat coætaneus. itaque pacato orbe, sub utroque hoc Augusto, ille pacis, & dilectionis, auctor, ac servator humani generis, IHESVS CHRISTVS, nasci voluit. Frotho verò, adeò pacis semper studiosus erat, ut, quantumvis ad gerenda bella natus videretur, arma tamen nunquam sanè, nisi lacessitus, sumeret. & effecit ejus virtus, ut majorem Dania regem non habuerit, neque latiùs Danicus se principatus unquam extenderit. quippe, præter tria regna borealia, Daniam, Sueciam, & Norvagiam, quæ conjunxerat, anteà rebellione præfectorum separata, præter Angliam, & Hiberniam, aliasque in Oceano mari insulas, quas subegerat, terminos imperii sui, Russiam in oriente, Rhenum in occidente habuit. Morte obiit, tanto principe certè indignâ, à veneficâ interfectus. ea filium ad armillam, ex auro factam, quam suspensamè columnâ ad viam publicam memoravi, rapiendam adhortata, cùm is furtum, pœnæ metuens, detrectaret, imminere summum jam Frothoni diem, & se arte subventuram suâ, dicens, tandem reluctantem impellit. quod Frothoni nuntiatum, cùm exasperaret animnm, mittit ille, qui mulierem, filiumque, comprehenderent: sequiturque inde ipse, cum nonnullâ militum manu. id venefica cùm præsciret, ut evaderet periculum, ad præstigias conversa, se in vaccam, filiosque item in vitulos commutasse, & ad flumē proximum citato cursu contendisse, memoratur. itaque elusis omnibus, atque factum admirantibus, rex ex essedo descendens, & in pedibus consistens, exitum exspectaturus, dat militibus mandatum, uti vaccam, vitulosque, aquâ sedulò prohiberent. ac cùm hi obsequerentur, illa cornu regem invadit, alterumque latus ferit, & lethale vulnus infert. Regni proceres, ut provincias, quæ, jam ipso vitâ functo, defecturæ putabantur, in officio continerent, corpus ejus, aromatibus conditum, per triennium asservant, & circumvehunt ceu vivum. tum putredine corruptum, nec servari ultrà quitum, in Sialandiâ sepeliunt, juxta Veram illic pontem. & ostendit se haud procul inde etiamnum collis; in quo conditum Frothonem, post annorum adeò longum intervallum, famâ fertur: retinetque ejus nomen, in memoriam sepulturæ. quem cùm pridē Ioachimus Rannovius, designatus Roschildensium episcopus, rege Christiano III, rusticorum plurimorum operâ usus, suffodisset, aliquem in tanti regis monumento se thesaurum reperturum arbitratus, nil invenit, præter ossium reliquias. Habuit uxores duas; primam Hanundam, filiam Hunnorum regis: quâ ob Greppæ adulterium pòst dimissâ, duxit Aluildam Gotari, Norvagiæ regis. Ex priore, ut videtur, filium Fridlevum sustulit, mox in Russiâ relictum; quem exstinctum quoque ibi famâ incertâ ferebatur: ex Aluildâ, filium Alvonem genuit, & Osuram item filiam. Et Alvonem, diem suum ante patrem obiisse, inde certò sat colligitur, quòd, post obitum illius, nemo ipsi filiorum superesse putaretur. De Osuræ verò morte, nuptiisve, nihil certi in Historiâ memoratur.

IOANNIS MEURSI

HISTORIÆ DANICÆ

LIBER II.

HIARNUS.

Frotho moriens, sine prole ullâ masculâ, uti vulgò credebatur, decedebat. nam Fridlevus, quem in Russiâ reliquerat, dudum vitam finiisse putabatur. quam ob causam is futurus Daniæ rex pronuntiatur, qui defunctum jam Frothonem carmine præstantiore celebrasset. Excitabat maximam contentionem ipsa præmii magnitudo: & in spem erigebatur acquirendi sibi regni, quisquis aliquid ingenio se valere existimaret. sed Hiarnus, cæteros hîc superasse judicatus, etiā prælatus fuit: quanquam sceptrum, uti facilè consecutus, ita neque diu tenuit. nam Erico, qui rex Succiæ à Frothone constitutus, vitâ functo, ejus filius Haldanus, cùm duodecim è Norvagiâ fratres graviter infestarent, à Fridlevo, mortui Frothonis filio, quem superstitem apud Russos intellexerat, opem contra eos petit, ac parentis mortem refert. Audit is honesta orantem, & in Sueciam mox sequitur. inde in Norvagiam tendit, & Haldani hostes cædit, uno Biornone excepto. quem, virtutis militaris laude clarum, salvum & idcircò voluit; ut deinde in negotiis gravioribus ejus operâ uteretur. Post quæ Dani, ubi vivere cognovissent, quem defunctum anteà existimabant, summam rerum promittentes, ad se vocant; & Hiarno, ut deponat regnum mandant. quod cùm ille, ut difficilè principatus exuuntur, recusaret, abeunte in partes populo, ac proceribus, regnum validè perturbatur. ac Fridlevus, per legatos præcipit renuntiari; *non se ita institutum à Russis esse, ut poëtæ alicujus paucis versibus regnum patris posthabendum sibi duceret: itaque aut cederet Hiarnus eo, aut mox bellum exspectaret.* sed Hiarnus, cui grave ad privati sortem redigi, præmium ingenio suo pridem datum armis propugnare statuit. & occurrit adventanti; verū fusus, cum in Cimbriam profugisset, copiasque illic novas comparasset, planè profligatus fuit: ac vix solus, multis saucius vulneribus, in Fioniam evasit. ubi diu delitescens, loco à se nomen dedit. inde, rebus desperatis, cùm Fridlevo maximam subditorum partem adhærere cognovisset, nec tueri sese armis ultrà posset, ad insidias conversus, ut è medio Fridlevum per occasionem tolleret, vestem mutat, ac se illi pro coctore salis offert. & receptus, posteaque deprehensus, in duello, quod Fridlevo oblaturum se fuisse testabatur, ab eodem interficitur: uti regno facilè parato felix, ita morte, quod occisus regis manu cecidisset, gloriosus: tum & tumulo, in quo conditum cadaver, nomen ejus retinente, ad posteritatem clarus.

FRIDLEVUS II.

Itaque potitus regno jam Fridlevus, operam dedit, ut reliquias factionis, ab Hiarno excitatæ, aboleret. neque id difficile fuit: ita pronis omnium in eum animis, ob memoriam parentis, ut facturi quævis etiam imperata viderentur. Pace regni restitutâ, à senatu admonetur, ut conjugium circumspiceret. verùm ille, id detrectans, objicit *exemplum patris, cui uxoris adulterium magno probro exstitisset: itaque se vitam calibem matrimonio anteferre.* tandem tamen persuaderi sibi passus, in Norvagiam ablegat, qui Frogertham, filiam Amundi regis, postularent. verùm ille & legatos contumeliosè habet, & petitionem eludit; dictitans, *nequaquam sibi cum Frothonis, qui Norvagiam adeò graviter infestasset, filio affinitatem contrahi ullam unquam posse, aut debere*: multum indignante filiâ, rejici à patre generum, qui virtute, ac potentiâ, & gestarum rerum gloriâ, longè cæteros antecelleret.

celleret. Asperum Amundi animum cùm Fridlevus se constantiâ leniturum existimaret, iterat legationem; quæ majore contumeliâ etiam excepta fuit. ac præcessit triste omen, quod eventum indicaret. quippe unus è legatis, inter viam navi excussus, postquam vitam infeliciter amisisset, versa in cruorem aqua cæteris spectaculum horrendum præbuit; quos Amundus, cùm deinde in Norvagiam appulissent, comprehendit, & occidit. quod Fridlevus meritò indignè ferens, ut injuriam vindicaret, bellum parat: sociosque sibi jungit, Biornonem, de quo paulo antè dixi, & Haldanum, Sueciæ regem. In Norvagiam ingressus, obvium Amundum habet, validâ instructum manu. acriter utrinque pugnant, terrâ pariter marique: tandem Amundus, maximâ exercitus amissâ parte, violati juris gentium pœnas luit, & occiditur. Bello eo consummato, ac præfectis, qui Norvagiam pro se regerent, cùm in Daniam revertisset, iterum senatus orat; *cogitet posteritatem, denuoque animum ad uxorem applicet. etenim optare omnes, si humanitus ipse quicquam aliquando patiatur, ut è regiâ prosapiâ regem successorem habeant.* Æquum postulare visis, adsentitur: &, itinere in Norvagiam instituto, conjugem Frogertham capit, bis negatam ab Amundo. quam, post nuptias celebratas, cùm in Daniam abduxisset, mox Frothonem ex eâ tollit, posteà regem, nominis istius quartum, Largum cognomento dictum: adeo in pueritiâ, ob jucundam avi Frothonis memoriam, cunctis charum, ut, ceu publicus alumnus, omnium ulnis gestaretur: & educaretur inter oscula, blanditiasque, velut populi delicium. Post hæc moritur Fridlevus, princeps, ad exemplum patris, bello, atque pace, egregius: post Amundum interfectum, & Frogerthæ matrimonium, annos tredecim pace quàm altissimâ fruitus. Præter filium Frothonem, successorem, ex Frogerthâ Amundi natum, ut jam antè memoravi, etiam Olaum habuit, è pellice Ivritâ Grubbi: quam Avoni, ob virtutem militarem perquàm charo, elocavit. Postquam vitâ functus esset, regnum accipit

FROTHO IV.

quem & Largum cognomento appellârunt. Annum ætatis jam agebat duodecimum: sed ut arboris generosæ etiam planta est cum fructu, ac futuræ bonitatis spem proponit universis, ita ille magnum regem, quamvis puer, ostendebat. Iam floruerat à Frothone avo Dania, & Fridlevus gloriam ejus illibatam conservaverat, subditæque illi gentes in officio permanebant. primi Saxones per hoc tempus, regis hujus pueritiam despicati, secedebant, ac tributum denegabant. contra quos profectus Frotho, sic coërcet rebellantes, ut doceret, tam sublimem magistratum nec in puero contemnendum. Victis, ad consueta onera, nummum imperat, annis singulis unicuique persolvendum: lenitate mulctæ ostendens, non fortunas subditorum, sed obsequium, se petere. Per hæc tempora naufragus in Daniam venit Stercatherus, ab extremâ Sueciæ orientalis orâ; uti vastâ mole corporis, ita robore, animoque, juxtà invictus: tum insignis temperantiâ. quem benignè exceptum Frotho, cùm virtutes perspexisset, maris præfecturâ donat. idque ille cùm piratis valdè infestum accepisset, mox effecit, uti, fusis ac fugatis universis, tutò cuivis navigari deinceps posset. quâ re & Frothonis gratiam maximè devinxit sibi, & illustrem nominis famam apud exteros quoque principes comparavit. Vicarum, Norvagiæ regem, à fide deficientē, dolo sustulit. Russiam, itidem rebellantem, sub Frothonis potestatem mox reduxit. Eodem modo & Hiberniam recepit, quæ jam denuò desciverat: &, Vgleto rege cæso, ac Dufflino urbe captâ, pro tributo denegato, maximum thesaurum inde reportavit. Etiam in oriente nova molientes populos, Curolandos, Semigallos, aliosque, ad officium reduxit. inter quæ cùm Saxones jam iterum se commoverent, ac conductus ab his Hammo, insignis pugil, regem quoque in duellum provocaret, redux fortè ex oriente per id tempus Stercatherus, ait, indecorum regi cum plebejo dimicare. inde, Saxonum perfidiam cùm increpuisset graviter, qui, à Danis toties bello superati, fidem tamen non servarent, se Hammoni in certamen illud offert. Locum pugnæ Hammum villam capi

pi placuit; cujus rata etiamnum tuguriola ad Hamburgum se ostendunt. Vbi dies pugnæ adesset, Hammo juvenis Stercatherum senem spernens, ceu luctando eum mallet, quàm pugnando, superare, inter multiplex certamen ita pugno mox excepit, ut in terram penè sterneret. ac nutabat Stercatherus; sed ex lapsu irâ accensus, animoque asperatus, erigit se; ac validiùs adversarium aggressus, eum occidit. cùm victori acclamant Dani; & rex, præmium victoriæ, dat mancipia sexaginta, totidemque agri jugera: victis verò, quod tributum antè in capita persolvebant, nunc in membra imperatum. ab Hammone autem, ut volunt, urbi Hamburgo nomen datum. Sed nec ita diu victi in obsequio permansere: & Hanofus, ac Suertingus, insurgentes, arma capiunt. quâ re Frotho intellectâ, Albim denuò trajiciens, occurrentem cum exercitu Hanofum, eo loco, ubi urbs Hanovera mox excitata, primâ statim pugnâ cædit. id Suertingus cùm videret, neque se jam regi parem, petit pacem; ac tributum, quod majores persolvissent, se deinceps æquo animo soluturum pollicetur. ac deinde, voti compos, invitatum ad convivium Frothonem, neque fraudem suspicatum, seque unà, incensâ inter epulum arce, igne perimit. alii tradunt, inter flammam depugnantes mutuis vulneribus ambos cecidisse. Erat Frotho à naturâ ad benignitatem factus; &, munificus in omnes, Largi sibi, uti dixi, cognomentum acquisivit. Inter alios, maximè devinxit militem, cui stipendium duplicavit. denique, ut virtute ipse suâ clarus, ita felix propugnante Stercathero. Filios reliquit plures; quibus, dum in Sueciâ educarentur, Stercatherus annos totos septem adfuit: item filias, Helgam, & Asam. Nomina quidem filiorum ignorantur; sed

INGELLVS

inter istos regnum post parentem accepit: adeò ingenio dissimilis illi, ut nil minus, quàm Frothone natus esse, videretur. Immemor virtutum patris, neque cædem vindicavit. quin, Suertingi filiâ uxore ductâ, ejus filios magno in honore habuit: donec tandem, incitante Stercathero, interfecit. Etiam cum sorore Helgâ consuevisse memoratur, & Olaum ex eâ filium suscepisse. quam deinde homini obscuro nuptam indignatus Stercatherus & eripuit, & Helgoni, uni ex Norvagiæ regulis, elocavit. Vtque reges subditis timendos virtus, contemnendos luxus facit, ita Suecia, aliæque regiones, spreto eo, ceu imbelli, & effœminato nimis, ab obsequio defecere. Moritur Lethræ, atque ibi sepelitur: non inglorius duntaxat, verùm etiam infamis, filiis relictis quatuor; ex Suertingi nempe filiâ, Fridlevo, Frothone, Ingello; ex sorore Helgâ, Olao. Ex quibus unus tandem reliquus,

OLAVS II,

regnum à senatu adeptus, uti turpiter progenitus, ita illud turpiter administravit: in Ingelli patris luxum, & ignaviam, provolutus. Neque ejus quicquam sanè memoratur, quàm quod moriturus regnum binis ex Allogâ filiis, cùm Frothoni, tum Haraldo, sic regendum distribuerit, ut, imperio alternato, unum annum ille terram, iste mare possideret. Eo mortuo,

FROTHO, & HARALDVS,

filii, ex præcepto ejus regnum inter sese distributum tenuerunt. ac cùm Frotho, natu major, primus mare gubernandum accepisset, infeliciter rem gessit, detrectante per recentia matrimonia pugnam milite, & uxorem quoque suam, ceu flagrante inter initia novo amore, quàm honorem, aut utilitatem publicam, cogitante. quo Haraldus animadverso, ut periculum evitaret, noluit uxorium militem; neque legit, nisi cœlibem. nec consilium frustrà fuit. etenim, securo isto, & alacriter præliante, pluribus victoriis clarus, spoliisque, ex hoste auctus, domum rediit. Ea res cùm ureret Frothonis animum, & is fratre se minorem reputari ægrè ferret, per sicarium illum tollit: & mox istum quoque ipsum, ut ignoraretur scelus. inde, ceu ulturus cædem, acriter in auctorem inquirit, verùm Deus, qui flagitia, & inprimis tam horrenda, neque occultata cupit, neque impunita esse, voluit, ut infamiâ primùm execrandi parricidii laboraret, inde etiam pœnas daret. Carolusque, rex Gothorum, Haraldi socer, cùm & ipsum interrogaret, satis palàm ejus conscientiam arguens, frustrà, ait, simulatò quæri

auctorem, quem haberet sibi cognitum. Quidam tradunt, æmulatione uxorum, conjuges ad principatum invadendum concitantium, factum esse. Utque mali, inquieti conscientiâ, metuunt ferè, quod se meruisse sciunt, veritus, ne fratris filii patris cædem vindicarent, etiam hos è medio tollendos censuit: quasi tutiùs regnaturus, post conduplicatum scelus. verùm frustrà perquirebat ad supplicium, quos ad ultionem Deus conservatos cupiebat. Erant autem filii Haraldo duo, ex Caroli, quem dixi, filiâ Signe nati: quorum huic, paternum Haraldi; alteri, Haldano nomen. Eum utrunque regni tutor, cui Regno nomen erat, ut eriperet Frothoni, in Sialandiâ cavæ ilici incluserat, clanculumque educabat: sparsâ famâ, diem pridem obiisse. verùm Frotho, quem quiescere non sinebat malus animus, etiam vivere eos credens, ac servari ad vindictam aliquando capiendã, porro quoque investigat; ac proponit ingens præmium, si quis usquam occultatos indicaret: & à sagâ edocetur, vivos alibi à Regnone asservari. qui, cùm latebras alumnorum indicatas comperisset, in Fioniam eos transfert: ac reversus, ad Frothonem mox abducitur. isque cùm de fratris filiis quæsivisset, animo constanti factum, sine ullo involucro, profitetur: simul orat, *suo sanguine abstineret; neque, quos privasset patre, nunc & vitâ innocentes spoliaret.. se, si unquam novi aliquid moliantur, ipsum delaturum esse.* Admittente orationem hanc Frothone, conservati, posteà grandiores facti, ac reversi in Sialandiam, cùm amici ad vindictam incitarent, & se illi intrà annum id facturos testarentur, aut vel ipsos perituros, Regno, quod pollicitus erat, ut præstaret fidem, defert. quo accepto, Frotho statim properat in Sialandiam, ut consilium interciperet, & insidias anteverteret. itaque deprensi juvenes, cùm evadere non daretur, dolum parant: &, furorem simulantes, ante oculos Frothonis, velut ferro mutuò se confecturi, acriter digladiantur. quo spectaculo à proposito revocatus, furiosis, ut putabat, iterum parcit, ut mox circumventus caderet. quippe nocte insequenti, adjutantibus amicis, qui ad cędem antè quoque instigaverant, in cubiculum irruentes, conjugem Vluildam saxis, ipsum verò fugientem, & abdentem se in latebras, fumo, atque flammâ, necant. Erat illi ex Vluildâ, filiâ Sivardi Sueci, Ericus filius, regno avi mox potitus. nam Frothoni, qui per summum scelus fratrem regni causâ interfecerat, & in filios quoque ejus idem machinatus fuerat, minimè permisit Deus, uti filium sibi successorem haberet: sed in filios interfecti sceptrum transtulit, qui id posteà tenuere. Itaque in illis major natu,

HALDANUS II,

sublato è medio Frothone, rex creatus, statim Olandiam, ac finitimas illi insulas, populatur. inde Sueciam invadit, & Sivardum illic regem bello petit, acieque victum occidit. cui cùm Ericus posteà, ex filiâ ejus Signe nepos, sibi frater patruelis, successisset, in hoc quoque patruum Frothonem exosus, ob parentem interfectum, quanquam odii reciproci eadem illi causa foret, arma sua etiam in ipsum vertit. isque validè repugnabat: & Haldanum, primo prælio superatum, ope pugilis Aquini, ac vulneribus multis saucium, fugam capere in Helsingiam compellebat. ubi viribus restitutis, & exercitu instaurato, cùm in Sueciam, ad Ericum denuò impugnandum, duceret, prælio commisso in valle, rupibus altissimis cinctâ, aciem inclinare videns, dum utrinque depugnatur, cùm Torone, viro claræ per id tempus fortitudinis, ac nonnullis item aliis, in vicinam illic rupem tramite occulto enisus, desuper conjectis saxis, copias Erici obtrivit: ac victoriam, paulo antè desperatam, & Biergrami, ceu montani bellatoris, cognomentum reportavit. Ericus verò, cladem ulturus, cùm parasset novas vires, in Sueciâ Haldano impar, absentem eum in Daniâ impugnare statuit. ibi ille cùm Haraldo fratri regnum tradidisset, isque occurreret, tribus præliis æquo Marte depugnatis, quarto superatus cadit. Cujus rei famâ Haldanus, magnis itineribus, relictâ Sueciâ, Daniam petit, intercipere hostem certus. verùm ille, imminere Haldanum gnarus, viâ aliâ regrediens, vim declinat, Sueciamque suam recipit; quam non diu tamen tenet,

nam Haldanus, denuò eum persecutus, cùm pertractum in insidias devicisset, atque ille, libertatem vitâ potiorem ducens, tradere in servitutem sese nollet, virum dignitate parem, animo majorem etiam, quanquam victum, nimium crudeliter certè feris devorandum exponit: victoriâ, laudabiliter partâ, turpiter uteus; & infamiam gloriâ majorem referens. Mox conversus in piratas, ac latrones, Toconem in his, & Amundum, littora Daniæ infestantes, eos domat. Quod dum facit, Sueciam Sivaldus turbat; ac, favore incolarum in se prono, regnum occupat. sed accurrens mox Haldanus, ipsum, filiosque septem, omnes robore excellentes, ac peritos veneficii, pugnâ singulari sternit; querneâ contusos clavâ interficiens, quos nequiret, fascino munitos, ferro lædere. Post hæc homines præferoces, & opprobria quædam seculi, Hartbenium, Egtherum, Grimmonem, & Ebbonem, aut occîdit, aut in ordinem coëgit. In provectiore ætate conjugem Thorildam accepit, filiam Hotheri, Norvagiæ regis: eaque Asmundum illi filium peperit, ante patrem vitâ functum, ut quidam volunt: alii tradunt, diu regnum tenuisse; & ab hoc Norvagiæ reges genus ducere. Vitâ excessit admodum senex, & gestarum rerum gloriâ inter primos recensendus. Tantæ certè existimationis fuit, ut Thoronis, sive Iovis, vulgo filius diceretur: & in Sueciâ etiam vivus instar dei coleretur. Vnum tamen non injuriâ reprehendas, quod Ericum, Sueciæ regem, virum fortem, & indignum tali morte, belluis dilaniandum crudelissimè exposuerit. Liberos, exstincto Asmundo, de quo dixi, nullos habuit: itaque Vnguinum sibi, Gothiæ orientalis regem, successorem nuncupavit. non facturus procul dubio, si superfuisset filius. Quâ de causâ verior eorum mihi est sententia, qui Asmundum primâ statim in ætate obiisse diem tradunt. neque enim vivum hunc præteriturus erat pater; neque Daniæ item proceres, qui amore semper summo regum filios sunt complexi, id passuri uti fieret. Ergo, post Haldani mortem, regnum accipit

VNGVINVS,

rex Gothorum, qui Huguinus aliis dicitur: & Haldani sive nepos, sive frater; sive, ut alii, consobrinus. nam incerta est Historia: ac falluntur etiam illi, qui fuisse socerum tradunt. nam Haldanum filiam duxisse Vnguini, etsi ab Ebbonis nuptiis liberaverit, nemo dicit. Sed haud diu regnum hoc Vnguinus tenuit; à Regnaldo, Sueciæ rege, gravi bello impetitus, & occisus: filiumque successorem sibi habuit Sivaldum.

SIVALDVS I.

Is, rex factus, sub initia ipsa regni ulcisci patris necem statuit. ac, coactâ magnâ manu, cum Regnaldo in Sialandiâ pugnam init; acrem admodum, & ancipitem, ac in triduum integrum continuatam. neque acies etiam tum inclinabat, cùm Otharus, vir militiæ eximius, gente Danus, ac Sivaldi partes sequens, in confertum hostem ruit, & Regnaldum mox obtruncat. quo occiso, consternati statim Sueci fugam capiunt: & in illis Stercatherus, cum delectis sexaginta; quem ad illud usque tempus, in tot antè præliis invictum semper, nemo fugientem viderat. Et Otharo rex Sivaldus filiam Syritham, formâ pariter pudicitiâque insignem, præmium navatæ operæ, dat uxorem; ac sororem invicem illius capit. alii verò, filiam tradunt ante bellum elocatam; ac virtutem sic Othari obstrictam regi. Hinc Sivaldus, Suecis superatis clarus, & Otharo genero felix, vitâ excedit, superstite Sigaro filio.

SIGARVS.

Huic filii tres erant; Sivaldus, Alfo, & Algerus: filia una, Signe dicta. In his Alfo, cùm, egregiâ mixturâ, formâ, & robore, emineret, & Alvildam, filiam Gothorum orientalium regis, in uxorem postulasset, atque eam dehortata mater esset, ipsaque, mutatâ veste, ad piraticam exercendam abiisset, ille, classe persequutus, cùm in potestatem suam redegisset, compotem se voti facit. ac Sigarus, ocii & quietis amans, velut in virtute ejus acquiescens, regni illi curam tradit. isque, Algero fratre comite, dum persequitur piratas, mare suum infestantes, in Hamundi, Hiberniæ regis, filios incidit, Helvinum, Hagabertum, & Hamundum: prælioque mox commisso, cùm pugnantes in-

gruens nox diremisset, die postero, armis positis, fœdus init, quod non diu tamen tenuit. nam Rolvisus, in Sigari aulâ vetus, gratiâque validus apud Algerum, constitutam inter regum filios pacem ægrè ferens, statim incitat Alfonem, uti bello Hamundi filios denuò persequeretur. & impellit eò animum, ut in mari occurrentes mox invaderet; hostis derepentè fieret, quem credebant fœderatum: ac, perfidiâ illo tempore fortunatâ, victor cæderet. Sed non diu hæc felicitas illi stetit. quippe frater occisorum Hagabertus, qui à clade fortè aberat, superveniens, integer cum fatigatis manum conserens, vicissim Alfonem, & Algerum, fratrum stragem ulciscens, cædit. nec contentus hac vindictâ, etiam juvenis, & imberbis, sumptâ veste muliebri, regiam Sigari adit; & in Signes, regis filiæ, famulitium mox admissus, eam pellicit in amorem, comprimitque. quod cùm posteà emanaret, & Sigarus pœnam irrogatam cuperet, laqueo Hagabertum damnat: ac suspendit Sigarstedii, in propinquo illic colle, qui patibuli dicebatur. Exstat verò etiamnum ille pagus ad Ringstedium; & corruptè Siarstedium, nomen retinens Sigari, cujus regia tunc erat, nuncupatur. Errant autem, qui Sigarum Sueciæ fuisse regem, ac de Hagaberto hoc supplicium in Sueciâ sumptum, sunt auctores. Signe, amatori pacta vitæ exitum communem, se, cum sociis virginibus, priùs quoque incensâ regiâ, itidem injecto in collum laqueo strangulat. Is Sigaro luctuosus casus fuit: &, amissis anteà duobus filiis sat infelix, nunc & filiâ privatur, dum castigat amatorem, qui læsisset pudicitiam. Ac mox Haco, intellectâ fratrum cæde, & imprimis Hagaberti ignominiosâ morte asperatus, bellum infert. &, in portum Hervigum appellens, cùm exposuisset militem, partem navium petere Roschildiam jubet, ipse per vicinas silvas Lethram tendit, vetus regum domiciliū, ac tum etiam Sigari. Qui cum Haconis adventum accepisset, constitutis, qui in locis opportunis excubarent, mox Roschildiam contendit. verùm Haco, elusâ unâ alterâque statione, ut & tertiam deciperet, cùm è silvâ prodeundum in apertum campum foret, abjicere impedimenta, & incîdere ramos jubet: atque eos, unà cum districtis gladiis, manu ferre. sic in urbem rectà ducens, cùm à tertiâ statione cerneretur, qui in eâ erant milites, novitate rei territi, mittunt, qui referret regi, silvas ambulantes conspici, & appropinquare urbi. Rex Sigarus, eo nuntio accepto, cum in aciem illicò suos eduxisset, prælio commisso, cadit: tantâ strage, ut *Valbrunna*, quasi *Stragis* quidam *puteus*, à cæsorum multitudine, locus deinceps diceretur. Hic Sigari finis fuit. qui, suorum clade potiùs, quàm virtute suâ, clarus, tandem ipse, ceu calamitatis suæ supplementum, ob perfidiam filiorum, ac punitum filiæ stuprum, bello impetitus periit. uno tamen illo felix, quod, non omni exstinctâ prole, filius ei superesset,

SIVALDVS II,

qui & regnum mox acciperet, atque eædem vindicaret. Nam, rex factus, ocyùs coactis copiis, cùm post interfectùm patrem crudelissimè victor Haco in quoscumque, nullâ sexus, aut ætatis, ratione grassaretur, occurrendum illi statuit. Haco verò, non exspectans venientem, impositâ in naves tertiâ copiarum parte, fugam arripit; & Haconi, cognomento Fastuoso, reliquum exercitum tradit. Pugna initur ad Roschildiam; adeò magna, & obstinata, ut, per totum biduum continuata, vix amborum ducum cæde, Danis tamen superantibus, finiretur. ac reliquias, quæ Haconis sui corpus, in aggesto illic colle, qui illius etiam hodiè nomen refert, sepeliverant, superveniens Borcarus, vir nobilitatis summæ inter Scanos, Scanicum equitatum ducens, profligavit. tum Haconem, Hamundi filium, quem fugisse ante pugnam memoravi, comprehensis ibi navibus, & imposito illis milite, persequutus, & in mari deprehensum prælio navali aggressus, ita fudit, ut in Scotiam vix evaderet: in quâ per biennium exul, velut in sævitiæ pœnam, pridem exercitæ, tandem vitam miser finiit.

OSTMARVS, HVNDINGVS, HANO, RORICVS, HATHERVS.

Post hæc bella, diuturna, ac multiplicia, adeò exhausta fuit domus regia, ut ex eâ nemo ultrà superesset, præter unicam

Guritham, Sivaldi hujus ex Alfone fratre neptem. itaque proceribus regni, malo admodum consilio, visum fuit id dividere,& pro rege uno sibi viros quinque constituere, qui in partes distributum administrarent. ac Scania, Ostmaro data; Sialandia, Hundingo; Fionia, Hanoni; Cimbria australis, Hathero; borealis, Rorico cessit. Hi æquatâ potestate suam quisque ditionem possidebant. Guritha verò, animi excelsi virgo, quòd, exstinctâ stirpe regiâ, dignum se maritum habere minimè posset, nullum volens, castitatem tuebatur. ac,quo contra invasuros se muniret, legerat duodecim fortissimos viros, qui cubiculum custodirent, & adire cupientes prohibereut. Inter ista autem Haldanus, Borcaro, de quo dixi,uatus, atque Drothâ, quæ Regnalidi, Sueciæ regis, filia erat,matrimonium ejus petit: sed repulsus, hoc ab eâ tamen impetrat, ne maritum aliqnem deligeret sibi, antequam rediret ipse, aut defunctum illa esse intelligeret. quippe regno excessurum; ueque reversurum priùs, quàm virtute, ac gestarum rerum gloriâ, meruisse, quod petebat, videretur. Hinc in Russiam profectus, quam Alverus, Sueciæ rex, tunc impugnabat, contra eum arma capiens, cùm facinora illic multa præclarissima edidisset, tandem è duello saucius decessisse apud Danos memoratur. Inter quæ Saxoniæ Sivardus princeps, qui sub quinque his dynastis ditionem ipse suam in libertatem viudicaverat, per legatos matrimonium ejus petit. nec difficilis Guritha,& concedit postulatum: hâc conditione tamen, ut distractum in quinque principatus regnum studeat recuperare, ac recuperatum quoque sibi tradat. quod cùm ille promisisset, & uequicquam aliquandiu teutasset, quod pugnando obtinere non potuerat, largieudo, & Gurithæ curatoribus corrumpendis, mox consequitur, ut in uuptias, siue hâc conditione,consentiret. Id Haldanus cùm in Russiâ accepisset, tantâ Daniam festinatione repetit, uti diem uuptiarum anteverteret. quæ cùm mox peragerentur, se convivis,omnibus ignotus, miscet: ac, captatâ cum Gurithâ colloqueudi occasione, queritur; *non servasse fidem, & in matrimonium istud,antè reditum, aut de morte suâ nuntium, contrà quàm pollicita fuerat, consensisse.* atque, illâ curatores accusante, quæ invitam coëgissent, irâ accensus, magnam couvivarum partem, & in his Sivardum ipsum,è medio tollit.hinc Gyritham uxorem accipit, & cum eâ quoque regnum.

HALDANVS III.

Sic Gyritham conjugem Haldanus nactus, armis regnum vindicare, ac dynastis extorquere, animum inducit suum. quod cùm diu varieque tentavisset,prelio contra Vesetum iu Sialandiâ infeliciter commisso, victus cadit: princeps corpore animoque pariter magnus,& ab utriusque robore Fortis cognomento dictus. Filium superstitem, & successorem, Haraldum habuit:filias verò numero duas. quarum uua, Sivardo nupta, Norvagiæ regi, Olonem peperit,Haraldi avunculi successorem: altera autem,Ingello,Sueciæ regi, rapta primò, mox concessa, filium Ringonem enixa est, de quo posteà dicetur.

HARALDVS III.

Profligato sic Haldano,Haraldus, ex Gyrithâ filius, tentatam frustra à parente restitutionem regni felicissimè perfecit. ac initium illi quidem visum facere à Veseto; qui in pugnâ, uti dixi, patrem Haldanum interfecerat. Hunc cùm nuptias in Scaniâ celebrare intelligeret, eò tendit; opprimitque post convivium,& occîdit:cùm Vesetus duos priùs ipsi dentes excussisset. quorum loco postquam duo rursus alii excrevissent, mox cognomen Hyldetandi est adeptus. ac, Veseto interfecto, postquam Scaniæ principatum iterum regno adjunxisset, magno exercitu comparato, Cimbriam australem petit; & Hatherum, à quo nomen etiamnum Hatherslebiæ, armis superat. tum couversus in Roricum, & Huudingum, iis cæsis, Lethram capit: ac,subactâ Sialaudiâ,secutâque mox fortuuam ejus etiam Fioniâ, regnum totum,miserè distractum hactenus, redigit iu unum corpus, & antiquam item majestatê reddit. Quibus factis,cùm permissu magis tacito,quàm electione solitâ, regem hactenus egisset,uunc,ob res præclarè gestas, procerum communibus suffragiis rex declaratur. moxque, rebus ordinatis, regem Asmundum, Vicarorum

in Norvagiâ regno à forore pulſum, manu validâ reducit. nec pro operâ, vir excelſi planè animi, ſolâ gloriâ contentus, ulla dona, quanquam maxima offerrentur, admittenda exiſtimavit. Quæ dum in Norvagiâ gerit, rex in Sueciâ Alverus diem obit, tribus filiis relictis; Ingone, Olao, & Ingello. quorum Ingo, natu maximus, regnum adeptus, eo minimè contentus, ipſe, ac fratres, Daniam aggrediuntur. Quo Haraldus intellecto, cùm Othini oraculum in Sueciâ Vpſaliæ conſuluiſſet, de eventu, acieque inſtruendâ ibi edoctus, comparatis ſtatim copiis, ac profectus in Ingonem, & Olaum, in Sueciâ utrunque nactus, prælio commiſſo fudit, & occidit. quorum cædem cùm Ingellus accepiſſet, neque vires ſibi eas eſſe ſciret, quas opponere tutò poſſet, pacem per legatos petit; utque eam à victore generoſo obtineret, morbum fingit. & Haraldus, qui, ut debellare hoſtem, ita parcere debellato, glorioſum exiſtimabat, non gravatè acquieſcit. verùm ille, ingratus nimis, paulo poſt invadit Scaniam, & ſororem ejus abducit, atque pro uxore habet, quod Haraldo non injuriâ indignante, iterum bellum concitatum, vario ſucceſſu geritur, ac poſtremum læto fine terminatur: dum rex, bonus juxta ac fortis, juſtò bello pacem vel iniquam præfert. Hinc Olaum, regem in Norvagiâ Nidroſiotum, à ſororibus dejectum, in regnum reſtituit. &, in Daniam reverſus, cùm Vbbonem, Friſiæ principem, Cimbriæ fines infeſtare accepiſſet, captum in poteſtate habet aliquandiu, ſed mox libertati reddit: ac, receptum in amicitiam, mox adſciſcit item generum: tum & fidem experitur, ac vicinos Rheno populos ſibi ſubjicit. etiam Vandaliam recipit: quæ ſub regulis, ſpretâ regni majeſtate, ſe in priſcam libertatem aſſeruerat: ducibusque ejus gentis, Duco, ac Dalo, ob virtutem militarem, amicis utitur. moxque operâ eorum cùm cepiſſet Aquitaniam, etiam Britanniam recipit; quæ tum Daniæ obſequio, à Frothonis III morte, ſe ſubduxerat: Humbriamque, cæſo eo bello duce, Danis incolendam tradit. Inter quæ Ingellus moritur, parvulo ſuperſtite Ringone filio. quem Haraldus, quanquam regni invadendi occaſio eſſet, attamen tutoribus tradit, ſummâ curâ educandum, ceu futurum ſucceſſorem. Certè laus eſt non exigua, cùm quis maxima quæque poſſit, modica, & honeſta, velle: animumque, in ſublimi poteſtate plurimùm in aliena propendentem, intrà fines juſti, & æqui, continere. Tandem, bello cum Ringone hoc ſuſceпto, infeliciter pugnans, cadit: poſtquam regnũ annos circiter quinquaginta tenuiſſet. Fuit ſanè prælium iſtud inter prima memorabile. in quo quantæ partis utriusque copiæ, vix ſeptennio comparatæ, dimicaverint, inde ſatis deprehendas, quod Haraldi in exercitu, præter cęteram multitudinem militum gregariorum, ducum ad trigiuta millia; in Ringonis, ad duodecim cecidiſſe referantur. Fretum inter Scaniam, & Sialandiam, navibus conſtratum produnt. Pugnabatur ad Calmariam, Sueciæ urbem. Ringo avunculo profligato permagnificè parentat, ac cadaver deportari Lethram jubet. &, compoſitis inde rebus, Scaniam, avulſam Daniæ, regno Sueciæ adjungit, & Olonem conſobrinum dat præfectum: Hetham, fœminam illuſtrem, Sialandiæ, ac Fioniæ, Cimbriæque utrique imponit. Verùm Dani, poſt virtutis tantæ regem, fœminæ parere imperio non ſe dignum arbitrati, per legatos ab Olone, ut removeat Hetham, petunt: quod ſi velit, ſe negotium incepturos. neque ille deeſt ipſis; Hetham ad ſe ſtatim vocat, & decedere Sialandiâ, ac Fioniâ, ocyùs jubet, niſi armis cogi velit: neque præter præfecturam Cimbriæ concedit quicquam: & hanc ipſam eâ lege, ut tributum juſſum pendat. Ea urbem, à ſe Hethæ appellatam, nunc Sleſvicum, condidiſſe memoratur. Hic Haraldi finis fuit, ac poſt ipſum regni ſtatus. Certè inter magnos reges ſummo jure collocandus; qui diviſum in quinque regulos principatum cùm virtute maximâ reſtituiſſet, ita porrò ampliavit, uti poſt Frothonem III nemo major meritò cenſeri poſſit. nunquam victus, niſi hoc poſtremo bello. quod an ipſe concitaverit, vitæ ſatur, & inglorium arbitratus, poſt tot res præclarè geſtas, inſtar hominis ignavi in lecto mori, an Ringoni inimicus demum factus, impellente, uti ferunt, huc Othino,

in incerto est. ac, si ipse concitavit, non tam victus, quàm potitus voto suo, vitæ finem, quem optabat, gloriosè invenisse dici potest. proposito laudando quidem illo ævo, in gentili; sed non hoc, in Christiano.

OLO

verò, ejus ex sorore nepos, ita regnum consequutus, adeò crudeliter habuit, ut depulsæ pridem Hethæ universos poenituerit. itaque duodecim proceres, è familiis nobilissimis, conjurati, quando cædem perpetrari à se posse desperarent, Stercaterum hîc implorant; & promittunt auri puri libras centum, ac viginti; sive, uti alii tradunt, centum, & vigintiquinque. isque, in balneo occisurus, cùm Olonis torvo vultu terrefactus retrocederet, ab eodem, nihil tale à viro amico metuente, revocatus, scelus patrat. moxque, illius pudore, cùm nonnullos, qui ad illud conduxissent, occidisset, se vicissim, præmio eodem posito, aliis cædendum offert, ac de se vindictam sumit. Filium reliquit Olo unum, Omundum; ex Olai, Vermiorum regis, filiâ Esâ natum. Anteà virtutis clarus, plurimis piratis simul, & latronibus, profligatis, gloriam priorem nominis, regnum adeptus, obscuravit: ac videri regno dignus potuisset, ni regnasset. adeoque in hoc ipso, vetere verbo, magistratus virum ostendit. Eo cæso, sceptrum accepit filius,

OMVNDVS.

quem senatus surrogavit; non in gratiam parentis, quæ exigua sanè erat, ob sævitiam usurpatam, verùm in honorem sanguinis, ac spem indolis melioris, quæ in primis ejus annis elucebat. In principio ipso regni, monitus, ut matrimonium circumspiceret, Esa placuit, filia Ringonis regis Norvagorum: verùm postulare eam non audebat. quippe Ringo, princeps ipse bellicosus, quique gloriam armorum maximam existimabat, generum non admittebat, quàm spectatæ fortitudinis. itaque, ut laudem aliquam compararet, cùm Norvagia ab obsequio Daniæ jam defecisset, vindicare eam statuit; fortitudinemque ipso in Ringone experiri. neque mora: instructam classem statim in Norvagiam ducit. Inter viam ab Iathræ regulo Oddone exceptus perbenignè, cùm adventus ei causam retulisset, ipse quoque, à Ringone pridem variè offensus, copias jungit. Aberat tunc fortè Ringo, & piraticam ad Hiberniam exercebat. itaque, adjuti etiam commodâ occasione, vacuum præsidio invadunt regnum; &, fortunis subditorum abstinentes, quæ Ringonis essent, rapiunt. quo is ocyùs intellecto cùm recurreret, uti terrâ venientem prohiberet, obviam Omundus mittit, viros belli excellentes, Homothum, & Tholam. addit naves; & in his eximiæ magnitudinis unam, telis omnibus instructam, quæque cæteris velut propugnaculum esset. Ringo gnarus, ad insidias se convertit: & in fronte navibus duntaxat paucis collocatis, alias munitiores occultare sese jubet. ac periculum ingens erat, ne Omundus vinceretur: ni, Oddone præmonente, facto in insidias impetu, eas omnes oppressisset. cætera pugna, certè anceps: dederatque non minorem cladem Ringo, quàm acceperat. & Athylo, pater Tholæ, & Homothi, gente Scanus, dux primarius Omundi, se subducens, cùm in Scaniam recessisset, victum etiam Omundum, non victorem, dicere Ringo ausus fuit. isque, ne victoriæ opinione ferox hostis, viribus collectis cresceret, comparatis per Oddonem novis copiis, mare iterum ingreditur. moxque adest & Athylo; instauratis, quas abduxerat pridem navibus. cùm ad manus ventum esset, ac victoria in Omundum inclinaret, Ringo, saucius lethaliter, canere receptui jubet, & Omundum accersiri. qui cùm in conspectum ejus advenisset; *jam libenter*, inquit, *tibi filiam, quam petiisti, do uxorem: moriorque non invitus, quòd te generum sim adeptus.* Hæc loquutus, mox exspirat, filias relinquens duas: quarum unam cùm Omundus conjugem sumpsisset sibi, alteram Homotho tradit, præmium fidelis operæ. Inter ista, virgo bellicosa, Rusla, quæ regebat Telemarchiam, partem aliquam Norvagiæ, fratrem Thrundum lacessebat: nec contenta, etiam Daniæ imminebat. &, Omundum in Norvagiâ regnare, ægrè ferens, eam passim infestabat. cumque objectas sibi copias profligasset, jam ferocior, etiam regno inhiabat. itaque

que Hallandiam invadit primò, hinc motura in interiora quæque. ac fecisset, ni Omundus, haud ferendam virginis protervíam ratus, neque etiam contemnendam, misso Homotho, atque fratre ejus Tholâ, prælio navali victam repressisset. quanquam sanè vel sic fusa, ac fugata, fratrem occurrentem sternit. Cujus clade rex Omundus intellectâ, in Norvagiâ difficulter armis eam vinci posse arbitratus, mittit iterū Homothum, & Tholam, qui argentum offerentes, ac majora promittentes, Telemarchas ab obsequio abducerent. quo effecto, cùm à Telemarchis illa pelleretur, & in insulas, in quîs æstivare solita, concessisset, ab Omundo superveniente oppressa, maximâ amissâ classe, mox à Throndo fratre cæditur. itaque Omundus victor, Telemarchis Throndum imponit, ac Norvagiam universam sibi vectigalem facit. Rusla cæsa, Bero, & Thorias, pridem juramento obstricti ad ulciscendam dominę necem, si quis eam occidisset, mox in Daniam profecti, Omundum petunt, provocantque ad certamen singulare. neque ille, uti magno erat animo, abnuebat: sed proceribus non sat dignum videbatur, regem, in salute cujus populi totius salus verteretur, periculo præsenti objicere. itaque se ejus vicem Thola, & Homothus; offerunt. qui congressi postquam essent, cadit Bero; Thorias, graviter vulneratus, pugnâ effertur: ipsi, abeunt victores. rexque, ut virtutem Thoriæ æstimare, se ostenderet, mox, vulneribus curatis, & in fidem eum accipit, & Norvagiæ præfecturam item donat. Post hæc, cùm tributum Sclavi denegarent; etiam occidere legatos ausi, & in Cimbriam irrumpere: ut & contumeliam ulcisceretur, & rebelles coërceret, contrà tendens, septem principes eorum internecione delet, & tributum dare cogit. Inde, longâ pace fruitus, vitâ excedit: liberis relictis quatuor, ex utroque sexu binis. Filiorum natu maximus, nomine Sivardus erat; alter, Buthlus: filiæ quo modo fuerint nuncupatæ, ignoratur. Vna earum, à Gotharo, Sueciæ rege, in uxorem postulata, ac mox rapta est. Erat princeps pacis atque belli artibus pariter magnus: quique exemplo suo ostendit, malis etiam parentibus bonos nasci filios posse: neque vitia, aut virtutes, natis inseri: tum nec, quod proverbio olim dicebatur, mali corvi semper malum ovum esse.

SIVARDVS.

Itaque, Omundo mortuo, regnum proceres in Sivardum, inter filios natu maximum, transtulere. moxque Sueciæ rex Gotharus sororem ejus per legatum uxorem petit, impetratque. verùm, unde amicitiæ confirmatio sperabatur, orta statim inimicitia, maximâ calamitate regem, & regnum, implicavit. nam Gotharus cùm mox sponsam per legatum eundem peteret, isque in viâ, in Hallandiæ quodam pago, à latronibus circumventus, penè interfectus esset; ac, periculo vix elapsus, & reversus ad Gotharum, rem narrasset; ille hoc Sivardi fraude factum ratus, bello vindicare injuriam, quam existimabat, statuit. itaque & bellum infert, & Sivardum, occurrentem in Hallandię finibus, sternit. qui in Cimbriam cùm se fugâ recepisset, Sclavos, jam ad famam belli Suecici tumultuantes, & in illam regionem irrumpentes, profligavit. at Gotharus, sat vicisse hostem ducens, neque ultra fugientem persequendum, tamen utitur victoriâ, & amplissimum fructum refert: Scaniamque, ereptam Daniæ, uti pridem Ringo fecerat, Sueciæ addit. Sclavis verò non dejecit animum clades, quam acceperant: quin, pudore irritati, novas sibi copias parant; & Sivardum, in Fioniâ consequuti, mox in Cimbriam fugientem persequuntur: ac, commisso prælio, fundunt: tum & filium Iarmericum, filiasque duas capiunt. atque Iarmericus quidem, post, elapsus mirabiliter, regnum accipit: filiarum verò altera, in Norvagiam; altera autem, in Germaniam venum data, & abducta. Certè miser Daniæ tunc status erat: & amplissimum antè regnum, atque longè potentissimum, paucis insulis constabat. ac Sivardus, cupiens recuperare, quæ amiserat, meliore multo animo, quàm fortunâ, iterum conscripto exercitu, primò Scaniam reducere ad obsequium suum parat: inde Cimbriam, si succederet conatus, manu eâdem aggressurus. sed, consertâ cum Simone, Scaniæ præfecto, pugnâ, dum utrinque quàm acer-

acerrimè dimicatur, cæso quamlibet Simone, ipse cadit. Erat certè princeps bonus, sed infelix: qui, cùm regni partem maximam amisisset, etiam in servitutem liberos abduci vidit: suo quoque exemplo docens, non eodem semper loco virtutem, & fortunam, esse. Sed benignior mox Deus infortunium compensavit, cùm in solio paterno collocavit Iarmericum: eò quidem manifestiore gratiâ, quo à servitute illum mirabiliùs liberavit.

BVTHLVS.

Post Sivardum Buthlo fratri, dum captivus apud Sclavos Iarmericus detinetur, regni Daniæ reliquiæ à senatu demandantur: non tam ob virtutem ejus, quæ omninò parva erat; quàm quod regii sanguinis foret. Nam, Sivardus quanquam regnum infeliciter habuisset, tamen, quia vitam pro salute ejus profudisset, fratrem sibi, etsi haud usquequaque aptum, quàm externum, regem capere maluerunt. Misera profectò Dania; quæ, de statu florentissimo in ærumnas has dejecta, neque virium sat habebat, ad vim hostium propulsandam, neque regem, ad restituendum regnum satis aptum. etenim, avulsâ Scaniâ, Cimbriâque, nihil illi reliquum erat, præter Sialandiam, Fioniamque, ac vicinas quasdam insulas, quæ veteribus nomine Smalandiæ appellabantur: minutissima regni portio, si Frothonum, Haldanorum, & similium potentissimorum regum, tempora consideraveris. Sed peccata regum Deus, populique his subjecti, cùm decrevit castigare, regna infirmat, minuitque: uti contrà, cùm constituit beare, firmat ea, & adauget. Inter ista Iarmericus, regno patris omnium votis destinatus, apud Sclavorum regem Ismarum captivus agit, cum Gunnone, Danici senatoris filio. atque ille, quanquam vinculis liberatus, quæ injecta in principio, durè tamen habebatur; inter operas serviles. id, indignum suo genere, non ferebat indignanter; animumque, quem dejectum eo modo hostes vellent, ad fortunam componebat. cumque cæteris alacriùs jussa faceret, primò regis famulitio adhibetur, inde inter intimos familiares locum principē consequitur. jamque, regi ob virtutem valdè charus, aliisque in aulâ omnibus, negligentiùs servabatur. quod regina, cùm in vultu majestatem, animumque magna ausurum, animadverteret, ægrè ferre: ac vereri, ne, occasione datâ, fugam caperet, Daniamque in libertatem vindicaret. Neque verò Iarmericus inter istam aulæ gratiam, ac delicias, patriæ curam deponebat: &, intentus in occasionem quamvis, jam consilium de instituendâ fugâ agitabat. sed Gunnonem, civem suum, ac fortunæ quoque socium, destituere, indecorum arbitratus, differt, dum & hunc eripiat. Fortè Ismari regis frater vitâ fungitur: cui ille ut parentaret, arcem ejus magno comitatu petit; Iarmericum cum reginâ domi remanere jubens. isque, hoc tempus commodum ad fugam ratus, postquàm arctiùs à reginâ custodiri se videret, & interdin propositum successurum desperaret, noctu faciendum statuit. itaque languorem simulat; & Gunnoni dat negotium, ut custodes sedulò inebriaret. quo peracto, mediâ nocte somno oppressos omnes jugulat: ac reginam, ad tumultum excitatam, & incautè è cubiculo prodeuntem, Gunno obtruncat. Hinc, direptâ gazâ regiâ, fugam ineunt; & in eâ arcem quoque, in quâ fratri Ismarus exequias tunc celebrabat, incendentes, illum item vivum cremant: &, elapsi insequentibus, mox in Daniam evadunt: ubi Buthlus Iarmerico regnum tradit, quod tranquillè annos aliquot tenuerat. nullâ aliâ re clarus, quàm quod summâ dignitate, pro quâ multi extrema quævis experiri potius ducerent, ultrò, ac sine motu, cesserit. Itaque potitus regno

IARMERICVS,

ut ingenti erat animo, nihil sibi prius habuit, quàm recuperare partes, quas à Daniâ Sueci primò, inde Sclavi, avulsissent. quæque prima læserat Suecia, prima dat occasionem vindicandæ contumeliæ. rex Gotharus proximè Sibbonem quendam, falsò stupri, quod sorori illatum esset, accusatum, supplicio extremo affecerat. id propinqui indignati, & ulcisci cupientes, opē à Iarmerico petunt, ac vicissim auxilia sua adjuturo pollicentur. ille, opprobrium patris cogitans, & ereptam pridem Scaniam, minimè negligendas preces arbitratus arma capit; & Gotharum, prælio superatum

tum, cædens, Scaniam recipit, Sueciamque denuò vectigalem facit. Hinc in Cimbriam conversus, eam quoque in potestatem suam redigit, atque Sclavos omnes ejicit. Per quæ animo erectior, postquam secum reputaret, quanta damna Daniæ dedissent Sclavi; quoties, fœderibus ruptis, bello reges decessores lacessissent; tum quàm graviter patrē etiam, seque ipsum, afflixissent, armis ulciscendos statuit. itaque coactum exercitum in illorum fines ducit: & prostratis, qui occurrere ausi essent, captos ex his quadraginta, primos gentis, ac cum illis lupos totidem, vivos agi in crucem jubet. hoc supplicio, furum proprio, juxta legem à Frothone Magno latam, publicè testatum cupiens, furum instar, ac latronum, eos toties Daniam diripuisse. cæteris omnibus, quibus belli sors pepercerat, pristino tributo imposito, veniam offensæ dedit. Ac, receptâ ita Sclaviâ, & præsidiis ordinatis, cum in regnum rediisset, in Curlandos, atque Sembos, arma vertit: & devictos ad obsequium denuò cogit. Quæ dum fiunt, iterum tumultuari ausi Sclavi, per absentiam Iarmerici, præsidia è medio tollunt: impetuque in Daniam facto, eam fœdè populantur. Quæ cùm nuntiata essent Iarmerico, domum properat; & in mari obviam eorum classem nactus fundit. captos verò eâ pugnâ optimates, ut deinceps gentem à defectione deterreret, graviter punit, & inusitato modo. nam, taurorum postquam pedibus alligasset, incitatis in hos canibus, per plateas, & cloacas, miserè raptari jubet. quo supplicio reliqui perterrefacti, tum, præter severitatem, etiam fortunam ejus metuentes, diu inde in obsequio permansere. Post hæc arcem in excelsâ rupe struit, ac communit: hinc coactam ex devictis gentibus prædam, uti tuta esset, infert. Tum, compositis regni rebus, expeditione novâ in orientem institutâ, occurrentes sibi fratres quatuor ex Hellesponto, qui piraticam exercebant, impugnatos eò adigit, uti pacem postularent; fœdereque constituto, etiam sororem addicerent: additâ dimidiâ tributi parte, quod à gentibus vectigalibus penderetur. Hactenus virtutis constans, turpiter deinceps animum in flagitia inclinavit. quippe Bicco, filius Livoniæ regis, cujus fratres pridem bello contra populos orientis interfecerat, è custodiâ jam dimissus, & exceptus perbenignè, moxque ad consilia arcana admissus, flectere paulatim eum pro libidine suâ cœpit: quæ res in exitium vertit. etenim homo sceleratus, postquam regem se in potestate habere animadvertit, & parere monitis suis, facilè etiam, nimis temerè obsequentem, ad flagitia quæque duxit. neque enim justiorem de suorum fratrum cæde pœnam posse sumere existimabat, quàm si astu in præceps ageret; & impelleret, ut, virtute derelictâ, vitia amplecteretur: & hoc ipso apud populum, antè amantem, in invidiam, odiumque summum, adduceret. itaque crudelitatem, in suos pariter exterosque, magis suadet. Inter quæ, cùm vitiis imbellem factum Sclavi jam existimarent, quem invisum propter ea cognovissent, tertiùm deficere ausi, Cimbriæ invadunt fines. verùm is, coacto milite, uti priùs, impetum eorum comprimit: & in pugnâ captos duces, de consilio Bicconis, equis, in diversa actis, alligat dilacerandos. nec contentus, Cimbriæ finibus hostem victum ejecisse, in Sclaviam persequitur, graviterque itidem in conscios seditionis animadvertit. Post hoc bellum, aliud exortum majus. nam nepotes ex sorore, quam divenditam in Germaniam anteà commemoravi, ad se quoque pertinere regnum Daniæ contendentes, arma sumunt in avunculum; sine sanguinis respectu, cujus nulla apud principes, de imperio concertantes, ratio haberi solet. verùm etiam hos repressit; oppidaque, ac munitiones, cepit, diruitque. Inter ista, fratres quatuor, quorum antè facta mentio, sororem, sicut pacti, adducunt: nuptiisque celebratis, domum repetunt. Interim Bicco, cùm id solum agitaret, ut præposteris consiliis regem perderet, in nepotes, velut nova regni causâ molientes, illum incitat. Speciem calumnia habebat veri, quia anteà id fecerant: & in talia principum est prona fides. itaque credit; & nil tale exspectantibus, neque meritis, arma infert, prælioque captos necat: simul quoque optimates, ad convivium invitatos. Hinc majora etiam au-

det; & reginam consuetudinis cum Brodero, Iarmerici ex priore uxore filio, criminatur: ac subornat falsos testes, qui perjurio rem firmarent. Iarmericus, cùm sententiam in uxorem, filiumque, ferre nollet, totum crimen dat senatui arbitrandum. qui Broderum cùm exilio puniendum judicaret, Bicco qui posteritatem Iarmerici è medio sublatam cuperet, eâ pœnâ non contentus, suspendendum criminis tam magni reum contendebat. In reginam, graviùs animadverti placuit; &, ab equis conculcanda, humi sternitur. sed, supinam cùm invadere illi nollent, & præstigias Bicco diceret, atque pronam collocandam, mox in faciem conversam incursantes obterebant. at Broderum cùm suspendi placuisset, ut amoliretur tamen à se facinus, suadet Bicco, indito in collum laqueo, ut ministri aliquantisper ita pendulum sustinerent, dum dimittere eum tandem fatigati cogerentur; atque ipsi potiùs hâc ratione facti invidiâ premerentur. verùm Deus, qui Broderum regno patris successorem destinabat, innocentem turpiter perire noluit, & delicti Iarmerico cogitationem objecit. quippe, cùm in aulâ suâ per id tempus tristior obambularet, & obversaretur animo, quod mox sine prole foret decessurus, ac sessurum in solio suo peregrinum, talia Broderi canis reputantem confirmavit. qui, ingressus in conclave Iarmerici, totum illud, ceu herilem mortem deflens, querulo latratu implevit. tum, lustranti omnes angulos, mox conspectus est accipiter, plumas ipse sibi evellens. & interrogatus auspex, quid portenderet, orbitatem præsignificari dixit. itaque mittit sine morâ, qui Broderum, si fortasse adhuc viveret, morti eriperent. ac ministri, quîs supplicium demandatum, sortem juvenis miserati, cùm diutiùs, quàm quis fore existimasset, pendentem sustinuissent, læti vivum dimisere. Sic supplicio Broderus, quo immeritò plectebatur, protegente innocentiam ejus Deo, felicissimè liberatur. Post quæ Bicco, falsæ accusationis pœnas metuens, clàm ablegat, qui reginæ mortem indignam fratribus in Hellesponto nuntiantes, eos item ad vindictam incitarent. qui cùm mox armatâ manu advenissent, primus Bicco id rescivit, retulitque Iarmerico. is, à milite imparatus, cùm huc usque formidabilis universis exstitisset, nunc formidans, percellente conscientiâ, properè in arcem fugit, à se structam, uti paulo antè dixi, illic hostem excepturus. ac perpauci fugientem comitati; cæteris omnibus eum odio ob sævitiam in uxorem, filiumque, deserentibus. Eo enim jam fortuna Iarmerici loco erat, ut, qui anteà, ob virtutem, charus universis esset, nunc, ob maximam sævitiam, summo odio haberetur. Itaque, inclusus arci, cùm obsideretur arctè, tandem quoque irrumpunt hostes; fortiterque propugnantem cùm in potestatem suam redegissent, manus, atque pedes, amputant, vitam in pœnam relinquentes: donec tandem, summo cruciatu enectus, infeliciter moreretur. Magnus princeps, & cum maximis Daniæ regibus comparandus, dum virtuti se permittit, & consiliis rectis utitur. quippe, debellatos Suecos, denuo vectigales fecit; Scaniamque, ab his anteà interceptam, regno reddidit. Sclavos, Cimbriam qui invaserant, ter devictos, regni finibus ejecit, & tributum denegatum dare coëgit. Orientis quoque populos, Sembos, atque Curolandos, aliosque, qui, cùm antè Daniæ vectigal penderent, occupatis bello regibus, se obsequio subtraxerant, vindicavit. Denique, restitutâ Daniâ, quæ, distracta quàm miserrimè à principibus vicinis, ac, quod gravius, tributariis, vix habebat regni speciem, inter maximos, felicissimosque, esset prædicandus, nisi à virtute suâ descivisset. Sed, ut ferè omnes prospera difficulter toleramus, ita quoque Iarmericus. qui, fortunæ suæ impar, & elato per tot læta rerum animo, oppulorum plurimorum debellator, turpiter succumbens vitiis, quam paraverat armis gloriam, pace universam amisit. Successit filius,

BRODERVS,

quem suspendio damnaverat. In hoc neque virtus patris, nec erectus ille animus, se ostendit. itaque, ignavo otio vitam transiens, nihil aliud prædicandum posteris de se reliquit, quàm quod loco inter reges admodum obscuro vixerit. tum ignaviâ quoque ejus Sueci armati, pari-

ter defecere rursum, Scaniamque recepere. ac videntur aliæ quoque regiones, uti sub imbelli rege, desciviſſe: ut à detrimento quoque regnum ejus censeretur. & ostendit, minimè semper verum esse, fortibus creari fortes; nec columbam aquilâ, quod ajunt, nasci. Hunc subsequitur

SIVALDUS III,

nominis obscuritate par Brodero. Huic, jam provectâ ætate,

SNIO

filius in societatem regni est adjunctus. atque ille, acer armis, Scaniam repetit: & Eschillo, ac Achillo, qui tenebant, inde ejectis, regno reddidit. Post hæc, nuptias circumspiciens, mittit quosdam in Gothiam Suecicam, regis filiæ animum exploraturos: quos prehensos rex in crucē agere jubet. idque indignè ferens Snio, ut injuriam vindicaret, conscripto milite, eum invadit: ferro, ac flammis, omnia vastans. Gothus verò, imparem se animadvertens, per Eschillum, & Achillum, quos ejecerat è Scaniâ, provocari ad duellum eum cupit; aut pugilibus, si id nollet, rem permitti. nec gravatè admittit Snio: illam tamen legem dicit, ut victori regnum victi traderetur. itaque pugnatum, diu maximo utrinque studio: donec, profligatis suis, regno Gothus cedere coactus fuit. Inter ista, filiam, quam Snio uxorem postulârat, regi Sueciæ elocaverat. idque posteà gnarus Snio, postquam priùs per mendicum ejus animum exploraſſet, & in se viciſſim illum propendere accepiſſet, raptam, cum mariti opibus, mox in Daniam abducit. inde bellum, diu acriterque gestum, magno regni utriusque detrimento. tum &, ut delictum regis populus dupliciter lueret, non contentus bello Deus id punire, etiam immittit famem: quæ afflixit Daniam tam vehementer, ut non tantùm homines tenuiores, sed & locupletiores, quàm duriſſimè premerentur. cui malo ut occurrere Snio poſſet, interdixit, ne quis ex frumento potus, quod jam tum in usu erat, coqueretur, sed ut illud universum ad cibum potius servaretur. at obsequio cùm careret interdictum, aliud cogitatum fuit: verum istud nimis sævum, & omninò detestandum. Aggo, & Ebbo, sunt auctores, ut invalidi senes omnes, puerique, aut occidi, aut solum vertere, jubeantur. quod eorum mater Cambara, quæ nonnullis Magga dicitur, animi virilis fœmina, & prudentiæ supra sexum, ac virtutis prædicandæ, cùm intellexiſſet factum, ultro in concionem prodit: ac, loquendi facultatem consequuta, coram rege, & senatu, filios oratione acri objurgat; *patriâque, immò vitâ, indignos* dicit, *quod & senes, suâ ætate venerandos, puerosque innocentes, vitâ, aut patriâ, exuendos, censuiſſent. quin id potiùs cogitarent, qui, servatâ in grandævos puerosque pietate, malo patriam præsenti sine probro liberarent. id inpræsens genti Danicæ expedire, & ad posteros gloriosius futurum. rectiùs eligerent sorte, qui, ad patriam, quæ alendis non sufficeret, sublevandam, eâ exirent, alibique novas sibi sedes quærerent. ac, si fortè invalida ætas posceretur, juvenes pro hâc excederent. quos si nemo ducere è viris vellet, fœminam se ductu ram eſſe: patriaque, causâ patriæ, æquo animo cariturum.* Quâ oratione Snio, proceresque omnes, moti, Cambaræ consilium sequendum sibi censuere. Itaque, divisis sortibus, nonus quisque lectus fuit: ac congreſſi universi in Blekingiâ, ex eâdem, ut famem publicam sublevarent, rebus omnibus paratis, sub Aggone, & Ebbone, quos Cambara quoque mater comitata, exceſſere: Longobardi inde dicti, cùm tunc Vinnuli dicerentur. Facta autem hæc migratio, uti auctor est Anonymus, in Historiâ regum Daniæ, anno Christi quingentesimo, octogesimo, & sexto; ut Ericus Pomeranus, sexcentesimo tricesimo septimo: Prosper, accidiſſe tradit, anno trecentesimo, & octogesimo. Ecce tempus, in re certâ, incertiſſimum. Quanquam sanè Prospero aſſentiendum hîc existimo; qui, ætati illi proximus, nuper factam memoravit: ac, si posteà eveniſſet, neque scire, neque tradere eam nobis, potuiſſet. Itaque Anonymi hîc, & Erici, satis manifestus error. Porrò Snio, jam grandævus, mortem obit; regno, quod Broderi ignaviâ, ac Sivaldi item patris, miserè distractum fuerat, instaurato, inter reges laudatiſſimos memorandus; nisi raptu, quem mox Deus bello, & fame, castigavit, gloriam nominis offuscaſſet. Hinc

BIORNO,

ejus filius, regnum tenuit: sed obscurus,

neque ullâ rerum præclararum famâ. Post hunc magnum est Historiæ deliquium: & intercidêre reges satis multi. Quidam, ut defectum suppleant, totam expeditionis Longobordicæ historiam hîc intexunt. sed, cùm nihil ad propositum hoc pertineat, rectiùs omitti puto: & excessum ejus gentis, quem jam dixi, memorasse satis duco. alii, etiam quosdam inserunt, verùm temporis incertos. mihi visum, à Saxonis, & Anonymi, ac Erici Pomerani, ordine, quanquam interrupto, non recedere. Primus verò à Biornone, itidem obscurus valdè,

HARALDUS IV.

Verùm ejus filius, qui non rectè ab Anonymo filius Biornonis dicitur,

GORMO,

magnâ claritate fuit: sed diversâ ratione, qnàm majores, illam petiit. nam ad gloriam isti armis contendebant, hic peritiâ arcanorum, quæ natura à communi intellectu removebat. At quæ de Geruthi sede, opibusque, & Vgarthiloco idolo, tum Gormonis huc itinere, & Torchilli pariter legatione, alii tradunt, hîc omittam. qui hæc scire tamen volet, apud Saxonem inveniet: quem mirari equidem, quàm sequi, malim. quanquam fatear, in diaboli olim regno, fideique Christianæ ignorantiâ, talia fidem invenisse. Certè olim per ejusmodi præstigias generis humani hostis hominum simplicitatem circumveniens, & illudere credulis solet, & in illis regni sui confirmationem quærere. Hoc Gormoni, ac Torchillo, à Gerutho, & Vgarthiloco, factum: è quibus Torchillus tamen post id tempus, omnium Danorum primus, quantum ex Historiâ constat, fidem in Christum in Germaniâ est amplexus. Vxorem verò Gormo habuit filiam Suecorum regis: è quâ illi filius Gotricus natus. Obiit grandævus admodum, actâ per quietem vitâ: pacis quidem, quod in bono rege est vituperandum, ita amans, ut & regni detrimentum, nimio illius studio, non invitus pateretur. Filios reliquit duos: natu maximum, Gotricum, qui successit; alterumque, cujus filium Reinoldum, in bello cæsum memorat Stadensis abbas, ad annum octingentesimum octavum.

GOTRICUS, cognomento Liberalis.

Eo mortuo, summa rerum ad Gotricum filium est devoluta. alii Gotilacum dicunt: quidam verò, Godefridum. Hic, adeptus principatum, arma statim in rebelles Saxones vertit: ac devictis legem dicit, quotiescunque novum regem Dania nancisceretur, eum ut centum albis equis dux donaret. idem faceret, duce mortuo, qui succederet: quo Danorum se imperio subjacere, & ab ipsis gentis suæ principatum accepisse, testaretur. Postquam Saxones debellasset, Norvagiæ regis Gothonis filiam uxorem accepit. Inde in tumultuantem Sueciam legatũ mittit, qui componeret. sed negotio ille impar, & contemptus, mox & noctu, devoluto in dormientem ponderis ingentis saxo, interficitur. quam ulturus contumeliam, arma capit: ac devictos uno prælio, maximâ clementiâ usus, in deditionem accipit: qui legatum occidissent, senis auri libris mulctat; cæteros, facinoris conscios, unâ unciâ. Quæ in Sueciâ dum geruntur, Galliæ rex, Carolus Magnus, bello Saxones invadit: duxque eorum Vitichindus à Gotrico, cui affinitate junctus, opem petit. quâ acceptâ, Carolo in Sarracenos in Hispaniam tum profecto, loca, quæ is occupârat, mox recuperat, & præsidia Gallicana inde ejicit. Cumque rediisset Carolus, castraque ad Lupiæ fauces posuisset, Alidem Gotricus eò, & Asmundum, statim mittit, qui exponerent; *dudum Saxones Danis vectigales esse: itaque orare ipsum, armis abstinere velit, neque illos divexare. quod si autem ad inceptum frustra bellum revertatur, se ad arma, suis opponenda, cogi.* Quibus Carolus cùm haud commodè respondisset, iterum Gotricus nova Vitichindo auxilia parat. Inter ista, ordinatis in Saxoniâ rebus omnibus, cùm repeteret Galliam Carolus, copias auxiliares à Gotrico consequutus Vitichindus, limitem Saxoniæ repetit; & præsidium depellit, quod huic Carolus imposuerat: tum & suum illic collocat, aditusque omnes munit. quâ re nuntiatâ Carolus, reducendis ad obsequium Saxonibus, sub Cunrado, & Adelgiso, copias mittit, quibus pelli rursum posse Vitichindum existimaret: sed has ille omnes fusas internecione de-

let. id cùm Carolus accepisset, denuò coactum militem ipse ducit, plenus iræ: & adventum Vitichindus minimè exspectandum ratus, profugit trans Albim flumen, ad Gotricum. Inter ista adest Carolus; Saxonesque, duce suo destitutos, ac nequicquam deprecantes, graviter punit: raptis ad supplicium plus quatuor millibus, & quingentis. Neque id Gotricus tulit; sed, reverso in Galliam Carolo, denuò cum magnâ manu in Saxoniam profectus, omnem ad obsequium antiquum cogit. Cujus rei certus Carolus, ipse à pontifice Leone III ad tumultum compescendum evocatus, dat negotium Pipino, filio suo, ut Gotricum coërceret. ille, rebus in Saxoniâ ordinatis, jam in Daniam redierat: sed, mandato Caroli hoc intellecto, magnum exercitum conscribit. addit classem, munitissimarum navium trecentarum, quæ transmitteret in Germaniam: atque primò ducit in majorem Frisiam; uti, eâ occupatâ, mox Germaniam, inde Galliam, infestaret. etenim dolebat principi magni animi, & virtutis, quod Saxoniâ, quæ tam diu Daniæ vectigalis fuerat, subjugatâ, arma Gallica intrà ipsum regnum suum metuenda animadverteret. itaque, faciliùs hostem profligari foris posse, neque tutò intrà limitem exspectari, arbitratus, omnes copias ablegare destinavit. ac negotium Carolo exhibiturus certè erat, ni consilium casus quidam improvisus evertisset. nam, præter trecentas naves, milite, armis, commeatu instructissimas, etiam terrestres copias maximas circumducebat: quibus fretus, non Saxoniam tantum Carolo, sed & ipsum Aquisgranum, sedem regiam, erepturum, palàm quoque minabatur. Frisiâque debellatâ, & imposito tributo, cùm in eum rectâ tenderet, neque jam à castris item longè abesset, à satellite, sive, ut alii volunt, filio, ob repudiatam matrem, in tentorio interficitur; anno, ut Regino tradit, decimo & octingentesimo: rex insignis, pace, & bello; justus, clemens, & munificus: unde etiam Liberalis cognomento appellatus. Duraverat autem illud contra Francos bellum, ut Ericus Pomeranus nobis refert, per sex & triginta annos. Liberos ejus tres invenio: unum filium, Olaum, qui successit interfecto, & duas filias. quarum una, Norvagiæ regi elocata, Sivardum, Olai successorem, est enixa: altera, ignoto nupta, filium Ringonem peperit; cum Sivardo consobrino, ut mox dicam, contendentem.

OLAVS III.

Interfecto sic Gotrico, regnum Olaus filius tenuit. Hujus multi nullam mentionem faciunt: alii, Hemmingum ante illum ponunt. ego verò, ut in cæteris, ita hìc Saxonem sequor; & Ericum Pomeranum, Daniæ regem: quibus jure, separatis peregrinis, fidem habeo: cùm res patriæ ille scribat, iste regni, quasi patriæ. Hic, dum piè pàtris cædem ulcisci cupit, gravi bello intestino imprudenter se involvit. Moritur, relinquens filium unum, Hemmingum, successorem, ut Ericus Pomeranus nobis auctor: quamlibet Gotrici eum patruelem memoret Stadensis abbas, & adeptum esse regnum anno octingentesimo decimo. alii, nepotem ex fratre eum tradunt. Sepulcrum illi constitutum in Sialandiâ, propè Lethram, in Olai ibi colle, quem ab eo appellârunt.

HEMMINGVS.

Patri Olao suffectus Hemmingus; anno, ut Regino auctor, & Albertus, abbas Stadensis, decimo & octingentesimo, quo Regino tamen idem decessisse etiam Gotricum dicit, hujus avum. unde satis manifestum, maximè confundi tempora: tutiusque, in his talibus, nihil certi constituere. Hic cum Ludovico Pio fœdus quoddam iniisse memoratur, in quo regni limes dictus Eidora fluvius. idque factum traditur à Reginone, & Annalium Francicorum incerto Auctore, anno octingentesimo undecimo. Evertit quoque urbem Venetam, opulentam, ad Viadri amnis ostium, mari Balthico adjacentem. Eam diu, ac pacatè, incoluerant, Vendi pariter, Saxonesque: sed mox, versis in se armis, cùm de urbis principatu concertarent, illam Hemmingus occupavit, ac delevit. Ex ruinis in Gothlandiâ excitatum pòst Visburgum, celeberrimum emporium, quidam tradunt. Moritur, ut Regino refert, anno duodecimo post octingentesimum: id est, biennio pòst quàm regnum accepisset. Albertus, Stadensis abbas, annos

regni ſeptem tribuit: mortuumque eſſe ait anno Chriſti octingenteſimo decimoſeptimo. at Ericus Pomeranus longè ab utroque abit; & viginti octo annos regnum tenuiſſe tradit: idque magis ego credo; cùm majore ille curâ in inveſtigandis rebus regni ſui, ac tradendis, ſit verſatus.

SIVARDVS, & RINGO.

Defuncto Hemmingo, duos Dania reges habuit; Sivardum, & Ringonem, conſobrinos. nam Sivardus, ex ejuſdem nominis patre, & Gotrici regis filiâ, natus erat; Ringo verò, etiam ipſe ex Gotrici alterâ filiâ, patre incerto, Cimbro tamen, ut videtur colligi ex factione ſatis poſſe. ac Sivardum quidem Scani, Sialandi, & vicini inſulani; Ringonē, Cimbri elegerunt. neutri ſubdita Fionia, ab utroque graviter vexata fuit: nunc hunc dominum, nunc iſtum, pro fortunâ belli, paſſa. Inter iſta, Dania comtemni cœpit: ac ſubjecti populi tumultuari: quin infeſta quoque arma inferre Sclavi. Et Sivardus, bello inteſtino omiſſo, in hos ducere. quo quinquennium jam abſente, Sialandi, ut affectum teſtarentur, ejus filium Regnerum, quamvis etiam tum impuberem, loco patris regem capiunt. Sed nec hoc Sivardo profuit. quippe æmulus ejus Ringo, uti occaſione gnarus, maximâ inſtructâ claſſe, Scanos, atque Sialandos, quàm graviſſimè infeſtare: ni ſe dederent, mortem, & extrema quæque, comminatus. Quid inermes, & abſente rege ſuo, contra hoſtem armatum facerent? primò petunt ſpatium deliberandi. in quo cùm Sivardi amor, & abſenti data fides, dubios illorum animos diſtineret; hinc perculſos vis Ringonis, & potentia, territarent; parvum quamlibet Regnerum, & in concione adſtantem, regis patris reverentiâ, aliquid in medium quoque conſulentem audire placuit. qui, ætatem ſapientiâ ſupergreſſus, *quorſum attinet*, inquit, *hoſtem, multo viribus præſtantem, reſiſtendo irritare? quod nil aliud, quàm periculum ſibi accerſere, & victoris in ſe iram provocare. ut enim deſerere ſigna, & transfugere ad hoſtem, nullâ vi neceſſitatis adigente, magnum eſt profectò ſcelus, ſic obniti ſupra vires, temerarium eſſe duco. itaque, deditione ſimulatâ, potiùs fallendus hoſtis, dum, defectione oblatâ, deſeri opportunè poſſit: ſiquidem fortuna adverſa nunquā meliùs, quàm cedendo, ſuperatur.* Quā oratione pueri moti ſenes, eo priùs, ut periculo ſurriperent, in Norvagiam ablegato, vitam, ac fortunas ſuas, ſalvas pacti, ſe Ringoni dedidere. Cujus rei cùm perlata ad Sivardum fama eſſet, ille, motis ſtatim caſtris, cum exercitu, feſtinatis itineribus, regnum petit, vindicare iſtud certus. Nec minore animo occurrit Ringo; acriterque præliatus, tandem cadit: ita tamen, ut Sivardus, quamvis victor, graviter ſaucius, paucis poſt diebus eum, fati comes, ſequeretur. Sanè pugna admodum cruenta fuit: & in acie circiter undena millia cecidiſſe referuntur. Hic amborum regum exitus: ut infortunatus ipſis, ita Daniæ luctuoſus. ſed Sivardus meliore famâ exceſſit; quòd, ut Ringo regiam ſe poteſtatem affectare oſtendebat, ita ipſe ſalvam eſſe regni majeſtatem vellet. quam ob cauſam, præmium virtutis ſuæ, munerante eam Deo, ſatis amplum conſequutus, filium Regnerum ſibi in regno ſucceſſorem habuit.

REGNERVS.

Exſtincto itaque rege utroque, mox Regnerus, de quo dictum, filius Sivardi regis, regnum accipit. Hunc nonnulli Reginfridum, alii Ragnifridum vocant. Res, quas geſſit, variè ſanè memorantur ab Auctoribus, qui, quæ à Germanis geſta, ſcriptis ſuis prodidere. ſed, cùm Saxo ſummâ curâ, atque fide, ea in literas retulerit, quæ ex patriæ tabulariis ejus temporis accepiſſet, meritò illum, quanquam unum, externis pluribus anteponam. Itaque Regnerus noſter, è Norvagiâ, in quam ablegatum dixi, revocatus, in parentis cæſi locum à proceribus ſubſtituitur. ac, compoſitis domi rebus, contrà Froum, regem Sueciæ, in Norvagiam proficiſcitur. ille enim, dum inter ſe Dani diſſident, poteſtatem ibi regiam vindicaverat. nec contentus Sueciæ finibus, Sivardo quoque, Norvagiæ regi, Regneri avo, arma infeſta inferebat. etiam devicti uxorem, filiasque, uti aliorum illuſtrium, ad libidinem quorumcunque exponebat. In Norvagiam cum veniſſet, undique matronæ eum, virginesque, eadem ludibria ſibi metuentes, accedebant; & orabant, uti pudici-

dicitiæ suæ, quam vix hactenus conservassent, subveniret. quin nonnullæ, habitu virili sumpto, opem illi masculam pollicebantur. nec oblatum à virginibus subsidium pudicitiæ vindex sprevit: æquum esse arbitratus, qui illuderet mulieribus, ut is illis, cum opprobrio graviore, pœnas daret. itaque, paratis omnibus, copias in eum ducit: & occurrit ille strenuè. acriter pugnatum utrinque: & victoria in ancipiti. Erat in Regneri acie Lathegarta, animi virilis virgo: ea stragem summam dedit; & effecit, ut, in fugam versis Suecis, Frous quoque interfectus violatæ matronarum, virginumque, pudicitiæ pœnas sexui maximè pudendas daret. Eo bello sic confecto, cùm virtutem Lathegartæ maximi Regnerus faceret, ac prognatam è magnatibus intelligeret, mittit, qui uxorem peterent. atque illa, ne conjugium tanti regis aspernari videretur, simulat placere sibi. cumque accessurum sciret, cupida virginitatem etiam porrò conservare, in introitu domus suæ, canem, & ursum, inauditæ feritatis, vinculis tenuibus constrictos locat: quibus ruptis, adeuntem incursantes lacerarent. Hujus rei rex ignarus, cum exiguo comitatu ad amatæ ædes pergit, in Goleriâ valle sitas. & has eminus conspicatus, jussis præstolari suis, puero uno subsequente, manu spiculum tenens adit. ubi cùm vestibulum ingressus esset, fera utraque nihil exspectantem invadit. sed nec ille, ut interritus erat animi, semet deserit: atque telo, quod gestabat, unam trajicit; alteramque, faucibus prehensam, strangulat. inde pergens, neque dolum suspicatus, ejus thalamo potitur: ac Fridlevum item filium, filiasque duas, tollit. Iam triennium illic egerat, cùm absentiâ diuturnâ in tumultum usi Cimbri, etiam Scanos in defectionem trahunt, & in Sialandos movent. quo Regnerus intellecto, ocyùs armatâ classe navium triginta accurrens, opem laborantibus affert. & in Scaniam appellens, hostem juxta Vetæ vicum planè fundit. inde, milite in hiberna distributo: postquam ver jam advenisset, Cimbros petit, ac coërcet. Quibus victis, Scani iterum, tractis in societatem belli Hallandis, arma capiunt; domitique, cùm Regnerus in vicinas insulas se recepisset, tertium in arma coëunt. ac tum quoque subjugati, ægrè tamen, nisi quartùm etiam victi, quievere. Post quæ ubi pacem sibi intrà regnum comparasset, & insidias Lathegarthæ cognovisset, eâ mox repudiatâ; Thoram, Herothi, Sueciæ regis, filiam ambire cœpit. Huic Herotho gemini alumni erant, ambo animi præferoces, ideoque à nonnullis angues dicti. cumque, in quosvis incursantes, pro libidine agerent cuncta, raperentque, etiam vitâ, quos liberet, spoliarent, omnibus ut formidandi, sic invisi, atque ipsi tandem quoque regi graves, ab eodem proscribuntur; filiæ promissis nuptiis, si quis eos occidisset. Multi, præmio tam illustri excitati, ad certamen ineundum accurrebant, verùm omnes miserè occidebantur. id Regnerus postquàm famâ accepisset, anxius inter periculum, & amorem, versabatur. verùm, hoc exsuperante, firmat animum, ac se parat in certamen. &, in Sueciam cùm venisset, visis illis, positâ æneâ, quâ in bello contrà hostes se tueri consuevisset, armaturâ, novum genus comminiscitur. vestem itaque villosam, hieme sibi usitatam, aquâ spargi, & gelu indurari, jubet; quâ & minus gravaretur, promptiorque in pugnam foret. ad hanc, duo capit spicula: quibus mox aggreditur eos, magno impetu irruentes, & occidit, dum concertat, prominente subligaculo, stiriisque ex eodem dependentibus, ab Herotho, uti ferunt, Lodebrogi cognomento nuncupatur. Victor, præmium certaminis, Thoram accipit; & ex eâ filios deinde septem, Rathbordum, Dunum, Varthum, Sivardum, Biornum, Agnerum, & Ivarum. Inter ista iterum Cimbri, quintùm Scani, ab obsequio discedentes, capiunt regem Haraldum Clagum, ita cognomento dictum. ac Regnerus, ut rebelles coërceret, vires cogit, & auxilia ex Norvagiâ: quam opinione suâ proniorem est expertus. etenim, quam anteà repudiârat, Lathegarta, classe instructâ centum & viginti navium, ad suppetias accurrit; & ostendit, se affectum in maritum olim regem, etsi offensum, minimè deposuisse: adeoque ad victoriam maximum momentum attulit. Istis copiis Regnerus in Haraldum mox profectus, & in

in Scaniæ eum limite consecutus, manum conserit. acris pugna, & eventus diu anceps: cùm Sivardus, filius Regneri, saucius, procidensque, consternatos suâ nece milites in fugam agit. sed Regnerus, ubi caussam intellexit, uti magno erat animo, nihil filii casu motus, vulneratum acie efferri jubet, retrahitque fugientes: ac mox, novo in Haraldum impetu facto, adjutante summo nisu Lathegarthâ, eum fundit; & navigio in Saxoniam cum uxore, liberisque, fugere cogit. Post victoriam, graviter in factiosos animadvertit: & militibus bona profugorum donat. inde, reputans Saxonum injurias veteres, & ad Carolum olim Magnum defecisse; ac nunc etiam recepisse subditos seditiosos, profugosque; armis eos castigandos esse statuit. igitur paratâ classe, & invectus in Siguini amnis ostium, ocyùs exponit militem; Saxonesque, nihil expectantes, opprimit. Cujus rei minimè gnarus Imperator Romanorum, tunc in finibus Saxoniæ juxta flumen Albim agens, à muliere, quæ per somnum, uti volunt, classem appellentem viderat, advenisse hostes Danos admonetur. itaque, ut fit in subitis, perturbatus, dum dispersum militem cogit, & se ad conflictum parat, à Regnero oppressus, fugit. Quæ dum fiunt in Saxoniâ, novæ ortæ in Suecia turbæ. nam, Herotho illic rege vitâ functo, proceres, ejectis liberis, quos exuerant quoque bonis, conjurati, Sorlum quendam sibi regem constituerant. id Regnero postquam gnarum, accitis in auxilium filiis, Sorlum in vadit, dejicitque; & ereptum Herothi filiis regnum reddit. quod repetiturus Sorlus, postquam magnas sibi copias comparasset, per legatos à Regnero rege poscit, ut periculo paucorum tota res permitteretur. nec Regnerus, cui gratum sanguini suorum parcere, detrectabat. igitur cùm Scardum Sorlus, claræ tunc virtutis pugilem, atque septem ejus filios, pro se pugnaturos daret, ipse, assumptis tribus filiis, Biorno, Fridlevo, & Rathberto, utroque exercitu inspectante, pugnam init: ac, devicto statim Scardo, ipsum quoque Sorlum invadit, perimitque: tum exercitum item ejus internecione delet, Sueciamque universam denuò vectigalem facit. Dum in Sueciâ commoratur, filiam illustris ibi viri, Esberni, amare incipit, & ex eâ filium Vbbonem tollit; sidere infausto natum, ac sumpturum arma in patrem. Inter hæc decedit Thora; cujus mortem cùm doleret maximopere, ac remedium à militiâ sibi comparandum duceret, publicò edicto mandat, si qui filios, sive servos, minus gnavos, aut industrios item, haberent, eos sibi uti traderent, bellum in exteros moturo, qui, subjecti olim regno, defecissent. quod dum agitur, regnum ordinat; & spectatæ fidei duodecim viris reipublicæ curam tradit. inde Angliam, quæ obsequio se subduxerat, classe petit: & exscendens, Hamam regem, cum infestis copiis obvium, prælio superatum cædit; insulamque universam, & vicinas illi alias, ad deditionem cogit: deditisque filios, Sivardum, & Rathbertum imponit. etiam debellat Orcadas; ac Norvagiam, tunc tumultuantem, pacat: & Fridlevum, filium suum, huic, atque illis, præficit. Quibus gestis, cùm in regnum rediisset, conjugem Suanlogam ducit: tresque ex eâ filios tollit, Regnaldum, Widsercum, & Ericum. inde in Hellespontum movet, & Dionem ibi oppugnat. Caussa belli, quod illius oræ reges Daniæ olim vectigales exstitisse accepisset, ac Dione, post certamina multa, & acria, profligato, cum Dione, & Daxone, ejus filiis, bellum id est persequutus. Hi, quod regis Ruthenorum filias haberent conjuges, maxima à socero auxilia sibi comparaverant. sed Regnerus, cùm potentiores sciret, astu eos circumvenit. nam, electo pugnæ loco, alto pariter, ac declivi, equos aliquot æneos imponit rotis; &, commisso prælio, in hostem impellit. qui, per prona devoluti, obvium quemque non duntaxat obtriverunt, sed & aciem dissipârunt: quod Regnero ad victoriam plurimum momenti attulit. etenim quadrato agmine, atque denso, moles eas subsecutus, hostes, antè dissipatos, minimâ suorum clade profligavit: fratrum altero, Dione, interfecto: altero verò, Daxone, in fugam verso. ac Rutheni, qui suppetias advenissent, cùm, quæ gesta, profugi in patriam renuntiassent, rex, perculsus turpi metu, finibus suis profugisse perhibetur. Eo bello sic confecto, quas

quas subegerat provincias, filio Widserco tradit. inde, populis orientis per quinquennium divexatis, in Biarmos, Russiæ gentem, nimis in res novas pronam, arma vertit. din dubia fortuna; ac Biarmi, homines feri, & silvestres, incantationum quoque peritissimi, magis his, quàm armis fisi, per hæc tempora sæpiùs rebellionem instituerant. ideò æstivo tempore, quòd in silvis, studio venationis, è quâ vitam tolerarent, morarentur, minus debellatu faciles censebantur: hieme verò, propter nivium altitudinem, in editiora quæque loca sese conferentes, sæpè, ab hoste intercepti, minimo negotio devincebantur. Horum in fines postquam militem perduxisset, tantam illi magicis carminibus statim tempestatem excitârunt, quanta vix oriri posse credebatur. hâc detentus uno in loco diutissimè,& inediâ plurimis suorum amissis, armis anteà invictus, ferè ob penuriam rei frumentariæ interciderat: ni, sedatâ tempestate, ventum opportunum nactus, se in Sembos, ac Curlandos, recepisset. qui exceptum perbenignè postquàm illico supplemento, & commeatu, adjuvissent, iterum in illos tendit. Rex illorum per id tempus ad Matullum, Finnorum ducem, ad auxilium postulandum, iter pridem instituerat, & ab eo sagittariorum manum non exiguam impetraverat. ac cum istâ in Biarmiam mox regressus, hibernanti tunc Regnero damnum satis magnum dedit. quippe Finni, sive docti à Ruthenis, seu venationi sueti, jaculando excellebant. His subnixus, cùm Regnerum mox lacesseret, is, prohibitus loci incommoditate, niviumque altitudine, aciem contrà explicare,& configere, semel frustra hoc conatus, revocat in castra militem: ac nocte proximâ, exploratò negligentiùs hostem agere, sine excubiis, tacitè in eum ducit; opprimitque imparatum,& occidit. tum in loco, quo pugnatum, etiam trophæum ponit, è congestis magnis saxis, & victoriam his inscribit. Quo peracto, cùm redire in Daniam per Sueciam vellet, edocetur, turbas concitare Vbbonem, filium nothum, atque regnum affectare, adjutante avo Esberno. itaque, in Gothiam Suecicam verso itinere, militem cogit. nec deesse sibi Esbernus: quin in Sueciam, Gothiamque, ablegare, qui præfectos itidem ad rebellionem instigarent. sed Biornus, qui à patre Gothiæ præfectus erat, indignatus, se in eum concitari, mox in crucem agere legatos jubet. ac secuti exemplum Sueci, idem faciunt. etiam in Cimbriâ Ivarum fratrem cùm sollicitaret Vbbo, itidem repulsam tulit. atque ille, cùm nec se tueri posset, nec ad patrem tutò evadere, in exilium concessit. Ita Vbbo, & Esbernus, temerè quæsitum auxilium postquàm minimè reperissent, classem instruunt,& in mari aggredi Regnerum statuunt. ac Regnerus, obvium Esbernum sibi primùm nactus, eum superatum occîdit, & ad rostrum navis suæ caput interfecti figit. hinc delatus in Vbbonem, adeò eum hoc spectaculo terrefecit, ut in Sialandiam se fugâ eriperet. ubi iterum congressus, atque victus, cùm captivus duceretur, ac sæviret in ducentes, ab iisdem trucidatus, meritas impietatis in parentem poenas dedit. Quæ dum fiunt, Daxon ille, quem è prælio profugisse paullo antè memoravi, cum Widserco, quem Regnerus terris victi imposuerat, denuò collectis viribus, aliquoties congressus, sed nequicquam, animum ad fraudem vertit: ac cum eo fœdus init, ut, quem bello superare nequivisset, pace everteret. & occasio se præbebat, cùm Widsercus ad convivium invitaret. Nundinæ tunc urbis erant, quæ ad dolum opportunæ.& subornat aliquos Daxon, qui, sub veste occultatis armis suis, mercatorum habitu ingrederentur. ipse, parvo comitatu, urbem intrat, & Widserci ædes petit. ille accipit benignè hospitem advenientem: neque hostem, fœdere jam constituto, suspicatur. inde, inclinante die, adsunt, uti jussi, milites, esse mercatores crediti, & Widserci domum invadunt. qui, tumultuari sentiens, cum ministris admodum paucis, arma rapit; prosilitque, & accessu hostem prohibet: verùm, obruente numero, cedit tandem, capiturque, cum nonnullis ministrorum. Daxon, viri fortitudinem admiratus, mediam regni partem offert, & sororis matrimonium, dum injuriam nunquam se ulturum spondeat. sed vir animi generosi, potiùs moriendum ducens, quàm debere vi-

vitam perfido, *non se quicquam aliud*, respondet *cupere, quam ut hoc supplicium nunc irrogaret, quo perire ipse vellet. etenim Regnerum patrem, mortem filii non impunè dimissurum.* ac repulsâ offensus Daxon, aliàs ferox, & jam hostis sui potens, neque metuens futuri, quam expeteret mortem rogat. atque, illo vultu intrepido se suosque colligari, ac cremari, postulante, ocyùs constringi omnes, injicique in ignem jubet. quo Regnerus intellecto, adeò impatienter filii sui mortem tulit, ut, invictus semper hosti, nunc succumberet dolori, & in lectum se projiceret; inter graves ejulatus, lacrymasque, vix afflictam animam trahens. cùm Suanloga uxor intrans consolata adhortatur; *post victorias tot illustres, & multiplices, ne dolori manus daret, neu periculo nullo unquam victum animum nunc submitteret. quin erigeret se potiùs; &, virtute illâ priscâ revocatâ, ultionem cogitaret: hoc virile, istud muliebre esse.* Quibus verbis confirmatus, lecto exilit; ac, doloris tandem etiam sui victor; arma capiens, regnum Ivaro filio mandat; & contendit in Daxonem, necem Widserci ulturus. ac devictum cùm in potestatem suam redegisset, & ulcisci mortem filii morte quoque hostis posset, rex magnanimus, qui se vincere, quàm hostem, multo majus reputaret, vix credibili clementiæ ad posteritatem exemplo, libertate rursum donat: eâ lege, ut se dominum agnosceret, & quotannis, cum duodecim proceribus, supplex, ac discalceatus, censum debitum regno Daniæ exhiberet. Hinc Ericum, à ventoso pileo cognominatum, filio Widserco surrogat; Sueciamque gubernandam illi tradit. Inter quæ cùm denuò Norvagia tumultuari tunc inciperet, eò illicò profectus, in ordinem factiosos cogit: & Biorno, filio suo, regni præfecturam tradit. Quæ dum agit, moritur Suanloga uxor: sed dolorem arma mox objecta excutiunt. quippe Anglia, Scotiaque, cùm res novas molirentur, primò Scotiam coërcuit, victo pugnâ triduanâ rege Muriale, ac cæso. sed victoria, Duno & Rathberto amissis, filiis suis, satis luctuosa fuit. hinc in Angliam transgressus, in quâ filium regno Galli deturbârant, eam quoque, plurimis Anglorum cæsis, vindicavit: filiumque Hammæ Hellam, qui se, Gallis adjutantibus, regem pridem appellaverat, profligatum, insulâ pellit. Atque hîc exacto anno, cùm turbaret & Hibernia, eò trajicit: ac, Molbrico duce occiso, mox Duflinum, urbem insulæ primam, obsidet, & expugnat, militique prædam donat. inde, rebus ordinatis, cùm in naves militem imposuisset, cursum in Hellespontum dirigit; & victoriis per objecta passim regna perillustre nomen parat. Quæ dum agit, ipsi Dani in rebellionem versi, & Haraldum, quem in Scaniâ superatum, uti dixi, fugam capere in Saxoniam compulerat, denuò ad regnum vocant. Is, potentiam Regneri, ac virtutem, secum reputans, ne quid temerè incœptaret, opem à Ludovico Cæsare, qui Moguntiæ tunc agebat, implorandam sibi ducit: neque se munitum satis, contra hostem tam potentem, esse credit, nisi illam impetraret. atque pius Imperator, propagandæ Christianæ fidei amore flagrans, postulatum auxilium spondet; verùm hâc conditione, ut mox Christo nomen daret: neque enim, qui diversa sacra colerent, animis conjungi posse. quid hîc faceret Haraldus, inter sacrum, & saxum, positus? nulla illi pietas erat, sacris gentium assueto: sed necessitas cogebat, ut ignotam hactenus fidem, neque diu retinendam, amplecteretur. itaque dat nomen Christo; &, suppetiis impetratis, per absentiam Regneri regnum occupat: &, delubra idolorum demolitus, exstruit Slesvici ædem, in quâ porrò sacra ritu Christiano agerentur. sed mox pietas hæc turbata. & Regnerus, ad rumorem rei gestæ cum exercitu superveniens, victum prælio Haraldum, iterum profugere in Germaniam cogit: ac, destructo ocyùs templo, quod Slesvici exstruxerat, cultum idolorum reddit. Sed hoc factum vindicavit statim Deus. nam, recuperato regno, & composito, iterum in Hellam tendit: qui, ab eo Angliâ ejectus pridem, nunc eandem, & Hiberniam, contra ipsum concitaverat: ac, commisso prælio infelicissimo, copiis amissis omnibus, vivus ipse in hostis potestatem venit. isque eum crudelissimè conjicit in horrendum carcerem, plenum viperis, & serpentibus: quorum morsibus miserè dilaniatus,

laniatus, tandem animam exhalavit. Animo invictus semper, ne tunc quidem fractus quicquam, inter diros cruciatus res præclarè à se gestas in solatium memorabat. tum addebat; *si porcellis gnarum foret, quantus verres in tormentis nunc versetur, illicò, effractâ harâ, opem ferrent, & eriperent.* Quæ, excepta à custodibus, cùm ad Hellam allata essent, isque id de filiis interpretaretur, mox ad necem patris sui ulciscendam adfuturis, mittit statim, qui è carcere eum eximerent: verùm seriùs, & serpentum morsibus jam interfecto. Non ignoro alios hæc aliter commemorare; sed, in rebus Daniæ regum, cur extraneo scriptori potiùs credam, quàm indigenæ, caussam equidem non video. Itaque sic indignâ morte vitam finiit: princeps certè, armorum gloriâ, inter summos referendus. Domuit Angliam, Scotiam, Hiberniam, Orcadas, Norvagiam, Sueciam, Russiam, Saxoniam, Vandaliam: denique & remotum longè Hellespontum. etiam tumultuantes domi suos, captâ per absentiam occasione; Scanos quintùm, Cimbros iterum subjugavit. Filios ex uxoribus tribus undecim habuit: ex Lathegartâ, Fridlevum; ex Thorâ, Rhatberthum, Dunum, Varthum, Sivardum, Biornum, Agnerum, & Ivarum; ex Snanlogâ, Regnaldum, Widsercum, & Ericum: tum Vbbonem, ex amatâ in Sueciâ virgine. insuper & duas filias, ex priore Lathegarta. inter filios, Vbbo, Widsercus, Dunus, & Ratberthus, vivo patre, vario fato excessere: cæteri supervixere, regnis variis præfecti. Toto regni sui tempore, quantum ex Historiâ constat, nil commisit, quod in bono rege quisquam jure possit reprehendere, quàm repudium Lathegartæ, tam amantis, ac præclarè de se meritæ. nam quod sacra Christiana, per Haraldum in regnum suum introducta, aboleverit, id in principe gentili deplorandum potiùs fuerit, quàm culpandum. nam, qui Christum ignorabat, piè se putabat facere, si, quos credidisset deos, miserandâ cæcitate, non malitiâ detestandâ, restitueret. verùm Deus, qui nec à gentili quoquam, etsi maximè ignorante, minui honorem suum impunè sinit, factam sibi contumeliam severissimè vindicavit. Multo autem gravius peccatum Haraldi: qui cognitionē quanquam veri Dei nactus esset, planè tamen neq; pietatem habuit in principio, nec constantiam in fine. ac videtur quoque Deus simulationem ejus castigare statuisse, cùm dejectum à Regnero iterum voluit.

IOANNIS MEVRSI HISTORIÆ DANICÆ LIBER III.

IVARVS.

De Regneri successore, non consentiunt Historici: & Haraldum quidem Anonymus, in Compendiosâ Historiâ Regum Daniæ, Ericus autem Pomeranus, filium Inguarum tradit, quem Ivarum Saxo dicit. De Haraldo, tantum abest, ut hunc successisse putem, ut ne quidem inter reges collocandum esse censeam. nam, cùm regnum, vivo etiam Regnero, & absente, illegitimè occupaverit, non est magis regis nomine honorandus, quàm deinceps Valdemarus Slesvicensis, quem nonnulli III dicunt, sub Christophoro I I. quin nec successisse verum est. nam, bis à Regnero ejectus, profugusque in Germaniam, nunquam postea rediisse memoratur. eo tamen prædicandus maximopere, quòd, Ansgario adjuvante, Christi cultum, Daniæ intulerit primus: ac, quantumvis ipse se amplexum esse simularet, tamen verè amplectendi

ctendi plurimis occasionem,& licentiam, exhibuerit. Itaque, cum rege Erico Pomerano,cujus fidei non est facile quid detrahere, successisse Inguarum statuo, sive Ivarum appellare eum libet. Huic proceres,quanquam plures ex Regneri filiis etiam superessent,rerum summam detulere, anno Christi DCCCXXXVI. In principio, rebus domi ordinatis, prima illi cura fuit, patris necē vindicare.itaque,paratâ classe, cùm in Angliam trajecisset, Hellam illic, qui crudeli patrem morte interfecerat, aggressurus, imparem se ei videns, advocato è Norvagiâ, Sueciâque,fratrum auxilio,istud nactus,eum vincit, & atroci pœnâ afficit. nam, quòd Romanorum copiis in parentem usus esset,aquilam, eorum insigne, dorso primùm insculpi jubet: indè corpus laceratum sale etiam fricari,donec inter cruciatum tam ingentem exspiraret. Quibus actis,postquam fratres dimisisset, illic mansit, ac biennium totum egit. cùm tumultuantes Dani, Sivardo, & Erico,regio prognatis genere, regnum tradunt. qui, auxilia sociorum in Ivarum comparantes, sese muniunt. & Ivarus, eo motu intellecto, advocatis iterum fratribus, & Anglorum magnam secum manum ducens, in Holsatiam exscendit. ubi, post semestre bellum, grandi prælio ad Slesvicum depugnatur. in quo superati Dani, qui novorum regum partes sequebantur,ad duodecim ferè millia cecidere: victorque Ivarus, jam absentiæ damnum expertus, ne auderent idem denuò, Angliâ Agnero fratri demandatâ, cum Sivardo item fratre in Daniâ deinceps mansit. verùm Angli, cùm externum dominatum graviter ferrent, ac se rursum commoverent, mox Sivardum fratri laboranti mittit. cujus ope denuò redactâ in potestatem Angliâ, ne deinde etiam tumultuari unquam posset,maximâ crudelitate in omnes usus, pium regem Eadmundum, proceresque regni cæteros, gladio percussos, sustulit. Quæ in Angliâ dum geruntur, etiam se movet Suecia, scelere cujusdam Ostheni: &, occiso fratre Erico, cùm Agnerus huc accurreret, ac pugnaret imprudentiùs,circumventus interficitur. Neque multo post Ivarus vitâ fungitur, postquam regnum annis quinque tenuisset.

IVARVS.

SIVARDVS III.

Defuncto Ivaro,in Sivardum,ejus fratrem, Angui-oculum cognomento appellatum, proceres omnes inclinantes, regem quoq; ipsum creant. Is,in juventute acer, & bellandi admodū amans,cùm ad regnum pervenisset, animum ad pacem vertit,& tranquillam ætatem egit. Studiumque juvit Deus,qui amanti pacem dedit: utque ipse neminem bello lacessivit,sic vicissim neq; lacessitus fuit. Decedens filium reliquit Ericum,adhuc puerum,posteaq; successorē.

ERICVS I.

Cùm Sivardus decessisset, ejus filius Ericus,Barno cognomento dictus, in spem regni alebatur. Sed Haraldi Claghii frater, etiam Ericus nomine, pueri contemptâ ætate,cùm in suam factionem optimates pertraxisset, regnum occupat, anno Christi, ut quidam volunt, DCCCXLVII, vel, ut alii, DCCCLVII. Vbi regnum adeptus fuit, memor, pulsum fratrem Haraldum, postquam fidem Christianam amplexus esset, odium religionis, quanquam huic etiam Moguntiæ cum fratre suo initiatus, magnum cepit: &, doctoribus interfectis, rursum subditos ad antiquum idolorum cultum adigit. inde, ut Saxoniam sibi, Angliamque, ad rebellionem versam,subjugaret,novo fœdere cum Norvagiæ Sueciæque regibus inito,horum auxiliis subnixus,maximum exercitum parat, terrâ, ac mari, occupandum. Centum hominum millia commemorantur: navium,infinitus numerus. Dividit copias; atque partem in Saxoniam,partem in Angliam, & ex eâ in Galliam mittit: ac terrorem cunctis illic regionibus magnum injicit. dumque foris sic grassatur, domi amplexos fidem Christianam vexat: àdeoque sacerdotum ministerium annis circiter septem cessat. Verùm Deus, qui in manu suâ habet regum corda,tandem hujus quoque flexit. & Ansgarius, Bremensium antistes, qui in Daniam pridem venerat, Herimbertum, & Gaudbertum,secum ducens, cùm Ericum anteà Moguntiæ cum fratre Haraldo sacris item Christianis imbuisset, revocatâ ejus temporis memoriâ, suadâ mox oratione,& salutari, animum ad pietatem,quam exuerat,postliminio reducit. itaque rursum idolorum

ERICVS I. cultum

cultum abolet: &, edicto promulgato, si quis fidem Christianam amplecti vellet, id cuique liberum statuit. neque pauci, falso idolorum cultu abdicato, sacro tunc lavacro tincti. quin Ericus, promovendæ pietati, ædem sacram, quam Slesvici Haraldus frater pridem struxerat, & everterat Regnerus, denuò condit, ac doctori pietatis Christianæ Ansgario dicat. Inter quæ religio dum Christiana efflorescit, & ecclesia incrementa indies majora capit, cùm Ericus animum ad pietatem sine fuco applicaret, Deus, ut judicia ejus sunt interdum admiranda, quamvis tamen justa semper, cùm exigere regni per vim occupati pœnas vellet, Guthormum contra eum concitat, fratris filium. qui contendens, suum potiùs, & Barnonis, regnum esse, bellum movet. ac Guthormus ideò plebi gratus erat, quod non tam privatim suam, quam Barnonis causam ageret, ideoque pertrahi in patruum se passus esset. itaque, qui in justitiam propendebant, vim Erici detestantes, in Guthormum inclinabant: qui Haraldo nuper in Regnerum adhæserant, loco moti, ut erigere se possent, pristinamque dignitatem reparare, hi Ericum, ac præsentem regni statum, tuebantur. itaque in hoc dissidio unusquisque, quò abripiebat impetus, ferebatur. nec plebs tantùm diffidebat, sed & procerum animi dividebantur: ut fortunam cogitarent potiùs Erici regis, in quâ publicam salutem, aut perniciem, positam existimarent, quàm in puerum respicerent. Verùm Deus, qui largitur regna quæque, adimitque, pro arbitrio, uti puero solium paternum redderet, perniquè interceptum, partis utriusque duces, acri prælio ad Slesvicum concurrentes, cum suorum infinitâ multitudine, simul tollit. Fuit clades illa sanè omnium maximè memorabilis. ceciditque non duntaxat maxima pars incolarum hujus regni, & nobilitas potissima, sed prosapia quoque regia, quæ Regnero, filiisque ejus, genita, magnum in numerum excreverat, universa: ut restaret planè nullus, præter hunc Sivardi filium, cui solium parentis reddete Deus constituerat. Tanta verò ejus pugnæ strages fuit, ut indigenarum plures cecidisse, quàm superfuisse, tradant.

ERICVS I.

ERICVS II, cognomento BARNO.

Deletâ eò, ut dixi, prælio stirpe regiâ, filius Sivardi Ericus, ejus nominis II, reliquus ex illâ solus, rex creatur. qui, quod regnum admodum puer post parentis sui mortem accepisset, Barno vulgò cognomento dictus fuit. In principio, fidei Christianæ adversus, graviter addictos illi infestabat; bonis aliquos, quosdam etiam vitâ exuens: ac nonnulli, solum vertere cogebantur. Loca sacra devastabat; quamque ædem Ericus pridem apud Slesvicenses struxerat, diruebat. quin mittebat & in Saxones exercitum; quod doctrinam admisissent Christianam, & à regno, avi tempore, defecissent. Sed mox, sanæ mentis factus, maximè adnitente Ansgario, ipse quoque fidem Christianam amplectitur; & edicto subditos ad idem quoque faciendum adhortatur. tum idola etiam frangit, ac delubra passim evertit. Ripis templum insigne struit; ac constituit, ordinante hos Ansgario, qui ubique toto regno verbum Dei prædicarent: tum largitur liberaliter, quicquid vitæ tolerandæ necessarium. Tandem moritur; ut principio hostis Christiani nominis singularis, ita fine, ob insignem pietatem, prædicandus. Obit autem, uti proditum à nonnullis, cùm regnasset annos sex & quadraginta: unicum relinquens filium, & hunc parvulum.

OLAVS IV.

Vitâ sic defuncto Erico, cùm Canutus, ejus filius, per ætatem necdum par regendo esset, inter se dissentiebant regni proceres, cui id deberent tradere, donec ille adolesceret. cumque forte legi quendam placuisset, ea in Ennignupum cecidit, maximâ virtute virum. Sed rex Sueciæ Olaus, quasi vacuum regnum esset, armis illud occupavit, tenuitque annis quinque. quo exstincto,

SIVARDVS IV,

ejus nepos: tandem à Danis, post quinquennium, vel, ut alii, decennium, interfectus. Inter quæ cùm jam

CANVTVS,

de quo dixi, pubertatem attigisset, destinatum dudum regnum proceres illi tradidere. Hujus tempore patriâ egressi Dani magno numero, Borussiam, Semigaliam

liam, & Careliam, aliasque regiones sibi plures subjugârunt. Moritur anno regni undecimo, filios relinquens duos, Snenonem, cognomento Langefodium, & Frothonem, regem posteà utrumque. Cùm initio bonæ frugis minimè futurus esse videretur, posteà tamen ad virtutem se convertit, ac cum laude regnum tenuit: sed infelix, ob neglectam pietatem. Huic Frothonem successisse, plures tradunt: sed Anonymo, in Historiâ regum Daniæ, ante eum

SVENO I

regnum tenuisse annis novem perhibetur. Ac sequutus illum frater,

FROTHO VI.

qui ut acer belli erat, ita felix. Angliam, quæ rebellabat, ad obsequium reduxit: & in eâ pietati Christianæ nomen dedit. utque Daniam magis quoque eâ luce illustraret, Romam mittere constituit ad pontificem Agapetum, ejus nominis II, qui doctores, ad erudiendum populum, impetrarent. sed legationem illam immatura mors præveniens impedivit. Vxorem habuit filiam Anglorum regis, Emmam nomine: ex quâ natus illi Gormo, qui successit. Diem obiit, cùm viginti annis regnum tenuisset.

GORMO II,

Anglicus cognomento dictus, quod in Angliâ natus esset, postquàm patrem obiisse intellexit, instituto illicò in Daniam itinere, à proceribus rex creatur. Vbi dum res regni ordinat, usi absentiâ ejus Angli, denuò tumultuantur, neque ille castigare est conatus: sive animi ignaviâ, & non vindicare ausus; sive etiam pacis studio, ac modestiâ: & quod, gnarus, maximo imperio ferè maximam inesse curam, unus binis regnis impar, haud gravatè, coërceri intrà terminos imperium, ac regendi minui sibi onus, ferret. Vitâ excedit, cùm regnasset annos quatuor: ac successit filius ejus,

HARALDVS V.

qui ut operæ ignavus, ita neque famæ clarus, salvo tamen regno felix, diem obit. Ei filius succedit,

GORMO III:

quòd ætatem ultra vitæ humanæ terminum usitatum produxisset, Grandævus cognomento dictus. Ipse imbellis, è Thyrâ, Anglorum regis filiâ, filios gemellos sustulit, valdè sanè bellicosos. Christianis inimicus, eos graviter persequitur; & ecclesias evertit, ac ministros regno pellit: adeò ut Vormo potiùs, id est, vermis infestissimus, vulgo quoque diceretur. Inter alia, templum etiam Slesvicense solo æquavit: ac delubra idolorum, pridem abolita, instauravit. Inde, monitus à proceribus, ut contraheret matrimonium, Thyram, Angliæ regis filiam, formâ insignem, ac pudicitiâ, nec non cæteris virtutibus, sibi junxit. Illa primâ nuptiarum nocte petiisse fertur, ne se tangeret, dum futuræ prolis signum per quietem accepissent. cumque Gormo annuisset postulatis, & ad somnum sese mox composuisset, visæ illi aves duæ, sponsæ utero prodeuntes, in sublime evolasse; ac reversæ, manibus suis insedisse: ubi autem paulum interquievissent, iterum mox avolasse: inde & minorem harum solam alis cruentatis rediisse. quo perterrefactus viso, cùm in somno se jactaret, ac clamorem quoque ederet, sponsæ ipsum excitanti, & interroganti causam, somnium refert. quod cùm matrimonii fœcunditatem præsignificare utrique videretur, frui etiam eo placuit. neque res successu caruit: & impleta fides somnii, cùm mox geminos est enixa, Canutum, & Haraldum. quorum illo posteà in bello occiso, alter solus, quod in somno patri ostensum, ceu cruentus cæde fratris, est reversus. Erant ambo, cùm virilem ad ætatem pervenissent, militari fortitudine perillustres. ac primò quidem, Vandalos deficientes subegere, inde, domuere Anglos: & avunculum illic regem eò item adegere, ut hæredes testamento sibi scriberet. unde in Hiberniam trajicientes, cùm Dufflinum obsiderent, ictus jaculo Canutus, vitâ excessit. & Haraldus, captâ urbe, atque rebus ordinatis, domum redit. Quæ dum foris gerunt filii, ipse arma in Saxones capit; odio religionis Christianæ, quam exstinctam cupiebat: &, auxiliis è Vandaliâ advocatis, miserè gentem universam ferro, ac flammâ, populatur. Quibus rebus Henrico Aucupi, Romanorum per id tempus Imperatori, nuntiatis, arma ille ocys sumit; &, ingenti

GORMO III.

ti quoqne prælio fusum, reprimit. tum, ingressus in Holsatiam, atque agrum Slesvicensem, ipsum mox Slesvicum capit, diripitque; oppidum commerciis tunc florentissimum. ac, vicino adeò loco, novam civitatem struit, & Coloniam appellat: ipso nomine posteris testatum cupiens, quòd hnc usque Imperii fines extendisset. tum imponit & præfectum, qui hunc limitem tueretur. atque, ut id meliùs posset, arcem ponit munitissimam, in propinquo illic colle, qui à Sliâ circumluitur: & vestigia etiamnum, muri veteris ruinæ, ostenduntur. insuper & eam pacis legem statuit, ut religionem Gormo Christianam, cui esset infestissimus, toto suo regno admitteret. Postquam ex Hiberniâ, Canuto cæso, uti dixi, Haraldus frater rediisset, diu Gormo interfectum ignoravit. etenim, cùm tenerè amaret juvenem, aliquando in mortem ejus, qui defunctum nuntiaret, juramento se obstrinxerat. itaque regina Thyra, prudens fœmina, quæque sanguini suorum parsum vellet, ut periculo intercederet, solertissimo commento, ipsa indicat marito, quamvis tacita. ac solenni quodam die, cùm is vestes tempori convenientes postularet, illâ funebres proferri, & exequiis aptas, jubet. quis conspectis, *video quid velis*, inquit: *periit Canutus meus.* atque, illâ respondente, *non hoc ego tibi nuntio, sed mens tua auguratur:* animi mærore oppressus, exspiravit. Mortuo patri funus fecit, sicut rege dignum erat, filius,

HARALDVS VI,

qnem Blotandum cognomento appellârunt: adeoqne etiamnum exstat saxum, in Iellingi cœmiterio, Runicis inscriptum literis, clarum veteris sepulturæ monumentum. Is, ad regnum jam admotus, cùm in Angliâ Adelstanus diem suum obiisset, & Haquinns, rex Norvagiæ, eam sibi testamento Adelstani velut debitam vendicaret, minimè committendum ratus, ut concederet, armis agere rem constituit. Ac justissima causa erat; quando pater Adelstani, Hetelredus, proprio excluso filio, eum dudnm hæredem scripserat: sed, avunculi reverentiâ, pacem ejus perturbandam non putârat. itaque, cùm mox Haquinus hanc invaderet, ne, quæ virtus, pietasque in avunculum, pridem fuerat, nunc ignavia videretur, bellum parat. & occasionem quoque Haraldus dabat, regio in Norvagiâ genere oriundns. qui, suspectus affectati illic regni, ideoque patriâ profugus, opem ab Haraldo petit, & tributum pollicetur. itaque decernit classem, sub Hevindo, & Carlofio. qui cùm in Norvagiam mox trajecissent, & Haquinus, quia navibus inferior, pugnam in mari subterfugeret, terrâ præliari aggressi, ex insidiis à Thoralvo profligantur. & Haquinns quoque ipse post victoriam, dum insequitur palantes, & eorum intercipere classem parat, jaculo, quod quis misisset ignoratum, interficitur. cujus morte cùm Norvagia ad Haraldum pertineret, ille eam alteri Haraldo tradit, pridem supplici, & tributum, quod promiserat, soluturo. Hinc in Angliam, quæ jam à Gormonis tempore, ejus nominis II, denegaverat obsequium, se convertit. quâ subactâ, Vandalos in ordinem cogit, mare Balticum infestantes. Dum ad bellum id se parat, Sturbiornus, Biornonis Sueci filius, ab Erico regno patrio ejectus, supplex venit, comitem exilii sororem trahens, nomine Gyritham, formâ, & moribus, excellentem. Rex auxilium pollicetur, Gyrithamqne, matris suasu, uxorem capit. inde, omnibus expeditis, Sturbiornum belli in Vandalos socium adsciscit sibi: copiisque per Holsatiam, & agrum Slesvicensem, ductis, mox Coloniam, novam urbẽ, ab Henrico Aucupe structam, uti paulo antè dixi, cæso præfecto, in deditionem accipit; obviosque ab Othone I legatos, domum remittit. paululumque ibi loci commoratus, vetus urbi nomen reddit, & hanc regno. quibus gestis, porrò in Vandalos progressus, actâ ex vicinis agris prædâ maximâ, urbium maritimarum plurimas per vim expugnat: quædam, ultrò sese dedunt. ac militiæ illic præmium Sturbiorno dat Iulinum, oppidum tunc magnum, potens, & præcipuum Vandaliæ: tum instructam classem addit, quâ & urbem, & mare Balticum, tueretur, Vandalosque solitis excursionibus prohiberet. Sturbiornus, cùm Iulino aliquandiu præfuisset, ac piratas domuisset, maximè Haraldo carus, animo injuriam

Erici versans, neque ultrà regno patris se per vim privatum ferens, ab Haraldo auxilium petit: neque is, virtute viri, & affinitate, motus, id gravatè pollicetur. simul, militem conscribit; &, Erico arma infesta illaturus, per Hallandiam copias in Sueciam ducit. quod dum agit, nuntiatur Otho I Imperator Cimbriam cum magnâ manu invasisse, & jam ad interiora Chersonesi properare. Causæ belli in Haraldum Othoni erant, quod legatos contumeliosè satis habuisset, Vandalosque, dum abesset in Italiâ, subegisset; & in agro Slesvicensi dejecisset munimenta, ab Henrico illic patre excitata. accedebat, quod, quantumvis matre Christianâ natus, à religione tamen alienus, eam quoque profitentes graviter persequeretur. quibus motus Imperator, occupatum bello Suecico Haraldum invadit, & in Cimbriam incurrit; expugnari non difficilem, cùm Haraldus regni robur universum in Ericum, Sueciæ regem, abduxisset. isque, eâ re acceptâ, Sturbiornum in Hallandiâ relinquit, & cum eo mediam copiarum partem, qui incoeptum bellum urgeret: ipse, alteram partem ducens, maximis mox itineribus, novo etiam per viam milite passim comparato, adversum tendit. Inter ista, nullo resistente, Otho usque Vendilam pervenit. ubi progredi prohibitus, sinu maris interjecto, jactâ in eundem hastâ, fecit, ut deinde Othonis, in memoriam expeditionis hujus sempiternam, diceretur: incolæque etiamnum utrobique, ubi castra habuere, citra fretum quidem Otho, ultra Haraldus, loca advenis ostendunt. Errat Crantzius, qui & in Fioniam Othonem trajecisse dicit, & Othoniam illic urbem, insulæ primam, condidisse. nam hanc ipsam ab Othino, multo ante natum Othonem, structam esse, Danici annales tradunt. Exitum belli, variè produnt: & auctores sunt Germani, Haraldum; haud Slesvico procul, quâ peninsula coarctatur, regni viribus collectis, castra sua collocasse, ut Othonem aut interciperet, aut ad pugnam vel invitum loco opportuno traheret; verùm, prælio conserto, victum esse: Saxo autem, Vendilam usque processisse; &, Othoniano freto mox prohibitum, fugienti, quam vincenti, magis similem recessisse; cæso Epone, agminis extremi duce. idem traditur ab Erico Pomerano. quin, in fugam actum ab Haraldo Othonem, etiam Anonymus refert, in Compendiosâ Historiâ Regum Daniæ. illud quidam certum putant, instituto cum Othone mox colloquio, ac compositis regni rebus, pietatem Christianam amplexum Haraldum, operam navante Vnno, magnæ tunc existimationis viro, pacem regno, sacram pariter ac profanam, comparasse: & lavacro sacro ablutũ, unà cum Gyrithâ conjuge, & Suenone item filio, ac familiâ universâ, juxtà rivum, Sacrum vulgò eâ ex re appellatum: filiumque Suen-Othoniem, ab Othone, qui susceperat è lavacro, nominatum. quanquam Saxo in exilio, apud Scotos, ut mox dicam, factum tradat. Postquam Otho in Germaniam recessisset, cùm nequaquam cessaturum rex putaret, ut majore curâ fines regni sui tueretur, milite urbibus imperato, communire agrum Slesvicensem incipit, & in eo commorari: nil omittens, quod ad hostem, si irrumpere iterum vellet, prohibendum pertinere videretur. quæ dum agit, Sturbiornus, cum Erico, Sueciæ rege, infeliciter præliatus, superatur: & Ericus duas Scaniæ provincias, Blegingiam, Hallandiamque, suæ Sueciæ affines, capit, ac præsidio munit. Eâ clade nuntiatâ, etsi graviter commotus, nunquam tamen institutam limitis munitionem intermittit. quin & mater ejus, Thyra, animi virilis fœmina, seriò adjuvare opus, & auxilia advocare. tum coactâ ingenti hominum multitudine, vallum amplum ad Slesvicum, ubi quidam quasi isthmus orientis & occidentis mare dividit, opere immenso ducit, ac præaltâ fossâ munit. nomen inditum *Danewerca*, ceu *Danorum opus* dicas. Dum Haraldo cum Othone est negotium, alter nominis ejusdem in Norvagiâ vitâ fungitur. cui postquam Haquinus filius successisset, is tributum, quod Haraldo pater dederat, denegabat. quippe sic existimabat; satis eum habiturum, si Othonem propulsaret: ac, si illud evenisset, cum Erico, Sueciæ rege, qui, occiso Sturbiorno, duas Scaniæ provincias occupaverat, bellum potiùs incepturum. sed res alium, quàm putârat, finem

finem habuit. etenim Otho, ad seditiones quasdam in Italiâ comprimendas revocatus, cum Haraldo, ut jam dixi, fœdus iniit. Et Haraldus, non contentus Cimbriam sic muniisse, fidem jam in Christum amplexus, eam in tres itidem episcopatus, Slesvicensem, Ripensem, & Arhusiensem, dispertitur. primique ibi constituti mox episcopi à Bremensi Adelago, Slesvici Haraldus, Ripæ Hadagus, Arhusiæ verò Regenbrundius. Post quæ pietatis suę monumenta, iterum ad arma versus, poscere tributum statuit, quod Norvagiæ rex Haquinus exhibere recusaverat. Itaque Iulino duces evocatos cum instructâ classe mittit: ipse, in Suecos contendit. cumque illi in Norvagiâ infeliciter pugnassent, ipse Suecos, acri prælio superatos, Scaniâ ejicit, & Ericum ad accipiendam pacem mox compellit. Cumque Sembi imperata detrectarent, Haquinum filium cum exercitu illuc mittit. qui cùm eò appulisset, & exposuisset copias, classem incendit, & in hostem animosè suos ducit. illi verò, numerum Semborum ingentem conspicati, cùm dejicerentur animis, ipse eos adhortari; *viros sese cogitarent, ac præstarent. tum prognatos fortibus se meminissent, qui non fugere turpiter, abjectis armis, sed intrepidè præliari consuevissent. ab his si degenerarent, non opprobrium duntaxat, sed periculum ingens fore; quando inter mare & hostem constituti, nullam fugæ spem haberent: turpiterque unâ horâ, ni virtutem ipsi suam adhiberent, moriendum cunctis esse. magno quidem numero hostem apparere, verùm belli inexpertum, ideoque vinci facilem. itaque invaderent tantùm, neque de victoriâ quicquam dubitarent.* Quibus verbis ducis sui incitati, & alacriter hostem aggressi, eum fundunt. inde, totâ regione expugnatâ, cæsis viris, matrimonia cum uxoribus contrahentes, suam illic gentem condunt, cujus stirps in hodiernum usque diem perseverat. Inter ista moritur Thyra, Haraldi mater, optimè de regno merita: unde etiam obitum luxere Dani, veluti communis matris, diutissimè. Sepulta est haud longè à Coldingâ urbe, in colle altero, qui mariti tumulo Gormonis objacet: eo loco, quem Iellingum etiamnum Cimbri dicunt. Rex Haraldus, dum deliberat, quonam modo matris tumulum maximè ornare posset, quidam magnitudinis inusitatæ saxum ostendit, in propinquo mari situm: quod vel mole tantùm suâ, etsi nullis etiam inscriptum literis, summo ornamento foret. id Haraldus ubi vidit aquâ mersum, minimâ exstante parte, convocatos publico edicto Cimbros inde educere, & pertrahere ad sepulcrum matris jubet. Ea res exitium Haraldo tulit. quippe indignati Cimbri, instar boum se ad opus tale cogi; tum & antè odio in eum accensi, quòd religionem pridem Christianam, suâ vetere abrogatâ, induxisset, clàm conspirant: ac subornant, qui Suenonis filii pertentet animum, suadeatque, sumptis armis, patrem solio deturbare. *etenim infensos omnes, quòd, deorum veterum sublato cultu, dudum bello fatigatis, ac vexatis maximis exactionibus, nunc vilissimum quoque opus, bubus potiùs, asinisque, demandandum, imperasset. itaque, si non abnueret, ipsi regnum tradere constituisse, ac paratos arma capere.* neque Sueno à facinore tam nefario abhorrere; tum & promptum, si promissa apparerent, se ostendere. Hæc cùm is complicibus renuntiasset, non celato ultra odio, rem aggrediuntur palàm: ac Suenonem, concitatâ in Haraldum patrem plebe, in conventu Viburgensi regem creant. quod dum agunt, rei inscius Haraldus, opus inchoatum urget: nil omninò minus fore arbitratus, quàm ut regno à filio dejiceretur. Nuntiat viator factum. quem Haraldus cùm prætereuntem fortè interrogaret, *an majorem ipse molem trahi unquam ab hominibus conspexisset? ego verò*, nihil hæsitans, inquit, *vidi.* ac roganti, *quando, & ubi? heri*, ait, *in conventu Viburgensi filius Sueno publicè, consensu omnium, rex electus, regnum tuum ad se traxit: nunc tu, utra moles major, judicato.* Hoc responso postquam rex obstupuisset, illico omisso saxo in campo Becchio, quem appellant hodiè Cimbri, populum à se dimittit, armaque expedire jubet. sed, in tantâ multitudine, pauci admodum reperti, qui in fide regis patris contra filium perduellem remanerent: plurimis passim exclamantibus, *nunquam arma se sumpturos in illius regis gratiam, qui & inaudita onera, neque viris item digna, injunxisset.* Inter ista, non deserere se Haraldus: ac parare quo-

quæ arma, ut tueri regnum possit. &, coactâ hominum manu, quantam poterat, in hâc trepidatione, in Cimbriâ occurrit filio; prælioque primo victus, quicquid sibi militum à clade istâ reliquum erat, mox in Sialandiam transfert: ubi plurimi, filii impietatem in parentem detestati, se conjungunt. sed, commissâ in mari pugnâ, & fortunâ nihilo meliore usus, regno excedit, profugitque in Vandaliam: à potentibus tunc multum Iulinensibus nova auxilia petiturus. verùm, cùm & illic Sueno profugum persequeretur, nec permitteret quiescere, neve vires instaurare, in Normanniam concessit. ubi rege Ludovico, qui Richardo, Gulielmi ducis filio, & insidias struebat, & Normanniam regno suo vindicare satagebat, profligato, cùm Iulinum cum auxiliis Normannorum rediisset, iterum in filium tendit: & in Sialandiâ exposito ad Helgenesæ littus milite, postquam diem ferè totum acriter utrinque dimicatum esset, fessi duces, ad colloquium de constituendâ pace die proximo conventuros se promittunt. itaque postridiè cùm summo manè rex Haraldus, per inducias securus, ideoque paucis admodum comitatus, in vicino nemore obambularet, ac deponeret onus alvi, à Tochone sagittario, qui Suenoni militabat, quemque, regni adhuc potens, aliquoties offenderat, ex insidiis telo ictus, ac lethaliter vulneratus, pace omissâ, navi imponitur, & Iulinum deportatur: atque ibi, postquam regnum annos quinquaginta duos, vel, ut alii, quinquaginta tenuisset, diem obit. Corpus mox in Daniam translatum fuit, pompâ maximè solenni: ac depositum in Roschildiensi templo; quod, exstructum à se pridem, sanctæ ipse Trinitati dedicaverat. Erat princeps, pacis atque belli artibus, cum supremis comparandus. pietate in Deum summâ, tres episcopos regno dedit, & præcones verbi Dei passim plurimos: tum & templa struxit multa, in quis numen pio ritu coleretur. & in primis, maximum Roschildiense, de quo dixi: cui ornando etiam collegium sodalium sacrorum addiderat, admodum locupletatum. Leges tulit tantâ sanè æquitate, ut has Dani, Saxonesque, post tot secula etiamnum tueantur.

HARALDVS VI.

Filios è Gyrithâ conjuge duos sustulit; Haquinum, & Suenonem: quorum hic, successit patri; ille, apud Sembos obiit.

SVENO II.

Itaque Haraldo mortuo, filius successit Sueno; etiam Suen-Otho dictus, uti supra memoravi: apud Danos cognomentum à barbâ bifidâ consequutus. Sub initia regni sui, cùm primates, populumque, in religionem antiquam propendere deprehenderet, ut insigni eos sibi beneficio devinciret, sacra Christiana tollens, idolorum cultum reddit. idque tantâ animi acerbitate, uti passim sacerdotes toto regno interficeret, aut ejiceret in exilium: frustra interdum Adelago, summo præsule Bremensium, dehortante. Ab impietate istâ, ad infausta arma transit; Iulinenses, quòd Haraldum pridem patrem, impiè à se proscriptum, armis suis adjuvissent, ter aggressus. sed, judicio Dei occulto, quoties patrem infestaverat, vicerat que, toties item ipse funditur, capiturque, & redimitur; semel auri, bis argenti tanto pondere, quantum ipse armatus penderet. ac primum quidem pretium, suppeditatum ex ærario; alterum, contractum est ex latifundiis, quæ proceribus venum dare cogebatur: tertium verò, cùm exhaustum ærarium esset, nec pecuniæ conquirendæ ullus jam restaret modus, fœminæ pariter virginesque, regis casum miseratæ, ut captivitate eum liberarent, ex collatis ornamentis confecere. atque eâ ratione libertati restitutus, cùm in regnum rediisset, gratiam referre cupiens, legem tulit; ut, cùm anteà à paternâ hæreditate excluderentur, deinceps quoque hæredes forent: filioque geminâ parte assignatâ, unam filiæ concessit. idque etiamnum obtinet. insuper, ne detrimentum accepisse queri possent, regiis, ut antè, bonis venum datis, quicquid unaquæque earum contulisset, reddi jussit. quidam tradunt, non collatis matronarum virginumque ornamentis, verùm precibus, liberatum. sed haud cuiquam vero simile videatur, homines naturâ suâ, & victoriâ, feroces, sexus muliebris preces antè aurum, cui maximè inhiabant, posuisse. Post quæ tamen nihilo melior, nec agnoscens manum Dei, cùm idola colere perseveraret,

ret, magis etiam numinis supremi iram provocavit: ac mox, regno quoque exutus solum vertere est coactus. quippe Sueciæ rex, Ericus, contractâ cum Poloniæ rege Boluslao affinitate, ac fœdere cum Othone Imperatore inito, animosior, & Suenonem, toties à Vandalis victum, vili pendens; maximâ collectâ manu, impetum in Scaniam facit. cui Sueno cùm occurreret, prælijs aliquot infeliciter commissis, regno pellitur: profugusque in Norvagiam, ad Olaum, Haraldi filium, quem in regnum pater ejus restituerat, cùm auxilium pro insigni beneficio exspectaret, nullum refert. itaque cùm spe hîc suâ miser admodum excidisset, Angliam petit, haud feliciore eventu. nam, ab Eduardo rege pro exploratore habitus, ideoque nec se tutum satis putans, mox in Scotiam commigrat: ubi perbenignè excipitur, & habetur annos totos quatuordecim. Post quod tempus cum Ericus decessisset, verso ad pietatem animo, atque Deo implorato, anno exilii decimoseptimo repetit regnum, recipitque. quâ re, cùm solius Dei beneficio restitutum se agnosceret, ipse quoque Christi cultum toto regno restituere animum inducit: ac, proceribus advocatis, initio *captivitatem suam* memorat, *per quam fabula toti mundo, & ludibrium, factus esset: non amissis tantùm opibus, sed & famâ, & existimatione nominis sui, rebus omnibus cariore. tum &, summo cum opprobrio, inde se ab eo rege debellatum, qui ne fœmina quidem impetum ante id tempus sustinere potuisset; & à Thyrâ, matre suâ, Scaniâ ejectus esset.* inde addit; *quæ indigna in exilio tot jam annos pertulisset; spretus illis, quos amicos optimos, fidissimosque, credidisset. denique, exilii locum nusquam tutum, nisi in extremâ Scotiâ, invenisse. quæ quantumvis evenire homini humanitus posse, satis sciret, nil se tamen dubitare, quin à Deo, suæ impietatis vindice, obvenissent. etenim regno patrem senem deturbasse; &, quam is religionem induxisset, impiè cultu idolorum instaurato, evertisse. verùm nunc se certò scire, nullum esse Deum alium, quàm qui cælum, atque terram, condidisset: quique, misso in mundum filio, se hominibus manifestum reddidisset, uti salvos peccatores omnes faceret, inter quos se maximum profiteretur. eum esse, qui in terris sceptra daret, & adimeret. ejus se offensâ pridem regno deturbatum esse; & nunc miseratione, post exilium diuturnum, tandem etiam restitutum. itaque admonitos velle, ac rogatos, ut deinceps idolorum, in quîs nil præsidii foret, cultui renuntiarent: &, saluti animarum consulentes, Deum sempiternum colerent, populoque ad veram demum pietatem signum tollerent.* Ad quæ illi: *nil omninò se diffidere, quin sat ipsi fidem suam, in periculis multis adeò, maximisque, approbassent. quâ de re si dubitaret, id daturos operam esse, ut quamprimùm exploratum habere queat, nec majore studio se quicquam velle, quàm quæ ipsi grata scirent, & utilia reipublicæ. sed mutare veterem deorum cultum, quem acceperant à majoribus & novitium, atque peregrinum, sequi, quem nonnulli reges pridem, novitatis studiosi, induxissent, non se, sine magnâ levitatis notâ, unquam posse. quam ob rem rogare enixè, ut religionem antiquam, quam majores sui dudum, atque ipse, ab electionis tempore, tanto opere coluisset, sineret inviolatam. in quibusvis rebus aliis, neque studium ipsi suum, nec obsequium, defuturum.* Post quæ ubi omnes à se dimisisset, aliam religionis emendandæ rationem ineundam sibi statuit. in quâ dum excogitandâ totus adeò incumbit, commodùm ab Adelago, Bremensium præsule, Poppo mittitur; qui in Daniâ propagandæ pietatis Christianæ potestatem dari sibi à Suenone rege petat. quam cùm mox obtinuisset, partim monitis salutaribus, partim etiam miraculis, populum ad fidem in Christum amplectendam adhortatur, & inducit. acciditque, ut quandoque, coram rege, ac proceribus, cùm in populi concione frequentissimâ verba faceret, eum quoque interrogaret, an doctrinæ habere suæ fidem vellet, si miraculo comprobaret, veram illam, cælitusque missam, esse: omnibusque affirmantibus, ac conversionem suam promittentibus, convenire universos Isefiordam, portum Sialandiæ tunc satis notum, ad Roschildiam, die præstituto jubet. quò cùm omnes mox adessent, chirothecam ferream candentem indutus, orat Deum, ut veritatem verbi sui non credentibus eo modo manifestam esse vellet. ac circumiens, cùm gestasset aliquandiu, ante pedes regis exuit; & illæsam simul cunctis manum ostendit.

ostendit. Eâ re commoti omnes,cùm potentiam in hâc Dei obstupescerent, verbum Dei, ut promiserant amplectuntur. tum & Sueno,pietatem studio majore colens, idolorum sacerdotibus, quos in fana introduxerat, rursum pulsis, advocat ministros Dei; & episcopos, è Saxoniâ, Angliâque, quò profugerant, revocatos, denuò suis locis reddit: Popponem, meritorum ergo, Arhusiæ imponit. isque, ut magis Christianos, jam novitios, confirmaret, altero se miraculo illustrem facit. quippe,in eundem locum convocatâ concione, cùm ceratum mox indusium induisset, idque incensum deflagrasset, nihil læsus,cunctis maximè admirantibus,flammam evasit. Per id tempus Suecia quoque, & Norvagia, sub Erico, & Olao, illic regibus, se ad fidem Christianam converterunt. Sed, dum Sueno domi totus in religionem incumbit, in Norvagiâ rex Olaus,magicæ artis,quam callebat,amantissimus, veritus, ne Sueno regnum, quod Haraldus pridem pater possedisset, armis repetitum iret, bellum parat. atque, ut potentiam majorem sibi compararet, matrem Erici, Sueciæ regis, Syritham, uxorem petit. quod Suenoni postquam nuntiatum esset, is prævertit: Syrithamque per legatos in conjugium suum trahit. quo deinde impetrato, cum Erico, ejus filio, init fœdus,ad tuendam, & propagandam, quantum possent, religionem. quo Olaus intellecto, irâ ardens, & Suenonem,anteà devictum toties, ac nunc quoque, uti sibi persuadebat, vinci facilem, nimis temerè contemnens, bellum indicit: & in freto, quod est inter Scaniam,ac Sialandiam,locum prælii præscribit. ubi postquam ambæ classes inter sese concurrissent, ac pugnassent summo animorum impetu, plurimis suorum captis, aut occisis, Norvagi succubuere: tante clade, ut Olaus cum paucissimis vix effugeret. qui in ipsâ tamen fugâ,cùm videret acriter insequentes Danos, neque se evadere posse, ne in hostium potestatem vivus ipse perveniret, præceps desilit in mare, mergiturque. quod cùm uxor posteà intellexisset, neque ferret infortunium,mox inediâ vitam finit. Sueno, post victoriam istam, & exitium domus regiæ, rerum in Norvagiâ potens, palàm toto regno edicit, ut, relicto vetere idolorum cultu, nomen omnes Christo darent, & religionem veram amplecterentur. inde in Anglos,qui, à patre olim victi, nunc obsequium denegabant, arma movet: & instructam classem ducit, unà cum Canuto filio. cumque exposuisset militem, præsidio relicto ad portum, cum exercitu ad interiora tendit. Inter viam, cùm acciperet ex captivo, classem Anglicam, sub Alfrico, ad eundem portum stare, reputat secum, *an reducere potiùs copias, & navali quoque prælio cum Alfrico experiri, an præsidium, quod reliquerat suis navibus, missis aliquot cohortibus, confirmare, & in hostem, cum exercitu porrò ire, expediret.* quæ dum animum cura agitat, en Alfricus ultrò adest, atque, pace constitutâ, classem tradit: &, exemplo ejus moti, incolæ se passim dedunt. Præerat regno Ethalredus,juvenis valdè, &, ut ferè in illâ ætate,ac potentiâ, luxu perditus. qui, acceptâ rei famâ, primo statim impetu in arma ferri. verùm cùm is resedisset, etiam sibi postulandam pacem ratus, eam per legatos petit; & obsequium pollicetur, *si à prædâ Sueno abstineat, subditosque legibus suis uti sinat.* Grata hæc legatio Suenoni erat, qui imponere bello finem gestiebat. itaque præscribit diem, quo se sisteret Ethalredus, ac conditionem audiret. isque cùm mox advenisset, infit Sueno: *non se temerè arma in insulam intulisse. verùm eam, quæ tot annos, sæpiùs victa, ac subacta, à majoribus, regno Daniæ paruisset, rebellantem ad obsequium revocare voluisse. quod si sine armis queat, nihil ultrà postulare. permissurum Ethalredo insulæ totius regimen, regiamque dignitatem, quoad vivat, dum quotannis solitum tributum pendat; ac defunctus, regnum denuò, prisco jure, in Danorum potestatem pervenire patiatur. nisi velit, ideò se advenisse, ut jus suum persequatur.* Ethalredus, qui jam classem nullam haberet, deditamque magnam insulæ partem sciret, & idcircò pacem quoque necessariam sibi esse, accipit conditionem. Post quæ,dum religioni Christianæ etiam illic propagandæ animum intendit Sueno, ea in Daniâ confirmatur. nam Popponi, præsuli Arhusiensi, tunc defuncto, substituitur Rimbrandus; Hartvico Slesvicensi,Marcus;Lefdago verò Ri-

rò Ripensi, Fulbertus. Quæ dum fiunt, Sueno porrò, studio religionis propagandę stimulatus, multa in Angliâ piè instituit, quanquam alii suggillent. Diem obiit mense tertio post victoriam: ac, sepultus Eboraci, hinc in Daniam transfertur; & Roschildiæ tumulatur, in exstructo ab Haraldo patre templo, sacrosanctæ Trinitati consecrato: ubi & conspicitur imago ejus, juxta patrem, cum inscriptione patris. Princeps erat, uti varius virtutis, vitiive, sic fortunæ. cùm idola sectaretur, impium afflixit Deus, atque regno deturbavit; cùm amplecteretur fidem Christianam, pium iterum restituit, & ad altiora evexit, aliis duobus additis, Angliæ, Norvagiæque. tribus præliis patri infestus, atque eum regno exuens, totidem victus, ac vicissim quoque exutus, Deum impietatis omnis in parentes manifestum vindicem expertus fuit. Vxorem habuit Syritham, Erici, Sueciæ regis, filiam: ex quâ auctus est Haraldo, ac Canuto, utroque rege; illo planè effœminato, & imbelli, altero forti: ut in istis quoque Deus pœnam vitii, ac virtutis præmium, reposuisse videatur. Filiam quoque unam habuit, Margaretham, cognomento Estritham dictam; & Richardo, ut mox dicam, Normannorum ducis fratri, primis nuptiis elocatam; alteris, uxorem Vlvonis, summi inter Suecos loci, quanquàm natione Angli, patre Dano, & è regiâ prosapiâ: tertiis denique Goduini, Angliæ satrapæ; & ex eo matrem Haraldi, Biornonis, ac Tostonis. Quidam volunt, non Estritham Goduino nuptam esse, sed Canuti alteram sororē, Thyram: liberosque quos jam dixi, ex eodem peperisse.

HARALDVS VII.

Hujus Saxo, & Anonymus in Compendiosâ Historiâ, item Crantzius, nullam mentionem faciunt: sed Ericus Pomeranus eum successorem statuit; meminitque, tanquam regis, is qui Emmæ Encomium scripsit. itaque hîc locum quoque suum habebit, quanquam indignus inter reges nominari: siquidem effœminatus adeò fuit, & effusus in libidinem, ut, invisus inde cunctis, regno mox depelleretur: ac Canutus, ejus frater, solio imponeretur. quo & ipso tamen posteà, quòd abesset ferè regno, bellis exteris implicatus, quam in honorem regni, deturbato, eum demum receperunt. ita Dani eo tempore nec ignaviam regis sui, nec virtutem, ferre poterant: & Haraldus, sic receptus, solium haud diu tenuit; moriensque, iterum Canuto cessit.

CANVTVS II, cognomento MAGNVS.

Eo regnum consequuto, Angli statim, Norvagique, desciscentes, hi Olaum, illi sibi Eduardum præfecere: cùm Canutus inter ista contra Sembos, Vandalosque, arma ferret. qui, ne contra plures hostes uno tempore bellum habere cogeretur, missis paulum, qui defecerant, quod jam pridem inchoaverat, porrò urget: cumque ex animi id sententiâ confecisset, Anglos petit. &, ne illis Norvagi auxilium ferrent, neve Daniam se absente infestarent, Olaum, cum Haraldo fratre regnum illic obtinentem, callidè in partes trahit; Angliæque ditionem, si conatus voto suo responderet, pollicetur. quo pellecto, postquam Anglos, magnâ classe comparatâ, petiisset, obvium eorum regem, Eduardum, atque diu Marte dubio repugnantem, tandem fundit. primò quidem, acies nutabat Danica, & jam fugam capessebat; cùm, Thymone Sialando, viro acri, revocante, prælium mox instauratur; fugiuntque, qui vicisse se putabant. multi cæsi, plures capti: qui dimissi, præmio libertatis suæ persoluto. Hic Canuto primæ adversus Anglos pugnæ eventus fuit. plures alias memorant Scriptores gentis, & victores semper illos. victum tamen tandem etiam Eduardum, concessisse in Normaniam: reducemque inde posteà, novas copias in Canutum adduxisse. Aliter Annales nostri: imparemque Eduardum, icto cum Canuto fœdere, in societatem ipsum regni sui admisisse; totum istud possessurum, postquam fato functus foret. Per quæ cùm biennium exactum esset, mox Canutus annos septem Angliam quietè tenet. Post hæc cùm occisus esset Eduardus, sive scelere suorum, seu insidiis Canuti, ut ex pacto Angliam solus possideret, quanquam actis mox in crucem percussoribus, non evadere tamen potuit, quin suspectus cunctis cædis imperatæ haberetur. Morte ejus Angliâ potitus totâ, ut imperium in hâc insulâ

confirmaret, Immam, filiam Roberti, Neustriæ ducis, cæsi Ednardi viduam, matrimonio sibi jungit; ac Richardo, ejus fratri, dat sororem Margaretam, quam Estritham cognomento appellabant: certiorem duplici affinitate amicitiam arbitratus. Hinc simultas cum Olao, Norvagiæ rege, intercedit; sive quòd Alvinam amatam intervertisset, sive etiam, quòd promissum auxilii præmium, aliquam Angliæ, uti dixi, ditionem, minimè repræsentaret. isque cùm Norvagiam repetiisset, vires statim cum Haraldo fratre jungit, Daniamque variè depopnlatur. quod Cannto ut relatum, is accurrit; & exutum regno utrunque in Russiam agit: ubi tunc Olai socer, Gerithaslavus, principatum obtinebat. nec contentus sic fugasse, filium Canntum mittit, qui & illic persequatur. isque bonam ejus regionis partem cùm vastasset, etiam Esthoniam in ordinem cogit; & tributum, pridem denegatum, imperat. Hinc Canutus, altero Olao, Sueciæ rege, ad colloquium evocato, & tranquillitate publicâ borealium regnorum constitutâ, pacem firmat. tum in Angliam reversus, cùm sororem Margaretam à Richardo malè habitam intelligeret, eum terrâ suâ ejicit; illam recipit, præficitque Sialandiæ. Inter ista, cùm Omundus, mortuo patre, Sneciæ regnum nactus esset, rex Norvagiæ Olaus, quem depulsum, & in Russiam profugum, commemoravi, animum ad repetendum regnum erigit, & Omundi opem implorat, atque rogat: *meminisset amicitiæ, quam parentes coluissent; operamque rebus suis, tam afflictis, nunc præstaret, quam vicissim, si quandoque iisdem ipse laboraret, sibi esse promptam vellet.* Nec difficilis Omundus, reditum per Sueciam suam in Norvagiam indulgebat. quo concesso, cùm in regnum rediisset, illud munit, & præsidia in Canutum sibi parat. Huic tunc insidias struebat Vlfo, homo Anglus, loco sat illustri natus; ac militiæ, contra Anglos pridem actæ, uti clarus, ita carus: gratiâque, quâ valebat, plurimum fretus, petit ad Estritham literas, quibns illa morem gerere, quicquid petiturus esset, sine exceptione ullâ, juberetur. ac prætexit, ut faciliùs obtineret, quando Succi Scaniam tunc incursarent, quasi illa reprimendis impar esset, sibi certum, vim eorum coërcere. itaque cùm impetrasset, & Estrithæ ostendisset, illâ mox interrogante, quidnam peteret, matrimonium se ejus postulare indicavit. quod cùm ipsa, tacitè fratrem injunxisse arbitrata, concessisset, non contentus ita regi se Olao, & Omundo, jam in regem conjuratis, socium addit: incitatque, uti vires suas jungant; Daniamque, per absentiam Canuti tunc invadi opportunam, suam in potestatem cogant. atque bellum sic partitur; ut Olaus navibus in Sialandiam impetum faceret, Scaniam Omundus terrâ, ipse autem mari peteret. Eam rem Haquinns quidam cum Canuto nuntiasset, agri Scanici duo jugera præmium capit; magnum, nt tunc erant tempora: & Canntus arma statim adversa parat. Olaus interim, classe ad insularum unam stare jussâ, Sialandiam nave expeditâ petit: ac vocatum in concionem statim populum blandis verbis ad deditionem hortatur. quem dum quidam è proceribus astu differt, & favorem pollicetur, mox Canutum affuturum arbitratus, quidam accurrit, qui appropinquare terræ mnltas naves nuntiaret. qnod Olaum cùm turbaret, alter, qui Canuti, ut erant, copias has esse crederet, animum firmare jubet: quippe mercatores quosdam, ut solebant, advenire. alioque idem iterum paulo post denuntiante, consternatum rursum Olaum alter itidem erexit. sed Olaus, hostem esse suspicatus, mittit, qui exploret statim, bellum, an merces, veherentur. atque is, recurrens ocyùs, postquam classem adesse magnam nnntiasset, non moratus ultra Olaus, fraude alteri exprobratâ, suos repetit, & in Scaniam exscendit. ac Canutus, cùm in portum appulisset, fessum militem capere quietem jubet; &, ab incolis edoctus, occupatam ab Omundo copiis terrestribus Scaniam, ac teneri ab Vlvone Helgam flumen, ipse Omundum apud Stangam montem cædit, cæteros in Vlvonem mittit. qui adversam postquam insulam occupassent, Helgam, qui interluebat, ponte sternunt, mox in hostem irrupturi. ac permittit opus Vlvo, & in trajecturos tantùm mittere tela suos jubet: certus, sunm sibi exitium Danos struere. neque aliter evenit.

evenit. nam, cùm longius processissent, ceu prohibiturus transitu, copias omnes in objectâ ripâ exponit. quo conspecto, cùm incenderentur Dani, & alacriùs irruerent, non ferente onus ponte, ac dirupto, miserè omnes, animis in pugnam ardentibus, aquis mersi, periere. Ita profligato hoste victor Vlvo, tamen ultionem metuens, neque animi satis firmus, ad ulteriorem belli aleam experiendam, ut evaderet periculum, copias imponit scaphis, & in Sueciam abducit: Olaus, repetit Norvagiam. Rex postridiè, aufugisse hostem doctus, extrahi fluento mersos; & ad Asum, in propinquo sitam urbem, sepeliri omnes jubet. inde, ut conficeret bellum, auro Olaum debellandum, potiùs quam ferro, ratus, mittit, qui largitione Norvagos corruptum irent, & in regis sui cædem clàm impellerent. quâ patratâ per seditionem quandam Stichlestadii, Haraldus frater, neque se sat tutum deinceps illic fore arbitratus, mox Byzantium concedit: & Canuto vacuam Norvagiam tradit. Verum de Olai nece, varia Scriptores ferunt: Norvagique adeò ipsi, non proditione eum à suis cæsum, sed à fratre Haraldo, volunt, cum quo de limitibus regni controversia illi esset. alii, depulsum regno, & occisum à magnatibus: quorum uxores, ob commissa quædam scelera, pridem è medio sustulisset. denique nonnulli etiam, arma Danis inferentem, in ipsâ acie cecidisse sunt auctores. Hunc Olaum, ob virtutis, ac justitiæ, summum studium, & armorum item gloriam, inter sanctos retulerunt. Tot jam regna cùm Canutus possideret, motus ejus gloriâ Cunradus Cæsar, filiam Gunildam petit filio Henrico conjugem; & Holsatiam, antè ab Henrico Aucupe Daniæ injustè ereptam, in majoris amicitiæ vinculum, reddit; insuper testatum facit, *nullum sibi neque jus in eam esse, neque ante se Cæsaribus ullum itidem fuisse, nec futurum sequuturis.* Quibus actis, cum Cunradum Itali tumultuantes ejecissent, suo auxilio Canutus eum vindicat, & restituit. Hinc in Angliam reversus, & tot regnis gubernandis, quasi modum excedente jam potentiâ, imparem se animadvertens, inter filios ea dividit: & Haraldo, natu maximo, Angliam tradit, Canuto Daniam, & Norvagiam Suenoni: ita tamen, ut in omnes summam sibi potestatem retineret: ac Norvagiam modò viseret, modò Daniam, maximam verò vitæ partem apud Anglos moraretur. Inter hæc Estritha soror, quæ Vlfoni, uti dictum, inscio Canuto nupserat, filium Suenonem enixa, viro gratiam apud fratrem reparavit: quanquam ea minus diuturna fuit. nam Roschildiæ postquam ille in convivio temulentus cladem Danis, quam in ponte excepissent, carmine à se composito nimis temerè exprobraret, irritatus mox Canutus, pariter ebrius, neque contumeliam ferens, hominem occidi jubet, cujus tamen facti poenitens, post id tempus, ut sorori satisfaceret, viduamque solaretur, Goduinum, Angliæ satrapam, virum dedit, atque duas ditiones: quarum decimas illa posteà S. Trinitatis ædi, quæ Roschildiæ veneratione summâ colebatur, consecravit. Vt potentiam verò suam, in tot regnis, atque iis longè dissitis, ac propterea minus firmam, facilemque perturbari, tueretur, militum sex millia legit, & in naves sexaginta, quibus pugnaturi essent, dispertitur. utque pacem ipsi colerent, quos præsidio publicæ tranquillitatis comparaverat, homines feroces animis, ac naturâ minimè amantes pacis, leges condit, Danis pariter & Anglis, quas servare cogerentur. quin &, gnarus, maximum legum munimentum principis exemplum esse, quas in subditos sanciverat, etiam in se admisit: neque veniam sibi dedit, qui constituisset poenam. Etenim cùm ebrius satellitem interfecisset, convocatis posteà tribunis militum, & de solio descendit, & pro concione sedens, instar rei, quod supplicii meruisse videretur, liberè proferre jubet: se facturum, quicquid ipsi æquum esse statuissent. cumque illi secedentes paululum deliberassent, ac reversi, ei de se statuendi potestatem permisissent, & de terrâ sublevatum mox ad solium cum obsequii demonstratione summâ reduxissent; *Ergo*, inquit, *mulctæ, quam præscripsi aliis, quadruplum dabo.* alii dicunt, novies tantum persolvisse. erant verò homicidio expiando quadraginta selibræ argenti positæ: quarum primus triens regi, alter militi, tertius occisi consan-

sanguineis tribueretur. cumque hic personam regis, atque rei, idem simul sustineret, sibi debitum trientem, tanquam regi, quia reus, antistitibus sacrorum, & egenis, est largitus: suo loco Deum cœli, summum regem, munere in hos translato, sic propitiandum ratus. insuper donavit auri selibras novem: statuitque, ut deinceps ea esset homicidiorum mulcta. Factum admodum præclarum, & rege dignum, regibusque universis imitandum! quod si facerent, multo etiam feliciùs cum imperiis quibuscunque ageretur, ac virtutem subditi majore quoque studio amplecterentur, qui ad vitam principis componere suam ferè amant. Inter ista Sueno filius, cui Norvagiam dederat administrandam, fato functus nuntiatur: cumque necdum eluxisset, mox in Angliâ Haraldus, alter filius, diem obit. ac, ceu orbitas non sufficeret, ad concutiendum animum, in Normanniam Richardus, quâ ejectus pridem fuerat, cum exercitu magno redit. verùm, magni animi princeps, inter tot adversa rerum, erigit se; & in hostem copias conscriptas ducens, solâ adventus sui famâ eum fugat: ita quidem, ut, in Galliâ nullum locum satis tutum arbitratus, in Siciliam se reciperet. quod quantumvis accepisset, ejus fugâ non contentus, & prosequitur institutum semel iter, & in mediâ Normanniâ castra locat. ubi postquam pacem incolæ per legatos petiere, eam dat, & obsides capit. neque multo pòst invadit morbus gravis: cumque mortem imminere animadvertit, convocatis belli ducibus, id continuare jubet, donec hostem debellassent: quod facturi certò essent, si impositum loculo defuncti corpus pugnaturi in primâ acie constituerent. tum victores se Rhotomagum deportarent, atque ibi terrâ conderent. Hæc effatus, magno adstantium mœrore, exspiravit; princeps maximus; pietate, fortitudine, & justitiâ, nominisque item gloriâ, nullo minor. pluribus victoriis illustres alii; sed æquabat famâ omnes, & complures pietate superabat: cujus unum istud specimen dignum est quod memoretur. Cùm in Angliâ aliquando, animi recreandi causâ, magno procerum, & nobilium, comitatu, in Oceani littore deambularet, ac legatus Imperatoris, qui advenerat, regum ipsum omnium longè potentissimum appellaret, diu tacitus subsistere, neque quicquam respondere. æstu verò maris summo impetu tunc irruente, propiùs accedens paullo, & legatum secum trahens, illicò exutam tunicam, & in globum convolutam, in extremo littore ponit, insidetque; tum, exclamans altâ voce, mari imperat, ut quiescat; neve, ulterius procedendo, pedes sibi madefaciat. ac vix eloquutus erat, cùm mox fluctus, vento incitante major, maximâ cum vehementiâ provolutus, sede ipsum evertisset, ac madefecisset totum, nisi accurrentes sui ocyùs in pedes eum erexissent. hinc à littore concedens, & conversus ad legatum; *illum*, inquit, *cujus jussu commovetur, ac quiescit, mare istud, regem justiùs potentissimum appellabimus, & colemus. huic gratia sit, honosque, qui me tantâ dignitate exornavit.* nec multo pòst coronam regiam, auro atque gemmis gravem, capiti detractam suo, Christi cruci fixi imagini dedicavit: publicè testatum cupiens, Deum se agnoscere regem omnium regum, potentissimum. nec coronâ inde ullâ usus fuit. Sed, ut semper hominum virtutibus se vitia miscent, neque quisquam tam beatus reperitur, qui non ullis sit obnoxius, ita quoque in Canuto non injuriâ reprehendas stuprum Alvinæ, & satellitis sui cædem, quanquam eximiè expiatam; tum è medio sublatum suâ fraude Eduardum, Angliæ regem; & Norvagiæ, Olaum. ac quantumvis primum fortè ab ætate excusari, alterum autem ab ebrietate possit, at postrema certè duo, si nonnulli vera de his prodiderunt, apud bonos nusqnam veniam impetrabunt. Liberos ex Immâ sustulit, regem Angliæ, Haraldum; Canutum, cognomento Durum, in regno Daniæ successorem; & Gunildam, Henrico II Imperatori elocatam: tum Suenonem ex Alvinâ, quem Norvagiæ præposuit. quidam tradunt, etiam Haraldum esse ex Alvinâ procreatum. Daniam tenuisse proditur annis tribus & triginta, Angliam viginti quinque. alii, viginti tantùm regna universa annos possedisse, sunt auctores. Tria cognomenta habuit: atque *Magnus* appellatus quidem fuit, ob res gestas; *Di-*

ves, propter opes summas, & potentiam, quippe sex regnorum dominus: denique *Senex*, ob ætatem. Quidam scribunt, fidem Christianam amplexum, posito gentili nomine, se Lambrichtum pro Canuto appellari voluisse.

CANVTVS III, cognomento DVRVS. Hic à patre adolescens in Norvagiæ regem Olaum, qui in Russiam profugerat, uti dixi, cum infestis copiis missus, ut persequeretur bellum, cùm permagnam ejus regionis partem devastasset, & Esthoniam denuò ad tributum dandum adegisset, aliasque in oriente debellasset nationes, ob ferociam, Durus est cognominatus. In Daniâ post excessum patris aliquandiu commoratus, ordinandis regni rebus seriò intendit animum: cùm intereà Angliam gubernat Sueno, Vlfonis ex Estrithâ filius, ac præsidiis regnum munit; ut indigenas, dum hic abest, in officio contineret. At Norvagia, ut Canuti mortem accepit, in rebellionem versa, filium Olai Magnum, ob præclara patris merita, ac virtutem quoque ejus, regem creat. Quod Canuto postquam nuntiatum esset, ne, si bellum incœptaret, Angliâ occasione uteretur, ac deficeret, potius pacisci duxit, ut, qui alteri superesset, regnum alterius possideret. & in hanc rem à senatu regni utriusque datæ literæ, ac jusjurandum. itaque firmata pax est in Norvagiâ, ut in Angliâ servaretur. Alii tradunt, missum ex Angliâ Suenonem cum exercitu à Canuto, uti Daniam, quam invaserat per absentiam ejus Magnus, vindicaret: atque eum, à Magno victum, dum in Angliam cum reliquiis mox rediret, de Canuti morte nuntium in itinere accepisse. sed annalium nostrorum in his fidem sequi malo. Canutus verò, postquam pacem in Norvagiâ confirmasset, mox in Angliam reversus, omnia pacata quidem operâ Suenonis reperit: verùm fratrem uterinum, Eduardum, populi favore nixum, affectare regnum intelligit. cujus ut ambitioni modum poneret, & discrimen amittendi principatus evitaret, in communionem regni eum admittit: sic ut dignitatis tamen potiùs consortem faceret, quàm potentiæ. Deferbuerat in Canuto illa animi ferocia, quâ cognomen Duri pridem adolescens comparaverat: ac nunc contrà tam insigni pacis studio ferebatur, uti, ei in Norvagiâ conservandæ, spe successionis Magnum potiùs placandum duceret; & in Angliâ Eduardum in consortium reciperet: socium habere eum, potiùs quam hostem, cupiens. Sed tam bonæ voluntatis fructum mox, & vitam, amisit; regni per biennium duntaxat potens: vel, ut alii, novennium. Moriens, Suenoni Estrithæ Angliam tradidit; Daniam invasit

MAGNVS,

qui cognominatus Bonus, rex Norvagiæ: idque ex pacto, quod jam antè memoravi. Morte ejus intellectâ, cum armatâ manu venit; petiitque, *ut, quod pridem pacti essent, nunc præstarent: atque bellum, quod negantibus exspectandum, prohiberent. cogitarent jusjurandum, quo se antè obstrinxissent; & consultum incolarum paci vellent.* Proceresque, non difficiles, ut religione sese juramenti liberarent, regnum tradunt, in comitiis Viburgensibus. Quæ dum fiunt, adest Sueno: qui, præsidiis totâ Angliâ, ubi opus visum foret, collocatis, properè in Daniam venit, atque *sibi, consanguinitate proximo, regnum ut conferatur*, petit. sed senatus recusare: & hortari, *ut avunculi sui pactum, quod nec ultimâ voluntate immutasset, ratum ipse esse vellet: atque sic existimaret, si vim faceret, regnum sibi minimè auspicatum fore.* Ille refert; *temerarium istud esse, ac rescindi jure posse: neque tantum ei tribuendum esse, ut, queis hactenus imperaverint, his subesse deinceps debeant; ac communem libertatem, quam fortissimè hactenus tutati forent, in subjectionem quandam inhonestam commutare.* Iam sententiæ nutabant, & contentione aliquâ agitari; cùm postremò pars hæc vicit, cui pactum sanguine potius videbatur; rectiusque stirpem regiam præteriri, quàm vim juramento fieri. Sic repulsam passus Sueno, dum affectat regnum Daniæ, mox & Angliâ ejicitur. nam Haraldus, principis Goduini filius, cui regni ejus curam, dum abesset, demandaverat, commodam occasionem invadendi jam se consecutum ratus, Danos, passim in præsidia distributos, astu à suis ad convivia invitatos, unâ nocte omnes cædit, Angliam in potestatem suam redigit: utque invidiam minueret, Eduar-

dum, ficut anteà à Canuto constitutum, socium capit. qnem mox tamen, uti rerum ipse solus potiretur, per insidias circumventum, è medio tollit. Et hoc modo amissam Angliam, quam tot annis obtinuerant, nunquam Dani posteà recuperare potuerunt. Inter ista, Angliâ sic exutus Sueno, quamlibet in Daniâ suarum partium studiosos admodum haberet paucos, bello tamen infestare Magnum statuit. copiisqne comparatis, partem navibus imponit, & in classem hostilem mittit; partem ipse in Magnum dncit, & occurrit ei in Cimbriâ. sed utrâque pngnâ infelix, in Fioniam primùm fugit. ubi cùm auxilia nulla inveniret, & inseqneretur victor, hinc in Sialandiam transit, atqne ex eâ mox in Scaniam, atque inde in ulteriorem Sueciam. Magnns, antè bello in Vandalos occupatus, ut Suenonem coërceret, hos omiserat: illum autem postquam terrâ, atque mari, acriter persequeretur, iterum insurgunt isti; Ratiborii, Vinnulorum principis, cædem, item octo filiorum, vindicare cupientes: &, effusi in fines Cimbriæ, omnia depopulantur. Quæ cum Magnns accepisset, hæsit primò anceps animi, Vandalisne iret obviam, an perseveraret porrò hostem fugientem sequi. tandem, precibus subditorum, qui profugerant, & à Vandalis miserè se spoliatos querebantur, concedendum illud ratus, potius habuit, sævientem intrà fines regni hostem profligare, quàm jam profligatum persequi. Itaque reducit copias; & Slesvicum, Vandalos intercepturus regressuros in angustiis, festinatis itineribus proficiscitur, tum & eos illic occupat; &, confertâ manu, fundit: cæsis omnibus, aut compulsis pacem petere. Strages certè magna fuit; sed quæ variè memoratur. ac nonnulli, quadraginta illic millia cecidisse; alii, qnindecim tantùm tradunt. quę victoria ita populo carū reddidit, ut in regnum redeunti passim occurreret, operamque in Suenonem, deinceps persequendum, offerret: tum & Bonnm cognomento appellaret; quod nimirum, inclinato in commoda ipsius animo, graviter grassantem hostem coercere, quàm devictum, & fugientem, longiùs sequi maluisset. Per id tempus Alebrandus, archiepiscopus Bremensis, secnm adducens Bernardum, Saxoniæ ducem, & Thitmarum, Hildeshemiensem antistitem, Magnum accedit, tunc Slesvici commorantem; postulatque, concedi sibi jus ecclesiæ per septentrionis regna ordinandæ, & imponendorum præsulum. tum sororem Magnus spondet filio Bernardi Arnulpho, quem Ordulphum alii dicunt. Quibus actis, cùm exercitum in Suenonem mox educeret, ad Halnstadium, perturbato leporis occursu equo, ac sessorem in acutos trunci fortè adjacentis stipites ejiciente, miserè oonfixus periit. Alii tradunt, stante in freto Balthico classe, cùm de nave transgredi in navem vellet, lapsum in snbjectum mare, & submersum. quidam, morbo impetitum, morte vitam naturali finiisse, sunt auctores. Regnum Daniæ annos octo, à nonnullis tres duntaxat, tennisse memoratur. Princeps bonus, pace, ac bello: felix quoque, qui, exclusâ regum stirpe, Daniam ex pacto accepit: ut virtutem patris qnoque, Olai, cognomento Sancti, honorare in ipso Deus voluisse videatur.

SVENO III, *Estrithius.*

Exempto ex humanis rebus rege Magno, regnum est adeptus Sueno, Canuti Magni ex sorore Margaretâ Estrithâ nepos: nnde & Estrithius fuit cognomento appellatus. Eum Dani, non amore aliquo ducti, sed necessitate acti, quia è prosapiâ regiâ nemo alius superesset, règem sibi elegerunt. etenim, qui in petitione regni adversati ipsi fuerant, ac propenderant in Magnum, metuebant, ne, potitus rerum summa, ultionem agitaret. sed hunc metum gravior vincebat alius. nam, cùm Vandalis, quos tam magnâ clade affecerant, hostibus longè infestissimis, ac vindictam cogitantibus, uterentur, ne iidem, captâ hâc occasione, orbum rege regnum invaderent, qui prudentiâ inter cæteros excellebant, & periculum exaggerant, & hortantur, *ut, depositâ simultate, animum omnes ad commune bonum adverterent, ac Suenonem regem admitterent.* quâ oratione addncti, mox suffragium conjungunt. In principio ipso regni, cùm Anachus, Roschildensium episcopus, excessisset, à Suenone Gulielmus substituitur, Canuto olim

Magno à sacris,& epistolis; gente Anglus, & virtute suâ clarus: quique summum apud Roschildenses templum,quod nunc exstat, suæ ad posteritatem pietatis monumentum, inchoavit. Ad hoc tempus cùm in sacris Scaniæ quoque jura Roschildensis daret, separavit juris dictionem Sueno; Scaniamque est partitus in episcopatus duos, Dalbiensem, & Lundensem. & ecclesiam Dalbiensem, rex Henrico; Lundensem, Egino dedit. qui cùm diu de primatu inter sese contendissent, tandem Henricus, nimio vino suffocatus, malo exemplo, & inprimis in antistite detestando, vitâ excedit, & Egino locum tradit. Inter ista,frater S. Olai Haraldus, quem, post illum interfectum, in exilium concessisse memoravimus,Magno rege vitâ functo, in Norvagiam revocatur. qui reversus, cùm Suenonem etiam Norvagiæ regnum obtinere cognovisset, nec se vindicando parem,regnum avitum nomine clientis primò accipere contentus fuit, posteà in libertatem vindicare semet certus. quod mox fecit, agitante inter Vandalos Suenone; & Riaduros, qui auxilium imploraverant, adjuvante. etenim qui Panim flumen accolebant,de primatu idolorum cum his ipsis concertabant. cumque res in bellum tandem erupisset, advocatus in auxilium Sueno accurrit. ac, dum abest, in occasionem Intentus rex Haraldus, quod is aliis propulsabat, bellum infert. Id cùm Sueno accepisset, illicò in regnum redit: ac, majoribus apud Cimbros properè coactis copiis, mox Haraldum, ad Dyursam flumen obvius, multo viribus inferior, uti temerè aggreditur, ita pugnat infeliciter, vinciturque. classis magna pars amissa; Cimbri, metu consternati, ne in hostis potestatem devenirent, in Dyursam se præcipites dejecere: mortem certam, & ingloriam, vitæ dubiæ, sed honestæ, præferentes. illud minimè reputantes; in acie cadere, militi gloriosum esse; in fugâ,turpe. qui in hostium manus venit, & honestè hic fortunæ belli adversæ se permittit, &, mox libertati redditus,iterum pugnat; ac victoriam, quam concessit pridem, refert. Sueno, in hunc modum victus, reliquâ classe vix evadens in interiores insulas, denuò in Scaniâ, & Sialandiâ, ac Fioniâ, copias, quas potest,cogit: iterumque in hostem ducens, & ad Vissam eum flumen consequutus, simili eventu pugnat. In principio, classem ordinat, vinculisque naves jungit, ne deserere se possent: ita, prælio inchoato, pugnam usque in noctem trahit; magis animo par, quàm viribus. ac victoria erat dubia: verùm Scani, nullâ usquam spe auxilii, & Haraldo, anteà superiore, novis quoque copiis aucto, ut periculo se subducerent,clanculùm solutis vinculis, noctu abeunt. quod quantumvis evenisset, neque parum diminutæ vires essent, tamen, animi infractus, denuò pugnare Sueno, quàm in fugam se conjicere, & victoriam, de quâ necdum desperabat,hosti dare,potius ducit: verùm frustra, & successu,uti pridem, infelici. In hoc prælio magna Scialmonis Candidi, Sialandiæ præfecti, virtus fuit: qui, post magnam hostium stragem, pluribus vulneribus saucius, cùm, prostratis sanguinis effluxu viribus, concidisset, illud suâ fortitudine meruisse visus fuit, ut, cùm cæteros hostis cæderet, abstinendas à prostrato manus ratus, ipsi parceret,atque vitam largiretur: tantum virum in potestatem redegisse, satis habens. Porrò etiam Aslacus, duce suo Scialmone dignus miles, meritò commemorandus. quippe ille,non contentus, intrà suam fortiter pugnasse navem, omnibus abjectis armis, solum lævâ scutum tenens, baculumque dextrâ quernum, etiam in hostilem insilit: hostibusque, qui in eâ, internecione cæsis, victoriam unus de tam multis admodum illustrem refert. Rex Haraldus, parum ducens, bis jam Danos profligasse,ultra pergit:&, Suenone nusquam mari occurrente,copias in terram exponens, passim adjacentes agros, ac maritimas quasque urbes, inter quas Arhusiam maximè, & Slesvicum,igne, & ferro, populatur. Sueno, etsi hostem aditu prohibere quovis modo conaretur, impar tamen, nec fortunæ item belli, quam adversam iterum expertus erat, fidere ausus, passim carpit pabulantem, quem haud tutum impugnare existimabat. sed mox eum, præter exspectationem, liberat Deus. nam in Angliâ principis Goduini filii, in Haraldum

regem fratrem conjurati, cùm à Norvago, quem dixi, supplices auxilium peterent, se suosque submittentes, ille, ambitione ductus, proferendi imperii occasionem minimè negligendam ratus, accipit legationem, & suppetias pollicetur. quas dum parat, & mox adfert infeliciter, Sueno regnum, cujus partem jam amiserat, totum recipit: & Haraldus, rex Norvagiæ, apud Anglos inter pugnam interfectus, morte suâ id tranquillum illi facit. ac retinuit; cùm Olaus, atque Magnus, duo filii ipsius, pacem ineunt: & Olaus, ei magis confirmandæ, matrimonio filiam Ingertham capit. Cæso Haraldo, Angliæ rege, cùm Wilhelmus, cognomento Nothus dictus, dux Normanniæ, regnum illud occupasset, semper acriterque Sueno de eodem concertavit: dum recuperandum ipse sibi istud, ille vindicandum statuit. animosque Archiepiscopus Bremensis, Adelbertus, aliique item principes in Wilhelmum propendentes, vehementer incendebant. & Haraldi duo filii, filiaque, ut victoris se Wilhelmi insolentiæ eriperent, ad Suenonem inde avunculum concessere. isque exceptos perbenignè diu aluit; filiamque Valdemaro, Russiæ principi, cui Iarislavo nomen, dat uxorem. Sueno verò, etsi pacem cum Normanno statuisset, maximè allaborante Roschildensium episcopo, qui muneribus Adalbertum suas quoque in partes traxerat, tamen eam minimè diuturnam habuit. itaque, cùm rebus ipse aliis distraheretur, Haraldum, ac Canutum, filios, contra eum cum instructâ classe mittit ducentarum navium, & quadraginta: comitesque expeditionis addit, fratrem Esbernum, & Torchillum. qui, in ostium ingressi Humbri fluminis, cùm in terram excendissent, latè sparsâ adventus famâ, obvios sibi habuere, cum ingenti militum manu, Eadgarum, Ethelingum, & Walthofium: quos Normannus, passim in quoscunque sæviens, Angliâ extorres egerat. itaque, occasione classis Danicæ, vires jungunt: &, inter se icto foedere, Eboracum, obvia quæque populantes, rectâ tendunt. ac præsidiarii cùm ignem in suburbia sua, ne his illi potirentur, injecissent, versâ in ipsam urbem flammâ, cùm excedere denique & illi ipsi cogerentur, eos cædunt, istam capiunt, ac diripiunt. inde in Northumbros ducunt, atque eos ad deditionem cogunt. jamque totam ferè Angliam, quâ septentrioni objacet, suâ in potestate habebant, cùm, Londinum oppugnare cupientes, à Normanno occurrente prope Trentam, ejus regionis flumen, quod in Humbrum se exonerat, profligantur: atque, pace constitutâ, reducere in Daniam classem, corrupto Esberno, compelluntur. quod indignè ferens Sueno, Esbernum, simul revertisset, in exilium ire jubet, & à bello persequendo conquiescit. Hactenus Sueno animo à matrimonio alieno vitam egerat; ac, libidine variâ gaudens, liberos quindecim, verùm omnes illegitimos, jam sustulerat. itaque, hortante episcopo Roschildensi, cui plurimum tribuebat, ut uxorem certam caperet, filiam Suecorum regis, consobrinam, sibi jungit. à quâ tamen, accusatâ ab episcopis nimiâ propinquitate, quanquam admodum invitus, & reluctans, mox divertit. In hâc re, dum gravius urget, maximè offenderat eum Adalbertus. isque, veritus, ne episcopos, quod Haraldus in Norvagiâ pridem fecerat, aliunde ipse caperet, ut placaret, ad Slesvicum urbem accedens, post colloquium, aliis intercedentibus, conciliatur: gratiamque istam refert, ut Henricus IV Cæsar, cum quo illi de ducatu Nordalbingiæ, ac dominio Vandaliæ, magna erat controversia, mox Hamburgum invitaret, atque interruptam nuper amicitiam resarciret. Hinc reversus, animo ad pietatem applicato, templa toto passim regno multa condit, reditusque sacerdotibus amplos donat. cumque tres episcopatus hactenus haberet Cimbria, Slesvicensem, Ripensem, Arhusiensem, duos addit, Viburgensem, ac Borlumensem: tum vacanti in Fioniâ dioecesi Othoniensi dat episcopum Edbertum. Quibus ita ordinatis, cum religionem in regno satis benè constitutam animadverteret, ne deinceps summa juris in divinis rebus dictio penes peregrinos esset, etiam primatum sibi in ecclesiâ à Leone IX petit. ac cùm eum, quanquam valdè obniteute Adalberto, impetrasset, in episcopum Lundiensem statim confert. Etenim per istud tempus Brema in

in septentrione quasi Roma quædam erat: atque urbis hujus præsul à pontifice Romano obtinuerat, ut ipsius in his regnis veluti legatus esset, ac supremâ in ecclesias potestate uteretur. idque initio cùm non grave regibus esset, ob penuriam domesticam, & virtutem episcoporum; qui religionem illic Christianam summâ fide, & industriâ, ac nonnunquam cum periculo quoque vitæ, propagabant; mox, pejoribus successoribus, negligentioribusque muneris sui, & in rem privatam intentis, quin & ipsis etiam regibus, nimium præposterâ ambitione, dominari cupientibus, ægrè admodum tulere: ac denique rem planè indignatus Sueno, jugum peregrinū excutiens, juris dictionem illam suo regno vindicavit. Inter ista Vandali deficientes, ad idola, duce Plusco, relabuntur; principemque Godescalcum, & episcopum Ioannem, aliosque è Christianis, multos admodum, interficiunt: asperati, ut ajebant, à judicibus Christianis, qui in ipsos nimis graviter animadverterent. nec contenti istâ cæde, irrumpunt in Stormariæ fines, & Holsatiæ; ferro, & flammâ, latè omnia devastantes. ædibus religiosis passim eversis, in ludibrium Christianorum, cruces, quas inveniunt, frangunt. urbem denique Slesvicum, eo tempore florentissimam, invadentes improvisò, populantur. tum uxorem Godescalci, Syritham, Suenonis filiam, postquàm diu contumeliosè admodum habuere, demum spoliatam vestibus, nudam in Daniam remittunt. Et hæc quidem tantâ cum celeritate ab his gesta, ut eversum priùs jam Slesvicum esset, quàm Suenoni hæc irruptio Vandalorum innotesceret. quibus ocyùs regressis, etsi armis fugientes persequendos statuisset, nullum tamen, dignum tantis latrociniis, bellum movet; sed, Roschildiæ ferè agens, se sacrorum cultu oblectat. ubi cùm in feriis Christi natalitiis regni proceres regia more veteri ad convivium advocasset, & ex illis quosdam ipse sat contemptim verba de se habuisse accepisset, sic exarsit, ut in proximo Circumcisionis festo percussores his immitteret, qui in ipso Trinitatis templo omnes, inter sacra, obtruncarent. quam rem adeò indignanter tulit Gulielmus præsul, ut intrare post id tempus cupientem, in vestibulo ipso templi, intentato in pectus pedo pastorali, prohiberet, ac carnificem appellaret: tum & sacris, dum ostenderet cædis jussæ pœnitentiam, interdiceret. Ea res Suenonis animum sic percussit, ut irruere cupientes milites in Gulielmum coërceret; &, in aulam mox regressus, sumptâ statim veste pullâ, illicò revertetur: ac, prostratus ante valvas, veniam delicti peteret. quam cùm etiam impetrasset, mox in templum introductus, cædis à se imperatæ pœnitentiam publicè testatam facit. tum triduo post, in veste regiâ templum repetit; &, conscenso altiore ejus loco, dum peragerentur sacra, populo silentium mandans, iterum fatetur crimen, & antistitis indulgentiam in se prædicat: ac pronuntiat, ad imperium tam cruentum expiandum, se provinciæ Stephanicæ mediam partem aris dare. Post hæc, cùm rebellionem Sembi, & Esthones, incœptarent, Canutum in eos filium mittit, gloriâ rei militaris tunc florentem; ipse in Cimbriâ, validâ correptus febri, diem obit; senio gravis, cùm in regno annos acto & viginti exegisset. Mortem imminere sentiens, regni proceres, quotquot aderant, ad se vocat; adigitque, ut promitterent, quemque sibi filiorum, juxta ordinem nascendi, successorem habituros; & in illud juramento se obstringerent: tum sepulcro se majorum, in Roschildiensi templo, amplissimis donariis à se ornato, illaturos. quæ consensu postquam omnes promisissent, exspiravit. Erat princeps, inter cæteras virtutes, summâ animi moderatione præditus: & fortunam utranque expertus, nec dejiciebat eum in adversâ, nec in prosperâ efferebat. tum amore eruditos maximo prosequebatur: adeò ipse eruditus, ut Latina oratione, quicquid vellet, eleganter explicaret. verùm tamen, in sacrorum ministris eligendis, pluris vitæ sanctimoniam, quàm doctrinam, faciebat: quosque virtus commendabat, in his facilè tolerabat imperitiam: ut apparuit in Suenone, è Norvagia oriundo, quem cum sacris, etsi indoctum, admovisset, æmulique, vitiata codicis sui lectione, ut ludibrio exponerent, effecissent, ut vir simplex, & Latinæ

næ linguæ rudis, *mulum* regem, postquàm *famulum* debuisset, inter preces appellaret; nihil motus, nec ab eo, quod sperârant, alienior, peregrè Bononiam illum porrò erudiendum mittit. ubi cùm uberiorem literarum sibi copiam comparasset, domum posteà reversum, Gulielmo, Roschildensium episcopo, si is vitâ aliquando fungeretur, successorem esse jubet. comis erat, & munificus; ac potissimùm in extraneos, pius adeò, ut in Sueciam, & Norvagiam, Orcadasque, ac circumjacentes insulas, ablegaret, qui ignaris Christi populis verbum ejus prædicarent. Sed virtutes tam egregias cæde procerum, ac libidine variâ, contaminavit: ita ut, multiplici insignis prole, nullam tamen è legitimo matrimonio procreaverit. Fuere autem illi liberi numero quindecim: filii, tredecim; filiæ, duæ: Gormo, Haraldus, Sueno, Omundus, quem Edmundum aliis appellari puto, Ubbo, Biorno, Benedictus, Canutus, Olaus, Ericus, Nicolaus, Magnus, Hardingus, Syritha, Ingertha. Ex his quinque, Haraldus, Canutus, Olaus, Ericus, Nicolaus, regnum ordine, post parentis sui mortem, sicut ille postulaverat à proceribus, tenuere. Benedictus, cum Canuto est Othoniæ interfectus; Magnus, in itinere periit, Romam à parente missus: Hardingus, in Angliâ sedem fixit; & Barclaiam illic gentem nobilissimam propagavit. Sueno, dum præripere regnum fratri Nicolao cupit, & Viburgum ob hoc ipsum proficiscitur, in itinere, febri interceptus, moritur. Apud Historicos belli Hierosolymitani Sueno quidam, princeps Danus, filius Suenonis regis, per Thraciam in terram sanctam mille ac quingentos equites adduxisse; & à Turcis, fortiter pugnans, cæsus esse memoratur. qui quandoquidem iste sit, de quo nunc loquimur, quare Historicis extraneis, quàm nostratibus, idque in nostris maximè rebus, fidei plus adhibere debeamus, causam equidem non video: fueritque alius potiùs ex Suenonis nostri filiis, quorum obitus ignoratur. nam hic certè quin ex febri diem obierit, nullo modo dubitandum. Fuit etiam Suenoni Gratehedio filius incerti nominis, & de cujus quoque morte nihil constat: sed, ut hunc dicamus esse, temporum ratio non permittit. Ingertha, Olao, Norvagiæ regi, elocata; Syritha, Vandalorum duci, Godescalco; cum eodem Megalopoli, ut nonnulli sunt auctores, à rebellibus est occisa: sive, sicut alii volunt, nuda in patriam remissa, illic obiit. Cæterorum, ut vita est obscura, ita quoque mors incerta. Clarum certè pietatis præmium Sueno à benigno Deo tulit, cùm, exemplo singulari, quinque filii, & hi quidem illegitimi, serie continuatâ, solium ejus possedere: nec quid tale totâ in Antiquitate, quantum memini, facilè reperietur. quanquam sanè in hoc ipso gloriosus potiùs, quàm felix, fuit; ut admixtam observare vitiorum pœnam liceat. siquidem Haraldi regnum, luxu nimio pudendum; ut Canuti factiosum, & suâ cæde deplorandum: Olai, annonæ caritate, &c, quæ insequuta est, continuâ fame, miserabile: Erici, primò vagis ejus libidinibus, inde etiam adulterio, ac repudio uxoris, perquàm turpe: Nicolai, in principio bello cum Henrico Vandalo, tum deinde intestino, Canuti Slesvicensis cæde, conjugis abductione, solii ereptione, filii strage, ac suâ tandem nece, triste, & infame.

SUENO IV.

HIS-

IOANNIS MEURSI

HISTORIÆ DANICÆ

LIBER IV.

HARALDUS VIII.

IN defuncti patris locum natu maximus Haraldus à proceribus substituitur. Gravis quidem initio dissensus erat: & non pauci in Canutum propendebant, virum acrem, ac laude militari illustrem, ideoque digniorem tanto patre successorem; cùm Haraldus, otio deditus, in ignaviâ hactenus ætatem egisset. sed, Isoram postquam omnes convenissent, & Haraldus voluntatem patris ultimam proponeret, in quam sese obstrinxissent; tum Canuti quoque fratris merita verbis elevaret, ac muneribus adversantes clàm in partes suas traheret; & benignum simul regem, atque mitiores leges, omnibus polliceretur; tandem in eum consensere. quo Haraldus intellecto, nuntium Canuto mittit, qui sententiam senatus in eodem illo portu exspectabat: simul mandat; *ne deinceps, minor natu, regnum ambiat, neu ambitione suâ publicam quietem turbet: nisi faciat, bello se persequuturum ipsum fore.* ac Canutus, postquam procerum alienum à se animum accepisset, illicò in Scaniam tendit, inse pronam, & ex eâ mox in Sueciam. Id Haraldo postquam nuntiatum esset, revocat benignè eum, & communionem regni pollicetur. sed Canutus, semel graviter comminato minimè fidendum ratus, institutum iter peragit; non ulturus fratris minas, procerumve, ob delatum illi regnum, contumeliam; sed in Sembos, Esthonesque, inchoatum vivo adhuc patre bellum perfecturus. Acto ad Isoram octiduo, cùm de legibus ferendis, quæ promiserat, proceres commonefacerent, unam inter cæteras Haraldus statuit; quâ, candentis ferri usu abrogato, si deficerent testimonia, juramento se tueri unicuique permittebat. ac cum magno plausu hæc ab omnibus accepta fuit. Otio inerti deses, & earum, quas tulisset, legum negligens, populo quidvis permittebat: ita ut licentiâ, & luxu item maximo, corruptum regnum mox Canuto fratri traderet: cùm id annos tantùm duos, vel sex, ut nonnulli produnt, tenuisset. ac videtur etiam Deus solio eum, ceu indignum, adeò citò demovere voluisse, ut Canutus, variâ virtute clarus, illo, velut sibi debito, potiretur. Certè Deus, ut interdum bonos reges, ob peccata subditorum, regnis eripit, ita regna, ob peccata sua, malis.

CANUTUS IV, cognomento Sanctus.

Itaque, exstincto Haraldo, proceres è Sueciâ Canutum revocant, atque regem sibi capiunt. qui cùm regnum nactus esset, rebus illic constitutis, bellum, quod in Sembos pridem rebellantes inchoaverat, mox instaurat: neque priùs arma ponit, quàm devictos ad obsequium reduxisset. Hinc, reductâ in regnum classe, Ethelam uxorem ducit, Roberti, Flandriæ comitis, filiam. Postquam verò, antiquatis sub Haraldo regni legibus, ac majorum honestissimis institutis abrogatis, non duntaxat optimates, sed & cæteri, quidvis sibi licitum existimarent, obviam licentiæ ire, & antiquas revocare leges statuit. gnarus verò, obsequium in principem, studiumque æmulandi, magis ferè valida esse, quàm propositam legibus pœnam, ut exemplo omnes suo ad honestam deinceps vitam excitaret, ipse in justitiam pronus, eam quoque domi, & foris, diligenter exercebat; nulli delinquenti parcens, sive generis respectu, sive item amicitiæ. Ea res licentiæ assuetos sub Haraldo animos plurimorum asperavit, qui se denuò adstringi legibus iniquè ferrent. quâ re tamen nihil motus, etiam perseverabat, neque quicquam de justitiâ exercendâ re-

mittebat: æquum ratus, nt parerent universi iis omnibus, quæ ex æquo, atque bono, semel ipse statuisset. ac, rep. ordinatâ, etiam religionis ad se curam pertinere arbitratus, magnam item ejus gessit. nam ecclesiæ ministris & seorsim forum dedit, à civili separatum, & stipendia sua auxit. tum episcopos, qui ad illud nsque tempus in divinis tantùm rebus, cæteræ immunes curæ, operam suam occupassent, ut eveheret ad majorem dignitatem, publico edicto statuit, ut deinceps ducum instar, principumqne, haberentur; ac supremum quoque locum inter regni senatores obtinerent. atque ita, anteà limitibus inclusi suis, & sejuncti à civili potestate, nnnc jus gladii accepere. quin, translatâ in alios sacrorum curâ, bella etiam gesserunt: malo certè instituto, & omninò improbando. nam consilia, reip. rectè & piè gubernandæ, maximè in iis rebus, quæ conjunctæ cum ecclesiâ, ab ecclesiæ antistitibus aliquando postulare, nti non iniquum fuerit, ita bellum illis ipsis, sanguinemque effundendum, tum diripiendas urbes, popnlosque bonis suis exuendos, stupra etiam, & raptus, qnæque alia comitari ferè solent, demandare, planè impium: graviusque peccant ipsi, cum mandatum in se recipiunt, ac receptum exsequuntur. nec exemplum istiusmodi in ecclesiâ antiquâ ullum exstat. Magnum etiam honorem viris literatis habuit, suaque illis privilegia est largitus: volnitque item ipsos, pariter nt ecclesiasticos, cùm civili magistratui anteà subjecti forent, sub ecclesiæ jurisdictione esse. denique nimius, & imprudens, pietatis, quam id ævum, adhuc crudnm in religionis studio, necdum ferre satis poterat, cùm plus sacro ordini tribntum vellet, decimasque illi dari, ita popnli in se animos concitavit, ut res ea necis ipsi causa fuerit. Inter ista, Gulielmo, Roschildensium episcopo, vitâ functo, postquam Sueno, de quo supra à me dictum, successisset, summum ejns urbis templum, hactenus è ligno structum, ut magnificentius esset, totum è lateribus strnxit. Lundiense quoque templum, ad id tempus imperfectum, nt exstrueretur porrò, largâ impensâ multum juvit. Fratres, nimiâ insolentiâ regno graves, ut compesceret, suam in clientelam adscivit; unico Olao excepto, quem ducatui Slesvicensi præponebat. Inde, ne ignaviâ torpesceret suorum virtus, animum recuperandæ Angliæ adjiciebat. Ea, sæpius à majoribus subjugata, semper se in libertatem vindicaverat: & inpræsens Gulielmus, dux Normanniæ, cæso Haraldo, uti dictum, occupaverat. ac consilium primò quidem aperit Olao fratri; &, cum ille id probaret, mox senatui: qui & ipse huc omninò propendere. accendebat quoque socer, comes Flandriæ; exulesque item Angli, qui, Normannicæ dominationis tædio, se in Daniam receperant. quâ re animum cùm firmasset, classem imperat, & in Lymicum convenire sinum jubet: unde in Angliam facilis tunc trajectus erat; nec, ut hodie, arenarum objectâ mole, impeditus. ac, dum præparatur classis, rex ad alia necessaria animum vertit. sed Olans, regno inhians, ut consilium fratris sui palàm quidem prædicabat, ita sugillabat clanculùm; & in factionem suam qnosdam item è proceribus, quos sciebat à Canuto alienos, pertrahebat: præmia pollicitus qnævis, si absente eo in Angliâ, sibi regnum largirentur. ac, vocatus in societatem belli, ad quam ultrò se obtulerat, nullam non prætendens causam, moras nectit, atque bellum remoratur. quæ dum facit, rex Canutus, nihil mali suspicatus, diu eum, sed nequicquam, in sinu Lymico, quò convenerat jussa classis, præstolatur. tandem, cùm fraus appareret, dat mandatum exercitui, ut subsisteret, reditumque illic suum exspectaret: tum Slesvicum excurrit ocyùs, unà cum Erico fratre, experturus, quid Olaus rei gereret. quem cùm planè otiosum, & securum promissorum, inveniret, indignatus, mox perfidiæ accusatum, nec tueri culpam suam ullâ ratione validum, illicò vinciri jubet. cumque miles, regii generis reverentiâ, id mandatum detrectaret, injicit Ericus manum, communis frater, & captivum regi sistit. isque vinctum in Flandriam mittit, ad Robertum illic socerum, sub custodiâ habendnm. quam rem postquàm conscii consiliorum accepissent, malè sibi metuentes, factiosâ oratione concitatos classiarios à propositâ expedi-

tione absterrent, & discedere domum suadent: utque impellerent, addunt, longâ exspectatione regis jam deficere commeatum, nec itineri instituto suffecturum. itaque, mendacio dum fidem habent, inscio rege, & absente, suam quisque domum abeunt: sed ut, eo revocante, redituri. Id Canutus ubi factum rescivisset, hoc propositum, adeò regno gloriosum, fratris unius perfidiâ interceptum, admodum iniquè ferre. verùm, eo jam amoto, nec sinistri de proceribus quicquam animum inducens, iterum conventum indicit, & adesse in Cimbriâ jubet. Hic, frequenti concione, graviter disserit, *de progenitorum gloriâ; qui non tantùm hostem semper imminentem quàm fortissimè depulissent, sed, victricia quoque arma in orientem, & occidentem, inferentes, superatis illic populis, fines longè protulissent. & victoriarum inter monumenta Angliam vicinam esse: quæ quantumvis pridem erepta, tamen subdita fuisset regno Daniæ, annis ampliùs ducentis. sed degenerasse ipsos; ac fecisse, ut, qui anteà fortitudinem gentis suæ metuebant, nunc ignaviam aspernentur, & desicere quoque ausint; etiam infesta nobis arma fortè aliquando illaturi: nec contenti, suam sibi vindicasse libertatem, nostram rursum petituri. Nuper sanè præter omnem exspectationem sibi accidisse, ut propositum de recuperandâ Angliâ, se ignaro, & invito, adeò turpiter destituerent. quo facinore cum supplicium capitale meruissent, nolle se cum ipsis tamen summo jure experiri: ideoque imperare, navium præfectis quidem, selibras argenti puri quadragenas, ternas cæteris militibus. quam pecuniam si existimarent nimiam, etiam hanc ipsam illis universam condonare, dum in decimas, pridem pro ecclesiarum administris postulatas, consentirent.* Ad quæ cùm deliberandi sibi tempus impetrassent, ac seorsim inter sese consultassent, mox respondent; *mulctam exhibere malle, quàm exactam nuper decimam, sibi, ac majoribus, insuetam, posteris gravem.* quibus verbis irritatus, statuit quæstores duos; unum Hortam, alterum Tostonem dictum, cognomento Peculatorem: imperatque, *ut eorum, qui à classe discessissent, facultates æstimarent; neque tamen aliquandiu intentarent ipsis quicquam: si fortasse, damni metu à sententiâ recedentes, decimam pollicerentur.* Hi mandata postquàm æquo graviùs exequerentur, populumque expilantes in Canutum vehementer asperarent, æmuli, occasione utendum rati, porrò etiam incitare; primò quidem in quæstores, denique in ipsum regem: ac clamare, *è medio tollendos esse, qui antiquam libertatem palàm imminutum irent; & exactiones novas, neque unquam usitatas, introducere, atque illis regni incolas onerare molirentur. idque ni quamprimùm fiat, non quietem sibi ullam, neque regno pacem fore.* Quę cùm illi clamitare non desinerent, primi in Cimbriâ boreali Vendili ad arma currunt: impetuque in quæstores ambos facto, eos cędunt. Hos sequuti mox vicini, magno agmine se conjungunt: ipsum regem, in propinquo tunc agentem, aggressuri. qui, re illâ intellectâ, ut furorem declinaret, properè Slesvicum petit: ubi uxorem, & filiolum, reliquerat. quò cùm tandem advenisset, quasi animo rei finem præsagiret, si quid triste pateretur, Flandriam repetere jubet, ac Robertum illic patrem. tum hortatur, ne permitteret, ut in hominum perduellium potestatem filius communis Carolus perveniret. Vendili, ferociores fugâ regis, ad sequendum mutuò se cohortati, velut signum afferendæ libertatis, pileum erectum tollunt, & Slesvicum item tendunt. ubi rex cùm imminere persequentes accepisset, in Fioniam, & Othoniam illic urbem, cum exiguo comitatu proficiscitur. cumque fretum ad Middelfartum trajecisset, medio inter urbem illam, & Othoniam itinere, paululum interquievit. quo in loco lapidum nunc est congeries, & in medio saxum majus, speciem sedilis habens: ac Canuti hujus sedem etiam hoc tempore indigenæ vocant. Vbi cùm præfectos suos, quos in Cimbriâ reliquerat, ad tumultum componendum, defecisse intelligeret, dubiusque hæreret animi, Sialandiamne peteret, an Othoniæ permaneret, Cimbri fretum ad Middelfartum transiisse nuntiantur. quo audito, cùm præsidium planè nullum præsto esset, & in Sialandiam trajicere constituisset, Blacco quidam, quem Piponem alii dicunt, uti genere primarius, ita gratiâ quoque validus, dehortatur, operamque ad sedandum populi furorem offert: ac, si videat, minimè placari posse, tempestivè moniturum

rum pollicetur. cumque insidiosâ eum oratione, ne evaderet, tenuisset, contrà agit; populumque ad perficiendam cædem, in quam totus ferebatur, magis etiam exstimulat: regi verò ita refert; *jam pacatum esse populum, ac paratum arma ponere, si delictum is condonet*; *neque pœnam item exigat, quam sciebant meruisse*. quibus verbis rex lætatus, cùm laudasset ejus fidem, mensæ adhibet proditorem, & muneribus item donat non exiguis, ceu navatâ magnâ operâ. tum postridie iterum ad populum abire eum, & immunitatem jubet universo, quam petierat, polliceri. atque ille rursum contrà, quanto potest studio, accendit omnes: jam adesse tempus dicens, quo tyrannum à cervicibus removere suis possint. quâ re magis inflammati, per vestigia Blacconis urbem invadunt; & Canutum, in Albani fano orantem, irruentes interficiunt. Benedictus, ejus frater, socius periculorum, fortiter rem ferro gerens, ac propulsans irrumpentes, unà cadit. at Ericus, alter frater, quem divina providentia Daniæ regem aliquando esse vellet, per confertos perduelles validâ erumpens manu, viam aperit, & evadit. ab adversâ parte Blacco, dum, disruptis templi foribus, impetum in illud facit, sceleris sui pœnas luit: & ab his, qui propugnabant, trucidatur. Ethela verò, conjugis Canuti cæde nuntiatâ, uti pridem is mandaverat, Carolum filium secum trahens, Flandriam petit, & ad patrem sese confert. Filias in Daniâ relinquit duas: hanc Ingertham, alteram Cæciliam dictam. & Ingertha, pòst Fulconi, viro in Sueciâ nobilissimo, à quo Folchungorum genus, elocata, Benedictum, ac Canutum, filios enixa fuit: at Cæcilia, nupta Erico, Ostrogothiæ præfecto, Canutum alterum peperit, & Benedictum. Cædis tempus, incidit in diem VI Id. Iulii: sed de anno, variè Auctores produnt. nam millesimum nonnulli octogesimum & septimum; quidam octavum, alii nonagesimum statuunt: sed Ælnothus, qui ætate ejus vixit, omni exceptione major, octogesimum sextum refert. idque etiam confirmat tabula, inventa Othoniæ, in ejus tumulo, dum sacellum reparatur, anno CIↃ IↃ LXXXII. Ac Canutus, tam nefariè interemptus, in sanctorum numerum relatus fuit: & dicata ei ædes summa Othoniæ, quæ Canuti etiam hodie nuncupatur. Princeps laude armorum clarus; quique rebellantes Sembos, Esthonesque, & Curolandos, ad obsequium reduxit. etiam recuperare regnum Angliæ apud animum constituerat, ni propositum Olaus frater perfidè impediisset. justi, & æqui, ac virtutis denique omnis, rigidus custos; cum offensâ subditorum, qui licentiæ, luxuique, sub Haraldo rege fratre nimium assueti erant. adeò nempe multum refert, quæ cujusque virtus tempora sortiatur. itaque, imprudenter pius, dum ecclesiæ administris optimè prospectum cupit, sibi necis causam parat. Certè princeps, qui obsequium conservare subditorum sibi volet, providè curabit semper, ne id unquam nimis oneret: neve imperet, quod non possit sine motu impetrare. nam, si semel universos ad seditionem egerit, majestatem non tuebitur; sæpe neque principatum: immò, quod Canuto huic, aliisque, usu venit, neque vitam. Et illustre hic exemplum est regibus, principibusque, iram populi, vel injustam, minimè contemnendam esse. Certè hic Canuti casus, uti suo loco dicam, posteà docuit Valdemarum I sapere, & voluntati modum ponere: tum cavere, ne, quid nimium cupiendo, populum eâdem in se ratione concitaret. Regni tempus, uti mortis, variè tradunt: ac septennium à quibusdam, aut octennium, memoratur; alii, decennium tribuunt.

OLAUS V, cognomento FAMELICUS. Cæso itaque Canuto, Cimbri, qui auctores cædis, Olaum fratrem, conjurationis principem, quem insignem relaturum gratiam existimabant, regem creant. Tenebatur is in Flandriâ, apud comitem Robertum, socerum Canuti regis; illuc missus sub custodiâ, ut jam paullo antè dixi. Quam ob rem comitia cùm indixissent, visum cunctis, Nicolaum fratrem mittere; qui & liberaret illum, & pro ipso obsidem se exhiberet. isque, in Flandriam profectus, liberat captum; &, exemplo caritatis, vel in fratribus, planè raro, carcerem pro eo subit. & Olaus, cùm in Daniam rediisset, solium infelix capit: ærumnosum, & infame, summâ annonæ carita-

te, regnum totum habiturus. quo Ericus intellecto, qui in vincula pridem eum conjecisset, cùm metueret ultionem, illicò in Sueciam se cum Botildâ uxore confert. Olaus, regno jam potitus, ut initia ferè principes, famæ suæ commendandæ, bona amant, nihil sibi prius duxit, quam ut fratrem Nicolaum, pro se apud Flandros captum, liberaret: idque fecit, misso ingenti liberationis pretio, quod pollicitus pridem fuerat. ac securus jam agebat, rebus prosperè fluentibus: populusque, ex sententiâ animi sui regem nactus, valdè sibi gratulari. sed non diu gaudium stetit. &, infestus parricidis justus Deus, universos maximâ afflixit fame: neque destitit, dum è solio fraterno sceleratum insessorem removeret. Tanta verò caritas annonæ fuit, ut de herbis, ac radicibus, passim adeò concertarent, mutuisque se vulneribus, velut bello intestino, interficerent. quin inediâ etiam milleni aliquot miserè intercidebant. Sueno, præsul Roschildensis, quod futurum, auguratus, & ad poenitentiam omnes seriâ oratione adhortatus, ut supplicio se eriperet, qui flagitium improbabat, regno excedit: &, itinere in terram sanctam instituto, Rhodi moritur. Olaus, toto regni tempore nihil memorandum facit; summâ rerum caritate, ac fame, miser, & invalidus: neque, sortem miserantibus ipsis hostibus, etiam patitur. Tandem, ærumnarum plenus, neque ultrà manum Dei, quam gravissimam sentiebat, ferre potens, deprecatus, subitâ morte liberatur. etenim, cùm festum Christi natalitium celebraret, proceresque, usitato regibus more, ad convivium advocasset, neque panis, quem apponeret, satis esset, ad erubescendam adeò egestatem se redactum animadvertens, in præsentiâ optimatum, lacrymas ubertim fundens, orat Deum, ut, misertus populi sui, publicam calamitatem suâ morte terminaret. auditque manifestò preces numen: quippe nocte insequutâ, postquam lectum, firmâ admodum valetudine, petiisset, graviter afflictam animam exspiravit. Regnum, scelere acquisitum, in miseriâ, justo numinis judicio consequutâ, parvo tempore possedit. Eum Deus, quanquam indignum, propter interfectum fratrem, voluit regnare tamen, ut puniret evidentiùs: & ostenderet, se flagitia tam nefaria, etiam in illis ipsis, quos ceu deos in hâc terrâ collocavit, quàm gravissimè detestari: tum sacrata sibi esse regum capita; &, eorum si quis majestatem lædat, severissimè vindicare. Nullum autem regni fructum ipse tulit, quàm quod illud, per ærumnas summas triste, suo fine lætum fecerit: eo uno prædicandus, quod, delicti sui poenitens, pro salute subditorum mortem optaverit, & obierit. Regnavisse annos septem, tradunt quidam; alii decem: at Ælnothus, auctor illi coætaneus, cuique major ideo habenda fides, octo, ac menses ferè novem.

ERICUS III, cognomento BONUS.

Subitò defuncto Olao, Ericus frater, quē in Sueciam profugisse, rege hoc pronuntiato, memoravi, à proceribus revocatur, & in regno constituitur. Sub initia principatus, postquam Albi, atque Herri, ambo è Scaniâ oriundi, ac proscripti ob flagitia, mare Balthicum infestantes, tutum apud Vandalos receptum haberent, bello ipsos petere visum. itaque, instructâ classe, in Iulinum, maximam ipsorum urbem, arma vertens, eam obsidet, capitque. inde in transfugas, ac piratas, ut supplicii gravitate metum aliis injiceret, ac deinceps à piraticâ exercendâ absterreret, quamlibet naturâ mitis, severissimè animadvertit. urbem ipsam, quæ non rarò Danos bello lacessiverat, sic evertit, ut recuperare posteà dignitatem pristinam, potentiamque, non potuerit. Etenim rex prudentissimus, cùm videret, ideò feroces Vandalos sæpè regno insultare, ut, ereptâ illâ urbe, etiam animos dejiceret, ac piraticam prohiberet, funditus delendam censuit. Quibus gestis, postquàm domum rediisset, Vandali, ut urbis suæ excidium ulciscerentur, tempore aliquo interjecto, minimè exspectantem invadunt; Daniamque, obviis quibusque cæsis, populantur: inde, quâ advenerant celeritate, se recipiunt. Eâ re commotus graviter, cum instructâ militum manu in Vandaliam bis trajicit: atque ita eam domat, ut deinceps, ipso vivo, nihil tale moliretur. Inter ista, pietate in Canutum fratrem motus, mittit Romam, qui exponerent pontifici, quàm

quàm indignè, & ob causam adeò piam, à tumultuante populo cæsus esset; peterentque, ut in sanctos referretur. nec legatio frustra fuit: nam petitioni pontifex admodum benignè annuit, ac constituit, ut, qui Cnutus hactenus appellatus esset, jam Canutus, ceu augustiore nomine, sicut olim Abrahamus pro Abramo nuncupatus, diceretur. inde justa Othoniæ facit, coràm antistitibus regni universis, & proceribus; loculoque saxeo exemptum corpus, æneo inaurato condit. Ortâ lite cum Bremensi archiepiscopo, Liemaro, cùm is sacris prohibere ipsum vellet, ut præverteret, Romam abit ad Pascalem, tunc pontificem, ejus nominis II; &, negotio explicato, causam obtinet: admirantibus universis cùm facundiam singularem, tum proceritatem corporis excellentem. neque illud satis habens, cùm indignum existimaret, in religionis causis se eidem subjacere, Romam repetito itinere, à pontifice impetravit, ut ecclesiis suis deinceps summus præsul ex indigenis legeretur. *etenim, commodiùs doceri ab iisdem populum; quàm ab illis, qui nec linguam, neque mores ejus, nôssent: tum interprete extraneos, longè dissitos, literisque internuntiis, quæ interdum longiore temporis morâ detrimentum ingens ferrent, indigere.* Neque diu pontifex cunctatus mittit, qui & locum caperet, idoneum sedi, & primatem constitueret. isque, regno perlustrato, Scaniæ primariam urbem, tum episcopatu insignem, Lundiam capit; & Ascerum, virum pietate clarum, & illustri inter Cimbros loco natum, summum præsulem ecclesiæ, ac primatem, esse jubet: adjicitque alia septentrionis duo regna, Sueciam Norvagiamque. Sed Historia hic confusa est: ac primatum à Leone IX pridem, à quo anni ferè elapsi quinquaginta, petere Suenonem III, uti præsuli Adelberto, Liemari, quem jam dixi, decessori, ægrè faceret, atque etiam obtinere, supra, in illius rebus, memoravi. nisi fortè, quod videtur, Adelbertus, quâ valebat Romæ gratiâ, id effecerit, ut pontificum successorum alius quidam hoc decretum revocaret. Verùm neque in Erici isto facto satis sibi constat Saxo: ac, cùm illud in hoc tempus rejecisset, atque Romam iteratò abiisse memorasset, mox id dicit, cùm in terram sanctam iret, dum abesset, per legatos à pontifice impetrasse. quod dissidium quâ conciliari queat ratione, planè ignoro. & Ericus Pomeranus, dicit ipsum, in itinere isto sacro, postquam Romam advenisset, ac pontificem eâ de re compellasset, postulatum tenuisse. Cùm Ericus, magnâ sui nominis existimatione clarus, urbe Româ rediisset, foris pace fortunatus, domi sibi infortunium non exiguum comparavit. etenim, cùm citharædum, artem suam prædicantem, ac dicentem, homines redigere se in furorē quosvis posse, dare specimen compulisset, evestigiò amens factus, quatuor è satellitibus ipse suis interfecit. quod deinde, menti denuò restitutus, cùm doleret vehementer, non contentus justa occisis fecisse, cùm liceret porrò impunitò agere, & amentia satis quoque excusaret, ac majestas tueretur, sibi ipse pœnam indixit; & in terram proficisci sanctam statuit, ut sic cædem perpetratam expiaret. ac propositum quanquam diu clàm senatum habuisset, & aperuisset tandem, in conventu Viburgensi, is omninò obtestari, *ut omitteret, neque regnum destitueret. tum orare, patriæ se patrem esse, atque ipsos liberos suos, cogitaret: quos si sic desertum iret, in impietatis notam non exiguam incursurum.* cumque nihil moveretur, genibus ejus advolutus, fundit lacrymas, obsecratque; *ne privato suo voto bonum publicum posthaberet: atque sic existimaret, magis Deo, regno laudabiliter administrato, quàm profectione istâ, etsi pietatis ergò institutâ, placiturum: utque voti anxium religione liberaret, se, & populum, mox egenis tertiam bonorum partem largiturum.* sed Ericus in sententiâ persistebat, & negabat; *ita redimi culpam posse, aut se voto liberari. nam perjurio nihilominus se teneri, & inopiæ involutum regnum iri. malle suo sumptu ire, quàm cum damno subditorum pietatem exercere.* Antè tamen, quàm propositum sibi iter inchoaret, rebus omnibus ordinatis, filium Haraldum, natu maximum, regno præficit; Scialmoni verò Candido, cui provinciam Sialandiam, Rugiamque, per id tempus vectigalem à se factam, demandaverat, educandum dat Canutum: tertium Ericum verò, aliis tutoribus tradit. inde,

ut staturâ erat ipse maximus, prout quisque longitudine eminebat, ita viæ comitem legit. addit sociam se Bothilda; quamvis thoro separata, tamen fidi in maritum affectus constans. In itinere, quod instituit anno regni sui octavo, ab Alexio, qui Constantinopoli imperium tunc Orientis obtinebat, permagnificè est exceptus. sed, dum redit, ipse, & Bothilda uxor, cùm in Cyprum pervenissent, vitâ functi, in hâc insulâ tumulum suum invenere. Mortis tempus, non eodem modo fertur; & Ericus Pomeranus, tradit in millesimum centesimum, ac primum annum incidisse: at Anonymus, quartum annum post id tempus nobis memorat; millesimum centesimum quintum. Fuit Bonus cognomento appellatus; quod, ut regnum accepisset, illicò ubertas tanta rerum omnium sit secuta, quanta caritas sub Olao pridem fratre extitisset. Ac profectò alias habebat dotes, quibus etiam hoc cognomine dignus esse meritò censeri poterat. etenim benevolentiâ in subjectos tantâ erat, ut, comitia cùm dimitteret, blandè proceres rogaret, domum posteà reversi, vellent conjuges, liberosque, suo nomine salutare: tum promitteret, sedulò se curaturum, ne injuria cuiquam ulla, aut vis, fieret. neque verba illis dabat. adeò observans æqui, ut, si quisquam contra jus, & fas, opprimere quenquam vellet, maximè pauperem, quem tenuitas fortunæ opportunum injuriæ potentiorum faciebat, severissimè vindicaret. itaque & malis erat metuendus, & amandus bonis omnibus. pius etiam; animoque in Deum grato, Slangendorpii, ubi natus, eo ipso in loco templum, monasteriumque, struxit: quorum etiamnum illic rudera conspiciuntur. Eloquentiâ sic valebat, ut, quæ vellet, in comitiis semper cunctis persuaderet: voce adeò sonorâ, ut impleret concionẽ, & à remotissimis quibusque etiam facilè intelligeretur. Accedebant dotes corporis: ac staturâ excellebat, uti inter circumstantes quoslibet, vel procerissimos, humero tenus emineret: membris ita ordinatis, ut compages maximè decora esset: facies, imperio digna, majestatem præ se ferre. denique robur tam insigne, uti sedens longius, quàm stantium quisquam, hastam, lapidemve, jaceret. Sed tam bonas animi corporisque dotes, cæteramque omnem gloriam, unicâ libidinis nube obscuravit. nam, addictus concubinis ante initum matrimonium, illud ipsum, pòst contractum, adulterio turpiter contaminavit. nec contentus, etiam repudium uxoris addidit; summâ castitate fœminæ, quam & mores honestissimi, & decora principi matronæ forma, commendabant. Liberos ex concubinis genuit, Haraldum filium, natu cæteris majorem: cui regnum per absentiam gubernandum demandaverat. ex Bothildâ verò conjuge, Petrum, ac Canutum, sustulit, ducem inde Slesvicensem, qui Roschildiæ interfectus: tum cognominem Ericum, ex adulterio, posteà regem. filias prætereà duas; Cæciliam, Erico nuptam, Falstriæ præsidi: tum ignotam quoque alteram, Haquino cuidam, inter Cimbros nobilissimo, elocatam. Regnum tenuit, uti quidam prodidere, per sexennium: alii, decennium tradunt.

NICOLAVS.

Certiores de Erici morte proceres, ejus filium Haraldum, cui ille regni curam, cùm abiret, demandaverat, ob asperitatem morum, in ordinem cogunt; & Suenonis filiis successionem rursum liberam, sicut ipse constituerat, esse volunt. Inter istos adeò cupidè regnum affectabat Sueno, ut, senatu præterhabito, sat præsidii sibi esse in conventu Viburgensi positum existimaret. sed, dum iter huc festinat, neque cogitat, frustra regnis, quæ à Deo conferuntur, inhiari, inter viam, febri interceptus, moritur. Cui Vbbo, ordine ætatis proximus, cùm succedere deberet, & offerrent quoque proceres, is contrariâ modestiâ, & omninò singulari, veluti onerosum sibi, deprecatus, in minorem natu fratrem, Nicolaum, sceptrum transfert. in quem cùm & senatores consensissent, ille nil cunctatus accipit, & acceptum in principio maximâ cum laude gerit. sed, virtutis parum constans, cùm in vitia declinaret, se, regnumque, plurimis involvit malis. Et Henricus, Godescalci, Vandalorum principis, filius, ex sorore Syrithâ nepos, qui, à suis post parentem interfectũ in exilium com-

pulsus, diu in Daniâ vitam egerat, ac, devictis tandem illis, principatum patrium recuperaverat, cùm maternam hæreditatem sæpe frustra ab avunculo postulasset, armis extorquere nisus, bellum infert. initoque foedere cum Nordalbingis, terras inter Albim flumen, & Slesvicum, populatur. tum ulteriùs progressus, agrum quoque Slesvicensem universum plurimis incursionibus adeò infestum reddit, ut præsidio se tueri Nicolaus cogeretur: cùm Elivus, qui ducatui Slesvicensi tunc præfectus, bellum suadet. isque, obsequens consilio, classem in Vandaliam ducit; equitatum, per Holsatiam ducendum, illi mandat. Sed Elivus, qui consilia cum Henrico clàm miscuerat, ut faciliùs pedites is profligaret, moras nectit; equitesque, variè interquiescens, circumducit. ac subinde, ne proditio appareret, nuntios mittit, qui cunctationis causas, magno studio confictas, indicarent. simul etiam promitterent, se, quamprimum fieri posset, adfuturum. Nicolaus, nihil fraudis suspicatus, copias in terram exponit; ac, tentatâ infeliciter belli aleâ, quamvis fortia quæque faciens, & Canuto insuper nepote saucio, mox in Daniam revertitur: tum Elivum, jam perfidiæ manifestum, ad se vocat; exuitque præfecturâ, & bonis omnibus, quæ in Daniâ, velut ejus regni cliens, possidebat: plus supplicii in inopiâ, & infamiâ, quàm in morte, situm ratus. Quibus in Vandaliâ gestis, dux Henricus, insolentior victoriâ, graviùs incumbit Danis; &, maritima quæque loca atrocissimè populatus, etiam Slesvicum urbem oppugnare tandem audet: sed repulsus, maximâ virtute civium, cum suorum clade redit. His Henrici incursionibus cùm Canutus, filius Erici Boni, Nicolai patrui militiam sectans, devastatum miserè ducatum Slesvicensem cernerent; ac deesse illi ducem, qui injuriam Henrici, & vim, armis propulsaret, adit regem; & præfecturam, quàm oblatam gratis plures, motu Henrici, recusassent, sibi demandari petit: atque eo, nisi pretio persoluto, concessurum se negante, venum datâ facultatum parte, redimit. Hinc, reducere in antiquum statum cupiens, per legatos nuntiat Henrico pacem; eâ lege, *ut, quæ dederat, damna sarciat, & abductam prædam reddat.* interim, ceu jam tum certus de responso, arma parat; in negantem proferenda. acciditque, quod futurum existimaverat. nam Henricus sat ferociter respondere; *nec cum Danis amicitiam ullam velle, nec hæreditatem petere, donec eam accepisset, desiturum.* itaque Canutus mox redire eosdem, & indicere bellum jubet. quo Henricus intellecto, dictitare sat contemptim; *similem Canutum equo, qui lasciviat; neque frænum, aut sessorem, patiatur: verùm mox se injecturum; & facturum, ut deinceps illum quoque ferre discat.* quo responso irritatus magis etiam Canutus, arma comparata movet: &, vigiliâ noctis primâ tacitè ingressus iter, nec per viam quenquam lædens, nuntiumque adventus sui antevertens, prius quam sol oriretur, Henricum in arce suâ occupat. isque, se oppressum videns, cùm nil minus exspectaret, nec præsidium advocare, nec resistere oppugnanti, satis validus, quod restabat, illicò conscenso equo, per subjectum amnem evadit. ac Canutus, eum in fugam compulisse satis habens, arcem expugnat, diripitque: &, opima ferens spolia, domum redit. Hinc continuatum bellum est, levibusque interdum pugnis mutuò se divexârunt: donec tandem in Vandaliam impetum Canutus faciens, justo prælio superatum fugere Lubecam cogit, aliàs quoque commorari illic solitum. atque, dum hic delitescit, porrò in Vandaliam tendens, totam penè ejus ditionem vastat, qui cum fractas planè vires suas cerneret; ac timeret, queis terrori pridem fuerat; animum ad pacem vertit, & per literas eam petit. quas Canutus, simulatque accepisset, vir magnanimus, ac contentus, semel hostem debellasse, maluit servare fractum, ac jacentem jam erigere, quàm omninò pessum dare. itaque, viginti equitibus comitatus, majore audaciâ, quàm prudentiâ, pace necdum constitutâ, in Vandaliam ad Henricum proficiscitur. cumque ad arcem, in quâ erat, pervenisset, nuntium mittit, qui adventum indicaret, & educeret ad colloquium. ille verò, ut ad mensam adsidebat, exilire, & ad arma ocyùs vocare suos. sed, periculi nihil esse, nuntio pronuntiante, & adesse pacis causâ, ubi

esset, ac quàm propè, percunctari. inter quæ adhuc loquentem cùm Canutus occuparet, alter in alterius amplexum ruere, neque lacrymas continere. ubi Henricus, maximam humanitatem, animique magnitudinem, ac virtutem, admiratus, in hanc vocem erupisse memoratur: *infelicem certè Daniam, cum hunc talem, ac tantum, virum olim amissura erit!* inde, unà discumbentes, ac benignè de illatis utrobique damnis questi, ita demum convenere; *ut Canutus, qui Henricum, ad conciliandam sibi avunculi Nicolai gratiam, sedulò adhortatus erat, bona omnia, quæ deberi ille sibi ex hæreditate diceret, pretio soluto emeret; ac teneret, dum redimeret Nicolaus.* In hoc fœdere, hunc in modum constituto, ambo deinceps constantissimè permansere: & Canutus posteà hæc ipsa bona eodem pretio Nicolao venum dedit. isque Henrico quam hæreditatem antè injustè admodum, maximo suorum damno, denegaverat, nunc conditione eâ, quâ tot mala, tam ingentia, prohibere potuisset, tandem tradit, & cum eo pacem init. Post quæ, cùm Henricus senio se gravari persentisceret, ac socordes esse filios, nec capaces principatus, tum vicinos sibi Saxones, inimicos, cogitaret, factu optimum putavit, vt Canuti eos fidei magno studio commendaret. inde, morti suæ proximus, iterum orat vehementer, *ut tutelam filiorum, regimenque principatus, capere velit. quippè illos, minimè pares; ac se alium, in quo acquiescere possit, ignorare.* cumque ipse subterfugeret, & invidiam prætenderet, quâ se flagraturum sciret, porrò instat; & adjungit, *facilè Lotharium Cæsarem, quatenus ejus interesset, ratum item habiturum.* itaque permotus tandem, curam admittit, regimenque pollicetur. & Henricus, ut Canuto aditum faciliorem strueret ad principatum, illicò ad Cæsarem legat, qui & acta indicarent, & rogarent, ut habere rata vellet: atque ut negotio minore impetrare queat, mittit munera, majestati Cæsaris convenientia. ac Canutus à se addit equum insignem, fræno, sellâ, phalerisque auratis, stratum: tum & soleis ornatum, ex auro puro fabricatis. Cognitâ legatione, Cæsar, cupidus promovendi in septentrionem Imperii, blandè admodum, & probare acta ducum se respondet, & Canuto principatum terræ Megapolitanæ suo tempore hand gravatè firmaturum. Hoc legati cùm Henrico retulissent, is Canutum, jam in fata concessurus, advocatâ optimatum concione, Vandalorum, qui imperio ejus suberant, ducem appellat. ac Canutus, eo mortuo, mox ad Cæsarem profectus, cùm promissum postularet, non duntaxat illud obtinet, sed donatur etiam Vandaliæ regno; & coronâ, quamlibet obnitens maximè, decoratur. etenim Cæsar, qui Canutum regiâ stirpe natum sciret, ac duobus tunc ducatibus, qui à limite Slesvicensi longè in ortum se porrigerent, præpotentem; insuper virtute clarum, animique, & gestarum à se rerum, magnitudine excellentem; commodam occasionem exercendi in septentrione imperii, quod nequicquam ante se tentassent alii, consequutum sese ratus, ultro neque exspectantem, & renuentem, Vandalorum, quatenus ad se pertinebant, regem creat. quo honore præter sui animi sententiam auctus, postquàm domum rediisset, quam provinciam nactus erat, summâ curâ, & prudentiâ, exornare mox aggreditur; tantâ laude, nominisque sui famâ, ut, quemadmodum subditi amabant plurimum, sic vicini, exterique, formidarent. Sed, dum pacem suis curat, & constituit, Haraldus, & Ericus, fratres, inter sese diffidere. & Haraldus, quam virtute se nacturum desperabat, scelere famam aucupatur. nam, coarctum se in ordinem post parentis mortem dolens, ut per fas, ac nefas, sibi gradum ad potentiam strueret, latrociniis, & piraticâ, reddere infestum regnum conabatur. tum Roschildiæ imminebat; structâ juxta urbem arce: quæ æquata solo hodie, vix vestigiis exstantibus, ejus adhuc nomen servat. Hinc non tantùm agros civium populari, sed & urbem ipsam, ausus, vi nonnunqnam irrumpebat; nec redibat, nisi cum ingenti prædâ. quod cùm faceret identidem, adeò exhausit eam, ut, paullatim civibus diffugientibus, ex splendore longè maximo, quem id temporis obtinebat, sedi regum Daniæ convenientem, in hanc quę nunc cernitur, tenuitatem sit deducta. ac, quantumvis plurimi mutarent locum, tamen illi, qui manebant, Sialan-

diam universam ad suppetias concitare: & confestim, arma undique rapientes, impetum in eum facere. qui cùm fugâ evasisset, arcem invadunt, & diripiunt; ac inventa illic bona inter sese partiuntur: quæque certò sua esse quis probasset, ea reddunt. Et Ericus, minor annis, qui ex adulterio natus, ideòque ab hæreditate exclusus, fratris odio, & injuriâ, provocatus, ipse quoque se miscere, ac bonorum partem aliquam vindicare. quâ de re cùm inter eos posteà contentiones promanarent, ambos advocat Canutus; &, in gratiam reductos, attributâ hæreditate, quæ à matris ipsis parte deberetur, animo fraterno deinceps esse inter sese jubet: tum hortatur, ne diffidiis privatis gloriam patris obscurarent. Inter quæ cùm Sueciæ rex, Ragualdus, diem suum obiisset, regem Ostrogothi legunt. id cùm Sueci, qui ad se hoc pertinere dictitabant, ægrè ferrent, eo cæso, Magno, Nicolai filio, regnum tradunt. qui cùm nuptias post id tempus circumspiceret, filiam ducis Polonorum, Boguslai, uxorem petit, impetratque. Neque ita multo pòst rex Nicolaus in Sclavoniam, quà ad orientem versa, contra Vratislaum ducem, dudum Danis, ac Polonis, inimicum, & infestum pietati Christianæ, classem ducit; cui adest, ejus jussu, Magnus filius: ac Canutus Slesvicensis sua arma terrâ infert. tum accedit belli socius è Poloniâ Boguslaus. quâ de causâ Vratislaus, cùm se undique, & ab hostibus potentissimis, premi cerneret, ac res suas inclinare, colloquium de pace petit: quo concesso, multa, quæ necessitas iniqua temporis flagitabat, pollicetur. verum rex, fortunâ utens, quamvis plurima offerentem, differt tamen, dum Sclavoniam penè totam potestati subjecisset. quo peracto, Boguslaus, traditâ Nicolao filiâ, quam non ita pridem Magno, per legatos, uti dixi, postulanti, spopondisset, in Poloniam se recipit. denique, cùm Nicolaus etiam Iulinum urbem expugnasset, nullam sibi Vratislaus spem in armis superesse animadvertens, iterum colloquium petit, & ad Strelam ventum exspectantem adit. cumque rex, jam placabilior, expugnatis oppidis munitioribus, intrà navem advocasset, & in eam ille paucis comitatus regiâ fide descendisset, quidam in aurem insusurrant; *retinendum sibi hostem, quem in nassam pellexisset; & in Daniam avehendum, ut imponere finem bello certum posset.* ac, consilium admittens, cùm abrumperet colloquium, & exire Vratislaus navi cuperet, à nonnullis stipatorum, qui adstabant, prohibetur. quod Canutus Slesvicensis postquam factum accepisset, princeps æqui, & honesti, amantissimus, evestigiò regem adit, obsecratque; *ne se, gentem, patriamque universam, ignominiâ tantâ afficeret, neu captivum Vratislaum cum dedecore sempiterno detineret. quin dimitteret, redderetque libertatem, quam consilio perfidorum hominum eripuisset: tum majorum integritatem cogitaret, qui cum hostibus bella semper sic gessissent, ut nil fide prius ducerent. insuper reputaret secum, nihil in obscuro geri; ac videre cuncta Deum, qui virtutem uti præmiis decoraret, ita pœnis malè facta quàm gravissimis castigaret: nec severius tamen quicquam vindicaret, quàm perfidiam.* ac permotus hâc Canuti oratione Nicolaus, Vratislaum mox dimittit; & Canuto collaudato, *quod non suæ tantùm famæ, sed & gentis, ac posteritatis adeò universæ, rationem habuisset*, gratias ingentes agit; plurimùm ringentibus illis, qui consiliū tam pudendi auctores fuerant. sed Canuto sua virtus deinde in exitium vertit. nam hi ipsi, adjuvante cùm Vbbone, tum Haquino ejus filio, & Henrico, Scadelario cognomento appellato, patrueli, homine nato in perniciem aliorum, mox consilia sua jungunt, & in necem ejus jurant: neque desinunt quotidie apud Nicolaum regem per calumniam traducere; & asserere, *eum, vivo etiam rege, regnum Daniæ affectare. neque aliam ob causam à Lothario Imperatore Vandalorum regem dictum; quàm ut sensim, viribus auctus, impetum in illud faceret, & Imperio subjiceret. ac ne dubium quidem esse, quin eripere Magno filio aliquando regnum velit, nisi caveatur sedulò, ac conatibus quoque ejus in principio occurratur.* quibus verbis ita animum Nicolai alienum reddidere, ut, offensâ quanquam in præsens occultatâ, tempus tamen, revelandæ opportunum, exspectaret. Inter quæ, cùm nuptias Magni celebrare statuisset, magno admodum comitatu Ripam abit, & eodem sponsam ducit, quam à patre Boguslao in Vandaliâ ipsi

NICOLAVS.

ipsi traditam paulo antè memoravi. aderant regni optimates; & in his Canutus quoque, velut sponsi patruelis. qui cùm splendide vestitus, & Saxonico more, esset, minimè virum, hâc occasione usi, adversarii, & in illis princeps facilè Scadelarius, apud regem criminari destiterunt. at Canutus, seu ignarus, sive etiam, quæ vindicta magni animi, innocentiâ suâ freti, aspernatus, cùm exactæ nuptiæ essent, recipit Slesvicum sese; ac, compositis, quæ exortæ per absentiam, controversiis, in Vandaliam, ubi cuncta perturbata, porrò tendit. etenim, cùm liberi Henrici ducis, quibus tutor ab eodem datus erat, fato suo functi essent, & Vandaliæ principatum Primislaus, ac Niclotus, patrueles, jure ad se pertinere contendentes, etiam bellum incoeptarent; comparatis statim copiis, contra eos proficiscitur; prælioque superatos, & captivos, etiam Slesvicum abducit: nec dimittit, nisi pretio libertatis persoluto. Post hæc, in piratas versus, eos domat, ac pacatum mare reddit. hinc in orientem tendit; & subjectas Sueciæ provincias quasdam, pridem rebellare ansas, subigit, & in ordinem cogit. Quibus gestis, postquam domum rediisset, & à Nicolao rege, pro laboribus exantlatis, magnam gratiam expectaret, indignationem sensit. nam ab æmulis, queis exosa ejus virtus, rex persuasus, redeuntem torvè admodum intuitus, non ut domitorem ipsum populorum rebellantium, verùm ut prædonem excipere; atque ita palàm quoque appellare: velut si non pacis studio, verùm Magni, Sueciæ regis, filii sui, lacessendi, expeditionem illam suscepisset. ac Canutus, quanquam multis se purgaret, tamen animo Nicolai ita validè hæc calumnia inhærebat, ut omninò excusationem nullam admittere vellet. sed regina Margareta, prudens foemina, quæ virtutem in Canuto magni faceret, & amaret quoque eum, ceu sororis suæ virum, ideoque neque perditum improborum suggillatione vellet, quoad vixit, adversarios repressit. postquàm verò in hydropem incidisset, ac vicina morti esset, accersiri ad se jubet: ac compellans, gratulatur tot victorias, & successum tam felicem in gerendis deinceps rebus apprecatur. tum hortatur, *uti patriæ suæ pacem, & concordiam consanguineis firmam paret, ac conservet: quod si faciat, nil ab ullâ vi externâ Daniæ metuendum esse. quippe plus concordiam domesticam posse ad conservationem regni, quàm vel fœdera, vel auxilia: &, hâc ipsâ dissolutâ, necessariò regni vires etiam labefactari, atque frangi. itaque prudentiâ suâ, ac virtute; publicæ tranquillitatis coërcere hostes vellet. quippe esse, qui committere inter sese stirpem regiam plurimum conati essent; sed eorum se consilia diu valdè, quantum posset, repressisse: nunc è vitâ excessuram, fidem ejus implorare, & obtestari, uti pacem porrò certam inter consanguineos servare velit. quam rem si polliceatur, læto animo, & securo, morituram.* Ac Canutus; his reginæ Margaretæ verbis motus, per auctorem veritatis deum jurat; *nulli se dissidii causam ullam unquam præbiturum: & concordiam, quo ab ineunte ætate studio servasset hactenus, porrò servaturum esse: tum injuriam pati magis, quàm inferre, promptum fore.* Quo responso læta admodum regina, mox exspirat. Eâ mortuâ, æmuli, majorem jam licentiam nacti, ac sublatâ, quam vereri ad id tempus debuissent, de Canuto apud regem sine intermissione conqueruntur, neque aures onerare ejus cessant: & impellunt, ut vocatum, in frequenti concione, palàm velut nimium ambitionis accusaret. *regium honorem sibi, à senatu exspectandum, ante tempus usurpare; ac munificentiâ simplicitatem populi circumvenire, & captare ejus gratiam. se Suenonis filiorum ultimum nunc superesse; neque rapuisse regnum, sed successionis jure, ac consensu optimatum, ad id ipsum pervenisse: atque porrò tuiturum, donec vitam concessurus Deus foret. facilè se providere, quo in filium, proceresque regni alios, animo futurus esset, si humanitus quid accidat, qui se vivo nomen regium usurpare nil omninò vereretur; ac senatum, à quo ipse dudum illam dignitatem accepisset, nihili faceret.* denique monere officii; &, *facturum esse rectiùs, si inducere animum velit, potiùs legitimam electionem exspectare; quàm invadere ante tempus.* Cùm dicendi finem faceret, magno animo Canutus, & constanti, respondete; *se indignum, cui ista, in consessu senatorum, dicerentur. regem semper, usque ab ætate primâ, ut parentem coluisse: ac nunc quoque vitam illi longam optare. cujus*

regno proferendo quanta, ac quàm difficilia, bella gesserit, si fortasse cæteri omnes ignorarent, at nescire ipsum haud posse. tum, ut fidem verbis faciat, pectus aperit; & ostendit, quæ pro eo in Sclavoniâ vulnera olim accepisset, magna, & periculosa. addit, *quanta in ducatu Slesvicensi vindicando tolerasset. quàm Henricus, dux Vandaliæ, gravis hostis Daniæ incubuisset; quo devicto, post asperrimum longè bellum, non duntaxat Daniam hostilibus incursionibus liberasse, sed & ejus fines vitæ cum periculo non exiguo protulisse, & piratas subegisse: tum infestum antè mare, assitaque illi loca, in securitatem summam atque pacem, reduxisse. ac fecisse, ut, quò antè, nisi cum præsidio, procedere fuisset ausus, hîc inpræsens, nullo etiam custode, tutò commorari posset. hæc pericula, hos labores, non ambitione suâ, aut privati quæstus causâ, adiisse; verùm regis, atque regni, publicæque omnium salutis studio. pro his cunctis si non aliud præmium ferat, præter publicam invidiam, atque malam regis gratiam, esse certè cur fortunam suam accuset, & se inter homines infelicissimum conqueratur. jam, quod Vandali regem dicerent, in offensam isthoc rapi non debere: immò potiùs inter læta reputandum, quod in clientelâ suâ reges essent. id in Sueciâ dudum hactenus usitatum, cur nunc in Vandaliâ nolit? illic quidem nomine se regis uti; verùm tamen in ducatu Slesvicensi, aliisque regni Daniæ ditionibus, nunquam istud arrogasse. itaque persuasum habere, non hæc regis, quæ iratus protulisset, verba esse; sed eorum, qui, virtutem suam exosi, uti ejus quoque odium concitare sibi possent, aures prius, inde animum, per calumniam occupassent. nam, quæ vitio darentur, falsa esse, & conficta per injuriam æmulorum, sat convinci vitâ suâ, quæ cum istis nullo modo conveniret. ea propter maximè demissè orare, ne testatam cunctis fidem nunc vocare in dubium velit; nec permittere, uti innocentia sua, hominum malevolorum astu turpiter circumventa, opprimatur.* Quibus verbis rex placatus, & pronuntiat innocentem, & promittit, non deinceps aurem æmulis præbiturum: tum dimittit concionem. Sed non diu constitit conciliatio; æmulique iterum eam dirupere. Inter istos primus erat, de quo dixi, Scadelarius: & Vlvilda accedebat, regis uxor, quam, defunctâ Margaretâ, nuptiis secundis duxerat. ea, uti prona in privignum Magnum videretur, objicit periculum ejus: & excipere Scadelarius; *illum, post excessum patris, nunquam regno potiturum, nisi ipse, donec viveret, magnâ curâ provideret, in Canutum omnium conjectos oculos, animosque propendere: ac, si fortè, quod exoptant, vitâ aliquando excedat, eum regem destinare.* ac, calumniam cum excluderet Nicolaus, Magnum Vlvilda in Canutum concitasse memoratur. Rex, Canuto jam in gratiam restituto, mox Slesvicum cum uxore, filioque, proficiscitur: & excipitur à Canuto honorificè. cumque in aulam die solemni, ornatus diademate, ingressus esset, soliumque conscendisset, mox Canutus, regio & ipse habitu, subsequutus, in eâdem quoque aulâ, minimè salutato rege, locum ex adverso capit, quo conspecto, se contemptum, aut neglectum, arbitratus Nicolaus, solio desurgens suo, ultro obviam procedit. quod Canutus cùm videret, salutationis tunc officium à se neglectum recordatus, ocyùs & suâ ipse sede desilit, & procedit in amplexum, atque sic salute dictâ, locum quisque suum repetit. Hoc Vlvilda conspicata, quæ Canuti omnia in pejus raperet, illicò privignum monet; *sedulò consideraret patruelis arrogantiam: quæ quò evasura esset, satis nunc apparuisse. regiis insignibus Canutum usum: neque tempori, neque patruo, quicquam sanè detulisse. quin, in solio considentem, patruo se planè æquasse: nullâ regis, filiive, aut senatus, reverentiâ. itaque, ni æmulum è medio maturè tollat, sortem ejus, post parentem vitâ functum, multò iniquissimam fore.* Magnus, his novercæ verbis in Canutum concitatus, Scadelarium, & Vbbonem, cæterosque, quos flagrare odio illius sciret, convocatos, ad facinoris, quod conceperat, silentium capto sacramento obstringit. tum exponit, quam ob causam odium in Canutum gerat: *nimium fortunâ elatum, ad majora semper tendere: adeòque regno etiam vivo patre inhiare. itaque rogatos velle, uti in commune consulant, operamque in tollendo eo navent.* Illi, optatâ dudum occasione usi, & consilium ejus probant, & ipsius in perniciem omnes jurant, præter unicum Haquinum, maximè in Cimbriâ illustrem virum, & sororium Canuti. qui, ut in affinis caput conjurari intellexit, se subduxit. illi verò, si fortassè conjuratio emanaret, ut jurare

verè possent, neque stantes,nec sedentes, in Canutum conjurasse, humi omnes procumbentes, in illius necem jurant. Post quæ Magnus,ut consilium occultaret,imminente jam natali festo Christi,quo præbere epulum proceribus solebant reges, evocat Roschildiam Canutum, ac proceres, & invitat ad convivium. postquam tempus advenisset,adsunt illi; adest etiam Canutus, nil à patruele mali, ac potissimum illo tempore,quod suspicionem omnem prohiberet,imminere sibi ratus. Magnus, animo conceptum facinus celare callidus, primis quatuor diebus perquam honorificè Canutum excipit. tum, illius probitatem quo circumveniret magis, inter pocula novam sancit amicitiam, ac præterita deprecatur. etiam testatur palàm, *jam calumnias constare, & auctores execrari: se deinceps loco patris eum habiturum esse.* ac, quo magis sceleris suspicionem omnem tollat, indicat, *propositum in terram sanctam sibi iter, & in id teneri voto. itaque, cùm neminem amicum habeat, cujus fidem, ac virtutem, pluris faceret, conjugem nunc, liberosque, dum abesset, ei commendatos velle.* Hæc Canuto, qui è suo Magnum animo,ut sunt prompti in credulitatem boni, æstimaret, vehementer placuere: quippe qui persuasum haberet, uti candidè ipse ageret, ita quoque nullum in illo fucum esse. Inter ista Ingeburga, ejus uxor,quæ marito dolum strui intellexerat, nuntium Slesvico mittit, qui, quæ Magnus moliretur, clanculum significaret. sed, ut fata nemo vitat, obstinato in perniciem suam animo, admonitionem conjugis fidem in se, & amorem, & ex eo metum, putans, aspernatur:palàm apud suos dicens, *tantum Magni amicitiæ, quantum fidei uxoris, se tribuere.* nec proptereà imminenti se periculo subducit. Cùm elapsi essent festi dies quatuor, avocat Canutum Magnus; &, ut nihil à se agi simulatò persuaderet, exhibet seorsim plura affectus sui testimonia. Mox dimissis, qui convenerant, cùm Canutus domum peteret, & diverteret in viâ Haralstadii,quod nunc Harrestadium dicunt, prope oppidum Ringstadium, ad sororium Ericum, Falstriæ præsidem, cædi tempus cogitatæ Magnus opportunum ratus, cum satellitum armatorum lectâ manu, in vicinam Haralstadio silvam tendit. ubi occultatis suis,& ad signum erumpere jussis,mittit, qui Canutum vocet; atque roget, uti sine comitatu obviam prodire velit: quippe esse, quæ communicata cuperet. ac Canutus, nihil mali suspicatus, ocyùs ascendit equum;& procedit, solis quatuor comitatus, sine armis: adeò quidem festinanter, uti neque gladium cincturus fuerit, nisi quidam è ministris monuisset. Cæcilia soror, quæ eventum præsagiret,mœsta admodum, ejulansque, retinere, verum frustrà, abeuntem conabatur. qui vocabat, arte cantor, gente Saxo, quam amare illum sciret, ideoque ipse redamans,facinusque jam patrandum detestatus, ni religio juramenti tenuisset, indicare cupiebat: itaque, quod proximum se posse crederet, cantilenam, de perfidiâ Grimaldæ, quâ in fratres usa erat, per id tempus pervulgatam, inter equitandum canit. ac, cùm neque sic Canutum capere, quod monitum vellet, animadverteret, ante eum mox obequitat; & loricam, quâ armatus, tunicâ sublatâ, ostendit, uti saltem de periculo imminente conjecturam inde faceret. sed,exitio propinquo,læva ferè mens est homini, & in illud læta ruit: animique magnitudine, quæ innata viris fortibus, nimiâ, & infelici,aut contemnit monitorem, aut,prudentiâ hebetatâ, neque capit. ille itaque, frustra monuisse videns, fideique, & innocentiæ, satis se fecisse ratus, porrò eum in silvam ducit. in quam vix ingressus erat, cùm in trunco sedens Magnus, venientem conspicatus, surgit, & procedit obviam: ac desilientem equo, vultu ad humanitatem, & blanditias, comparato, admodum benignè amplectitur. in amplexu, pectoris duritiem Canutus sentiens, & conjiciens, quod res erat,arma illum subter vestem occultare, *cur amicum ad colloquium nunc armatus accessisset*, percunctatur. atque ille, *rusticum se castigare quendam velle, ac diripere ejus domum.* Hîc Canutus cùm pro eo intercederet, ac rogaret; *parceret viro, atque iræ spatium sedandæ daret: tum diei, qui dicatus tribus regibus, aliquid religioni indulgeret*: iterumque pernegante istud Magno, vadem se pro illo offert, & offensam luiturum pollicetur. Post quæ Magnus,

armis secum persequantur: atque ita certò statuant; qui nec sanguinem tam propinquum, neque merita tam præclara, respexissent, nullâ eos, post immanitatem tantam, in aliquem clementiâ usuros esse. Quibus verbis justâ irâ accensi omnes, & vindictam pollicentur, &, in Magnum statim arma capientes, ducem sibi Ericum petunt. Cujus rei certior mox Nicolaus, Ascerum, primatem regni, cui plurimum tribuebat, ad se vocat, & consilium rebus perturbatis quærit. atque ille auctor esse, *uti Magnum è conspectu removeret, ac Roschildiæ relinqueret; ne is præsens populum, iratum satis, magis etiam asperaret: ipse autem evestigiò concionem ad Ringstadium indiceret; & eodem, publicâ acceptâ fide, se conferret, facinusque excusaret.* ille paret, populumque istuc vocat; &, acceptâ fide, accedit, unà cum Ascero præsule: ita tamen, ut adire, si consultum videretur, constitueret; aut, si id non tutum esset, remanere, ac responsum exspectare. Inter ista, cùm Ericus advenisset, ut à Nicolao animos magis alienos redderet, multis verbis de perempto tam indignè fratre questus, ut affectus commoveret, in perfidiam, ac crudelitatem, Magni Deum ultorem aliquoties invocabat. neque parum hâc oratione ejus plebs accensa, statim fremere in majorem modum cœpit. sed mox tamen, ab Ascero blandis verbis delenita, regem in concionem admittit. ubi denuo Ericus, de crudeli fratris nece gravem exorsus querimoniam, adeò omnes concitavit, uti Magnum cædis reum condemnarent, & ad eum relegandum in hâc ipsâ concione patrem Nicolaum cogerent; sacramento quoque obstrictum, ab exilio, sine publico consensu, nunquam revocatum iri. quod cùm rex futurum esse promisisset, mox, dimissâ concione, singuli se domum suam recepere. Quibus rebus hunc in modum constitutis, mox in Ostrogothiam Magnus, ubi rex creatus esset, jussu patris, velut in exilium tendit; Nicolaus, Cimbriam petit. ubi dum quietus agit, suadent illi, qui cum Magno pridem in Canuti cædem conspirârant, ut, contempto juramento, eum in regnum revocaret. quibus cùm se permisisset, ac mox etiam revocasset, statim populus, qui exilio illius conquieverat, denuò in Nicolaum concitatus, regnum universum turbat. & Haraldus, ac Ericus, quem insontem, atque cædis inscium, pronuntiaverant, revocatâ ad Ringstadium concione, ceu perjurum, solioque regio indignum, damnant: & eandem in utrunque pœnam statuunt. Post quæ omnes cùm concurrerent ad arma, ne incerto bellum duce inchoare viderentur, neglecto Haraldo, quamlibet majore natu, quem, ob vitia explorata, semel dedignati essent, regem sibi Ericum legunt. verùm ille, summâ animi continentiâ, antequam fortunam belli expertus esset, atque rege dignum quiddam effecisset, regni honorem, maximo oblatum studio, recusare. cui acclamante pópulo, ocyùs exercitum cogit; & in Cimbriam, contra Nicolaum, ducit. cui Turo, episcopus Ripensis obvius, parvo admodum comitatu, veniâque accedendi postulatâ, ut à Nicolao edoctus, fictis verbis, & quæ tempori convenirent, orat, *impetum reprimeret; ac prudentiæ, potiùs quàm iræ suæ, morem gereret: tum inducias concederet, ad exiguum quoddam tempus: quippe promptum ad mandata quæque regem.* Et Ericus, verbis præsulis, quem à fuco alienum valdè esse oportere existimabat, fidem habens, positis ad Ielingam castris, *quare filium Nicolaus, contrà quàm decretum esset, populoque ignorante, revocasset*, audiendum sibi statuit. itaque recedens præsul, quid effecerit, viderit, audieritve, statim Nicolaò refert. isque jam ab aliis edoctus erat, remisisse impetum Erici copias; &, euntes pabulatum, palabundas divagari, opprimique ob id faciles. quam ob caussam, qui perjurio se jam semel polluisset, parum ratus, nisi pergeret, etiam nil pensi habet rumpere inducias, quas pepigisset. itaque incautum occupat; &, colloquium exspectantem, subitò invadit armis, dissipatque. quod Ericus summo jure indignatus, cùm reliquias copiarum collegisset, mox in Sialandiam redit: &, quem nuper regni honorem detrectaverat, revocatâ ad Ringstadium concione, nunc conferri sibi petit. ubi populi suffragiis rex creatus, cùm in Scaniam transiisset, rex ibidem ab indigenis itidem pronuntiatur. ideò verò regiam sibi dignitatem postulandam statuebat, ut obstrictus juramento suo populus,

lus, meliore inde fide secum ageret: ac majores, ceu communi jam periculo, vires contra Nicolaum etiam suppeditaret. insuper, auxiliis externis quoque opus putans, à Lothario Imperatore per legatos ea petit, obsecratque *ut Canuti, quem amore maximo complexus fuerat, ac Vandaliæ item regem constituerat, nunc à Magno scelere summo interfecti, cædem secum vindicaret, ac suppetias submitteret.* atque ille, speciem Canuti quidem ulciscendi præ se ferre; sed reverà cogitare, laborantem bello intestino Daniam facilè Imperii sub potestatem cogi posse. itaque coactum statim militem in Holsatiam ducit: ubi cùm ad Danewircam illic vallum processisset, obviumque Nicolaum cum majoribus, quàm existimasset, copiis inveniret, haud consultum oppugnare eum ratus, castra eo loco ponit. & Ericus, Cæsarem advenisse gnarus, classem è Sialandiâ Slesvicum mittit, urbem intrà vallum sitam: tum ablegat, qui exponerent; *illud quidem expugnatu perdifficile: verùm militem, quem adduxerat, facilè navigio in oppidum transferri posse; ac circumveniri hostem, omni tunc munitione destitutum.* Quâ re nuntiatâ, Cæsar, neque petere urbem volens, neque tutum inpugnare vallum ratus, castra movet, & Saxoniam suam repetit: ac, ne fugere, neve tantam expeditionem frustra suscepisse, videretur, cum Nicolao fœdus init; filiumque ejus, Magnum, equitem Imperii facit. Quibus gestis, postquam Eidoram trajecisset, ponè sequitur Ericus, exprobratque levitatem; quod deserto, cui suppetias advenisset, hostem in fœdus recepisset: ac prædicit, nullam aliam à Magno gratiam relaturum esse, quàm Canutus, vir sincerus, & Imperio addictissimus, retulisset. neque aliter evenit. quippe, recedente eo, neque dum Holsatiæ transgresso fines, Magnus, opportunum insidiis tempus se adeptum censens, magnâ manu; & expeditâ, subsequutus, in Adolphum, qui extremum agmen duceret, juxta flumen Eidoram consistere jussum, impetum facit: plurimisque profligatis, fugam capere ipsum cogit; & abjectis turpiter armis, nando evadere. Quo ad Cæsarem perlato, ille arces in Holsatiâ objacentes passim in potestatem redigit; & præsidio, ne ulterius sequi Magnus posset, munit: inter quas & Segeburgum, in excelso colle situm; conditumque à Canuto, ad Henrici Vandali irruptiones coërcendas. Hinc Ericus, cùm spes sua frustra ipsum habuisset, & in Sialandiam regressus esset, à Norvagiæ rege Magno mox legati accessere, qui Canuti filiam majorem natu, etiamsi necdum per ætatem nubilem, dari in uxorem illi postularent. & Ericus, ab affinitate hâc auxilia majora sperans, perbenignè id concedit. tum, ut vinculo duplicato firmior amicitia esset, ejus invicem sororem sibi matrimonio jungit. Post hæc, cùm in Cimbriâ delectum haberet Nicolaus, idque Ericus accepisset, ipse quoque se instruere; & auxilia undecunque, quanta posset, comparare. Sequebantur Nicolaum omnes Cimbriæ episcopi; & Henricus Scadelarius, Vbbo, aliique plures, è primatibus regionis, qui cum Magno in Canutum conspirarant. in Erici castris erant, cùm Haraldus, tum &, filii ejus duo: non affecti quidem in fratrem, patruumve, sed coacti honestate. nam Haraldus, ægrè se posthabitum ferens à proceribus in translatione regni, odio interiore clàm Ericum prosequutus, filios in partem traxerat. erat & episcopus Roschildiensis, animo in Nicolaum item pronus: tum è Cimbriâ Christiernus, vir militiæ insignis, & illustri apud suos loco natus: qui, patratam à Magno cædem execratus, Nicolaum deseruerat; & Erico, cujus causam meliorem existimabat, se adjunxerat. isque illi, ob prudentiam singularem, & peritiam rei bellicæ, copias mandat, terrâ in Cimbriam ducendas, classe ipse Nicolaum invasurus. Nicolaus, ne Erico, terrâ pariter marique, inferior esset, Magno filio naves tradit, cum terrestribus ipse copiis Christiernum excepturus. Magnus verò dum se parat, & Arhusiam convenire ex omni Cimbriâ naves jubet, jam Ericus Syram insulam occupaverat, ac collegerat dissipatam magnâ tempestate classem. quem ignarus adeò propè esse Magnus, ventum opportunum nactus, oram solvit; adoriri hostem certus, ubicunque nactus foret. atque vix progressus erat, cùm incumbit gravis ventus, naviumque partem disjicit. quam Ericus venientem conspica-

tus,ſcaphâ ſuos circumvehitur; atque omnes, ut pugnarent quàm fortiſſimè, adhortatur: maximè epiſcopum Roſchildienſem, & Haraldum item fratrem, quos in Nicolaum pronos exploratum ſat haberet, prolixiſſimè obteſtatur, *ut exemplo ipſi ſuo militum virtutem juvent. quippe unâ eâ pugnâ bellum, aliàs diuturnum, ac cruentum, confici poſſe: tum averti mala plurima, quæ, ſi id protraheretur, patriæ impendere ſcirent. Magnum inprimis operam darent uti vivum, mortuumve, in poteſtatem ſuam cogerent: quo peracto, facilè conditiones pacis quaſvis Nicolaum accepturum.* Conſilium Erici erat, quamlibet averſos à ſe illos ſciret, tamen, quia temporis neceſſitas ſic poſtulabat, id diſſimulando efficere, ut puderet deſtituere, quem viderent maximam in ſe fiduciam collocare. utque ſuæ ipſemet virtutis ſpecimen exhiberet, naves Magni, quæ à claſſe longiùs provectæ erant, primus cum paucis aggreſſus, ſine ſuorum ullâ clade, in conſpectu omnium capit. quod cùm Magnus, inter ultimas conſtitutus, eminus intueretur; & hinc infortunium objectum eſſe, quod majore inter ſeſe intervallo commearent, protinus demiſſo velo, ac ſigno dato, naves ſeparatas cogit; &, dum facit, anchoris in mare jactis, claſſem ſiſtit. quod Ericus conſpicatus, & navalis belli gnarus, ſuprà hoſtem, uno in loco fixum, cingit; ac, conjectis undequaque telis, urget. quare Cimbri, rebus propè deſperatis, ut periculo Magnum eriperent, parvo impoſitum navigio, remis in terram educunt. quo elapſo, naves cæteræ captæ, aut merſæ: paucæ fugâ evaſere. Hæc ad Syram dum geruntur, Chriſtiernus, inito in Cimbriâ cum Nicolao rege prælio, cùm pugnaſſet infeliciter, capitur, & Sleſvicum abducitur. ita pater, filiuſque, uno tempore, exitu diverſo certant. & Ericus, ſuæ cladis, quam in victo Chriſtierno accepiſſet, necdum gnarus, ob victoriam, quam in mari, Magno illic profligato, reportaſſet, animum majorem ſumens, quem ſucceſſum in filio expertus eſſet, hunc in patre etiam ſperans, Lymicum ingreſſus ſinum, ut hinc eum impugnaret, nuntium inexſpectatum de ſuorum clade accipit. quo turbatus, dum conſilium à ſuis petit, ac deliberat, quidnam faciendum eſſet, militeſque in loca proxima prædæ cauſâ palarentur, improviſò ſuperveniens Nicolaus, plurimos eorum cædit, reliquos in naves agit. Hâc ſecundâ clade Ericus magis etiam conſternatus, quod reſtabat copiarum, in Sialandiam reducit. Anno proximo, gravior percuſſit caſus. etenim Haraldus frater, ejus vires geminâ ſtrage plurimum detritas ratus, in perfidiam, ad id tempus occultatam, jam erumpens, palàm deſerit, & cum Nicolao rege ſe conjungit: ſuo etiam exemplo omnibus teſtatum faciens, ſanguinis propinquitatem, & affectum, à naturâ inſitum cuique hominum, ſtudiumque honeſtatis, apud pravos per ambitionem animos, facilè regnis poſthaberi. uti verò aditum in Sialandiam Nicolao præpararet, arcem priùs, quam exſtruxerat ad Roſchildiam, commeatu, ac præſidio, validè munit: hinc, ad eum datis literis, ocyùs auxilium ſubmitti petit. quam rem gnarus mox Ericus, arcem obſidet; ac, petitis machinis ab oppidanis, putida cadavera quæque in illam jacit, ut fœtorem peſtilentem, nec obſeſſis tolerandum, excitaret: hinc, munitionem quatiens, magnam partem labefactat, & evertit. quam ob rem perculſus planè, nec tueri ſeſe ultrà ſatis potens, poſtquam noctu equos vallo demiſiſſet, ac ſe quoque, cum perpaucis, & excubiis Erici undique ſeptus teneretur, nec effugium pateret, dolo uſus, vix evadit. quippe, ſocios ſequi jubens, ac clamare altâ voce, & ingeminare identidem, *Fugientem Haraldum prendite*; cùm excubitores crederent, eſſe ſuos, qui Haraldum fugientem perſequi inſtituiſſent, ac per hoſtes medios, obſcuræ noctis beneficio, ad vicinum illic littus erupiſſet, fortè obvio navigio, trajicit in Cimbriam, ad Nicolaum: iſque elapſum maximâ humanitate lætus excipit. Inter quæ, cùm Danos Sueci inteſtino confiictari bello cernerent, atque Magnum illic regem diſtineri, rebellandi capiunt occaſionem; & Suerconem, nobili proſapiâ virum, ſed pertenui fortunâ, regem creant. qui, jam regnum conſequutus, mox Vlvildam, regis Nicolai conjugem, clàm pellectam, in amorem, inde quoque in thorum abducit: filiumque ex eâ tollit, Carolum nomine,

posteà & Sueciæ regem. Inter hæc Canuti filia, Magno, regi Norvagorum, desponsata, in Norvagiam deducitur, nuptiæque destinatæ peraguntur. Vere proximo, Nicolaus, bello imponere finem certus, jam elato per Haraldi adventum animo, trajicit in Sialandiam; & Ericum, ad Veræ pontem cum minoribus multo copiis occurrentem, prælioque magno victum, in Norvagiam, cum uxore, ac Suenone item filio, genito ex concubinâ, fugam capere ad affinem Magnum cogit. à quo primò admodum benignè exceptus, mox insidias experitur. etenim rex Nicolaus, Daniâ eum expulisse non contentus, & hîc quoque persequendum sibi ratus, Magno vim pecuniæ ingentem offert, ut è medio virum tollat. atque hic, promisso inductus, more hominum avarorum, qui, propositâ spe lucri, nil habere sanctum solent, contra jus affinitatis, & hospitii, illicò insidias parat. Facinus pudendum certè, & bonis omnibus detestandum! hinc occidi Nicolaus postulat nepotem patruus, inde patruum uxoris, & novercæ suæ virum, hospitemque, interficere animum inducit Magnus. vèrùm Deus, qui & scelera semper quævis execratur, & Ericum Danis regem constituere proposuerat, eum eripit periculo, & conservat ad id tempus, quamvis postea morti tamen violentę permissurus. & ostendit hoc exemplum, frustra hominum consilia summi numinis providentiæ adversari: ac noceri posse nulli, quem tuendū idem sibi constituerit. sic Ericum cupiens occidere Magnus, fato hîc validiore, prohibetur. nam in arcem cùm munitam, ceu securitatis causâ, seclusisset, etiam custodes addit, velut in tutelæ speciem; sed reverà, uti clàm occideretur, ne quà cædis emanare fama posset. ac patrasset certè facinus, nisi, patruum miserata, Magni uxor prodidisset. Et Ericus, jam ex nepte suâ certus, quæ à Magno pararentur, ad amicos in Lalandiam literas mittit, indicatque, quo in statu versaretur: tum navigium, quod subveniat, unum statim mitti petit, si se salvum esse velint. atque illi, in periculo tam præsenti minimè deserendum regem arbitrati, illicò expediunt navem, cum militibus selectis, quidlibet pro rege suo facere, ac pati, certis. qui cùm in Norvagiam mox appulissent, indicato clàm adventu, noctu eum, vino obrutis custodibus, cum uxore filioque eripientes, in Lalandiam reducunt. cùm ad littus pervenissent, ne, si fortè Magnus vellet, insequi fugientes posset, naves regias, quas custode vacuas inveniebant, partim multis locis perforant, partim illis laterum compagem solvunt, atque sic inutiles ad navigandum omnes reddunt. ac postridiè, cùm Ericum effugisse innotesceret, & retrahere eum Magnus evestigiò imperaret, dum reficere naves parant, atque ita moras nectunt, ille evadit, & ad suos sospes redit. ubi, ut firmaret suam in eâ insulâ potestatem, illicò Vbbonem aggreditur, quem præfecerat Nicolaus, ac prehensum in crucem agit: dignum morte ignominiosâ ratus, quod Canuto occidendo socium se conjuratis addidisset. Post hæc Scaniam cum exiguâ classe petit; diripitque inter viam, quæ præmiserat Lundiam rex Nicolaus, ad convivium festo Christi natalitio celebrandum; Scaniamque in potestatem suam redigit. quo comperto Nicolaus, nihil ultrà in Ericum eâ hieme molitus, militem in hiberna mittit. sed æstate insequutâ, undique collectis copiis, Cimbriæ episcopos quatuor, atque Roschildensem Petrum, & Henricum Scadelarium, ad sē vocat. cumque classem in sinum Fotam appulisset, missis in diversa loca, qui exercitum Erici, & consilia, explorarent, ipse in littore suos ordinat: necdum quidem hoste viso, sed ut supervenientem expeditus jam exciperet. inter quæ, qui speculatum missi erant, cùm redirent, & non longè excitari pulverem renuntiarent, rati milites, id quod erat, adventare Erici copias; ac jam ipsi in sublime ferri eum, instar nubis, conspicati; retrò cedere paulatim, & ad naves se recipere. ac fugissent ante pugnam, ni oratione blandâ Nicolaus tenuisset. gradum itaque figentes, hostem exspectant, sustinentque invadentem. Acre prælium committitur, ipso die pentecostes, ut nonnulli sunt auctores, sed non longum. nam Ericus, etsi viribus inferior, equitatu in adversam aciem misso, eam turbat, disjicitque. cæsi plurimi, pauci fugâ evasere. inter illos Nicolaus, & Haraldus: qui,

qui, victoriâ desperatâ, statim naves petiere. interfectus quoque Magnus: unum illud viro forti dignum faciens, quod in prælio morte gloriosâ occumbere, quàm evadere turpi fugâ, potius existimaret. cecidere & episcopi: qui, patratum tam indignè parricidium approbantes, ac secuti parricidam, unà cum eodem pœnâ involuti, debitas ecclesiæ, & paci, animas, ac cum laude in utràque occupandas, bello turpiter impenderunt. Quæ in Daniâ postquam ita gesta essent, Nicolai clade auditâ in Norvagiâ rex Magnus, conjugi iratus suæ, quod Erico avunculo insidias aperuisset, metuensque, ne deinceps etiam consilia communicaret, eam removet, & in Daniam remittit. Nicolaus, cùm in Cimbriam, uti dixi, effugisset, convocatâ concione, itidem elapsum Haraldum, filio jam interfecto, regem creat. neque id benevolentiâ, aut propinquitate, motus, verùm ut acerbiore contrà fratrem odio exstimularet; æmulumque, postquam vitâ functus foret, graviorem illi objiceret. Posteà, ut Slesvicenses, graviter Canuti cæde asperatos, denuo conciliaret, eò proficisci statuit; frustra amicis dehortantibus, & eventum infelicem prædicentibus. Agitabant hi convivium annis singulis; adeoque legem tulerant, ut, qui uni convivarum vim inferret, eum junctis universi viribus persequerentur. hujus præses, dum vivebat, diu fuerat Canutus, sæpiusque interfuerat; &, humanitate summâ, civibus se charum fecerat. quod cùm gnarum ipsis esset, seriò dissuadent iter, exitumque ominantur: siquidem cavendos cives, lege in vindictam obstrictos. sed fatalis hora aderat, quâ in ipso quoque ulcisci sanguinem Canuti Deus innocentem constituerat: itaque, corruptâ mente, ut in istis fieri solet, nec consilium, quamvis rectum, admittebat. quin contemptim respondebat monitoribus; *nihil sibi pelliones, aut sutores, metuendos.* Cùm ad urbem accessisset, obvius it sacer ordo; &, adventum fausto cantu gratulatus, porrò ducit. sed non eadem apud cives regis sui reverentia. quippe ad ingressum ejus nolam pulsant, quâ solebant ad convivium, de quo dixi, convocari, & ad arma mox conveniunt. quos ministri regii coire passim, aciemque ordinare, atque ex superiore urbis parte signa ostendere, conspicati, anxiique, adhortantur, ut in ædem S. Petri se recipiat. verùm ille, *minimè se suo istam sanguine polluturum,* dicere: *ac, si moriendum foret, potiùs in aulâ patriâ, quàm in templo, mortem exspectare velle.* itaque in arcem properat. atque vix ingressus erat, cùm sequuti eum cives primò milites propugnantes, aditumque prohibere cupientes, inde ipsum, in interiorem arcem irrumpentes, contrucidant, postquam regnum annos quinque & triginta tenuisset. quidam tradunt, quod indignius, à sutoribus, quos contempserat paullo antè, interfectum. Postquam cædē peregissent, mox dimittunt Christiernum, quem is jam à tribus annis, prælio, ut dixi, victum, custodiri illic jusserat. Ita periit Nicolaus, filius Suenonis quintus; ultimusque inter istos, quos, parentis voluntati obsequuti, proceres in solio constituerunt. Vbi regnum nactus esset, ut initia principatus ferè bona, & ad famam componuntur, laudabiliter illud gessit, sed in fine vehementer inclinavit. Vt se populo probaret, imminuere sumptum volens, quicquid erat nimium in ministerio, dimittebat: neque comitatu ullo, nisi equitum paucorum, quos interdum, si id fortè usus ferret, latrociniis disturbandis adhibebat, utebatur. atque ipse, ut animo acer, ita quoque manu promptus, nihil sibi inter suos, & dum rectè munere suo fungeretur, metuendum statuebat. Hinc, ad pietatem versus, Othoniæ Canuto fratri, pridem ibi interfecto, ac relato inter divos, monasterium amplum condit, opibusque multis donat. tum promiscuè, adjutante quoque conjuge Margaretâ, ædium sacrarum reditus in majorem modum auget, ac splendorem omnibus divinis rebus multo ampliorem parat. Moderatione animi aliquandiu itâ magnâ utebatur, ut nil prorsus ob accessionem tantæ dignitatis immutatus videretur: quosque mores in privatâ antè vitâ habuisset, etiam rex retinebat. Sed paulatim exuit virtutes istas; & in vitia mox prolapsus, sive sua, diu callidè celata, sive etiam aliena, à magistris pravis doctus, ac corruptus, ut interdum reges solent,

esset, iterum Haraldus adest, cum auxiliis, quæ suppeditârat Magnus: & à populo in Vrnensi concione denuò rex Daniæ pronuntiatur. quo comperto, ocyùs in Cimbriam Ericus transiens, fratrem, filiosque ejus, noctu opprimit; ac postridiè, nihil caritate motus, aut conjunctione sanguinis, omnes obtruncari mandat. Erant filii Haraldo, præter duos, quos jam interfectos dixi, numero novem: Sivardus, Ericus, Sueno, Nicolaus, Haraldus, Benedictus, Mistevetus, Canutus, & Olaus. quorum primis octo cæsis, ultimus Olaus, fugit ad Suercorem, Sueciæ regem, veste commutatâ elapsus. Inter ista, intestinis Daniæ dissidiis exciti Vandali, per Holsatiam irrumpunt, quæque obvia, populantur. quos Ericus ut reprimeret, comparatâ navium mille ac centum classe, & in singulas earum equis quatuor impositis, præter pedites, in Vandaliam transmittit, & eandem in potestatem suam cogit. Hinc in Rugianos versus, qui, idolo Vito addicti, cultum Christi abdicaverant, ac piraticam exercebant, armis universos vincit; & Archonâ, urbe maximâ, expugnatâ, leges superatis ponit: *ut, remoto Vito suo, Christum colerent; & episcopum acciperent, qui in fide Christianâ imperitos institueret.* Sed non diu in obsequio permansere. & Ericus vix in Daniam redierat, cùm, excusso statim metu, in antiquum idoli cultum relabuntur, & episcopum expellunt. quâ de causâ, cùm aggrediendos bello altero constituisset, subito Norvagiæ motu à proposito revocatur. quippe Norvagi armis cogere Magnum regem conabantur, ut Haraldum, ex Hiberniâ venientem, & ad priscos Norvagorum reges genus referentem, in consortium regni admitteret. quod cùm Magnus recusaret, ac tumultuantes suos coërceret, profugus in Daniam Haraldus abit, & Erici opem petit. isque exceptum, & auditum, perbenignè secum habet; adjuturus, postquam bellum, quod in Rugiam, & Vandaliam, agitabat, perfecisset: plurimum gratulatus sibi, quod occasio offerretur, quâ insidias, pridem structas, & repudium neptis suę, vindicare armis posset. itaq;, iterum subjugatis Rugianis, ac compositis in Vandaliâ rebus cunctis, classem in Norvagiam ducit; & Asloum, oppidum in primis finibus, mari assitum, veterem episcopi sedem, primo statim adventu capit, diripitque, & incensum solo æquat. quo peracto, aliquandiu eo in loco commoratus, nusquam prodeunte Magno, neque pugnæ copiam ullam faciente, Daniam cum suis repetit. anno verò insequente, Haraldum in Norvagiam mittit, maximis instructum viribus: isque prosperè præliatus, post certamina quædam levia, mox redactum in potestatem suam Magnum, ne deinceps regnum peteret, nimiâ crudelitate, oculis ambobus privat; insuper & genitalibus, ne ultorem gignere posset: tum ex rege monachum facit, & in monasterium abdit. atque sic peracto in Norvagiâ bello, ad remp. ordinandam animum Ericus vertit; & judicia, multis bellis interrupta, ad antiquam revocare formam satagit. quod dum facit, & per omnes regni sui ditiones proficiscitur, mortuo tum fortè Ascero, Lundiensi archiepiscopo, cum Eschillo Roschildensi de primatu lis exorta est, quæ in bellum mox erupit. & initio cùm ex voto res Eschillo successisset, isque Ericum, Sialandis convocatis, in Cimbriam recipere se compulisset, ille posteà reversus, magnis comparatis copiis, & Escillum ipsum capit, & abduci in custodiam certam jubet: nec dimittit, nisi amicorum precibus, pretioque libertatis persoluto. ac dissidium tamen manet; cùm Eschillum Scani peterent, sanguine Ascero junctum, ob egregia ejus merita, & Ericus, se expulsum Sialandiâ, ac per vim primatum peti, ægrè ferens, in Riconem Slesvicensem, cujus operâ in adipiscendo regno plurimum adjutus erat, propenderet. sed, Erici dum potentiam timent Scani, & tumultum ille novum evitandum arbitratur, res differtur, & utrinque conquiescunt. Inter quæ, ad cognoscendas subditorum controversias, quod inceperat paullò antè, animum refert: & in nobiles pariter ignobilesque, nullo generis respectu, severissimè animadvertit. quâ re uti populi obstrinxit gratiam, sic nobilitatem offendit; odiumque in se ejus adeò ingens concitavit, ut mox etiam succumberet. nam in Cimbriâ, propè Ripam, in conventu Hne

dingensi jus dicentem, Plocus quidam, cognomento Niger dictus, clarâ apud Cimbros stirpe, à quibusdam, qui in necem conjurârant, subornatus, lanceâ percussum occidit. ille enim, ut insidias simulatione officii occultaret, confidenter regem accedens, inter milites quoque ejus accenseri postulaverat: & admissus, quam debebat operam saluti ejus defendendæ, posteà in cædem vertit. nam, vocatus in judicium, cùm ad regem accessisset, & audiri postulasset, manu unâ lanceam prælongam tenens, ac silentium circumstanti populo rex imperasset, torvo eum vultu intuitus, & inermem conspicatus, latus ferit. tum, peremptum à se tyrannum altâ voce gloriatus, etiam astantes incitat, ut invaderent stipatores. quibus mox diffugientibus, unus restitit Ericus, regis ex sorore nepos; atque interfecti corpus, ne id raperent conjurati, ac discerperent, forti manu est tutatus. Ita periit Ericus, cum vix regnum quadriennio tenuisset; princeps certe animi præclaris dotibus exornatus: bello, acer; &, cùm toties fugâ hostem evasisset, Harevoetii, quasi Leporipedis dicas, cognomentum consequutus, mox Emundus, velut planè admirandus, postquam Magnum profligasset, est vocatus. pace, bonus; &, severus juris custos, rigidè illud subditis administrabat: uti odium propterea, sicut fieri ferè solet, apud improbos contraheret. sed, initium principatus cùm immani parricidio bonis omnibus execrandum reddidisset, regnum, malè à nece fratris, ac nepotum, inchoatum, post exiguum adeò tempus, suâ miserè terminavit. Impii profectò reges, & omninò illaudati, qui à cæde propinquorum regnum suum inchoandum sibi putant; neque aliter constare rationem principatus arbitrantur, quam si eum, abominando bonis omnibus consilio, sanguine suorum firment. Corpus Ripæ tumulatum, in supremâ urbis æde. Liberos reliquit nullos, præter unicum Suenonem, è Tunnâ concubinâ natum, quam nonnulli Chunnam vocant; posteà, ut dicemus, regem.

ERICVS V, cognomento AGNVS.

Interfecto sic Emundo, proceres incerti hæsere, cui regnum demandarent: siquidem prosapia regia, partim morbis, partim bellis, cædibusque, intercepta, penè tota exstincta erat. parsque in Suenonem Erici, jam occisi, propendebat, pars Canutum, Magni filium, pars Canuti Slesvicensis, turpiter à Magno cæsi, Valdemarum, regem esse eligendum statuebat. quod cùm cerneret Christiernus, vir auctoritate summâ, cujus aliquoties jam facta mentio, Ingeburgam, conjugem Canuti ducis, quem à Magno interemptum memoravi, clàm accedit, & ab eâ Valdemarum filium novennem petit; bonæ indolis, maximæque spei, puerum: ac promittit, producturum in concionem; & facturum, ut suffragiis optimatum rex creetur. etenim vir prudentissimus apud animum reputabat, quanto regnum, rege orbatum, in discrimine versaretur; dum civiles domi motus, foris verò hostium irruptiones semper metuendæ essent. verùm anxia de salute filii sui prudens fœmina, quæ conditionem regum miseram tot cædibus jam didicisset, eum se daturam negat, ni polliceretur priùs, ab administrando regno, cui imparem etiam per ætatem sciret, planè immunem præstiturum. quod cùm ille, ut à matre vel hoc modo impetraret, promisisset, impetratum mox in concionem ducit; meritaque in regnum patris cùm oratione longâ prædicasset, ita animos cunctorum in sententiam suam traxit, ut decernerent, committendum puero regnum, simul ad maturam ætatem pervenisset: ac, dum porro adolesceret, hunc Ericum in societatem addunt, cæsi ex sorore nepotem, fortitudinis pridem clarum. isque postquam dignitatem regiam adeptus esset, illicò seditio in regno nova, atque gravis, est exorta. nam Eschillus, Roschildensium episcopus, cognitâ Erici cæde, qui impedimento fuerat, ne primatum Lundiensem anteà consequeretur, & in Scaniam transmittit, &, consensu indigenarum, qui nolebant summam eam dignitatem ad familiam alienam pervenire, novo rege inconsulto, primas regni constituitur. quod Erico postquam nuntiatum fuit, is Riconem, pridem Slesvicensem præsulem, quem avunculus destinaverat, constituere armis statuit, & Eschillum in ordinem cogere. verùm, Scanis pertinaciter

citer repugnantibus, cùm non sine magno bello perfici id posse cerneret, ut quietem regno suo conservaret, in Eschillum nil ulteriùs molitus, ipse quoque conquievit; & Riconem, Slesvicensem ante tempus id episcopum, Daniæque cancellarium, præsulem Roschildiensem, loco Eschilli, esse jussit. Vix hæc acta; cùm Olaus, Haraldi filius, qui, occiso pridem patre, fratribusque, clàm in Sueciam evaserat, & in Daniam regreditur, & ereptum ab Emundo patrimonium reddi petit. cumque rex Frothonis Magni legem objiceret; quâ statutum, ut, qui civibus arma suis intulisset, animoque regnum hostili invasisset, bonis ille universis privaretur: spe frustratus, ad insidias se convertit. quæ cùm parum successissent, & opprimere noctu regem cupientem, qui excubias agitabant, repulissent, mox in Sueciam se recipit. unde in Scaniam reversus, cùm in Sialandiam rex recessisset, mox, promissâ populo immunitate, regium adeptus nomen, regnum invadit. Inter quæ Eschillus primas, convocatis ex vicinis oppidis, agrisque auxiliis, cùm Olao se objiceret, superatus, ac repetere Lundiam per vim coactus, neque repugnare potens, summâ annonæ egestate, tandem se, urbemque, dedit. sed, neglecto juramento, cùm Olaus in ulteriorem Scaniam se conferret, trajicit in Sialandiam; & , Ericum regem accedens, multis verbis palàm facit, quantum intersit, ut is Scaniâ quàm celerrimè depellatur: tum promittit quoque operam; ac, si rex exercitum daret, se ductorem illi offert. atque, impetratis copiis, cùm in Scaniam revertisset, ab Olao prælio secundo vincitur, & ad regem iterum tunc sese recipit. Quibus rebus cùm Olao, bis victori, multum animus augeretur, bona ille, quæ per Scaniam rex, & primas, possidebant, diripit passim, & militibus elargitur: tum rescindit acta regis universa, & substituit primati alium, ejusdem nominis. hinc securus, mittit in hiberna copias; arma Lundiæ relinquit; & per Scaniam, sine exercitu, veluti confecto bello, nec timendo usquam hoste, iter facit: parum gnarus, in his talibus læta ferè esse initia, neque finem respondere. verùm, ut securitas periculum conjunctnm habet, sic Olao hæc exitium penè extremum attulisset, ni fortuna eum sua, potiùs quàm industria, eripuisset. nam Ericus, postquam hostis negligentiam cognovisset, ocyùs coactam manum noctu in Scaniam transmittit; & , Olai improvisò castra invadens, ipsum statim in fugam agit, quatuor è ducibus capit, ac confestim aquis mergit. inde, Lundiam copias ducens, urbem capit; & episcopum Eschillum, ab Olao constitutum, laqueo punit: arma hostium, & manubias, inter suos dispertitur. tum è Sueciâ cum exercitu revertentem ad Glimstorpium, alii Distlingam dicunt, gravi prælio fundit, & in fugam agit. quidam memorant, Olaum duodecies eo anno cum Erico dimicasse, & inferiorem semper discessisse: ut in illo, invictum animum; in hoc, etiam fortunam prædicare habeamus. His in Scaniâ ita gestis, cùm puderet, toties in eâ signa infeliciter contulisse, ceu prosperiore alibi belli aleâ futurâ, arma in Sialandiam transfert. sed vix hanc ingressus erat, cùm, repulsus à Ricone, præsule Roschildiensi, Scaniam repetere coactus fuit. quâ de causâ odio in eum accensus, & ulturus ignominiam, cum militibus nonnullis, quidlibet audere promptis, noctu mox in Sialandiam, ubi regem, & Riconem, modico tantùm intervallo separatos, agere didicisset, redit. ac, Riconem cùm Ramlosæ pernoctare accepisset, eò tendit; &, impugnans ejus ædes, cùm, domesticis resistentibus, minimè effringi à suis fores possent, ignem poscit, ut incendat. ad quam vocem Rico territus, & honestius arbitratus ferro cadere, quàm exuri, pacem petit, & colloquium cum Olao. quo concesso, cùm egrederetur domo, nihil sibi dubitandnm de illius fide ratus, ipso in limine trucidatur. hoc patrato, Scaniam Olaus repetit, antequam Riconis cædes ad Ericum perferretur. isque mox, majoribus collectis copiis, cùm in Scaniam trajecisset, in Hallandiæ fines ducit; & Olaũ, ad Aristadium nova auxilia comparantem, penè oppresserat, nisi is, trajecto amne, & abrupto, per quem transeundum, ponte, effugisset. sed quam tunc evasit necem, posteà tulit; gravi prælio ad Thiutam amnem victus, & occisus. Sublato

hoste, & pacatis regni rebus, conjugem ducit, Luidgardam, sororem Hartvici, archiepiscopi Bremensis. cui dum indulget nimis, optimatibus, qui in bello intestino, & inprimis contra Olanm, strenuam navârant operam, bona regni dilargitur. tum, ut aliquod suæ quoque pietatis apud posteros monumentum haberetur, in Scaniâ, Hervadiense monasterium amplum, locuplesque, condit: ac mox, in ignaviam versus, sui similis esse definit. quique anteà ob virtutē hostibus metuendus erat, tunc contemni etiam à suis cœpit. In Vandaliam profectus, ut piraticam exercentes ejus populos coërceret, turpiter repulsus fugit; neq; quicquam, prȩter ignominiam, refert: Vandalique, quibus animus per id crescere, se per mare Balticum effundunt statim, obsidentque universum: obviumque regem inter Sialandiam & Fioniam consequuti, penè ceperant; nisi ille, actâ in propinquum littus navi suâ, cum, perpaucis effugisset. non in eo ulla virtus, aut prudentia, ac consilium fortiter gerendæ rei, post contractum matrimonium, reliquum erat: & effœminasse certè virum uxor videbatur. nec valere ipse qnicqnam, nec, quod proximum sapientiæ, aliorum benè monitis se permittere. bella inchoare suasu hominum stultissimorum, moxque rursum intermittere; famæ suæ, ac salutis subditorum, quos vexare Vandali non desinebant, pariter prodigus. Posteà in Sialandiâ cùm corriperetur febri, ac transferri in Fioniam, è quâ oriundus erat, voluisset, in Othoniensi urbe diem obit. Desperatâ valetudine, cùm instare mortem sibi intelligeret, plus in monasterio esse sanctitatis, quàm palatio, arbitratus, vestem induit monasticam; & proceribus, paullo antè convocatis, sceptrum tradit: vitam, aliquandiu ingloriam, piâ morte finiturus. verùm, quamvis regni insignia reddidisset, animum regnandi tamen minimè deposuisse visus fuit. nam Elivus Vesingensis, quem Eilerum, comitem Vestorpiensem, quidam vocant, alii Olaum dicunt, lecto assidens, cùm moneret optimates, *ut maturè de creando novo rege inter se deliberarent, nec injuriæ Vandalorum porrò regnum expositum esse paterentur*, adeò certè, mentionem successoris etiam se vivo fieri, animo inique tulit, ut indignabundus planè spiritum, adhuc hærentem, exhalaret: inter magnos principes commemorandus; ni priorum annorum gloriam infamiâ posteriorum obscurasset. Decessit verò sine liberis, postquam regnum tenuisset annis novem. Cognomentum Agni habuit; at Helmoldus, Spaci tribuit.

IOANNIS MEURSI HISTORIÆ DANICÆ LIBER V.

Sueno IV, cognomento Gratenhedius. Canutus V. Valdemarus I.

Post Erici Agni mortem, regnum inter tres divisum est. Sialandi, maximè Stenonis suasu, cujus summa tunc existimatio erat, in Suenonem inclinantes, filium Erici Emundi, eum sibi regem capiunt, & Scanorum etiam consensum impetrant. Cimbri verò, à Stenone alieni, in Canutum; Magni filium, ejus qui Canutum pridem Slesvicensem interfecerat, regnum conferunt. ac jam antè, ut narravi, Valdemarum constituerant, Canuto Slesvicensi natum; non maturum quidem regno, sed tantisper sub tutore educandum, dum ad illud capessendum per ætatem aptus foret. qui dum crescit, duo illi armis inter se contendunt. & Canutus, postquam prior Sialandiam invasisset, per absentiam Suenonis, qui exercitum apud Scanos conscribebat, eam in potestatem redigit; & Eschillum, archiepiscopum Lundensem, clàm in partes suas trahit. verùm ille, dum in Sialandiam transire parat, comprehensus, subter fornicem summi templi aliquandiu in ludibrium corbi impositus suspenditur; hinc in carcerem compingitur, moxque libertati redditur: cùm pontificis Romani diras pertimescens Sueno, & dimittit perbenignè, & dimidiam insulæ Boringholmiæ partem ecclesiæ Lundensi donat. inde in Sialandiam traducit copias, hostem insulâ pulsurus: tum, commisso ad Slangendorpium magno prælio, editâque ingenti strage, victoriam cruentam admodum consequutus, regredi in Cimbriam Canutum cogit. Quæ dum fiunt, Eugenius, Romanus pontifex, nominis illius tertius, missis per Europam literis, reges omnes, principesque, Christianos exhortatur, ut in Turcas, fidei Christianæ hostes, arma capiant. itaque Sueno, & Canutus, positis privatis odiis, & induciis constitutis, arma jungunt; & in Vandalos, etiam tum cultui idolorum deditos, à Saxonibus adjuti, classem ducunt. vix ad littus appulerant, cùm se Saxones conjungunt. Variè divisa classis, ad diversa loca appellit: parsque alia Suenonem, alia Canutum sequitur. Cimbri, cum Canuto erant; cum Suenone, Slesvicenses: Scani, atque Sialandi, qui postremi accessere, cæteros cingunt; ac Dobinum primum oppugnant, oppidum piraticâ infestum maximè. quod dum faciunt, Rugiani, qui & ipsi idolis dediti, opem Vandalis ferebant, in Suenonis classem invadunt; & incendunt magnam partem, capiuntque. quâ acceptâ clade Dani consternati, naves, quæ restabant, repetunt; & in Daniam, re infectâ, retrocedunt: æmulique reges ambo, postquam domum rediissent, bellum intermissum instaurant. hinc, amissis ad Dubinum navibus, inferior Sueno, mox Roschildiam, ab Haraldo pridem rege devastatam, ut haberet, quo tueri sese posset, vallo, atque fossâ, munit; ac præsidium imponit, & Ebbonem, Scialmonis Candidi filium. cujus rei certior in Cimbriâ Canutus factus, ut munitionem urbis impediret, &, Vandalico bello fractum, hostè opprimeret, antequam reciperet vires, cum exercitu trajicit in Sialandiam: ac, Suenone, è ductoribus suis uno, ad munitionem urbis explorandam amandato, postquam captum eum accepit, oculosque item ereptos, statim in

in Cimbriam regressus, colligit majores copias; & Roschildiam, mox in Sialandiam reversus, capit. sed, ad Thorstam à Suenone posteà confertâ manu superatus, cum reliquiis exercitus Cimbriam repetere coactus fuit. Destituerant Canutum duo è nobilitate Cimbricâ primates viri, bello clari: quorum magnus tunc Suenoni usus fuit, & momentum, ad victoriam reportatam. Inter ista Valdemarus, jam idoneus regno factus, odioque in Canutum, cujus pater suum è medio tam nefariè sustulisset, stimulatus, in Suenonis partes transit; accipitque præfecturam Slesvicensem, quæ parentis pridem fuerat: & impellit, ut in Cimbriâ ipsum invaderet. moxque obsequutus Sueno cùm in Cimbriam trajecisset, Viburgenses, spe immunitatis summæ, ad se trahit: & Canutum, ante urbem cum exercitu occurrentem, gravi prælio superatum fundit, & in fugam agit. qui cùm profugus Oleburgum advenisset, velut rebus desperatis, atque debellatum putans, navem scandit, & in Sueciam se recipit, ad Sverconem illic vitricum. Quibus actis, æmulo liberatus Sueno, cùm Viburgum muniisset, iterum infestis armis Vandalos petit; Daniæ jam, ob dissidium intestinum, insultantes. sed, successu aliquoties infelici, cùm plus impetus haberet, quàm constantiæ, nullâ re præclarè gestâ, domum redit. at Canutus, quem in Sueciam profugisse memoravi, à vitrico benignè acceptus, & Ioanne, ejus filio, mox contemptui esse cœpit. quo perspecto, postquam bona vendidisset, emptâ navi, in Poloniam, ad avunculum, & maternos necessarios, sese confert. sed & illic in suspicionem regni affectati cum venisset, eâ etiam relictâ, in Saxoniam ad Henricum ducem abit. cujus fidem, ut in rebus ferè adversis fieri solet, fluxam expertus, ad Hartvicum, archiepiscopum Bremensem, & infensum regno Daniæ, quod dicendi ibi juris potestatem in ecclesiis amisisset, tandem venit. atque iste, nullo quidē in illum studio, sed vindictam contumeliæ animo agitans, dat auxilium. quo Canutus comparato, mittit statim, qui explorent, quo res loco sitæ essent, & an Cimbri veterem in se affectum retinerent. quibus læta nuntiantibus, studiaque Cimbros sua, si veniret, polliceri, in eorum fines ducit. neque longiùs progreditur, cùm illorum magna statim multitudo sese dedit. Quâ re nuntiatâ, Sueno, cùm imminui vires suas persentisceret, se Viburgo, quod jam pridem communierat, continere, & obsidionem illic expectare, apud animum constituit. tum Canutus, postquàm eò advenisset, non prodire hostem videns, castra ante urbem ponit. quam cùm aliquanto tempore obsedisset, ac deficeret commeatus oppidanis, Sueno, nihil non tentandum pro salute suâ, & suorum, ratus, statuit erumpere manè, & invadere improvisò castra hostium. sed impediebat rivus, quem transire nisi cum periculo posset: quo transmisso nihilominus, ingens oritur certamen. ac Canutus, dissipato equitatu, quo superior multo erat, tandem victus, & fugatus, cum perpaucis vix elapsus, in Saxoniam recedit: clarâ admodum Valdemari in conflictu illo operâ. Inter hæc Fioniam invadunt Vandali, & diripiunt: sed, coactis statim copiis, contra eos tendit Sueno; prælioque superatos, rursum insulâ expellit. quibus gestis, ut deinceps Vandalorum irruptiones arcerentur, publico consensu procerum, jus piraticæ exercendæ, ac potestas, omnibus, qui vellent, datur, cumque pauci in principio instituerent, adeò mox crevit numerus, ut omninò multi essent, sub ductore Vithemaro. quin præscriptæ illis leges; & concessum, ut, quas naves ad conflictum aptas esse existimarent, emere possent, & vel ab invitis dominis, pretio soluto, auferre. quâ re aliquantulum repressa quidem audacia Vandalorum fuit, sed, turbato per triumvirorum bella intestina regni statu, dum rem quisque suam agit, publicamque parvi ducit, sæpe vires resumpsere; adeoque invaluere, ut maritima ferè loca universa desolarent. Sueno verò dum in mari bellum his auspiciis cum Vandalis gerit, è Saxoniâ, in quam confugisse dixi, in minorem Frisiam Canutus redit; incolasque, spe majoris libertatis, pellicit in suas partes. quod cùm ille accepisset, equitatum ocyùs in Cimbriâ cogit; Scanis, atque Sialandis, naves, peditemque, imperat, & Slesvici adesse jubet; ipse quoque cum equitibus paullo pòst huc venturus.

rus. ubi postquam copiæ omnes convenissent, neque naves, ad trajiciendum Eidoram; quo ab agro Slesvicensi Frisia disterminatur, præsto essent, aliquot Slesvico abducit; parvas quidem, sed labore tamen maximo: quem & militum singulare planè studium, ducis sui diligentiâ incitatum, superabat. itaque in Frisiam cùm trajecisset, incolæ, tam repentinâ hostium incursione consternati, & ad pugnam imparati, ad Canutum evestigio, qui ad Mildæ amnis ripam castra sua communierat, se recipiunt. sed, in pugnam mox pellecti, longiùsque inde abducti, simulatâ à Suenonianis fugâ, penè universi cadunt: &. Canutus, post suorum tantam stragem, cùm auxilii nihil ultrà superesset, profugus cum paucis admodum, quam reliquerat Saxoniam, rursum petit. Sueno victor, in auctores animadvertit; cæteris imponit mulctam, & in Daniam revertitur. hinc Canutus Fridericum Barbarossam, pridem Cæsarem creatum, supplex adit, opem in Suenonem petens: quam ut impetrare posset, se clientem Imperii futurum spondet, si superior evaderet. quæ petitio cùm placeret Friderico, & Imperii proferendi magna occasio videretur, eâ usurus, per legatos evocat ad se Suenonem; &, *Marsburgum ut excurrere ne gravetur*, blandè rogat. addit causam, *veteris se amicitiæ; quam Cunradi olim in aulâ contraxissent, renovandæ cupidum esse: propiusque accedere ipsum voluisse, ni negotia, in recenti principatu plurima, rei nuissent.* Grata hæc legatio Suenoni erat; comiteque Valdemaro, iter init: quanquam dissuadentibus valdè senatoribus, &, *ne prudens se, sciensque, atque adeò regnum totum, in discrimen tantum daret*, obtestantibus. Cùm Marsburgum advenisset, honorificè in congressu primo excipitur: verùm post colloquium, benignum satis, in familiaritatis priscæ gratiam, accusatur; *quod, legitimo pulso herede, Daniam per vim teneret; & Imperio, quem majores sui honorem habuissent, exhibere detrectaret.* hinc conditio proponitur; ut iniqua, ita dura: *ut deinceps regnum illud Cæsaris se beneficio possidere fateatur, aut experiatur iram. si agnoscat beneficium, operam daturum eum, ut Canutus arma ponat, atque regno ultrò cedat; unâ Sialandiâ contentus porrò, donec vivat: & hanc ipsam sub clientis tantùm nomine habiturus. si recuset, erepturum esse regnum, & Canuto, qui obsequium non refugiat, collaturum.* Quibus Sueno intellectis, quod æquissimum esset, petit; *uti causa utriusque in Imperii tribunali, ab ipso Cæsare, & septemviris, cognoscatur: ubi palàm sit futurum, neque regem Daniæ superiorem ullum agnoscere, neque se aut in majorum consuetudinem, aut in jura regni Danici, adeoque ipsum Cæsarem, aut Canutum, admisisse.* Ius & æquum postulanti, ut id fieret, est concessum. itaque conciliant utrinque sibi amicorum patrocinium, & commendant causam suam. ac Suenonem, Henricus Leo, dux Saxoniæ, maximoperè tuebatur; Canutum, Hartvicus, archiepiscopus Bremensis, summis viribus defendebat. acta diu res, multùmque; & sententiæ variorum pro Suenone ferebantur: verùm Cæsar, qui Imperii majestatem ampliare cupiebat, his posthabitis, pronuntiat; *velle se, ut regnum suum Sueno Cæsaris beneficium fateatur, ac Canutum in societatem admittat: si detrectet, bellum exspectandum sciat.* Quid hic faceret, inter sacrum, & saxum, positus? quod necesse planè erat, accipit conditionem: ita tamen, *si senatui, qui abesset, approbaret.* Sic dimissus, cùm in Daniam rediisset, & senatui, quæ Marspurgi acta essent, memorasset, is confestim Cæsari scribendum censet; *non se fidem ei ullam, neque operam, præstiturum, à quo præter jus, & æquum, in iniquas adeò conditiones, in quas nemo hactenus Danorum regum descendisset, temerè compulsus esset.* Inde, ut affinitate principes finitimos conciliaret, Adelheidam, filiam Saxoniæ ducis, Cunradi, antea desponsam sibi, uxorem ducit. cujus suasu, ut nonnulli prodidere, rebus admodum secundis, quod imparibus fortunæ animis ferè usu venit, in superbiam prolapsus; aliaque vitia quædam, patriæ antiquos mores, ceu incultos, & agrestes, cum Saxonicis commutavit, etiam vestem imitatus. ac, ne solus facere illud videretur, etiam ministros omnes ad exemplum suum agere, & vestitu peregrino amicire sese jubet. nec hoc satis. luxum quoque peregrinum in regnum inducit, & instituit comessationes multas. per quæ cùm ærarium exhauriretur, neque ultrà jam sufficeret, bonis etiam nobilium, civiumque,

& pupillorum, manum injicit: & in suum ea usum, nullâ juris ratione, cuncta vertit. insuper prudentes viros,& amantes honestatis, quorum anteà comitatu spectabatur, à se removet; aliosque, pro indigenis peregrinos, pro nobilitatis priscæ novos, & obscuros valdè, pro honesti & æqui amantibus improbos in locum adsciscit: & hoc uno regem se censeri cupit, quod dejicere eminentes, & efferre abjectos posset. controversias, solitas decidi in foro, ad duella, dudum exoleta, revocat. denique, qui tam protervè in humanis rebus luderet, insultare etiam divinis cœpit; &, ut summum in conventibus sacris locum obtineret, concionatorum cathedras solo æquari, atque infra sellam suam strui jubet. Quæ dum agit, Nicolaus Breckesparrius, Româ à pontifice missus, cùm ex Angliâ in Norvagiam advenisset, præsuli Nidrosiensi dat primatum ejus regni; qui ad Lundiensem Scaniæ, uti antè memoratum, pertinebat: illum verò ut placaret, graviter hâc re offensum, Sueciam pro eâ reddit: ac dat pallium, quo deinceps summi in isto regno episcopi hujus beneficio induerentur. tum Suenonem, bellum in Suecos agitantem, dehortatur; ac, quo meliùs persuaderet, ab araneâ capere exemplum jubet: quæ, cùm multâ operâ exhausit sese, telam texuit, in quâ aliud nil prehendat, præter muscam, animalculum vilissimum. inde, irritus consilii, in Germaniam proficiscitur; ac propositum sibi bellum Sueno urget. Causa ejus, quod Ioannes, filius Suerconis regis, Caroli, Hallandiæ ducis, conjugem, & sororem viduam, dum is abest, rapuisset, & in Sueciam abduxisset; ac stupratas, in majorem contumeliam, remisisset. Circa brumam, exercitum in Finlandiam ducit; incolæque, ut evadere bellum possent, occurrentes, obsides, & commeatum, quæque alia jubeat, offerunt: ac precantur, ut direptione velit, & incendio, abstinere. Occupatâ sic Finlandiâ, in Verendiæ fines movet: sed, qui eam incolebant, subito adventu hostis consternati, ocyùs, desertis vicis, cum conjugibus, liberisque, nemora vicina petunt, atque illic se occultant. Sueno, postquam profugisse universos comperiret, obvia quæque populatur; &, injecto igne, exurit. Inter quæ tam asperum obortum gelu, ut eorum, qui in silvas se receperant, magna pars miserrimè exstingueretur. Inde, quærens prælii occasionem, postquàm coiisse omnes, &, congestâ maximâ lignorum strue, aditus præmuniisse, intellexit, noctu adortus, munimentum mox expugnat, & devictos in deditionem accipit. Cùm Verendiam hunc in modum etiam in potestatem redegisset, Sueciæ jam imminebat. neque arduum fuisset, eam quoque subjugare: sed viarum difficultas, aërisque inclementia, à proposito abducebant. Vix reversum, magno motu Scania exagitavit; & ad arma incolæ in valle Arnâ proruentes, vindicare libertatem, tributorum nimio excusso onere, cupiebant, quîs pacandis cùm in Scaniam transmisisset, jussis præstolari copiis, prope vallem, fide publicâ interpositâ, paucis admodum comitatus, ad tumultuantes adit, & audiri sese petit. sed, lenire oratione blandâ nisus, magis etiam irritat: &, incondito clamore per contemptum obstrepentes, ut audiri à nullo posset, eum armati circumsistunt. atque ille, undique se cinctum videns, ac periculum sanè esse, ne à multitudine opprimeretur, iterum, extentâ manu, copiam loquendi petit; seque dicit sine armis accessisse, ut offensis satisfaceret. verùm frustrà: quin & magis per blanditias, ut fit in seditiosis, asperati, etiam lapidibus petunt. ac jam summo in discrimine versabatur, cùm id conspicatus Tocho, magnâ vir auctoritate, qui in comitatu regis, orat, *ne injurii in regem essent; se facturum, uti onera relaxentur: &, ni fiat, contra ipsum, ac præfectos, opem suam* pollicetur. quibus verbis deliniti, missum faciunt, & ab armis domum redeunt. Rex, periculo tam præsenti liberatus, cùm ad suos revertisset, ut insignem contumeliam vindicaret, Scaniam penè totam exurit, ac militibus permittit; tam severè, ut nec sontium, nec insontium, ulla ratio haberetur. quâ in re ut iræ nimius, sic injustus, & ingratus in Tochonem, cujus pridem beneficio vitam salvam reportaverat. illum enim, quasi clàm seditiosos concitasset, etiam è medio tollendum jubet. Eâ re cùm ingens sibi odium Sueno apud omnes

regni ordines provocasset, Valdemarus, illum hactenus sequutus, nunc destituit, & Canuto se adjungit. qui vicissim, ut arctiore vinculo affinitatis magis eum sibi obstringeret, mox in Sueciam abducit; efficitque, ut rex Suerco filiam ei Sophiam uxorem daret. Hæc Canuti soror uterina erat, ac Rutheno patre nata; neque ullam in Daniâ hæreditatem possidebat. quam ob rem cùm animo à matrimonio Valdemarus alieniore esset, ut negotium promoveret, in quo plurimum momenti positum existimabat, tertiam Canutus partem universi patrimonii pollicetur. itaque, cùm dos placeret, accipit conditionem Valdemarus: & quam anteà cum eo amicitiam contraxerat, nunc affinitate firmat. His ex voto expeditis, cùm in Sialandiam ambo rediissent, relicto illic Valdemaro, Cimbriam Canutus petit. Sueno, quæ egissent, gnarus, & è Sueciâ jam utrunque rediisse; ut retraheret Valdemarum, cujus pridem & virtutem, & prudentiam, gratiamque apud populum, satis exploratam haberet, eum sequitur; &, Ringstadii commorantem, ad se vocat. cum expostulat de injuriâ, & perfidiæ crimen objicit; *quod in Sueciam ad Suerconem, regni hostem, cum Canuto concessisset: ac cum eo fœdus quoque, contra datam à se fidem, iniisset.* hinc confictas profert literas, veluti è Sueciâ scriptas; quibus quidam admonerent, *ut caveret simulatam utriusque amicitiam, & insidias sibi structas: nisi faceret, brevi circumventum iri, misereque periturum.* Valdemarus, acer animi, & apertus, indignam adeò calumniam ægrè ferens, longâ se oratione, atque vehementi, purgat: & expostulat, *pro præclaris adeò meritis, ac gravissimis laboribus, quos pro ipso hactenus sustinuisset, gratiam tam malam reddi.* quibus verbis sic commotus Sueno fuit, ut injicere manum vellet, ac captivum detinere; nisi milites, qui adstabant, demandatam operam subterfugissent. Eâ re commotus graviter Valdemarus, ocyùs in Cimbriam transit, & Canuto acta refert: tum Viburgi, in plenâ populi concione, quâ Ringstadii contumeliâ à Suenone affectus esset, gravi oratione exponit; animosque ita movet, ut decernerent confestim neque postulanti classem, quâ injuriam ultum iret. Verùm ille, ut summâ erat moderatione animi, armis nolens, quod efficere pace posset, cum Canuto se conjungit, trajicitque in Sialandiam; hoc consilio, ut colloquio benigno potius, quàm prælio, transigeretur: facilis deponere vindictæ studium, si securitatem sibi ipse porrò communiret. Sueno cum armatâ manu venientibus occurrit ad Sundebiam, vicum mari adjacentem, ut exscensu prohiberet. verùm res, cum in colloquium consensissent, post expostulationes utriusque partis acres, sine sanguine terminata est: &, Canuto operam interponente, denuò conciliata amicitia, fœdere quoque repetito confirmatur. Constitutâ hunc in modum vix triumvirorum pace, Vandali in Sialandiam, quà objecta orienti, classe maximâ advecti, impetum faciunt: adeò latè excurrentes, ut Roschildiæ imminerent. ac diripuissent etiam, nisi Sueno repressisset: qui, Rudolpho obviam misso, magnam partem profligavit, & fugavit. Inde egressi ab eâdem gente alii, terrâ ad Eidoram usque excurrunt. tum corripiunt etiam vicinas insulas; ac devecti in Fioniam, Falstriam, Lalandiamque, & minores item cæteras, redigunt in potestatem universas, & ingentem prædam abducunt. adeoque nihil ferè usquam tutum habebatur: & nec navibus intrà portus, quamvis sudibus obseptos, certa statio. itaque animi anxius Sueno: cùm videret, in ancipiti regnum esse, ni piratas coërceret, nec id posset, opem à Saxoniæ duce, Henrico Leone, petit: &, si illis perdomandis operâ navare velit, puri argenti libras mille, ac quingentas, pollicetur: tum coactam illam summam, ex collatione populi, mox transmittit. verùm is, cùm accepisset negligens promissi sui, fideique, quam obstrinxerat, fingit causas, cur nec opem ferre posset, nec pecuniam remittere. quâ re populus intellectâ, sic exarsit in Suenonem, uti armis depellendum regno esse existimarent: clamitantes, *illusisse libertati, & ingenti ipsos summâ temere nunc emunxisse; qui non auro, & argento, publicam mercari pacem, verùm armis comparare consuevissent.* Itaque jam suos magis metuens, quàm hostes, Sueno, Vandalico omisso bello, à Canuto, & Valdemaro, concitatam in se plebem suspicatus, de his ipsis opprimendis clàm consilium secum

capit. ac priùs, quàm arma caperet, alterum astu capiendum, aut tollendum, esse statuit; uti, uno intercepto, pòst minore cum periculo alterum aggrederetur. igitur, profectionem in Saxoniam instituens, ad Cunradum, socerum suum, Valdemarum, qui ducatum Slesvicensem obtinebat, maximeque metuendum, comitem adsciscit sibi. qui, quantumvis subdolum Suenonis animum nullo modo ignoraret, & ab aliis, ut caveret, etiam per literas admoneretur, tamen, vir ingentis animi, insuper periculum habet, & cum eo iter capit. Postquam Stadium pervenissent, mittit ad Cunradum Sueno, qui adventum nuntiaret, ac custodiæ se ejus Valdemarum aliquandiu commendatum item velle. verùm ille, cùm, secutum generi Suenonis fidem, iter longum adeò instituisse Valdemarum intelligeret, maximè honesti amans, & perfidiam detestatur, & respondet: *malle se cùm generum suum, tum & filiam, ac nepotem, in crucem actos conspicari; quàm aut tale aliquid in Valdemarum perpetrare, aut extremam hanc ætatem, quam ab omni scelere puram ad id tempus exegisset, tam pudendo nunc facinore posteris infamem reddere. adfuturum nihilominus; &, quod sine scelere posset, si juvari armis velit, ac cum hoste, quem existimet, bello palàm experiri, præsto fore.* Quo responso, nil tentandum ultra putans, aut progrediendum longiùs, & confusus, domum redit. Valdemarus, sic Cunradi probitate à periculo liberatus, nec ignarus, quid molitus Sueno esset, recipit in Cimbriam se, ad Canutum, tunc Viburgi commorantem. Vbi Sueno opprimere incautos volens, clàm relictâ Sialandiâ, in Fioniam transmittit. sed, cùm emanasset dolus, pergit tamen, ne fuisse videretur: &, composito ad benignitatem vultu, ceu calumnia ea esset, ait; *occupare illos noluisse, sed invisere, & amicè compellare.* verùm ipsi, cùm deinde nihil à Suenone boni exspectandum sibi ducerent, regium in Cimbriâ assumunt nomen, & exercitum conscribunt. quod Suenoni postquam nuntiatum esset, ipse quoque, quæ opponat, arma parat. verùm mox, dejectus animo, ac diffisus rebus suis, primò Falstriam insulam petit: & ex ea, præter omnium suorum voluntatem, atque exspectationem, cum uxore, filioque, in Saxoniam contendit. Ambo reges, necdum aufugisse gnari, cùm in Sialandiam transgressi essent, nullo ultrà resistente, ibi etiam, uti pridem apud Cimbros, nomen regium consequuntur. & ingentem belli molem: quæ exitium universis, ac ruinam regno extremam, minabatur, major subitò pax excepit, & tranquillitas, quàm sperare quisquam ausus; partim prono populi ubique obsequio, partim principum virtute. Sueno, profugus, in exilio apud socerum commoratur; & exemplo reges docet, non fastigium adeò excelsum esse, quo non eos deturbare Deus possit; si, consiliorum immodici, potiùs per fas, & nefas, quàm virtutem, illud confirmandum putent. Cùm triennium exegisset, mortuo Cunrado socero, ad Henricum, de quo antè memoratum, sese recipit, ac pecuniam non exiguam, si recuperando regno auxilium ferat, pollicetur. isque, seu cupiditate gloriæ exstimulatus, ex restituendo rege jam dejecto comparandâ, sive lucro, antè quoque obligatus, Vandalis mandat, ut, collectâ classe maximâ, Daniam invadant mari: ipse, auxiliis ab Hartuico, archiepiscopo Bremensi, qui Suenoni semper faverat, arcessitis, terrâ proficisci statuit. & Hartuicus, juris dictionem veterem, quam in Daniâ habuerat, se recuperare posse arbitratus, non duntaxat collaturum opem spondet, sed & ipsum accessurum, & venturum in societatem belli. itaque, conjunctis viribus, in Holsatiam Henricus movet; eâ lege, ut pecunia à Suenone, cùm ad vallum Danewircam pervenisset, solveretur. Per Holsatiam, sine ullo incolarum detrimento, copias ducit. cùm ad Danewircam ventum, ac præsidio transitus obseptus esset, ducem evocat, & pecuniæ vim promittit, si concederet transire. tum corruptum, præmiumque exspectantem, postquam copias traduxisset, illicò in furcam agit: manifesto documento, amare quidem principes proditionem, sed odisse proditorem. inde obsidet Slesvicum, & deditione capit. etenim adventu ejus improviso consternati oppidani, cùm præsidium, quo se tuerentur, nullum, neque commeatum, haberent, quo obsidionem longam tolerare satis possent, rediment direptionem, & se dedunt. Oppido potitus Sueno, naves

Ruthenorum plurimas, gentiumque aliarum, quas in portu reperiret, variis onustas mercibus, deprædatus, militi stipendium solvit; & Henrico, quam promiserat, pecuniam. quæ res urbi exitio fuit: & emporium, quod, conventu mercatorum, ex Europæ nationibus universis, longo tempore illic celebratum fuerat, dissipavit, & evertit. nam Suenonis violentiam detestati mercatores, nunquam eò post hunc diem merces ullas advexerunt. Inter ista, apud Suecos Magnus quidam, vir illustri illic loco, regnum affectans, cùm Suerconem scelere cubicularii occidendum procurasset; & in Carolum, ejus filium, à quo profligatus cecidit, arma caperet; Canutus huc, reginâ socru advocante, proficiscitur: & commendat Valdemaro summam rei. isque, cùm in Cimbriam ulteriorem Henricus pergeret, ut victoris impetum sufflaminaret, eò properè contendit, & exercitum magnum cogit. cujus rumor postquàm in Henrici castris increbesceret, consternato statim milite, etiam ipse angi cœpit. ac, vocatâ concione, ne jejunium quadragesimæ, in quam bellum hoc inciderat, piscibus deficientibus, quorum tamen summa illic semper copia, violare cogeretur, necessariò in Saxoniam redeundum sibi edicit: idque ducibus, quotquot erant, collaudantibus, castra movet, & recedit; adeò festinato itinere, ut diripienda passim Valdemari copiis impedimenta plurima in viâ linqueret; & ostenderet, magis hostem, quàm defectum piscium, se metuisse. adeoque propera illi fuga fuit; ut, quod iter in accessu quindecim dierum spatio perfecisset, in recessu biduo emetiretur. Sueno, irritus consilii, & conatus, cum Henrico in Saxoniam regressus, iterum auxilium petit: &, res quia terrâ parum successisset, ut tentare mari velit, Vandalosque cùm infestâ classe mittat: neque dubium se habere, exitum feliciorem multo fore. & Henricus, in petitionem pronus, neque deferendum ratus, novam suis classem imperat, & reducere profugum in regnum, jubet. neque mora: plurimis instructis navibus, in Fioniam incurrunt; incolisque, si recipere, quem reducerent, regem vellent, omnia salva pollicentur. Sueno statim Othoniam abit, summâ passim gratulatione exceptus; tanto hominum concursu, & consensu, uti pro salute ejus uterque sexus arma offerret. Id cùm gnarum Valdemaro, & Canuto, qui è Sueciâ per legatum Absalonem, Valdemaro à communi educatione carum, revocatus, jam redierat, minimè cunctandum rati, mox trajiciunt, & infestas in Suenonem copias ducunt, acriter manum conserturi. sed, instructâ ab utrâque parte acie, cùm cruentum prælium exspectaretur, Valdemarus, uti sanguini subditorum parceretur, in colloquium rem convertit: ac constituit, *ut in præsens arma utrinque ponerentur, & cum paucis in Lalandiam proximam concederet Sueno; & subsisteret, dum, indicto regni procerum conventu, Valdemarus eò accederet, ac conditiones pacis pertractaret.* His auctore Valdemaro constitutis, cùm Othoniam is lavandi gratiâ postridiè se recepisset, excipit ingressum Sueno; &, in ædem Albani abductum, coràm uno Absalone, sic compellat: *fato suo, non malignâ voluntate, factum esse, ut offensa intercideret. se id semper operam dedisse maximè, ut illæsam amicitiam conservaret. primum patrem contra Magnum, qui Canutum, ejus patrem, summo scelere occidisset, bellum grave suscepisse, ut incolumem præstaret. hunc sequutum Ericum alterum eundem affectum tenuisse. illum se nunc excepisse; & ipsius pueritiam pari studio protegendam suscepisse: ideoque ad hoc bellum, contra eum, in cujus partes transiisset, devenisse. quem debere scire tamen, etiamnum ita animatum esse, ut consortem minimè laturus foret, nisi unum se timeret. cui si humanitus quid eveniret, neque ipsum multo pòst superfuturum. itaque nunc opem ejus implorare, arbitrumque pacis capere: ac deinceps placituram, quam vivendi sortem daret.* Inter ista, interrumpit Valdemarus; *frustra esse, quod dirimere amicitiam cum Canuto conaretur. nihil eum admisisse, cur paternam imputare cædem debeat: quippe nec fecisse quicquam, nec scivisse. quod benevolum in se animum prædicaret, eum sat perspectum habere: atque ostendisse ipsum, cùm, in carcere asservandum, apud socerum, extra regnum amandare statuisset. in Canuti amicitiâ se omninò acquiescere: in quo fidei, & integritatis, plus expertus esset, quàm in cæteris inventurum se confideret. nihilominus, in constituendâ pace, eâ animi mode-*

deratione usurum, uti viri jam grandævi, & propinqui, quam deberet, rationem habuisse videatur. scire quidem, non se regni dare ipsi partem posse, sine maximo periculo, at daturum tamen esse. Sueno iterum: *se, quæ diceret, quæque promissurus esset, bonâ fide servaturum. quippe eâ ætate esse, & valetudine, ut vix diu superesse deinceps queat. insuper, nec filios habere ullos, quibus regnum posteà relictum velit: ac fortunam quamvis malle, quàm perfidiæ à posteritate totâ accusari.* Post colloquium, in Lalandiam, uti constitutum erat, sese confert, cùm exiguo comitatu; quem mox tamen, minimè convenientem, aut sufficientem quoque ad id quod clàm agitabat, ratus, auget: ægrè ferens, quod propositum separandi à Canuto Valdemari non ex voto successisset. & uterque, ut adessent stato die, cum senatu, ac nobilitate regni, subsequuntur. cumque eò appulissent, illicò Suenonem sibi Valdemarus ex officio salutandum arbitratus, eum accedit. Sueno, qui id exspectabat, & Canutum quoque unà adfuturum existimabat, dederat mandatum suis, ut quæsitâ ambos lite interficerent. verùm, ea exspectatio cùm Suenonem fefellisset, nec Canutus compareret, cædem imperatam differt. ac postridie Valdemarum, qui jam sponte suâ venerat, ipse invitat. sed, quid agitaret, gnarus, negat affuturum esse, nisi solus, ac remotis satellitibus, sese sistat. itaque, militibus abesse jussis, mox concilium instituitur, & arbitrium Valdemaro pacis universum datur. isque statuit; *ut, tributo in tres partes regno toto, ipse Cimbriam teneret; at Canutus Sialandiam, & Fioniam, proximasque illi insulas; Sueno Scaniam, & Hallandiam, ac Blegingiam, possideret: regioque omnes nomine dicerentur.* ac Canuto Sialandiam, quæque dixi, dari placuit, *ut quo modo animis conjuncti erant, ita quoque terris essent; neque eos, ad auxilium, si res ferret, concurrentes, distinere Sueno posset*: cur qui concessam esse Sialandiam prodidere, eos planè ratio fugit. Quidam tradunt, à Suenone, qui jus quoque optionis ipse haberet, ne in medio æmulorum ceu obsessus teneretur, Scaniam electam esse, non tributam à Valdemaro. In partitionem istam, à senatu comprobatam, ipsi quoque singuli se juramento obstrinxere: diris etiam devoventes, atque sacris prohiberi cupientes, qui deinde aliquid moliri novi contrà vellet. Regno ita distributo, mox Canutus, comitem Valdemarum ducens, Sialandiam suam petit, & convivio Suenonem transiturum excipere statuit. Paullo pòst subsequitur Sueno; & ab eo, jam Roschildiæ propinquus, extra urbem honoris ergò procedente, blandè admodum excipitur, & tractatur perbenignè. Primus dies inter epulas, & colloquia, totus transit. altero cum crapulâ languere sibi stomachum Sueno simularet, ad Torbernum, in propinquo commorantem, filiæque suæ alumnum, velle spatiari ait, & in cœnam rediturum. Hîc cùm esset, incusasse dicitur Torberni uxor, *quod, abjecto nimis animo, in trientem regni sui, anteà totius dominus, tam indignè se compingi passus esset.* quo convitio, irritatus etiam tum Suenonis animus, magis quoque in consortes acerbari: adeò quidem, ut omninò constitueret, quovis modo dignitatem pristinam recuperare. itaque, qui aderant, exstimulantibus, uni horum, nomine Thitlevo, mandat, ut conjunctis, quibus ad audendum animus, ad patrandum manus esset, inter cœnam novos regni socios contrucidaret: præmiumque post peractam cædem ingens pollicetur. Hoc consilio postquam diem penè totum exegisset, mittit vesperi Canutus aulæ primos, qui in oppidum reducerent. Venientibus, ante ædes obviam Torbernus prodit; & rogantibus moræ causam, balneo Suenonem esse usum ait, & ab eo capitis dolore aliquo laborasse. ipse verò posteà cœnaculum ingressus Sueno, aliâ causâ moram suam nec rogantibus excusare: ac ludendo cum filiolâ, & jocando, citiùs opinione diem sibi elapsum dicere. Tam diversa excusatio poterat prudentibus suspecta esse, taciteque causam istic graviorem occultatam indicare: sed Canuti fato factum, ut stuperent illis animi, neque scelus cogitatum aliquâ sagacitate conjecturæ deprehenderent. eunt itaque, & deducunt gratabundi mox futurum parricidam. obviam Canutus venit, & cum eo Valdemarus: utque ætati honorem habere se ostenderent, medium locant. Inter cœnam, aderant musici; quos exilium Sue-

nonis modulantes cùm quiescere, nec memoriam minus gratam renovare, illi vellent, pergere eos Sueno jubet; & malorum, quæ interdum passus esset, perlibenter meminisse attestatur. hinc, qui latrocinium jam cogitaret, ut imaginem belli daret, & præluderet ita cædi, quam parabat, postulat latrunculos sibi: illis quoque in exilio fefellisse tempus dicens, neque alio ferè lusu magis animum recreasse. Inter hæc Thitlevus adest, princeps conjurationis; &, cœnaculum ingressus, in quo reges unà erant; omnibusque exploratis, illicò ad suos redit: *nunc adesse tempus* dicens, *quo Suenonem, herum suum, dignitati restituerent; æmulosque, qui & primo in exilium, & nunc tandem ad indignam adeò sortem compulissent, trucidarent: itaque auderent facinus; & invaderent ex insidiis, quibus essent viribus inferiores. quod si viri esse vellent, & exemplum omnes suum sequerentur, mox Suenonem post recuperatum regnum, summos quemque ad honores evecturum.* Quibus verbis, qui jam ante animum in cædem regum obfirmaverant, etiam magis incitati, postquam operam promisissent, ad cœnaculum, ceu excubias habituri, collocantur. quod Thitlevus denuò intrans, cùm inneret Suenoni, omnia ad facinus parata esse, neque animum is adverteret, à Canuto admonetur, eum adesse, & habere, quæ significata vellet. post quæ cùm erigeret se Sueno paulum, & ad aurem illum admitteret, clanculùm effatus quædam, rursum abit. inde exit quoque Sueno, & conclavi proximo se statim abdit. quo peracto, irruunt mox percussores in Canutum, & Valdemarum. Valdemarus, animo, & manu, acer, facientem in se impetum Thitlevum cubito impellens sternit; tantâ vi, ut ipse etiam, unà in terram provolutus, dum procideret, femur ense inimici sauciaret. sed, in pedes statim surgens, neque vulnus in periculo tam præsenti ullum sentiens, eripit se, & sicarios evadit. ac Thitlevus, cùm se rursum erexisset, acriter Canutum aggressus, eum sternit, & obtruncat. Cadunt & consiliarii ejus duo; Constantinns, & Dobieus: viri fide, ac constantiâ, excellentes. Inter medios percussores Absalon stabat; ac Canntum, vix spirantem, amplexatus, quem putaret Valdemarum, olim secum educatum, cùm Canutum esse cerneret, quanquam tristis, ob indignam principis illius necem, tamen, cognito errore, evasisse Valdemarum lætabatur. Ita cecidit Canutus; postquàm regnum in Cimbriâ quidem, variâ spe, ac fortunâ, novem, sive decem, annis; in Sialandiâ, ac Fioniâ, nuperâ transactione, breve tempus tenuisset. Dies cædis, Augusti mensis nonus traditur; annus, variè memoratur: & Ericus Pomeranus, millesimum centesimum, ac quinquagesimum sextum, refert; Albertus verò, abbas Stadensis, ejusdem seculi insequentem, quinquagesimum, & septimum. Virtus illi, digna rege; animusque à parentis Magni moribus alienus. nec indignus toti Daniæ imperare, si sic Deo placuisset. sed premebat, ut videtur, patris scelus: qui, Canuto Slesvicensi, principe optimo, uti supra memoratum, interfecto, ita numen irritavit, ut in filio quoque illud persequendum constitueret: ac, minuto priùs regno, inde etiam turbato, tandem vitam fine eodem terminaret: tum progeniem in hoc ipso universam exstinctam vellet. Valdemarus, sic elapsus, adjutante Esberno Snario, magno cum periculo transvectus scaphâ, vix in Cimbriam pervenit. ubi, accedens ad conventum Viburgensem, coràm populo universo, quæ Roschildiæ acta essent, longâ oratione exponit. utque magis commoveret, vulnus, à Thitlevo inflictum, femore nudato, ostendit. quo conspecto, graviter indignati omnes, maximum clamorem tollunt; & se, ac fortunas suas, ad Suenonem persequendum ultrò offerunt. atque ille, actis gratiis, non tam pro salute suâ, quàm cunctorum incolarum, arma in communem hostem se sumpturum pollicetur. Hinc dimissâ concione, mox de belli apparatu consultare: planè certus, haud Suenonem cessaturum, simul se in Cimbriam elapsum esse intelligeret. neque res evenit secus. quippe, postquam evasisset Valdemarus, eum aliquâ insulæ latere parte arbitratus, illicò trajectus omnes arctè obsideri mandat; prohibetque, ne quis usquam in vicinas regiones evehatur. quin &, ne id fieri posset, perforari destinatas transvehendis naves curat. tum paludes quasque abditas,

ditas, & recessus nemorum, investigari sedulò jubet; & inventum, ad se adduci. insuper proclamat *ambos homicidas, & fœdifragos, jus hospitii violasse; &, insidiatos vitæ, suâ morte alterum luisse facinus.* sed calumniæ manifesto, quamlibet asseveranti, nemo fidem ullam habuit. Postquam autem in Cimbriam elapsum sciret, illicò conscriptum militem in Fioniam transmittit, inde in hostem transiturus. quo accepto, Valdemarus, qui tum copias perexiguas coëgisset, obviam illi proficiscitur: non tam illum invasurus, quàm in littore excepturus venientem, & prohibiturus aditu. atque Sueno, gnarus, jam teneri littus, copias majores esse Valdemaro, quàm reverà eæ forent, arbitratus, pedem refert, mox instructior rediturus. Valdemarus, qui futurum id prospiceret, munit littora; ac, præsidiis ordinatis, mittit quoque, qui, quæ Sueno agitaret, diligenter explorarent. hinc, firmandis rebus suis, populoque obstringendo, cùm Viburgum recessisset, Sophiam uxorem ducit, Canuti sororem: quam in Sueciâ desponsatam anteà commemoravi. Postquam nuptias celebrasset, ne gerendis rebus tempus opportunum prætermitteret, copias Randerhusium mittit, unde in Sialandiam commodiùs transire posset. ubi dum subsistit paulum, multi, qui Suenonis scelus detestati, in ejus partes concessere. atque hic, lacessere hostem meliùs, quàm exspectare, arbitratus, classe instructâ, cursu in Diursam, Cimbriæ flumen, instituto, eam ingreditur; & expositum sine morâ equitem Viburgum ducit: si fortasse, incertâ habitantium fide, cogere id in potestatem suam posset. sed, adventu nuntiato, Valdemarus mittit vario itinere mixtum peditibus equitatum, qui Suenonis, dum is abest, classem expugnat: ipse, oppidum communit, ne ab hoste opprimatur. Sialandi, simul copiis Valdemari imminere cognovissent, illicò Suenonem deserunt, atque domum sine pugnâ se recipiunt. at Fionii, meliore in illum fide, & conserere manum ausi, cæsi, & in fugam acti, post suorum magnam stragem, tandem quoque naves petunt, & recedunt. Quibus ita prosperè gestis, Valdemarus, ut principia ferè læta animum in futura firmant, spem victoriæ magnam capit, copiasque omnes cogit; numero quidem, quàm virtute, aut peritiâ militari, meliores; sed quas ducis fortitudo, ac felicitas in gerendis rebus summa, ad alacriter capessendum prælium, exstimulabat. Sueno contrà, post defectionem tantam numero minor, sed superior virtute, suos quoque in pugnam instruit: & hortatur, *ut ex intervallo hostem carpant potiùs, ac fatigent, quàm, consertâ totâ manu, nimium incertam belli aleam experiantur.* & consilium prudens erat; verùm id evertens Ago, *aut pugnandum*, inquiebat, *aut futurum, ut à suis illicò desereretur. cogitaret, quot victorias minimâ suorum manu reportasset. militem se veteranum, & peritum belli, habere: at in Valdemari castris, turbam esse, maximè armorum rudem.* Stabant ad Viburgum acies, eo in campo, cui Gratenhedæ nomen, ineunt certamen acriter; militesque Valdemari, impetu in hostem facto, dextrum cornu sic impellunt, uti alii consternati fugam caperent. nam, validiùs his instantibus, illis è certamine se subducentibus, postquam ordines solverentur, tandem etiam funduntur. Sueno, fugere suos videns, ipse quoque pugnam deserit, &, citato equo, fugit. Erat in propinquo palus, cui Gratemosæ nomen: in quam ubi profugisset, & hæreret luto equus, ocyùs in pedes desilit. sed, armorum pondere gravis, illis quoque mox exutis, in interiora tendit. verùm ibi quoque obhærens, dum eripere se conatur, lassitudine superatus, cæteros consulere sibi quemque jubet. ipse, famulo uno comite, truncum, qui se fortè offerret, occupat, ut vires colligat. & vix sederat, cùm inveniunt quidam Valdemariani, qui investigabant prædam. hi, occiso priùs comite, ipsum quoque, se Suenonis esse scribam asserentem, & abduci ad Valdemarum postulantem, agnitum mox interficiunt: ac cadaver, nullo habito honore, illo ipso loco condunt; ubi posteà sacellum, in memoriam, exstruxere. Capti multi: & in illis, ex illustribus, Vlvo quoque, ac Thitlevus. quorum ille, à militibus Canuti velut unus percussorum accusatus, capite luit. at Thitlevus, qui Canutum, uti dixi, interfecerat, excusare crimen cupiens, & rejectam excusationem videns, adeò cœpit muliebriter ejulari, ut, à tam effæmi-

effoeminato, & ignavo, virum fortem, ac præstantem, interemptum, multo magis etiam indignarentur, & è medio ignominiosè tollerent. Sueno, in memoriam stragis, Gratenhedius cognomento appellatus. Commissum antem istud prælium anno millesimo, centesimo, quinquagesimo, & septimo, die S. Severino dedicato: qui in decimum Kal. Novembris incidit. alii, anticipant mensem; memorantque evenisse x Kal. Octobris: memoriæ, ut puto, lapsu. Itaque sic periit Sneno; cùm de regno cum Canuto, & Valdemaro, annos decem concertasset; Daniamque, per continua illa bella intestina, quàm gravissimè afflixisset. Variâ fortunâ usus; in principio fortiter satis, ac feliciter, cum Canuto dimicavit: sed ab eo mox ejectus, ad petendnm à Cunrado socero anxilium coactus fuit: inde, hoc vicissim pulso, fraude Cæsaris Barbarossæ, cui nimis imprudenter se permiserat, circumventus, regnum ejus beneficio ceu precarium retinere, & Canuto partem tradere. Post hæc, luxu, & superbiâ, populo intolerandns, pro libidine quidvis agere. Valdemarum, anteà addictum valdè, postquam à se suo scelere reddidisset alienum, & transire ad Canutum compulisset, qui vix unum sustinuerat, jam duobus impar factus, renovatâ summâ simulatione amicitiâ, inter ipsa mensæ hospitalis sacra tollere utrunque statuit. sed, cùm minimè ingens facinus successisset; &, Canuto solo cæso, evasisset Valdemarus; mox in pugnâ superatus, à rustico quodam, manifestâ numinis vindictâ, occiditur. tanto quidem nominis relicto odio, ut deinceps neque illo quenqnam Dani regem legerint, uec id reges filiis suis imposuerint. Ex uxore Adelheidâ, filiâ Cunradi Misnici, filium suscepit unicnm, sicut ex Saxone constat: cujus tamen nti nomen, ita fatum ignoratur.

VALDEMARVS I, cognomento MAGNVS.

Cæso, scelere Suenonis, uti dictum est, Canuto, ac Suenone inde ipso post conflictum interfecto, Valdemarus, jam totius regni potens, cùm Vlvonem, ac Thitlevũ, milites supplicio justo affecissent, in principio statim ipso boni regis, ac clementis, specimen dedit. quippe Magno, Erici Agni ex pellice filio, & Suenonis castra sequuto, cùm jam poenam exspectaret, vitam, & honores, dedit: plus cognationi tribuens, quàm injuriæ. cumq́, milites Canuti, hostiũ strage non contenti, omnes eos, qui consilia ad Canutum occidendum conjunxissent, & Thorbernum inter primos, etiam exilio puniri vellent, ne Canutum, & Burisium, quorum ambigua fides esset, armis damnatorum instrueret, maluit veniam dare sontibus, quàm supplicio æmulos exstimulare, aut firmare. cùm instarent nihilominus, ne Canutum interfectum vili pendere videretur, poenam illis, & exilium, pollicetur: ita tamen, ut liceret revocare, cùm sententiæ poeniteret. cæterorum, quos captivos belli sors iniqna fecerat, ei culpæ non obnoxios, maluit militiâ uti. Post clementiam tam insignem, ad virtutem bellicam versus, uti Daniam à piratis, tot jam annos infestantibus, liberaret, classem parat. sed, senatu dissuadente, mox omissa expeditio. nam deesse commeatus; Vandalique, in quos arma cogirabat, cuncta antè intellexerant, & excipere invadentem certi erant. ideoque nec consultum videbatur, robur Daniæ, quod iu classem hanc convenerat, & nobilitatis florem, temerè periclitari. unde Absalon, cùm roganti dissolutæ expeditionis causam responderet Valdemarus, *minimè periculo tot viros fortes, nobilesque, objectare voluisse*; *ergo ignavis*, inquit, *utere, & plebejis, quorum vilis est jactura: aut victurus maximo cum regni fructu, aut vincendus parvo damno.* Per id tempus, cùm Ascerus, Roschildensium episcopus, diem suum obiisset, de creando successore populus, & sacer ordo, ita graviter dissedere, nt in cædem res erumperet; denique, contempto rege, etiam procuratorem ejus invaderent; ac, direptis item bonis, ædes tandem solo æquarent. quam rex insolentiam ut coërceret, & auctores castigaret, illicò coactâ manu, ad exitium urbanorum properare videbatur. ac profectò intulisset; nisi, culpam deprecati, maximam pecuniæ summam promisissenr. itaque ingressus urbem, ac professus, jus se sacri ordinis tueri velle, jussit quatuor eligere notæ probitatis viros, & in istis Absalouem, tunc in cæteris eminentem: tum in chartâ nomen

ejus, quem Ascero successorem esse vellent, consignare. quâ in re cùm morem gererent, uno omnium consensu Absalon pronuntiatur: cujus clara, etiam in multis bellis, posteà pro Valdemaro, ac Canuto, ejus filio, opera commemorabitur: maximè laudanda quidem; magis tamen, nisi, pridem Deo, & ecclesiæ ejus, consecratus, sagum posteà vesti sacræ prætulisset: atque bella, quamvis justa, tamen plena sæpius impietatis, gerere duxisset prius, quàm commisso sibi populo verbum Dei explicare, & exemplo quoque suo pietatem erudire. Cùm Roschildiensem ecclesiam hunc in modum tranquillasset, ut ostenderet suum in pietatem studium, monasterium apud Cimbros quoddam condit, atque Vitæ-scholam dicit: causâ, ob quam condidisset, ipso nomine indicatâ. Inde in Vandalos bellum movet: quod, initio decretum, uti dixi, & omissum, nunc repetere illi visum. ac Borlundam invasisse nuntiatos, mox repressit. inde cùm in Cimbriæ maritima se, Falstriæque effudissent, & munitionem quoque Falstrii constituissent, regio pincernâ imposito; isque vocem aliquam liberiorem malè ad regem detulisset, hic ulturus, arma etiam intulisset, nisi mala improvisò valetudo tenuisset. quâ recuperatâ posteà, cùm errorem percepisset, morbum objectum, ceu à prohibente Deo, gratulatus sibi fuit. quin hortatus quoque Absalon, ut, omisso hoc consilio, potiùs in hostes iret; quique sacris Christianis toties renuntiassent, ad obsequium reductis, pietatem exercendam imperaret. itaque, consilio cum Absalone, Petro, Esberno, & Snnone, quibus plurimum tribuebat, illico communicato, placuit decerni classem, modicam, & expeditam; ac quamprimùm in incautum hostem duci. neque mora: comparatis navibus è Sialandiâ, Scaniâque jussi Falstrii, ac Lalandi, illis proximi, imparatos occupare. Convenere ad Landoram: sed, is locus quia regibus parum fortunatus esset, ideoque caveretur, recensere proximo in portu visum: ac compertum, sexaginta & ducentas naves esse. inde egressi, cùm præmitteretur Absalon, velut aditum tentaturus, atque in conspectu penè jam hostile littus esset, retrò cedere regem videt, & cum eo quoque cæteros; quam ob causam etiam ipse proram vertit: & ad Monam assequutus, liberâ oratione accusat eum, quod tranquillitatem aëris, & alacritatem militum, tum occasionem rei per utranque sat feliciter gerendæ, temerè destituisset. Ægrè quidem ille libertatem ferre, quanquam rectè admonentis, sed dissimulare offensam: &, composito ad benignitatem vultu, ejus studium prædicare, ac repetere navem suam. verùm quæ exorta nocte proximâ tempestas fuit, totos dies quatuor continuata, ita classem dissipavit, ut nec portus, neque anchoræ, tuerentur. Ea res dissimulatam regis iram porrò etiam lenivit: ac, vocatâ concione, corrigi præterita haud posse dicens, tempori consilium accommodandum inquiebat: & se quidem mori malle, quàm inglorium redire. quâ de causâ dat mandatum Absaloni, ut intentus in occasionem esset. Nocte proximâ, postquam siluisset ventus, statim signum navigationi datum: &, conscensis inde navibus, vix egressi portum erant, cùm oborta iterum tempestas gravis in discrimen universos summum adduxit. Absalon, qui regem antè reprehenderat, ne majore animo dixisse aliquid, quàm fecisse, videretur, & obnititur fortissimè, & instare Valdemarus suos jubet: donec navem, quæ vehebat, fatiscentem, permutare cogeretur. proximusque illi Eschillus, cui idem eveniret, indicat periculum regi, & recedit. moxque alii sequuntur: studio, an errore, incertum: adeoque vix è totâ classe naves sexaginta remanebant. Memorandus autem hic intrepidus Valdemari animus: quippe navi, uti dixi, jam compage dissolutâ, ut periculum vitaret, & perficeret institutæ navigationis cursum, jusso suam admovere Ingimaro, viro Scano, dextrâ ensem, lævâ autem signum tenens, in hanc transilit; ut audaciâ, sic felicitate, summâ. Cùm ad littus appulissent, jussi duces in commune consultare: placuitque invadere Barcam, à Rugiâ exiguo freto separatam. ac peractum tantâ id celeritate, ut, audito strepitu equorum, incolæ Cazimarum, aut Bugislaum, regionis suæ principes, advenisse existimarent. sed, conjectis undique telis, ac direptis passim

vicis, & incensis, statim hostem agnovere. interim præfectus classi, & custodiendo mari, quàm fortissimè incursantes Rugianos propulsabat: & à prædâ revertentes mox cohortes, etiam validiùs cum his pugnabant. sed, cùm illi in momenta quæque crescerent, placuit abnavigare: maximè cùm pars exigua tantùm classis præsto esset; & ex illa quæ ad littus appulisset, aliqua deseruisset. itaque, ferente vento, Daniam repetiere. Sub auctumnum, in eosdem iterum educit classem; & subjectum Arconæ agrum populatus, cùm recedere spoliis onustus vellet, obvium sibi hostem habet. Nebula erat, & impediebat visum: quæ cùm mox discussa esset, equo adacto advolat ad Valdemarum Perislavus, Vandalorum principis Nicloti filius, admonetque, *in propinquo hostem esse, & pugnandum statim fore.* tum conversus ad exercitum, *pristinæ virtutis suæ meminisse omnes* jubet. *quippe obvios jam dari, quos nequicquam studio pridem singulari quæsivissent; quique Daniam omni injuriarum genere affecissent: præter prædam, abductis liberis, & uxoribus, in durissimam servitutem. nunc occasionem sui ulciscendi certam esse.* Perislavus hic, exosus impium idolorum cultum, ac sævitiam patris quoque in Christianos detestatus, patrio relicto solo, profugus ad Danos venerat; &, militiam amplexus; aliquot à Valdemaro insulis præfectus erat: ac nunc castra item ejus sequebatur. hinc affectus, & de hoste imminente admonitio. Itaque gnarus Vandalos appropinquare Valdemarus, classicum canere suos jubet, prœliumque inchoare. quod vix factum, cùm in fugam hostis vertitur; rexque, acriùs persequutus, equo effunditur: & à suis sublevatus, nihilominus fugientes porrò urget. multi cæsi; multi etiam, dum trajectum suum repetunt, per quem venerant, & incautiùs properantes, vado aberrant, suffocati. Post victoriam, totam Rugiam populatur; & cum spoliis quàm amplissimis domum redit. vere proximo, tertiùm coactâ classe, postquam denuò bello petere Vandalos constituisset, gnari illud Rugiani, ocyùs Domborum mittunt, virum inter suos clarum dignitate, ac prudentiâ: qui & pacem precaretur, & obsequium promitteret. is, cùm sciret, Absalonem plurimum apud regem posse, eum adit, & ad regem mox admittitur. ubi videns, omnia parata esse; neque quicquam, præter ventum, exspectari; pacem orat, tam demissè, ut conditiones quasvis accepturus videretur. sed, diutiùs dum subsistunt, vento adverso, ac deficeret commeatus; & dissidium, uti fit, exoriretur; animosior, quam suppliciter antè pacem postulaverat, mox se accepturum negat, nisi sub æquissimâ conditione. cumque primò de tractationis modo ageretur, obsidesque exhiberi Absalon vellet, pollicetur, si vicissim ille daret. quod cùm is indignè ferret, &, haud consuevisse Danos, responderet, regerit Domborus statim; *rationem temporum habendam esse. olim potiores illos, nunc se pares; aut fortunâ viribusque, etiam superiores.* Refert hæc ad regem Absalon: atque is, superbiâ Dombori offensus, abire eum sine responso ullo jubet. verùm, quando etiam tum adversari ventum cerneret, & incerta quoque belli apud animum reputaret; insuper, conatus quanquam primus satis successisset, nihilominus haud tam facilè debellari eos posse, ducem etiam Saxoniæ, Henricum Leonem, uti arma sociare vellet, rogat. & is facilis, anteà infestus Vandalis, in societatem venit; partim præmio pellectus, partim fines proferendi commodâ occasione, atque ulciscendi studio. itaque consilia, & arma, jungit: &, navalibus eos copiis aggressuro Valdemaro, ipse terrâ impetum facit. Valdemarus, postquam classem trajecisset, militem ad Pol[illegible] exponit. ac vicinum tractum omnem ipse pariter & Henricus, viribus consociatis, populantur. Vandali sæpe ex insidiis militem Henrici occupant, pabulandi gratiâ progressum longiùs; quosdam etiam intrà castra retrò agunt. & Henricus, ut reprimeret, mittit rursum pabulum conquisituros; quibus equites selectos, peditesque levis armaturæ, miscet, manu promptos. qui cùm paulum processissent, veniunt ad eum locum, quem Niclotus, dux Vandaliæ, insidebat: isque erumpens, irruit in venientes. acre prælium committitur: & utrinque fortiter pugnatur diu. tandem Vandali, maximâ suorum parte profligatâ, & amissâ spe victo-

victoriæ, principem destituentes, fugam capiunt. at Niclotus, pugnâ excedere turpe ducens, nihil motus, diu etiam præliatur: donec tandem, telis obrutus, & vulneribus confectus, viribus prostratis, caderet. caput ejus, conto fixum, cùm circuntulisset miles, id Henricus Valdemaro regi mittit. quod cùm fortè Perislavus, ejus filius, inter cænam accepisset, primò tristis, cùm dedisset, quod debebat, pietati, animo mox obfirmato, *verum Deum qui contemneret, & in piis etiam persequeretur, meritò sic periisse, neque eum pro parente se habere*, inquiebat. Iuter ista Valdemarus, Absalonque, cùm Henricum accessissent, & consilia contulissent, epulum magnificnm Henricns præbet. unde cùm digressi essent, & Henrico compellandi iterum necessitas oboriretur, mittit eò Valdemarus Absalonem, & Perislavum, quem sororis matrimonio arctè sibi tunc obstrinxerat. qui cùm jussa nuntiassent, & Henricus redituros paullulum subsistere vellet, ut majore comitatu, viis undique obsessis, tutiùs reducerentur, moram tamen, jam eductis extra portum navibus suis, & obnoxiis tempestati, non ferentes, ocyùs per medios hostes mox in castra rediere. Hinc in Varnum, tunc Gudacram appellatum, classem movent. sed vadosum cùm id flumen nimis esset, neque naves grandiores pateretur, vix minores introductæ. & id metuentes hostes, aditum prohibituri, eum navibus circumsepserant. quod cùm ignorarent Dani, ubi vado obhærerent, impigrè exsilientes, inter aquas hostem accurrentem cædunt. & inprimis, postquam intrepidè Perislavi naves duæ subiissent, cæteræ, sequutæ exemplum, acriterque in hostem invectæ, eo mox in fugam acto, suam in potestatem naves fugientium redegerunt. ac navigio minore rex provectus in interiorem sinum, illicò Sunonem mittit, qui objectam prædam abduceret. isque in Rostochium propinquum invadens, consternatos oppidanos ad deditionem cogit: oppidumque populatur, & incendit. inter alia, simulacrum, summâ diu apud cives veneratione habitum. quibus actis, adit Valdemarum Henricus, ut consilium conferret. inter quæ affertur rumor, illud agere Rugianos, nti regem interciperent, redituque ad classem suam prohiberent. quod ne fieret, interrupto mox colloquio, cùm ad littus rediisset, comperit, latere hostem intrà occultos maris sinus; ut, dum sui longiùs digrederentur, prædæ conquirendæ causâ, ipsi naves interverterent, & eriperent redeundi potestatem. verùm rex, qnem hoc consilium non lateret, ut decipere cupientes ipse falleret, mittit ex præfectis navium Magnum quendam; qui, prædatione fictâ, & injecto in vicinos agros igne, hostem ad classem invadendam invitaret. qui cùm statim morem imperatis gereret, & confestim Rugiani, vacuam præsidio classem arbitrati, impetum in illam facerent, penè omnes cecidissent, ni insidias nonnulli, nimiû præcipites congrediendi, detexissent. hinc, exacto populatione biduo, fugientes persequuntus, classem ad Vabugiam sistit. ubi, belli jam pertæsi, neque spem in armis ullam superesse reputantes, iterum Dumboro misso, pacem Rugiani petunt. &, quantumvis reluctante in principio Absalone, tamen, eo delenito, tandem etiam consequuntur: atque victor Valdemarus mox in Daniam revertitur. ubi, pio animo, ceu gratias acturus Deo ob victoriam, adjutante, ac præfecto pio operi, Absalone, duo in Sialandiâ cœnobia condit, Soram, atque Anderscoviam; ac proventum magnum donat: tum Ringstadium in majorem modum auget. condit & in Cimbriâ, quod Tutam-vallem appellabat. Quæ dum agit, bellum domi quasi intestinum surgit, cum Eschillo, archiepiscopo Lnndiensi. Causa prima: postquàm Romæ vitâ functo Adriano, nominis illius IV, duo papæ per dissidium constituti, Alexander, atque Victor: & in Alexandrum Galli, Italique; in Victorem, Fridericus Imperator propenderet; & Eschillus, à Victore alienus, Alexandrum tueretur; etiam pendente lite, usu venit, ut Occonem victor qnendam, approbante Valdemaro, Slesvicensem præsulem renuntiaret. quem Eschillus, Alexandri, uti dixi, partes seqnens, qnasi vitio creatum, cùm admittere detrectaret, contra volnntatem regis, diris insuper devotum, arcet sacris. accedebat, quod thesaurum, quem è Galliâ advehendum procuraverat, ejus, quem huc

hoc ablegaverat, imprudentiâ detectum, quidam, conscio, ut volebat, Valdemaro, inter viam rapuissent. hinc, qui anteà illum offenderat, nunc & iram ipse capit: & per Absalonem primò, hinc Gerardum, Esromæum tunc abbatem, cui ampliùs confideret, nuntiatum ei cupit, *petere se, ut aut reddi prædam curet, aut, si nolit, bellum exspectet.* quod cùm Absalon, qui exasperatum iri regem sciret, quanquam verbis pro prudentiâ, quâ pollebat, lenioribus retulisset, rex, superbiam indignatus, *anteà priorum regum sanguinem bibisse*, inquit, *nunc sitire etiam suum. sed à Deo gladium se accepisse, quo in ordinem rebellantes cogere possit: & hoc ipsum scire velle.* quæ Eschillo postquam nuntiata essent, is dejicere planè animum: &, quem pridem lacessiverat, graviter nunc formidare. itaque, periculo ut se subduceret, in longinquam Vermelandiam, dum offensa Valdemari leniretur, proficiscitur. Valdemarus, qui ulcisci contumeliam statuisset, mox nonnullas copias conscribi jubet, obsidetque quam ad Lethram in palude urbem struxerat. quæ munita quanquam esset, loci pariter naturâ, & invecto commeatu, tamen dedituros se præsidiarii promisere, ni Eschillus brevi tempore ad conciliandam sibi Valdemari gratiam reverteretur. tum, in ejus rei fidem, obsidem nepotem tradunt, qui Esrumi alebatur. Hoc accepto, rex parumper, dum responsum ab Eschillo referretur; ab obsidione abit. illo verò respondente, *pluris sibi urbem esse, quàm nepotem; & omninò strenuè defensam cupere*, mox regressus, ut obsessos magis premeret, ante eam munimentum ingens condit. adjuvabat etiam hiems: & adstricta gelu palus facilem accessum dabat. addit dolum; litterasque velut ab Eschillo, mittit, quîs deditionem mandat: *nam nepotem planè liberatum velle; ac mandatum, quod dedisset ipsis pridem nimium commoto animo, nunc sedato revocare.* Inter ista, crucem in conspectu ponit; & nepotem, ni deditionem faciant, in hanc ipsam sublaturum se minatur. quo accepto, illicò Gerhardus prodit; &, cum aliis aliquot ex sacro ordine regem accedens, uti parcat adolescenti supplex rogat: ac promittit, se facturum, ut obsessi sese dedant. hinc regressus, seriò cum oppidanis de deditione agit: &, quandoquidem hanc Eschillus ipse mandet, minimè differendam esse, ut periculo tam præsenti obsidem suum liberarent. quibus verbis postquam illis persuasisset, incolumitatem pacti, urbem tradunt. Hinc in Scaniam transgressus Valdemarus, arces omnes, quæ in diœcesi essent Lundiensi, capit, & præsidio munit. Quibus gestis, serò Eschillus pœnitens temeritatis, per legatos veniam delicti petit. ac concedit Valdemarus: sed hâc lege, *quæ superiores reges bona ecclesiæ Lundiensi tribuissent, ea uti universa restitueret.* Ita ille, stolide irritato rege, atque, quod minatus erat, bellum passus, maximæ calamitatis sibi, & ecclesiæ suæ, quę privata bonis omnibus, auctor fuit: manifesto sat exemplo, Deum, qui superbiam odit, in quocunque hominum genere, eàm in ecclesiæ suæ administris, etiam summis, quos humilitate piâ, humilique pietate, prælucere universis æquum erat, maximoperè detestari, & punire severissimè: atque eò quoque graviùs, quo sublimiùs quem evexerit. Sub id temporis legatus à Victore papâ venit, Christianus, posteà præsul Moguntinus; qui cùm regi, ac proceribus, variè persuasum vellet, ut in ejus partes irent, rexque etiam in hoc ipsum propenderet, adversantem Eschillũ habuit. isque, itinere Hierosolyma instituto, inter viam Alexandrum, quem pontificem supremum cum Victore constitutum, anteà commemoravi, Romæ invisit; & de iis, quæ gessisset, certum reddit: consulitque, quid deinceps faciendum sibi putet. Inter quæ, cùm illud unum maximè Victoriani molirentur, ut in partes Danos traherent, rex, qui nihil temerè agendum hîc existimaret, ut negotium cognosceret, mittit in Germaniam Radulphum quendam, sibi à sacris, è Britanniâ oriùndum, & facundiâ, quàm prudentiâ, meliorem. hic à Cæsare quoque ipso, & Victore, qui tunc Cæsarem sequebatur, summâ simulatione admodum benignè exceptus, cùm legationis causam explicasset; *Maximè dolere sibi hoc dissidium*, inquit Cæsar, *quod exortum inter Cardinales esset; longiùs etiam duraturum, quòd Concilio se submittere Alexander, nimium superbus, nollet.* at *Victorem, virum bonum, & modestum;*

ſtum, pridem huic cauſam ſuam permiſiſſe. itaque placere ſibi, ut certamen, tam periculoſum eccleſiæ, atque orbi Chriſtiano, tolli poſſet, & Concilium indicendum, & ad illud convocandos reges univerſos eſſe. jam Italiæ primates ferè omnes in hoc ipſum conſenſiſſe: ſed id unum valdè ſe habere anxium, quânam reges ratione commodè in unum locum convocari ſe permitterent. multum ipſum apud Valdemarum poſſe; qui ſi ſibi perſuaderi pateretur, etiam exemplū ejus apud cæteros valiturum. ac, laborem tam præclarum ſi ſuſcipere non gravetur, ſe, ob ſingularem ejus ſapientiam, & virtutem tam illuſtrem, cùm daturum in Concilio primas ipſi partes eſſe, tum provinciæ in Italiâ alicujus, & Vandaliæ, præfecturam. Hæc Radulpho cùm dixiſſet, verbis ad benevolentiam magno ſtudio comparatis, in ſententiam eandem mox ad Valdemarum ſcribit: &, accedere ne detrectet, orat, atque obteſtatur. *pium, ſanctum, & eccleſiæ univerſæ gratum id officium futurum eſſe, ſi præſentiâ ipſe ſuâ, & conſilio, publicam adjutet pacem: ac diſſidium, in majores poſteà turbas deſiturum, tollere velit.* Quæ verborum lenocinia eò maximè pertinebant, uti dolo circumventum, quem in Daniâ jam potiri rerum ſummâ, æmulis duobus cæſis intellexerat, & è regno evocaret, ſicut anteà Suenonem, &, ereptâ item priſcâ libertate, jusjurandum in verba ſua dare cogeret. itaque perlectis literis, & auditis, quæ Radulphus de inſigni Friderici, ac pontificis Victoris, benevolentiâ ſat prolixè retuliſſet, adeò ad ſuſcipiendum iter incitatus fuit, uti nec conſilio ſenatus ullo, neque etiam Suenonis admodum recenti exemplo, retrahi ſe à propoſito pateretur. Abſalon, cùm omnia tentaſſet priùs, neque dimovere eum à ſententiâ ſuâ poſſet, comitem itineris ſe poſtulanti tandem addit. tum adſcitus & Radulphus, de quo dictum, & Esbernus item Snarius; aliique in nobilitate clari: tum Burisius, è propinquis; & ſuſpectus, ne quid novi per abſentiam moliretur. Poſtquam Eidoram attigiſſet, poſtulato ab Adolpho, Holſatię comite, commeatu, alios ibidem viæ ſibi ſocios, adjungit, & Adolphum quoque ipſum, magno ubique plauſu exceptus: adeò creſcente numero, ut exercitus, potius quàm comitatus, videretur. quin, nonnullis alibi diffugientibus, opus habuit præmittere, qui & confirmarent timidos, & ſubſiſtere juberent: etenim non bellum ſe, ſed pacem, ferre; pretioque commeatū neceſſarium poſtulare. Vix ingreſſo Mediomatricum urbem, Henricus Leo, dux Saxoniæ, veteris amicitiæ memor, maximum honorem habuit. Poſtero die, Abſalonem, & Radulphum, cùm ad Cæſarem ſalutandum amandaſſet, is ſuperbè accuſare, *quod veniſſet juſto tardiùs, quàm clientem, & obnoxium Imperio, decuiſſet*, quibus verbis motus Abſalon, vir ut animi erectus, ita linguæ in tam bonâ causâ liber, *priùs id oportuiſſe factum*, dicit, *quàm verborum blandimentis, & promiſſis, eò regem impuliſſet, ut, relicto regno ſuo, contrà procerum conſilium, ſolo pacis in eccleſiâ inſtaurandæ ſtudio ductus, iter adeò longinquum, & moleſtum, inire vellet.* ac, cùm ille ſe negaret quicquam regi promiſiſſe; *atqui*, inquit, *en Radulphum tibi teſtem: cui ſi fidem derogabis, at non literis, quas ſcripſiſti, derogare unquam poteris.* & perſtanti, ac Radulphi, & literarum, pariter fidem elevanti, *ergo*, ait, *liberum concede abitum, quem in literis promiſiſti.* cui poſtquàm iracundè reſponderet; *non majoris ſe diſceſſum ejus, quàm adventum, facere*: recipit ſe ad Valdemarum, & exponit, quæ loquutus Cæſar eſſet. quibus ille intellectis, pœnitere, quamvis ſerò, ſe teſtatur, quod ſenatus monita non admiſiſſet. inde, animo confirmato, de diſceſſu in vicinam Galliam conſilium capit. quippe illic fœdere conjunctum regem; liberumque commeatum, ac tutum, fore: reditumque ad ſuos certum. quæ dum ſeriò deliberat, mittit Cæſar, qui ab eo jusjurandum Imperii nomine poſtularet. cui graviter Valdemarus: *à ſenatu, populoque, qui, excepto rege ſuo, neminem agnoſcerent ſuperiorem, regnum pridem accepiſſe, liberâ electione, ac majorum item more. eos ſemper, cui vellent, id dediſſe, ante ipſam Imperii ſedem Romam conditam: & continuatâ id ſucceſſione etiam ſibi contuliſſe. populo ſe quàm liberrimo imperare: quique reges ex ſe capere, non à Cæſare accipere, conſueviſſet. neque liberum ſibi eſſe, priſcam ejus libertatem, ipſo invito, quovis modo imminuere. itaque facturum rectius Imperatorem, ſi nil contrà Daniæ antiqua jura, populique libertatem, conaretur. ſe veniſſe, non ad dandum illi obſequii jusjurandum*

dum, quod nec regum ante se dedisset quisquam, sed ad litem, de primatu in ecclesiâ inter Cardinales ortam, suâ operâ componendam. quod ut facere summo sit paratus studio, ita potiùs cervicem feriendam præbiturum, quàm in libertatem suam, populique, à quo regnum accepisset, rem vel minimam admissurum. Hoc responsum postquam Cæsar accepisset, animum ejus inconcussum, & virtutem admiratus, ut obstringeret beneficio, quem non posset metu impellere, convocat Germaniæ principes, adigitque juramento, *ut Vandaliam universam armis ei suis parent, simul domum rediissent. quod præstare si non possent, reducem se ex Italiâ, in quam iter cogitaret, ad constituendam pacem, vires suas conjuncturum.* ac, cum neque sic jurari Valdemarus à se posse, sine procerum consensu, affirmaret, id petitum; *ut obsequium verbis tantùm polliceri ne defugeret, cætera immunem fore: nec cogendum, ut accederet ad conventum, quem pro more, ac jure suo, imperare Cæsar soleat; aut ejusdem quoque bella suis copiis adjuvaret. nec teneri denique in ista filium, aliquando successurum, nisi sua sponte velit.* Sic obsequium circumvento Valdemaro, quod non ullo jure posset, fraude extorsit. Post quæ Victor, convocatâ concione, cùm legitimum se pontificem, Alexandrum illegitimum, multis verbis ostendisset; & orationem ejus ipse Cæsar ac Rainaldus, præsul tum Coloniensis, adjutassent; ac jam æmulum devovere diris vellet, Valdemarus, ne in schisma, quod damnabat, consentire videretur, cætu exit. inde Daniam suam repetit; ac reversus, inter plausus, & lætitiam, gratulantium, quod feliciter rediisset, filio Canuto augetur. quem cùm sacro statim fonte Absalon tingeret, præter alios primates, etiam Guthormus suscipit, Sueciæ dux, & legatus regis Caroli; per id fortè tempus missus, uti neptem Valdemari, antè regi desponsatam, secum abduceret. Valdemarus, postquam manus Imperatoris hunc in modum evasisset, ut se contra Germanorum irruptiones magis etiam tueretur, Danewircam, anteà obseptam lignis, muro cingit. Inter ista, è Norvagiâ etiam legati adsunt; atque regnum illi offerunt, si Erlingum, qui invaserat, propulsaret. isque, ne externo bello temerè se permisceret, animis priùs popularium diligenter exploratis, cùm consensum intelligeret, mox suppetias decernit. quod Erlingus simulatque accepisset, ultimos Norvagiæ fines fugâ petit. quâ de causâ Valdemarus, nullo se objiciente, immò summâ gratulatione passim ab omnibus exceptus, peragratâ magnâ regionis parte, cùm ad Sarpam tandem urbem accessisset, à Vicensibus rex creatur. ac Norvagiam sibi totam subdere facilè potuisset, nisi populi concionibus interesse, quàm in hostem porrò ire, maluisset. inde, postquam ad Tonsbergum classem suam appulisset, ex episcopis, atque toto sacro ordine, cujus summa per Norvagiam tunc auctoritas, nemo obviam processit: seu Erlingi illud studio, sive patriæ, factum fuerit. solus Ormus, qui germanus Magni regis frater erat, illibatâ, quam dedisset ei, fide, adit, & obsequium offert. verùm rex, deficiente commeatu, mox exercitum reducit, sine injuriâ alicujus: ac non pauci Norvagorum comitati; qui, Erlingum, velut posteà reversurum, metuentes, tutò in Daniâ exulare, quàm in patriâ vivere periculosè, maluere. At Erlingus, discessisse Valdemarum certior factus, mox recurrit; &, in Cimbriam irrumpens, classe regiâ in Diursâ amne fusâ, ac fugatâ, spoliis onustus multis, in Norvagiam revertitur. at Christina, ejus uxor, filia Sivardi regis, supra sexum prudens fœmina, postquam trahi bellum videt, impetrato commeatu, Valdemarum regem adit. Valdemarus, ut qui consobrinus esset, cætera humanus quoque, excipit advenientem perbenignè; &, admissam ad colloquium, sæpè perlibenter audit. Vere primo, nuntium marito mittit, qui in Daniam evocaret; ac suaderet, ut quamprimum, qualibet conditione, Valdemari gratiam recuperare conaretur. neque is moratus quicquam, iter init: unicâque vectus nave, cùm in Cimbriam appulisset, Valdemaro, nihil tale exspectanti, Randershusii sese sistit. & compellans; *ecce*, inquit, *Valdemare, tuâ fide, nec petito commeatu, huc accedo. tanta est fiducia virtutis tuæ, ut hostile nihil hostis abs te metuendum putem.* cui blandè is respondet: *tutò id, Erlinge, potes. neque enim moris mei est, inhumaniter excipere sponte ad me venientem.* inde Erlingus, propiùs accedens

cedens regem, ejus manum osculatur, & regreditur. tandem pacem sibi parat, eâ lege; *ut in Daniâ ipse obses remaneret, & vicissim iret in Norvagiam Esbernus Snarius.* denique Vicensium item comitem facit: territorium universum, reditusque, donec vivat, regis nomine possessurum. Ita rebus in Norvagiâ tranquillatis, Vandali mox defecere. quos ut denuò cogere ad obsequium posset, cum Saxoniæ duce, Henrico, fœdus icit: ac, firmandæ amicitiæ, ejus filiam Gertrudim, tum in cunis vagientem, Canuto filio, vixdum annum unum nato, uxorem capit. quâ affinitate Henricus, promptior ferendo auxilio, ocyùs equitatum cogit; præficitque Adolphum Holsatum, Henricum Razeburgensem, & præfectum Suerini Guncelinum, aliosque: ac præmittit in Vandaliam, ipse mox cum peditatu sequuturus. Inter ista Valdemarus, classe instructâ, cùm in Rugiam appulisset, dat mandatum Absaloni, ut auxilia illic paret. ipse Henrico ut promissum exhiberet, se ad Penum flumen sistit. Absalon, benignè exceptus, cùm legationem regi Torislao explicasset, isque classis supplementum promisisset, Valdemarum mox subsequitur. Vandali verò, cùm præmissum ab Henrico equitatum accepissent, antè, quàm coirent vires, impetum faciendum rati, acriter invadunt hostem, & profligant. inter alios cædunt quoque Reginaldum, & Adolphum, Holsatiæ comitem. sed Cadméam hanc victoriam effecere Guncelinus, & Henricus Razeburgensis: qui, collecto milite jam fugiente, & ad signa revocato, mox victores, prædæ intentos, cecídere. & Henricus, ægrè Adolphi cladem ferens, adeò exarsit irâ, & cupidine ultionis, ut, quocunque impetus ferret, universa devastaret. etiam Deminam urbem, & Coscoviam, postquam cives excessisse comperisset, solo æquavit. Rex in terram cùm exposuisset copias, Valogastum, vacuum civibus, qui trans Penum flumen fugerant cum uxoribus, liberisque, intrat, & præsidio munit. ubi, re deliberatâ cum Henrico, postquam Penum trajecisset, Vandali, direptiones oppidorum, & incendia, metuentes, per legatos pacem petunt; & in potestate ejus se futuros pollicentur, si incendio abstineret. cumque rex, ignaro Henrico, veluti militiæ socio, nihil constituere vellet, per Torbernum, clarum inter Sialandos, nuntiat, quid hostes agerent. qui negotium cùm arbitrio Valdemari se permittere responderet, pax concessa, eâ lege; *uti obsides, & tributum, exhiberent: ostiumque Peni obstruerent, è quo tot excursionibus regnum Daniæ infestassent; oppidumque Valogastum, in tres partes distributum, Tetislavo, Cazimaro, & Prislao, subjaceret: tum Henricus, quas munitiones pridem in Vandaliâ possedisset, etiam porrò possideret.* Postquam, constitutâ pace, Valdemarus discessisset, qui cum Cazimaro erant, non ferentes exterorum hominum societatem, neque vim tentare ausi, clam palamve Rugianos divexantes, & piraticam exercentes, fœdus ictum variè transgrediuntur. &, Henrico confirmante, Rugiani palàm hostes Valdemaro se ostendunt. isque, accensus tam perfidiâ amici, quàm temeritate hostis, quem jam nuper subjugasset, Rugiam invadit denuò: & in portum, quem dicebant Porum, ducens, ne cum Rugianis cunctis dimicare cogeretur, noctu jubet Absalonem navibus Ziudram petere, ipse mox subsequuturus. ac vigilibus postquàm discedendi tempus observari præcepisset, atque illi, somno graves, quod mandârat, neglexissent, Absalon, digressus solus, & Ziudram, & vicinos item agros, ferro, ac flammâ, populatur: tum & hostem occurrentem levibus quibusdam præliis fundit, & in fugam agit. Rex, cùm posteà experrectus iter porrò institueret, Absalonque venienti rem patratam nuntiaret, gratulatus sibi fuit, quod exigua adeò manus, se absente, rem feliciter perfecisset. Hinc cùm, aliis insulæ tentatis locis, domum copias reduxisset, sub auctumnum mox regressus, agros vastat; &, abductis inde frugibus, obsidet Arconam urbem, & oppugnat. sed, obsessis quàm fortissimè repugnantibus, desinens obsidionem, in interiora pergit, & incendio quæque vastat. quâ re territi Rugiani, cùm auxilium à Saxoniæ duce, Henrico, cujus fidei se commiserant, frustra hactenus exspectassent, supplices ad Strelam flumen regem adeunt; & obsidibus, ac pecuniâ, pacem redimunt: tum, rejecto impio

pio idolorum cultu, solum Christum se deinceps verum Deum agnituros pollicentur. Per id tempus Valdemarus, Sobislaum, principem tunc Pomeraniæ, bello aggressus, urbem struxit Danisvicum, ceu Danorum vicum dicas, juxta Vistulam, ubi in mare se infundit. Hæc in eam, quam videmus, magnitudinem tractu temporis excrevit: & nunc etiam Dansvicum, prisco nomine, appellatur. Post hæc regni optimates, cum distractum bellis regem continentibus cogitarent, & incerta item rerum secum expenderent, ne, si dubia pugnæ alea, aut quicunque alius casus, eum eriperet, vacuum rectore regnum hostis quisquam infestaret, eum accedunt; postulantque, *ut communicari honorem regium Canuto filio, bimulo tum, vel, ut alii, quadrimulo, æquo animo pateretur: ac, si ipso aliquid humanitus fieret, esset, in quo spes cunctorum acquiescerent. etenim obnoxia ferè multis malis sine certo successore regna esse, atque id præterito triumviratu didicisse. itaque concederet, quod postularent; sibi honestum, regno utile.* Nec ingrata Valdemaro hæc petitio: ac prudentiam senatorum, animumque in se benignum, cùm laudasset, perlibenter obsequutus, socium sibi filium Roschildiæ legit, pleno omnium consensu: nisi quod Burisius solus neque suffragatus fuerit, neque acclamatione solitâ electionem prosequutus. siquidem, propinquus regi, ipse regni aliquando obtinendi, uti tunc existimatum, spem conceperat. ac suspicionem auxit, cùm non multò pòst adsciscì in militiam Canuti, cæteris id haud gravatè permittentibus, detrectaret. cujus utriusque facti postquam se composita oratione excusasset, rex offensam maluit dissimulare, quàm deponere: mox ultarus, novi criminis manifestum, ut dicemus suo loco. Et hæc gesta anno millesimo, centesimo, sexagesimo & quinto, à quibusdam memoratur: alii, biennio seriùs, nempe sexagesimo septimo, scriptis produnt. at Ericus Pomeranus omnium dissentit maximè; nec Canutum universim Daniç totius regem factū tradit, sed Hallandiç, Scaniæque: idque toto pòst decennio; scilicet millesimo anno, & centesimo septimoque & septuagesimo: cùm tunc annos quatuordecim natus esset. & illius major mihi est auctoritas; ac similius item vero, & prudentiæ magis quoque consentaneum; exspectasse senatores, dum, adultiore ætate, indolem Canutus suam regno ostenderet. Vere proximo, denuò infesta arma in Vandaliam movent Scani, Sialandi, & Fionii; ducibus Absalone, & Magno, filio Erici Agni: additusque his Christophorus, naturalis regis filius; uti medius inter illos, velut latera muniturus, militaret. ac provinciam Tribusanam mox aggressi, ita ferro universam, atque flammâ, devastârunt, uti diu post id tempus desolata permaneret. unde cùm reversi essent, rex Christophorum Petro tradit, & Selgrethio, qui præceptis honestatis, ac virtutis, adolescentem erudirent. Hinc, æstate redeunte, expeditionem repetit. nam haud semel Volgastani fœdus ictum violaverant: cùm & urbe Rugianos ejecissent, & piratas intrà Peni amnis ostium recepissent. itaque Lentitios dum proficiscitur, à Saxoniæ duce, Henrico, admonetur, ut Burisium caveret; qui cum Ormo, fratre suo, & Erlingo, qui Norvagiæ regnum invaserat, de aggrediendâ Cimbriâ, atq; ipso opprimendo, simulac ab expeditione hâc reverteretur, conspirasset. & indicium hoc epistola Norvagorum intercepta confirmabat. ad hæc Tocco accedebat, Vendilæ præsul: qui in sua eum verba jusjurandum dare militem coëgisse memorabat; quæque de insidiis ejus acceperat, exponebat. Valdemarus, qui adversus consanguineum, crimen sibi intentatum pernegantem, nil agendum temerè existimaret, secum illum remanere, & judicium exspectare æquum, jubet: & affirmat, nil passurum, si, detectâ veritate, innocentem inveniret. interim abducit Latrum; & custodiæ liberæ, sed certæ, mandat. Inter ista, cùm Erlingus, tum Burisii frater, Ormus, è Norvagiâ egressi, facto in Cimbrorum classem in Diursâ amne impetu, eam, dum præfecti absunt, redigunt in potestatem. hinc, Burisii nave captâ, vicum Sialandiæ petunt, *Portum mercatorum* dictum, quem nunc Hafniam appellamus, celeberrimum regni emporium. & exscendere cupientes Absalon, ac Sialandi, arcuere. & post levia quædam prælia, cùm conatum frustra esse Erlingus cerneret,

neret, ac consilia emanasse, in Norvagiam recedit. Rex, insidiis manifestis, in Burisium, velut majestatis reum, animadvertit: sed supplicium, variè auctores tradunt. nam in carcerem conjectum, Saxo prodit; oculis privatum, Ericus; suffocatum, Albertus, abbas Stadiensis; Boriumque, non Burisium, eum dicit; inter acta anni millesimi, centesimi, septuagesimi, & tertii. Inter reditum Erlingus à Sialandis, & Hallandis, divexatur: Absalonque, ut piratas Sialandiâ prohiberet, arcem Stegelburgum condit: quæ deinde Axelhusia, ac postremum Hafnia est nuncupata. Valdemarus, cùm Erlingum castigare, classe in id comparatâ, statuisset, tenuit Henricus Leo. qui, neglectâ amicitiâ, atque foedere, Bugislaum, Vandaliæ principem, vim Danorum metuentem, ideoque ad se profugum, & in clientelam admiserat, & susceperat defendendum. atque mox, ad Crempam flumen, collocutus etiam expostulare; *cur clientem suum invaderet, necdum culpæ accusatum.* ad quæ breviter Valdemarus respondere; *non se ullis prohiberi minis posse; aut potentiâ, quin in regni sui hostem arma ferat.* Post colloquium, permanente controversiâ, dissolutum quoque foedus. Erat Daniæ tempestate eâ status perdifficilis: cùm hinc Vandali, Saxonesque, illinc Norvagi impugnarent. adeoque metuendum Valdemaro, ne, dum illos impugnaret, hi à tergo impetum in regnum facerent. itaque in Sialandiâ, ad piratas propulsandos, mare communire visum: & Esbernus Snarius Callundeburgum, dante id negotium rege, illic condit. etiam arcem; & excelsam unà turrim, validamque, Folam à se nominatam: è quâ, ceu insigni speculâ, latè mari venientem conspicari hostem posset. Inter ista Godescalcus, summi inter Danos loci, qui, familiaris multis è primatibus Vandalorum, longo usu etiam peritiam sibi linguę gentis comparaverat, de solvendâ Vandalorum Saxonumque amicitiâ tacitè consilium capit, indicatque Absaloni. quo laudante, cùm ad Pomeranos sese contulisset, *suo se in gentem affectu motum* ait, *uti illam de pernicie imminente admoneret. ac mirari, cur his pareant, qui exutos patriâ velint. lubricam Henrici fidem, vel ex Danis sat constare. quippe cum bis toties percussum foedus maximâ semper levitate violasse. id futurum prævidere, ut, ereptâ libertate, in servitutem universi redigantur. quod si neque ipsi videant, neque sibi persuaderi patiantur, at tuerentur loca, oppidaque, quæ in finibus occupata Saxones sic muniissent, ut ex illis facilè Vandaliam sibi subjugare totam possint. itaque Illogam urbem cogitarent, Razeburgum, & Suerinum: ac de cætero sortem suam æstimarent. insuper ob oculos proponerent Niclotum sibi, & Prislavum: quorum istum, patriâ, bonisque omnibus, evertissent; illum, vitâ spoliassent. alia Danorum studia, alium longè finem esse, in foederibus contrahendis. neque bella, neve terras aliorum invadendas, verùm pacem, & commercia, animis suis agitare. itaque hortari eos, ut, præsidiis deturbatis, ad Danorum amicitiam, tot foederibus obligati, revertantur: & deinceps sine dolo illam colant. ita fore, ut feliciter porro agant; patriæque libertatem priscam reddant, ac confirment.* Quibus verbis excitati Pomerani, cùm præsidia totâ penè regione dejecissent, motus famâ perturbatus dux Henricus, veritusque, ne ex alterâ quoque parte Valdemarus, hâc occasione usus, in Saxoniam arma caperet, per legatos, Henricum Razeburgensem, & Cunradum, Lubecensium antistitem, culpam rupti pridem foederis deprecatur; quamque nimis temerè deseruisset amicitiam, reddi orat. tum, quandoquidem major filia, quæ Canuto, ejus filio desponsata, nuper diem obiisset, alteram minorem offert: postulatque, ut excurrere, foederi restituendo, Bremam velit: ac se illic affuturum, pollicetur. cumque, motus legatorum oratione Valdemarus iter eò instituеret, obvium Guncelinum habet, qui Henrici minus bonâ valetudine moram injectam excusaret; ac promitteret, mox ad Eidoram accessurum. quò cùm postea advenisset, foedere redintegrato, arma in Vandalos conjungenda decernuntur. ac Deminum Henricus petere, Valogastum Valdemarus; &, finitimos urbi agros populatus, Osmum incendit; vix à clade, quam acceperat impetu superiore, instauratum. eadem Henricus agere; &, quæcunque objecta essent, devastare. quâ re Vandali consternati, neque geminato hosti pares, tam potenti, ære utrunque, & obsidibus, placavere. Valdemarus, ita pace

pace cum Saxonibus, Vandalisque, constitutâ, iterum in Erlingum movet: sed & denuò illo rursum in interiora se recipiente, re infectâ, domum redit. nam cùm bellum, eo procul fugiente, traheretur, moram milites conquesti, & defectum commeatus, impulere, út exercitum deduceret, & in Daniam reverteret: ita tamen, ut Erlingi naves omnes, quæ in promptu, ad frangendas ejus vires, inde abduceret. Quæ dum fiunt, Rugiani, sumptâ ex absentiâ occasione, defecisse nuntiantur. quos reducere ad obsequium postquam animum Valdemarus induxisset, in societatem belli Bugislaum, & Cazimarum, Pomeranos, sibi jungit: variasque Rugiæ adortus partes, ad Arconam castra locat. Ea in excelso sita promontorio, quanquam hodiè ne vestigia quidem exstent, gentis per id tempus caput, situ suo sic munita, ut ad ortum, aquilonem, & meridiem, præcipitium quam altissimum, muri instar validissimi, tueretur: ad occasum, vallum erat; quinquaginta cubitorum altitudine. Fons in parte boreali: quo Ericus, qui Emundus cognomento appellatus, intercepto, siti obsessos fatigabat. mediam, planities quædam occupabat: in quâ templum, è ligno structum; & in illo Suanteviti simulacrum, summâ veneratione diu ab urbanis cultum, id trecentis antè annis, sub Erico Puero rege, ab Ansgario dedicatum, tractu temporis, pietate, uti solet, cùm excedere modum cœpit, in superstitionem versâ, ceu idolum habebatur. Valdemarus, nihil situ loci territus, aut munitione urbis, magno animo in obsidionem incumbit: neque cessat, antequàm in potestatem suam cogeret. postquam verò expugnasset, libertatem illis dedit; eâ lege, *ut simulacrum Suanteviti, & pecuniam omnem sacram, ipsi traderent; ac religionem quoque Christianam amplecterentur: quæque olim bona cultui idolorum consecrassent, verbi Dei administris nunc concederent. tum captivos sine pretio restituerent; & venire in militiam evocati tenerentur. denique in singula item boum juga argenteos quadraginta annuos, obsidesque totidem, darent.* Ita deditâ Arconâ, in Carentiam castra movet. quæ, exemplo hoc persuasa, tum hortatu quoque Granzæ, viri inter oppidanos primi loci, cùm colloquium Absalonis petiisset, prodiere; insulæ rex Tetislaus, ejus frater Iarimarus, & qui genere inter Rugianos omnes eminebant: cumque pacem pacti essent, ac conditiones quoque Valdemarus esse ratas voluisset, urbem dedunt. Erat ea undique paludibus septa, aditusque uno tantùm ingressuros admittebat. excellebant tria templa; Poremuti, Rugiaviti, Proreviti; & in his idola eorum: quibus fractis, cultus Christi introductus. Rex, cùm obsides accepisset, & exercitum inde abduceret, duces quidam Pomerani, Tetislaum regno exuendum rati, insulæque præfecturam, ceu navatæ in militiâ eâ operæ præmium, sibi concedendam, frustra spem à se conceptam indignati, ab amicitiâ Valdemari discessere: idque novi post hæc belli ansam dedit. Cum in Daniam Valdemarus rediisset, mittit Absalon sacerdotes Rugianis; qui sinceram pietatem illis traderent. mittit etiam Valdemarus ad pontificem Romanum, Alexandrum, nominis istius tertium, qui Canuto patri locum inter divos postularent, & arbitrium in ecclesias Rugianas Absaloni, & eidem in diœcesi Roschildensi successuris. hinc recenset totam classem; statuitque, uti quarta quæque navis, dum per anni tempus id concederetur, in piratas excubaret: cælibesque juvenes eligerentur; ne uxorum, sobolisque, caritate ad militiam segniores redderentur. ac præpositus his Christophorus, regis filius, Absalonque. Anno proximo, cùm legati, urbe Româ redeuntes, impetrasse postulata nuntiarent, rex Ringstadium convenire ad vicesimum quartum diem mensis Iunii proceres jubet. quibus cùm exposuisset de colendo post hac patre placitum pontificis summi, regno quoque inaugurandum filium Canutum duxit, paullo antè, uti dixi, successorem designatum: pietatem in parentem, & in filium caritatem, uno die expleturus. tum ad duplex illud gaudium regni incrementum accessit; cùm per Rugiam universam juris dictio, quæ ad sacra pertineret, Absaloni, qui in eâ insulâ fidem Christianam magno studio propagasset, omnibusque ei posteà in ecclesiâ Roschildensi successuris, à pontifice eodem, aliis in hanc rem lite-

literis, donaretur. Valdemarus, cùm emitteret memoratam antè classem, in mandatis illi dederat, *uti circumspectè ageret: nam piratas sæpè fugam simulare, & in terram se recipere; ut incautius insequentes littori impingerentur, moxque subitò recurrentibus prædæ, & ludibrium, fierent. itaque nec temerè nimis sectaretur fugientes, & adversus invadentes ordinatâ acie progrederetur.* Istis monitis, cùm in mare processisset, in Olandiam, insulam Sueoorum, appellit. quanquam verò Dania tunc, Sueciaque, inter sese dissiderent, minimè lædendos tamen insulanos duces sibi statuerunt; ne, in infideles missi, Christianos impugnare maluisse viderentur. at edocti, Esthones, & Curolandos, in piraticam intentos, in propinquo agitare, parum memores, quæ rex pridem monuisset, & incautè fugientes persequuntur, & periculo non exiguo se involvunt. etenim, in littus cùm exiliissent, atque diu acriterque concertassent, quanquam equites Absalonis laborantibus subvenirent, penè omnes cecidissent; ac Christophorus, stragem videns, postquam terrâ, quantum posset, navem suam avertisset, atque ea, littori obverso latere, fluctuaret, insuper infestis saxis hostium obrueretur, ut vix satis remiges se tuerentur, animi egregius Esbernus Snarius, uti regis filium periculo præsenti eriperet, suâ navi medium immittit sese, atque ita eum liberat: ipse quoque, postquam diu quàm fortissimè dimicasset, semianimis, ægre à Christophori remigibus ereptus fuit. Eâ re cùm cautiores cæteri effecti essent, fundis eminus, ac sagittis, gerere rem maluerunt. cumque pugnam nox dirimeret, portum obsident, ne educere naves suas tenebrarum beneficio hostes possent. qui, inclusos se videntes, properè munitione excitatâ, intrà eam se recipiunt, summis viribus defensuri. Dani verò, actâ per quietem nocte, constitutis, qui ad portum excubarent, paullo longius digressi, mox exscendunt: acieque ordinatâ, hostem invadentem cædunt; &, munitione captâ, internecione delent. inde, prædâ distributâ, ac navigiis reparatis, domum redeunt. Valdemarus, post parentem inter divos collocatum, & inauguratum filium, sociumque regni factum, & mox certum successorem, altero augetur filio, post Canutum fratrem rege: quem de suo ipse nomine Valdemarũ appellavit; posteri Victoriosi cognomentum, ob res gestas, addidere. Variè nativitatis tempus proditur: & nonnulli, millesimo centesimo ac sexagesimo nono anno; alii, demum septuagesimo insequente natum volunt. neque de solemnibus illis celebratis idem est Auctorum sensus: aliique, sexagesimum nonum annum illis tribuunt; alii, septuagesimum primum. Inter ea, Helgo, præsul Asloënsis, & Upsaliensis Stephanus, qui legati ab Erlingo rege venerant, ejus nomine pacem petunt: & efficiunt, ut Erlingo liberam in Daniam se conferendi, atque secum colloquendi, potestatem rex concederet: & Esbernus, postulante id Helgone, in Norvagiam mitteretur, obsidesque contrà duo Norvagorum remanerent. Cùm Esbernus in Norvagiam ad Erlingum accessisset, multa verba acriter utrinque habita; ac, relicto ibi Esberno, tandem Erlingus, Stephano Upsaliensi comitatus, trajicit in Sialandiam, regem illic Valdemarum conventurus. Primo die, cùm, ab illo gravibus exceptus verbis, de recuperandâ pace, gratiâve, desperaret, illicò ad Absalonem mittit Stephanum; postulatque, ut liceret tutò inde se recipere. verùm, eo adhortante, ut repeteret colloquium, neque quicquam trepidaret, mox, in gratiam receptus, pacem impetrat; eâ lege, *uti filium Valdemarum, pridem natum, educaret, ac Norvagiæ ducem diceret; regem etiam futurum, si & ipsum, filiumque item Magnum, sine liberis legitimis vitâ fungi eveniret. ipse quoque in militiam Valdemari, quoad viveret, teneretur; navibusque sexaginta, si quandoque usus foret, bellaturum adjuvaret. in hac jusjurandum daret; & eodem etiam Norvagiæ magnates cuncti se obstringerent.* Pace itâ constitutâ, abeuntem Tobo Langius suâ navi, mox Esbernum è Norvagiâ reducturus, comitatur: & in Vandalos rebellantes arma capit. adjuvabant suâ classe Rugiani: ac cum illis fluvium ingressus Zuinam, Pomeraniæ eam partem, quę Iulino adjacebat, cunctam vastat. tum ulteriùs hinc procedens, quà Iulino, ac Camino, ponte jungitur, cum impacti in profundo pali transitu prohiberent, unà ibi

ibi nocte exactâ, postquàm dies illuxisset, Sialandi, iis summâ vi extractis, ac disjecto item ponte, viam classi universæ liberam aperuerunt. inde ad Cristoam ventum. ubi tamen, ut suppeteret commeatus, & inprimis equitatui, rex incendio, ac rapinâ, abstinere omnes jubet. tum hinc motis ad Caminum urbem castris, ipsam non oppugnat quidem, sed finitima quæque loca diripit passim, & exurit. mox repetere insulam Cristoam visum; & consilium, quânam parte commodè reduci in mare classis posset, illic capere. inter quæ, dum anxiè deliberatur, Cazimarus, arbitratus opportunè invadi Danos, intrà fretum clausos, posse, naves quinquaginta objicit: quibus suas etiam Henricus Leo, suas Bugislaus addit; & equestres item copias terrâ ducit. Quæ res Cimbros adeò commovit graviter, adeoque perturbavit, ut convitiis plurimis in Absalonem palàm jactis, proditorem eum dicerent; studioque id fecisse, ut in manus Cazimari devenirent. ac, tacente ad hæc omnia Absalone, & ferente moderatè, conscientiæ fiduciâ, res ulteriùs progressura videbatur; nisi Scorro, primi inter illos loci, minimè ferendum ratus, ut vir tantus impudenti hâc calumniâ temerè opprimeretur, meritis gravissimâ oratione memoratis, innocentiâque ejus prædicatâ, impetum coercuisset. quin & ipse Valdemarus, ad concordiam cohortatus, alienum à privatis rixis esse tempus illud admonebat. Inter ista Cazimarus, hostem se in potestatem redacturum arbitratus, castra sua juxta ripam collocaverat. cumque rex vocatos classis principes percunctaretur, quidnam facto opus ipsi existimarent, ac tacerent universi, mox seorsim Absalon interrogatus, respondere; *facilem disjectu hostem, exitumque illic promptum, ubi introgressi essent. equites in continentem rex exponeret, hique classem tuerentur, & ad fauces usque ducerent. ante classem, naves etiam quadam irent, cum remigibus loricatis, qui in naves hostium invehorentur, si quæ exitu prohiberent.* ac consilio rex laudato, quanquam æmulis irridentibus, expediri naves jubet: &, munitâ equitibus ripâ, ad ostium amnis classem ducit. Septem naves, cum remigibus loricatis, præcedebant: harum binis, solus Absalon; binis Suno, & Esbernus, duces erant: tribus aliis, Petrus, Olaus, & Thorbernus. illas classis cætera subsequebatur. Cazimarus, eminus adventantes videns, proripit se è tentorio; in quo, velut potiundi hostis certus, per convivia tempus egerat, ocyusque se ad naves suas recipit: atque illas, magno metu consternatus, retrò ducit; exitumque, quem obsepserat, liberum Valdemaro præbet. Læta Danis ea fuga: quique pridem Absalonem graviter criminati erant, nunc laudabant. Duas Vandalorum naves, metu remigum desertas, ad Cristoam acceperunt: tertiam, quæ vado obhæserat, socii eripuere. Hinc Iulinum Valdemarus equis incitatis petens, Bugislaum ibi offendit; in reficiendo ponte, quem disjecerat, occupatum. qui, comperto adesse hostem, cùm fugisset, opus inchoatum perficit; equitesque, in securitatem classis, per hunc ipsum in australem ripam transfert. Regem Absalon sequutus, ut balistas Iulinensium propulsaret, navem ingressus, sagittariis instructam, medium se inter urbem, & classem, locat. quo conspecto, oppidani, nil in classem ultra ausi, mœnibus se tenuere. tum reductus intrà naves equitatus: remigesque portum nacti quievere. Inter quæ ex urbe prodit quidam magno comitatu: isque, Godescalco obvius, fractos esse Vandalos dicit: obsidesque mox missuros, si, à prædâ abstinentes, parcere reliquiis velint; & hoc eum nuntiare suis jubet. cumque rumor tunc ferretur, Zuinæ exitum ab iisdem multis navibus obsideri, falsum arguit. nam concisas penitus illorum vires; nec quid tale, etiam si velint, posse: & eventus sic se rem habere docuit. alacresque inde Dani, & illæsi, patriam repetierunt: tanto Vandalorum metu, ut nec ultimos vellicarent. adeò quidem, uti Petrus quoque Thottus, qui, illisam palis navem ut reficeret, sistere coactus fuerat, quanquam solus, atque serò, subsequutus, nullo usquam hoste viso, domum tutò reveniret. Cazimarus, atque Bugislaus frater, post discessum Valdemari, ut defendere deinceps contra illum sese possent, denuò Henricum adeunt, Saxoniæ ducem, recipique in tutelam ejus petunt: tam abjectè, ut se, omniaque sua,

ipsi subderent; traderentque, nimium auxilii pretium, libertatem, quam hucusque illibatam habuissent. Ejus rei certior factus Valdemarus, iterum Pomeranos petit: ac Stetinum ibi oppugnans, oppidum tunc regionis ejus longè munitissimum, ad Viadrum flumen situm, eò adigit Vratislaum, illic præsidem, Cazimari, & Bugislai, consanguineum, uti se, & istud, dederet. quo potitus, separat à reliquâ id Pomeraniâ, atque Vratislao donat, suo illud beneficio, tituloque clientelæ, possessuro. Hinc in Lyubinum versus, cùm & hoc in potestatem redegisset, classe ad Rugianos tendens, juxtà insulam consedit. cumque jam piscandi tempus advenisset, ut piscatum insulani exercere tutò possent, & incursu Pomerani arcerentur, visum illic tertiam relinquere partem, quæ excubias agitaret. Eo facto, & cohibitis Pomeranis, quorum impetus anteà metuendus erat, domum repetit, & ad Thynnam insulam dimittit Cimbros. quorum pars, piratis obvia, ad australe insulæ Fioniæ latus, apud urbem, à Canuto, filio Prislai, conditam, navibus relictis fugere, & in terram se recipere, est coacta. cujus rei gnarus Absalon, denuò contractâ classe, sedulò agit, ut protrahere è latibulis, quibus sese continebant, omnes posset; pelagusque universum, quod infestum faciebant, liberaret. verùm diu persequutus, cùm haud potiretur tamen, orta subito tempestas, penè universos mersit. duas naves, quæ evaserant, Iarimarus, Rugiæ princeps, consequutus, Absaloni, qui virtute illud suâ meruisset, donum misit. Insequutâ mox æstate, Valdemarus, & Saxoniæ dux, Henricus, apud Eidoram convenere: &, negotio pertractato, recessere. ac Christophorus Slesvicensis, solas præfecturæ suæ copias ducens, Brammenesios cecidit. inde iterum in illos ire à Valdemaro jussus, comitemque Absalonem sibi jungere, cùm Mansuetam pervenisset, atque regem exspectaret, magnâ classe, apud Scanos comparatâ, etiam Eschillus venit, pridem Hierosolymis redux. cui cùm consilia sua Absalon communicasset, in eorum partem admitti per Esbernum seriò petit. itaque, promptissimis quibusque lectis, Absalonem comitatus, in Lalandiam appellit: ubi septem Rugianorum sese naves conjunxere. cùmque tota inde classis oram solveret, & mox ex hâc naves quædam in Brammenesios incidissent, duas harum invadentes Sialandi, cùm abducere nequirent, perforant, & salo mergunt. Vnicum provinciæ oppidulum erat, sed invalidum ad tutelam: itaque, exportatis rebus, ædem incolæ, extra vallum ejus sitam, veluti salutis suæ asylum quoddam, occupaverant. Inter hæc Hurnæus quidam, & Marquardus, quem Adolphus, Holsatiæ comes, cùm decederet, filio tutorem dederat, copiis Danorum spretis, magnam manum à Saxonibus, Vandalisque, comparaverant. quibus Dani quidam obvii, & inferiores numero cum majoribus dimicare haud consultum arbitrati, ac capessere fugam turpe, inter probrum, & temeritatem, medii, subsistendum, & auxilium sociorum expectandum, censuerunt. moxque Absalon adveniens, rivum, uno vado pervium, quo submovebatur hostis, equo transit, & initium pugnæ facit. neque Vandali detrectant: animos à paucitate capientes: sed, accedere etiam plures conspicati, terga vertunt. victor Absalon, undique coactâ prædâ, militem in littore tenet; dum navigia, graviter à Brammenesiis lacerata, Rugiani repararent. Saxonum represso impetu, cùm Henricus apud Bavaros moraretur, bellum satrapæ universi renovare cupientes, copias ingentes cogunt, & victoriam sibi facilem pollicentur. sed contrarium mox edocti à commilitonibus suis, qui superiore pugnâ vix evaserant, illicò inceptum omittunt. ac, relictis Brammenesiis, Valdemarus, cùm ad Rugiam excurrisset, arma in Cispenanos vertit. aditum impediebat magna palus, admodum voraginosa, transituque difficillima. quam labore summo emensus, proximamque inde silvam, obviam sibi urbem habuit, lacu cinctam, navibus ferendis pari; ut natura muniisse videretur. vallum eâ parte erat, quâ se pons in continentem porrigebat, per quem aditus patebat. eum princeps Otimarus, copiis Danorum visis, statim rumpi imperavit: ac relicti tantùm pali, supra aquam eminentes. quibus novum cùm instruere Valdemarus moliretur, ac progre-

deretur opus, oppidani juxtà vallum excitant è lignis turrim; & ex eâ fundis pariter, arcubusque obsessores suos turbant: dum postremum Otimarus, capi veritus, regem adit, & ab eo pacem petit. neque ille, diuturnam oppugnationem videns, metuensque,ne exurerent inchoatum pridem pontem oppidani,abnuebat; nisi Absalon,inter ista cum ingenti prędâ rediens, in contrarium impulisset. qui mox acriter aggressus, milites que adhortatus, urbem expugnant, & diripiendam tradit. viri omnes, qui in armis deprehensi, interfecti: mulieribus, puerisque, & imbelli senum ætati, parcitum fuit. Anni proximi æstate, cùm Saxoniæ dux, Henricus, è Saxoniâ rediisset, institutum apud Eidoram colloquium. quippe ille, cùm sæpissimè apud Cæsarem Fridericum versaretur, ne absentiâ uteretur Valdemarus, atque ditiones suas infestaret, componendam pacem statuit. sed, Bavariâ jam donatus, eâ arrogantiâ fuit, uti pontem,alloquendi regis causâ,sicut anteà solitus erat, transgredi omninò nollet; ne majorem dignitate, quem adiret, fateretur. verùm contrà Valdemarus tantâ hic modestiâ egit, nt ad medium usque pontem, spatio utrinque æquo, velut par, procedere non detrectaret: uti dignitate major, sic humanitate melior. Constitutâ post colloquium istud pace,Absalon,munitâ pridem Hafniâ, piratas fundit,& nonnullos ex his captos gladio ferit. idem ab Esberno factum, & Vethemanno,qui reliquias sustulerunt. Per id tempus Volgastenses, quo se meliùs tuerentur, non contenti urbem extendere, mœnia etiam palis muniunt; &, injectis saxis grandibus, flumen obstruunt. per quæ cùm excluderetur Valdemarus,Zuinæ ostium ingressus, vacuum præsidio Iulinum invadit,& exurit:ac subjectos agros vastat. idem Caminensibus facit, & Ornanis, quanquam oppidis illæsis. etenim hoc satius existimabat; quàm obsidione longâ, & incerti sæpè finis, tempus temerè prodigere. Iuxta Ornum, flumen labitur; cujus ostium, olim navibus idoneum, tunc obstructum arenis erat. id nonnulli cùm aperiendum ducerent, ac difficile, operæque nimis longæ, videretur, Valdemarus omittendum existimavit. itaque Orno repetito,cùm tormenta urbi, tanquam obsessurus, admoveret, neque seriò rem gereret, oppidanis, qui id ipsum animadverterent, contemnentibus, simulatam nullo fructu obsidionem solvit, & in Daniam redit. Vere proximo Valdemarus iterum se bello parat; cujus fama cùm finitimos impleret, ac percelleret, Vandali,qui nec pares sibi vires esse, nec auxilia usquam prompta, intelligerent, debitam pecuniam postremis pactis regi per Prislavum mittunt, & biennii pacem redimunt. Votum erat Valdemaro, per occasionem istam, pietatem per Vandaliam constituere; maximè cùm Christum gentis principes plerique tunc profiterentur; verum populus ita cultu idolorum fascinatus tenebatur, ut vix ulla ejus rei spes daretur. adeoque ipsi principes, quamlibet amplexi fidem Christianam videbantur, vitâ tamen, moribusque, ab eâdem dissidebant. illud quoque deprehensum; quam Henricus,dux Saxoniæ,amicitiam, proximo ad flumen Eidoram colloquio, impetraverat, cùm juvare Vandalos prohiberetur, fide minus bonâ niti. quod quantumvis eo modo se haberet,tamen à virtute suâ, & constantiâ,Valdemarus non recessit. Per id tempus etiam Magnum, Erlingi, de qno dixi, filinm, & Norvagiam post decessum patris sui possidentem, contra Suecum, tunc turbantem, classe juvat. sed, successu infelici, victus Magnus, cùm metueret victorem, ut evaderet ludibrium, desilit de puppe præceps, & in mari vitam finit. Sed oppresso dum opitulatur foris, alter Magnus, filius Erici Agni, domi turbat. hic, Suenonis IV partes malè anteà sequutus, ultimâque pugnâ captus, cùm, extrema quæque metuens, Valdemarum perbenignnm expertus esset, non contentus beneficio, & ingratus, cum Canuto, Caroloque, Eschilli ex filiâ nepotibus, occidendi consilium capit. sed detecta mirabiliter conjuratio. Quidam è clientibus ejus in Holsatiâ,quo negotiorum causâ se contulerant, postquàm fortè convenissent, & in eremitæ hospitio noctem agerent, libero,ut fit,sermone, admirari sese ajunt, etiamnum vivere illæsum regem inter Magnum,Carolumque, & Canutum, aliosque, qui in ne-

cem ejus omnes in occulto conjurassent. tum recensent, quoties nequicquam id conati essent. hæc audita, qui in proximo cubiculo, ligneo pariete tantum separatus, lectum habebat eremita, accedenti mox abbati cuncta exponit: obsecratque, uti regi, cujus maximè interesset, rem referret. facit ille: quæque accepisset, narrat. rex lætatus, se insidias cognovisse ac tentatas aliquoties evasisse, illicò Roschildiam petit; & vocato Absaloni, aliis secedere jussis, rem exponit. tum adhibitum, qui hæc indicasset, senem, iterare, quæ commemorasset, jubet. atque is cùm hæsitaret, Absalonem, conjuratis genere propinquum, veritus, animum confirmat illi; ac, *pronuntiaret liberè. eâ enim Absalonem ingenuitate esse, ut affinitatem nullam ante suam incolumitatem ponat.* quibus verbis confidentior, jussa facit; explicatque, quæ ab eremitâ pridem indicata retulisset, ac discedit. Hinc conqueritur Absaloni Valdemarus, *neque consanguinitatem, neque beneficia sua, tantum apud conjuratos valuisse, ut à scelere tam immani abstinerent. ac videre, si conniveat, cum periculo maximo id junctum fore; si supplicium festinet, probro minimè vacaturum. se quidem insidias perferre malle, quàm effuso propinquorum sanguine eas vindicare. neque tanti vitam facere; verùm providendum esse, ne calamitas subditorum inde publica oriatur; liberique, & amici, suâ morte involvantur.* Post quæ verba, quid è re futurum putet, dicere jubet: Absalonque, *dum consilium ultra capiat, corporis custodiam* suadet, *diligentiorem solito; militesque admovere, qui excubias sine ullâ intermissione agant. ita fore, ut nonnulli conjurati, proditos se suspicantes, scelerisque pœnitentes, ipsi sponte se accusent.* Quo consilio rex probato, mox in Cimbriam proficiscitur. cumque Carolus comitantem Absalonem inter viam accedens peteret, ut à rege præfecturam sibi aliquam impetraret, Absalonque illud ageret, percunctatur Valdemarus, an pro beneficio intentaturus necem esset? memorem futurum tamen, cùm in Cimbriam advenisset. idque posteà referenti Absaloni, & dissimulanti facinus, ipse quoque animo occultans illud, gratias ingentes agit. cumque avunculus Eschillus, quem maternum ei avum alii tradunt, per id tempus forte è Galliâ rediisset, Ripâ, ubi moratum batur, ipse, ac Canutus frater, eum adeunt. Quæ dum fiunt, Benedictus, itidem eorum frater, sed ex contubernio natus, sive fraudis occultandæ impotentiâ, sive sceleris, quod conceperat, furiis exstimulatus, in convivio Valdemari, quod is in Fioniâ tunc capiebat, inter mensam variè versabat cultrum; modò sinu eum condens, modò iterum producens, digitisque insertum tenens, oculos, minarum plenus, sæpius in Valdemarum retorquebat. quâ de re Gertrudis postquam, filii Canuti sponsa, admoneret, Valdemarus Nicolaum, mensæ regiæ præfectum, observare virum jubet; ac, post epulas sublatas, propè assistere: adjuturum, si quid ille conaretur. tum consilium Absalonis nimis diu distulisse se conqueritur, militesque in cœnaculum intromitti statim cupit. qui cùm præsto mox adessent, & adstaret inter illos Benedictus, *exploratum sibi,* inquit, *esse, qui in caput suum, quanquam obstricti beneficiis, conjurassent: nec eorum nomina proferre velle; quia pœnitentiam, quàm pœnam, mallet. interim admonitos cupere, uti se majore curâ, quàm ad illud usque tempus, custodirent.* Ad quæ verba cùm indignabundi illi noxios indicari peterent, respondere; *dictum satis: ipsi tantum sedulò deinceps pro se excubarent.* Benedictus, emanasse, neque falsò, conjurationem ratus, ocyùs in Cimbriam ad Magnum tendens, quicquid evenisset, refert. isque cùm Lubecam sese fine morâ recepisset, ad Saxoniæ ducem, Henricum, festinato mox itinere proficiscitur: Corolusque, & Canutus, itidem per Benedictum clàm edocti, Ripis sese subducentes, ad Birgerum, Gothiæ præfectum abeunt; tutam illic, ut sperabant, apud virum, affinitate sibi nexum, mansionem habituri. At Eschillus, abitu nepotum accepto, quanquam graviter doleret, adit tamen Valdemarum, tunc Viburgi commorantẽ, & salutat: nullâ omninò conjurationis ejus mentione, ne affinis videretur. rexque item admodũ benignè exceptum, & in Scaniam abeuntem, placidè à se dimittit. Magnus verò, clàm exilii causam habens, ab Henrico enixè petit, *uti pro se apud regem intercederet; gratiamque, quâ exciderat, repararet.* atque illo veniam delicti ejus per epistolam

VALDEMARUS I.

epiſtolam poſtulante, mittit rex præfectum ſtabuli, qui perfidiam accuſaret. cumque is, quæ juſſa erant, apud Henricum perfeciſſet, obfirmato contra veritatem animo, pernegat objecta Magnus; & *duello, uti fidem innocentiæ ſuæ faciat, cum actore experiri velle* ait. verùm ille excuſare; *neque ideò veniſſe, uti ferro decertaret*: ac ſuadere, *ſi haberi inſons vellet, lege patriæ cauſam ſuam tueretur.* quâ cum ferrum adhiberi candens ſolitum, atque manu id portari, dux Henricus intelligeret; & rogaret, *an ab hoc experimento innocentiæ teſtimonium polliceri ſibi auderet*, regerit; *incertum ſibi, atque anceps, hoc videri: neque ſemper ſontes prodere, aut abſolvere innocentes. velle tamen, defendendæ innocentiæ, ſi ſe Abſalon interponat, & promittat commeatum, regis fidei ſe permittere.* quæ legatus ſimulatque nuntiaſſet, mittit literas Valdemarus; liberamque veniendi, ac recedendi, poteſtatem pollicetur. itaque in Daniam venit; &, accepto apud Abſalonem hoſpitio, ceu ſecurus, innocenſque, prædia ſua interviſit. ſed in Cimbriam paullo poſt hæc, ad dicendam illic cauſam, evocato, accuſante conſcientiâ, animi fiducia cecidit: maximè, cùm binas literas, certas initæ conjurationis indices, rex oſtenderet. harum unis, Scanos ille adhortari; *ut in regem, multis gravem, arma caperent, vindicem ſe libertatis habituri.* alteris, Canutum, & Carolum, incitare; *uti Scaniam turbarent: idem ſe in Cimbriâ facturum eſſe. ita fore, ut, duabus in provinciis occupato Valdemaro, fractis viribus, regno ipſi potirentur.* Cumque, ad excuſationem, *fictas eſſe eas* diceret, *annulumque, pridem amiſſum, ſcribæ ſui negligentiâ, à malevolis interceptum*; illicò in medium proferri ſingulas Valdemarus, ac proponere univerſis ſenatoribus cognoſcendas. qui cùm eas inſpexiſſent, planè conſternatus Magnus conticeſcere. verùm Abſalon, ut perculſum ſublevaret, ne ſilentium pro confeſſione rei haberetur, ſpatium deliberandi, & conſilium cum amicis capiendi, concedendum illi dicere. Factâ itaque diſcedendi poteſtate, ac dimiſſâ concione, cùm ſeorſim Abſalonem, & Tuconem, Vendilenſium antiſtitem, olim patris ſui clientem, evocaſſet, & exponere innocentiam conaretur, ab utroque falſi arguitur. inde anxius, cùm, quod unicum reſtabat, confiteri crimen vellet, veniamque poſtulare, ſuadet Abſalon; *reputaret priùs ſecum, quidnam ſibi faciendum exiſtimaret. peteret de liberando tempus aliquod: neq; crimen cogitaſſe fateretur, niſi antè, an parata venia foret, exploraſſet. etenim confeſſionem, abſq; eo, haud periculo carere.* Paret monitis; veniæque certior factus, Valdemaro conſpirationis ordinem, loca, tempora, conſcioſque, ſine involucro exponit: &, ad genua provolutus, orat ſupplex, ut ignoſcere culpæ velit. Rex, contentus, quàm indignam pro tot beneficiis gratiam retuliſſet, exprobraſſe, ſurgere jubet; & ignoſcens, seriò monet, *ne deinceps conjuratis ſe miſceret: niſi faciat, etiamſi crimen lateat, Deum, à quo magiſtratus univerſi conſtituti ſuam in terris vicem gerant, ſceleris ultorem fore.* Iſtis verbis objurgatum, recipit in amicitiam, ſed admiſſione arcet. Etiam Suenonis filius, Chriſtiernus, item inter conjuratos, veniam delicti impetrat, ſed exilio mulctatur. Poſt comitia, miſſi ab Eſchillo Abſalon, & Aſcerus, regem orant, ut Canuto, Caroloque, qui nepotes ex ſorore, quam feciſſet Magno gratiam, ſimili benignitate, ac clementiâ, indulgeret: ſed, petitionis irriti, revertuntur; ac repulſam, quam tuliſſent, ſtatim referunt. Et Aſcerum, interrogatum, an faviſſet conjuratis, cùm ſe conſcium fuiſſe, verùm nunquam conſenſiſſe, reſponderet, itidem vertere ſolum jubet. Eſchillus verò, cum ſpe ſuâ excidiſſet, actâ per mœrorem hieme, anno proximo abdicat primatu ſeſe; &, nequicquam Valdemaro retinere cupiente, Galliam petens, in cœnobio Claræ-vallis, in abbatis tunc Bernardi, poſteà inter ſanctos habiti, contubernio, vitam finit: Abſalonque, etſi obnixus maximopere, ejus loco ſurrogatur. Inde in lætitiam verſus Valdemarus, Daniæ proceres, Sueciæque, ad ſe vocat; filiæque ſuæ nuptias magno apparatu celebrat: ſed mariti, cui eam elocavit, nomen in Hiſtoriâ non memoratur. Paulo pòſt Roſchildiæ quoque cum proceribus regni ſui feſtum Paſchatis diem agit. inter quæ è Sueciâ Torbernus quidam, feſtinatis itineribus clàm perferre literas ad Magnum juſſus, Scaniam tranſit; & per Sialandiam,

Fioniamque, Cimbriam petiturus erat. quod cùm Thordo, Lundiensium præfectus, Valdemaro indicasset, isque Magnum super istis e vestigio compellaret, atque ille pervicax rem pernegaret; dat negotium Valdemarus monacho cuidam, Adolpho, fidei perspectæ viro, & ad littus Balthicum tunc commoranti, uti hominem observaret; ac prehensum, satellitibus ad se deducendum traderet: tum describit, quibus notis, quove cultu, nosci posset. isque ex indiciis iisdem agnito postquam manum injecisset, illicoque comprehensum transmisisset, mox adductum in conspectum Valdemarus de re totâ percunctatur; ad quem missus, quidve literarum ferret. cumque initio occultaret, & ambigue responderet, quæstionem comminatur. quâ perterritus, confitetur, lignum se compactile habere quoddam, Magno dandum: atque id Canutum sibi, Carolumque, tradidisse; qui dimidiam ejus partem apud se retinuissent. Ista fassum, Absaloni rex custodiendum mandat; & præfectum stabuli sui comprehendere Magnum jubet: quem mox captum, ac convictum, ad Thorbernum in urbem Laterensem mittit, arcto carcere asservandum. His peractis, novum in Vandaliam orditur bellum; quod gens illa, interceptis pridem Saxonis legatis, filiæ dotem afferentibus, provocaverat: cumque ablata reddi posceret, ad injuriam addidere contumeliam; nuntiosque, admodum superbè acceptos, cum ludibrio dimisere. itaque, vocato in societatem belli Henrico, & auxilio Rugianis, qui locorum gnari essent, imperato, per Zuinam amnem ingressus, desertum ab incolis Iulinum igne exurit. & Henricus, qui Deminum obsidebat, cùm haud facilè expugnari urbem posse animadverteret, alveum præterfluentis amnis derivare aggressus, cùm nec ita planè quicquam promoveret, &, æstate inclinante, ab obsidione coeptâ discessisset, nato fortè mox incendio universa conflagravit. Dani contrà, cùm Coscoam ad extrema adegissent, expugnatam incenderunt. Quibus actis, cùm Henricum Valdemarus convenire statuisset, per paludes, quæ objectæ inter viam, impeditur. hinc, Caminum cum tentasset, agrum assitum populatus, & Henrico expeditionis fine per legatos nunciato, Valogastum usque tendit. quo & ipso divexato, cùm ingentem sibi prædam congessit, domum redit. sed, acceptam contumeliam magis etiam ulturus, instaurato mox exercitu, rursum Vandalos aggreditur. copias Canuto filio, tunc militiæ primùm duci, Absaloni, & episcopo Slesvicensi, Friderico, ipse domi remanere certus, mandat. sed infelix Fridericus, nullo fortitudinis experimento, fractâ tempestate navi, medio in cursu perit. ac Canutus, Absalonque, quamlibet amisso illo, iter suum persequuti, cùm Ostrosnam appulissent, adeò inexspectati hostibus supervenere, uti multos intrà ædes occuparent: adeoque totam penè regionem devastassent, nisi, tectis temerè injecto igne, rem nonnulli prodidissent. inde Valogastum adorti, postquam pontem disjecissent, urbem quoque oppugnare incoeperunt. eâ re coacti statim gentis principes, Cazimarus, atque Bugislaus, fratres, pacem petunt, redimuntque: ac dimissis, quos tenuerant, legatis, dotem quoque interceptam, & talentûm binis millibus æstimatam, repræsentant. insuper Canuto centum nummûm libras, totidemque Absaloni. atque ita, re præclarè adeò gestâ, se in Daniam recipiunt, maximâ à Valdemaro gratulatione excepti. qui cùm mox in Cimbriam digressus esset, Canutus, Carolusque frater, conjurationis pridem in Valdemarum manifesti, ideoque ad Birgerum, Gothiæ præfectum, profugi, postquam copias sibi aliquas contraxissent, impetum in Hallandiam faciunt. ubi cùm favorem sibi incolarum promisissent, omnia experti contrà, repelluntur: &, in nemore, quod est inter Gothiam Hallandiamque limitaneum, aciem cùm instruxissent, infelici pugnâ victi, sceleris sui poenas luunt. nam Canutus, plurimis vulneribus saucius, ac captivus, ut non multo antè Magnus, ad Thorbernum asservandus deportatur: ut delicti illi socius, ita carceris futurus. Carolus verò, vulnere lethali accepto, cùm de viâ secessisset, vitam acerbam inter arbores terminavit: uno hoc felicior fratre, quòd, cum ille ærumnosam in custodiâ animam ceu servus

vus traheret, ipse liber exhalaret. Anno proximo Henricus Leo, dux Saxoniæ, ob desertum in Italiâ Fridericum Barbarossam Imperatorem, de se meritum præclarè, ac propinquum, jam proscriptus, profugusque, se ad Valdemarum confert: transitoque Eidoræ ponte, quod postremo in colloquio per superbiam recusaverat, opem petit. neque abnuit Valdemarus; & testatur, quanquam nullam in hanc rem dedisset fidem, quâ obstrictus teneretur, tamen sponte, veterisque amicitiæ ergò, velle; si, quæ moneat, facere non detrectaret. ac, cùm bona, quæ ecclesiis pridem erepta possideret, reddi posceret, isque illud se facturum pernegaret, frustra fuit. unum hoc concedit tantùm; ut auxilium denegatum, ne exemplo alii dilaberentur, aut desererent, tacitus dissimularet. Itaque Germaniam Henricus suam, Valdemarus Daniam petit: moxque Scani turbavere. ad quos Absalon componendos ablegatus, cùm nequicquam id tentasset, & in Sialandiam se recepisset, in Samsoam, ubi rex venationem tunc agebat, evocatur: ac post illum, cæteri quoque regni proceres. ubi cùm negotia provinciarum cæterarum rex tractasset, de sedando Scaniæ motu mox deliberare cœpit. placuitque, ut, sublato mali initio, inveniri finis posset, removendos à muneribus publicis extraneos esse, eaque indigenis impertienda. & effectum id fuisset, nisi adversatus Absalon, nihil regiæ potestati, quæ tot seculo tenuisset, quamque Scani nunc convellere conarentur, detrahendum censuisset. itaque, suffragiis tunc repetitis, visum fuit, ut per literas, minis mixtas, & blanditiis, ad obsequium pristinum revocarentur. verùm eæ, postquam missæ, ita populum, anteà exasperatum, porrò etiam commoverunt, uti, solitis vectigalibus, & episcoporum decimis, evestigiò abrogatis, vetita dudum sacerdotibus matrimonia restituerent; & sufficere horum sacra, neque præsulum ministerio opus esse, dictitarent. quibus rebus nuntiatis, Valdemarus, armis cogi oportere arbitratus, ocyùs coactas copias juxta Helsenburgum exponit. Absalonem, qui extremum agmen ducit, piscatores, sparsim littus accolentes, per contemptum saxis petunt. rexque, impatiens contumeliæ, qui amaret maximoperè Absalonem, jam invadere, & ulcisci, cupiebat: sed Arhusiensium antistes, Sueno, blandis verbis retinebat; & orabat, ne in viles adeò animas quicquam duriùs statueret. Hinc provinciæ nobilitas, regem ipsum, & seorsim Absalonem, alloquuta, suadet, *ad sedandum motum, uti Absalon, aliique, extra Scaniam prognati, à muneribus Scanicis removerentur. in hos enim, propter avaritiam, superbiamque, non in regem, populum concitatum esse: neque alium tranquillandi reperiri modum posse.* quam sententiam cum & Cimbri sequerentur, sevocatum Absalonem adhortatur Valdemarus, *ne repetere Sialandiam dedignetur, neve probrum illud putet. scire enim, pro prudentiâ illâ suâ, in consiliis, quæ honesta maximè forent, non admitti semper posse: & utilia, pro necessitate rerum, aliquando ab invitis anteferri oportere. itaque nunc morem gereret, temporique obsequeretur.* neque ille reluctatur; vir ut prudens, ita regis, patriæque, in majorem modum amans. Paulo pòst & Valdemarus, commeatu destitutus, ipsum sequitur: & Scanorum optimates, amplius de pace acturus, secum Helsingoram ducit. qui cùm Absalonem coràm excusantem se audirent, sic oratione ejus demulcentur, ut ad populum, sine cujus hîc consensu nihil posse testarentur, referendam rem censerent. verùm, cum nec sic omnino aliquid promoveretur, sacra Absalon universis interdicit, & templorum fores claudit. ad quæ clamitantibus illis, *sibi vitæ adminicula sacerdotes, non episcopis, debere; ideoque sua illis exsequenda jussa esse, aut è patriâ excedendum, nisi vitâ spoliari, & bonis, velint*; cùm intrepido ad hæc animo sacerdotes responderent, *sola se episcoporum jussa agnoscere, & obsequium illis tantùm sibi exhibendum esse*; victus hâc constantiâ populus, in inducias consentit; & ablegat, qui has petant. inter quæ cùm neque sic injuriâ ullâ, aut rapinâ, abstinerent, rex, in Scaniam vere imminente tendens, solas Sialandiæ copias secum ducit; & cum illis Absalonem, comitesque item paucos. Lundiæque aliquot diebus actis, in vicinum rus concedit. quâ re Scani boreales, & Hallandi, concitati, belli sibi causam fin-

fingunt: ac, quod ipsis usitatum, ceu tuendæ libertati, stipite per pagos misso, veluti edicto aliquo, copias militares cogunt. Rex ad Dysiæ pontem occurrit. quem utrinque dum conantur occupare, diu anceps pugna fuit. sed, cùm equites Absalonis, vado invento, transiissent. victi Scani, partim ferro cæsi cadunt, partim flumine suffocantur. inde Lundiam rex regreditur: & in Scaniæ eam partem, quæ ad orientem sita, se convertens, cùm hîc quoque arma populus rapuisset, ad Getungam pontem accedit. quem cùm Scani, uti aditu prohiberent, lapidum congerie communiissent, rexque suos, itidem reperto vado, transmisisset, jamque in procinctu staret, territi suorum clade, pacem petunt; impetrantque, adjutante Absalone. itaque, abducens obsides, postquam Lundiam rediisset, faciles ad quævis habuit: nisi quod ad solam decimam persolvendam nullo modo cogi sese paterentur. ac, quantumvis Absalon obniteretur vehementer, nec sacrorum quicquam juri detrahi omninò ferret, tamen rex, momentum rei cùm perpenderet, & Canutum cogitaret, olim Othoniæ ob eandem caussam cæsum, tempori cedendum ratus, nimium urgere desiit: certus, postquam animi deferbuissent, se prudenti lenitate aliquando obtenturum, quod nunc armis nequiisset. Atq; sic composito inpręsens motu, discessere. Inter ista, cùm Henricum Saxonem persequeretur Fridericus Barbarossa, ac Lubecā pervenisset; & hoc ageret, ut amicos ei omnes interverteret; etiam subtrahere ipsi regem Valdemarum cupiens, per legatos filias illius binas, filiis totidem, uni mox futuro Cæsari, alteri autem Sueviæ duci, uxores petit. regni proceres, qui hoc potiùs odio Henrici ducis, quàm amore Valdemari, fieri existimarent, admonebant, ut maturè rem perpenderet, & momenta providè consideraret. neque rex, qui facilè illud intelligeret, usque adeò propendebat: sed regina impellebat, gloriosum filiabus matrimonium arbitrata. Nec multo pòst, magnificā instructā classe, rex Lubecam iter capit: ubi excipiunt appellentem obvii Germanorum equites, & adventum gratulantur. simul rogant, uti naves amne Travā provehi, quousque possent, imperaret, quo à castris Cæsaris abesset propiùs. tum postridiè, cùm legatos mitteret Cæsar, medioque in itinere, si sic vellet, obviàm se processurum nuntiaret, respondere; se in castra Cæsaris iturum esse, nec molestiam creare illi aliquam ob tantillum viæ velle. inde accedentem amplexus, & exosculatus, Cæsar, dexterā prehendit comiter: &, amiculo deposito, media per castra ducit. Tanta autem multitudo ad videndum eum accurrerat, ut tentorium Friderici, nimiæ haud capax turbæ, etiam collaberetur: ita ut sub dio ipsi, quique aderant magnates, considere cogerentur. Illic voces Germanorum exauditæ, qui & formam Valdemari, & staturam, admirati, eum regem, & Imperio dignum, dicerent; Cæsarem homuncionem, regulumque, appellantes. inde, vesperā imminente, duci eum in propinquum tabernaculum Cæsar jubet; & eādem comitate, quā exceperat, mox dimittens, postero die ad propinquam portui silvam, gratiā colloquii uberioris, se exspectaturum dicit. abeuntem & Germanica juventus universa sequebatur; &, honoris etiam majoris caussā, filios ad eum accedere juxta navem, atque ibi lusitantes commorari aliquantum, Cæsar jubet. ipso hoc testatum volens, quanti faceret, & quàm gratus sibi adventus accidisset. Post quæ, cùm uterque loco præstituto convenissent, nuptiarum mentionem orsus Cæsar, dotem filio majori tricies mille selibras argenti petit, octo alias minori. id proceribus suspectum: & effecit, ut subesse fraudem crederent, siquidem idoneam ætatem nuptiis necdum filiæ attigissent. ac rex ipse, summā illā grandiore denegatā, in minorem vix consentit. & pro eā fidem Bela, rex Hungariæ, nominis illius tertius, consanguineus, interponit. In quæ postquam convenissent, & jurando confirmassent, Cæsare castra repetente, rex in classem retrocedit. posteroque rursum manè præter exspectationem, cum exiguo comitatu adest Cæsar: atque, evocato rege, *esse* inquit, *quæ cum eo agere seorsim velit*. inde, *non ignarum sibi, quidnam pridem de Vandaliā, in ipsius potestatem redigendā, promisisset: nunc orare, ut cum bonā ejus gratiā, ad Henricum*

tum coërcendum, Bugislavo, ac Cazimaro, fratribus, largiri liceat, ducum titulo possessuris: ita tamen, ut, Henricum cùm in ordinem coëgisset, ipsi submittendum curet. quæ non planè abnuente Valdemaro, die insequente Cæsar, convocatâ concione, Bugislao, & Cazimaro, ritu in talibus usitato, aquilas tradit, ac Vandaliæ duces nuncupat. & ibidem Sigefrido, summi in Thuringis loci, Valdemari filiarum natu maxima, Cæsare consentiente, desponsatur: moxque nuptiæ Slesvici maximâ celebritate peraguntur. Eodem tempore, ut Ericus Pomeranus nobis auctor, Nordalbingiam, quam appellant, Valdemaro Fridericus universam est largitus: datis in id codicillis, quos Mechtildis posteà, Abelis uxor, post maritum apud Frisios interfectum, odio Danorum exussit: sicut in Abelis fine à me est commemoratum. neque rectè Aven dictam eam fœminam confingunt, quos corrupta Erici verba in errorem adduxerunt. Per id tempus, cùm munitionem, quam ad ostium Suinæ fluvii pridem Vandali exstruxerant, mare exundans disjecisset, primo vere binas alias ejus loco condiderunt: satis tutos se putantes, modò Penus Valogasto, & Suina his duobus munimentis clauderetur. quod cùm rex ex Rugianis accepisset, expeditionem in illos filio Canuto mandat; comitemque Absalonem, qui consilio regat, addit. verùm, cùm se Sialandos, atque Scanos, Absalon ducturum diceret, Cimbros verò, qui odisse se cœpissent, & Canutum, ob ætatem adhuc teneram, parvi facerent, pernegaret, Valdemarus, graviter commotus animo, se iturum, etsi infirmâ valetudine, inquiebat. simul, aucto ex offensâ eâ morbo, lectum petit. ac postridiè, cum, ut sui rationem habere vellet, sedulò orarent duces, ac negotium, se absente, rectè quoque curaturos affirmarent, vix persuasus, Vortingburgi se mansurum pollicetur. sed, cùm classis intrà portum tempestate diuturnâ teneretur, mox tumultuati Cimbri, & defectum commeatus incusare, & dimitti flagitare. Hos Homerus, Ripensium antistes, uti dignitate suâ, sic facundiâ, inter primos, verbis demulcere nisus, postquam frustra haberetur, atque illi se majore nihilominus pervicaciâ obfirmare viderentur, comprehendi ex his quendam, & abduci vinctum, mandat. quæ res, summâ indignatione excepta, maximè tumultum auxit: optimumque factu ducibus visum fuit, ut remitterent militiam, & cuique discedendi potestatem indulgerent. unde, cùm reverterentur Vortingburgum, redeuntes è fenestrâ conspicatus Valdemarus, animoque consternatus, morbi sui magnum incrementum cepit. Eo tamen maximè dissimulato, blandè venientes excipit, ita uti sanitati restitutum pristinæ existimarent. inde tamen sevocato Absaloni, inter cæteros sermones, memorat *incerta vitæ; & extremam ejus horam sæpè etiam nihil tale exspectantes occupare. itaque decretum sibi, piè comparato animo, finem suum exspectare.* hinc testatur, quid donatum cuperet sacratis locis, quid ve aliis quibusdam, idque è suo patrimonio: nam pecuniam regni excipere, & quæcunque ad ærarium ejus publicum pertinerent. Post hæc, cùm remedium illi abbas quidam Scaniensis, artis medicæ, quam profitebatur, rudis, imprudenter propinasset, ac cubiculo, ejus jussu, sanitatem ad sudorem emanantem promittentis, universi excessissent, vitâ fungitur: cùm vixisset annos quadraginta octo, regnum verò solus quinque & viginti tenuisset. princeps animo, & virtutum, ac gestarum rerum, gloriâ, juxtà magnus: & hoc ipso cognomento summo jure appellatus. pace quidem, pius, justus, prudens, clemens: bello fortis, pariter ac fortunatus. tum mansuetus utrobique: ut, offensum qui metuerent, etiam pacatum amarent. Rugiam subjecit regno; & ecclesias ejus insulæ diœcesi Roschildensi. Vratislaum, Stetini ducem, vicit, & clientem fecit. Henricum Leonem, Saxoniæ ducem, animo potentiâque præferocem, ter in ordinem coëgit; bis Erlingum, Norvagosque; sæpè Vandalos: maluitque in devictos veniâ, quam pœnâ, uti. etenim, ut est profectò, statuebat, magni animi esse, ignoscere; vindicare, timidi, aut impotentis. verùm alia regum ratio. nam privatim etsi famæ suæ consulant, gloriamque apud posteros mansuetudinis consequantur, tamen publicè delinquunt, in salutem subditorum: quorum interest, ad securi-

tatem suam, nihil tale hosti unquam, aut perduelli, condonari. itaque laudare illud prudens princeps potiùs, quàm sequi, velit. Leges condidit præstantissimas: quarum illæ Sialandicæ, istæ Scanicæ nuncupantur. Filios reliquit duos; Canutum, & Valdemarum: ambos sibi suo ordine successuros. insuper Christophorum, ex contubernio natum, habuit: quem, donatum præfecturâ Slesvicensi, paulo antè obiisse memoravi. Filiæ autem, quatuor erant. quarum primam, convocatis Daniæ pridem Sueciæque optimatibus, sed incertum cui viro, elocavit. duæ aliæ, totidem Cæsaris Friderici Barbarossæ filiis nuptæ: quartam Sigefridus duxit, Thuringiæ comes.

FINIS.

